

CELTIS, KONRAD

Amores

Conradi Celtis Protvci Primi Inter Germanos
Imperatoris Manibus Poete Lavreati Qvatvor
Libri Amorum Secundum Qvatvor Latera
Germanie Feliciter Incipiunt

Norimbergae Nürnberg
1502

books2ebooks – Millions of books just a mouse click away!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook. Pay online with a credit card of your choice and build up your personal digital library!

What is an EOD eBook?

An EOD eBook is a digitised book delivered in the form of a PDF file. In the advanced version, the file contains the image of the scanned original book as well as the automatically recognised full text. Of course marks, notations and other notes in the margins present in the original volume will also appear in this file.

How to order an EOD eBook?

Wherever you see this button, you can order eBooks directly from the online catalogue of a library. Just search the catalogue and select the book you need.

A user friendly interface will guide you through the ordering process. You will receive a confirmation e-mail and you will be able to track your order at your personal tracing site.

How to buy an EOD eBook?

Once the book has been digitised and is ready for downloading you will have several payment options. The most convenient option is to use your credit card and pay via a secure transaction mode. After your payment has been received, you will be able to download the eBook.

Standard EOD eBook – How to use

You receive one single file in the form of a PDF file. You can browse, print and build up your own collection in a convenient manner.

Print

Print out the whole book or only some pages.

Browse

Use the PDF reader and enjoy browsing and zooming with your standard day-to-day-software. There is no need to install other software.

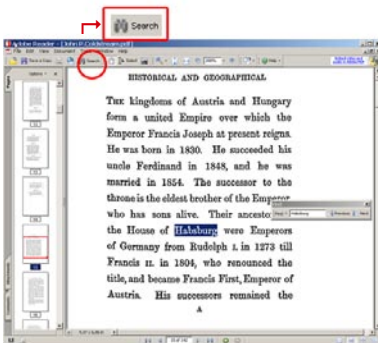
Build up your own collection

The whole book is comprised in one file. Take the book with you on your portable device and build up your personal digital library.

Advanced EOD eBook - How to use

Search & Find

Print out the whole book or only some pages.

With the in-built search feature of your PDF reader, you can browse the book for individual words or part of a word.

Use the binocular symbol in the toolbar or the keyboard shortcut (Ctrl+F) to search for a certain word. "Habsburg" is being searched for in this example. The finding is highlighted.

Copy & Paste Text

Click on the "Select Tool" in the toolbar and select all the text you want to copy within the PDF file. Then open your word processor and paste the copied text there e.g. in Microsoft Word, click on the Edit menu or use the keyboard shortcut (Ctrl+V) in order to Paste the text into your document.

Copy & Paste Images

If you want to copy and paste an image, use the "Snapshot Tool" from the toolbar menu and paste the picture into the designated programme (e.g. word processor or an image processing programme).

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions. EOD provides access to digitized documents strictly for personal, non-commercial purposes.

Terms and Conditions in English: <http://books2ebooks.eu/odm/html/ubw/en/agb.html>

Terms and Conditions in German: <http://books2ebooks.eu/odm/html/ubw/de/agb.html>

More eBooks

More eBooks are available at <http://books2ebooks.eu>

II

248.435

Frankdruck

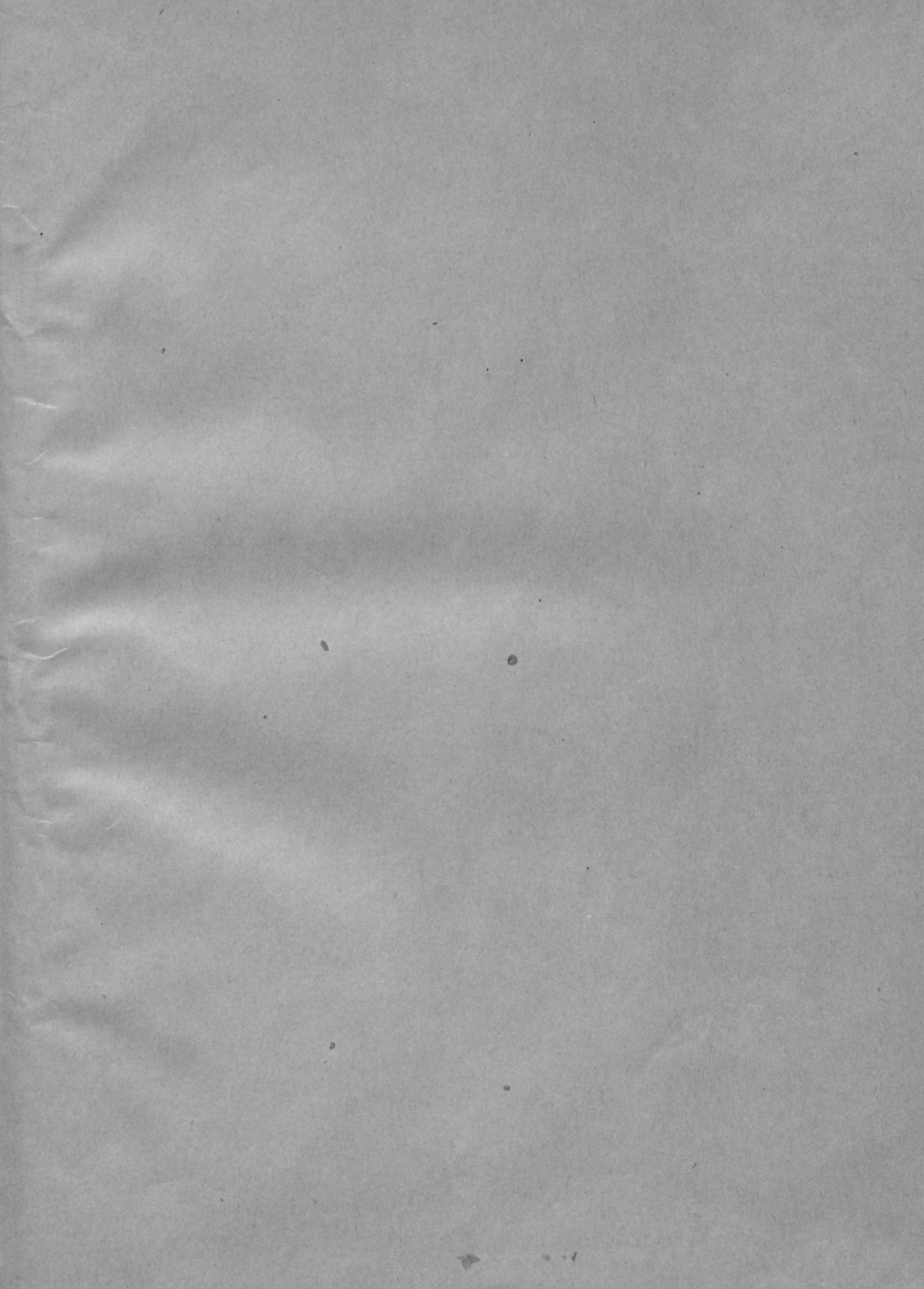
E. S.

Universitäts-Bibliothek Wien

II

248435

Erdruck

Conradi Celtis
quatuor libri amorum,
secundum quatuor latera
germaniae.

(Norimbergae, 1502)

5. 6.

11

248435

Celtis

(2 Tat)

CONRADI CELTIS PROTVCH GER
MANI POETAE LAVREATI LI
BER PRIMVS AMORVM QVI
HASILINA VEL PVBERTAS
VEL VISTVLA ET LATVS
GERMANIAE ORIEN
TALE INSCRIBITVR:
AD FRIDIANVM PIGNVCIVM LVCEN
SEM INFOELICITER SE AD AMOREM
NATVM EX CONFIGVRATIO
NE HOROSCOPI SVI.

Ydera quæ nostræ fuerit natalia vitæ
Candide pignuti carmiæ nosse cupis
Accipe. p. latias vates doctissim⁹ oras
Lucanæ gētis gloria magna tuæ (dæ
Nox erat & februa sbermo sole calē
Transierāt mēsis februa mcesta colēs

*Signa natiuitatis
Conradi celtis
Phœbus
Sagittifer*

C andidus inflexa phœbus tūc stabat in vna
P roxima cui nitidæ stella serena lyra
C umq; sagittiferi surgebant sydera signi
H oraq; post mediū tertia noctis erat
T unc mea me genitrix referata effudit ab aluo
E t dederat vitæ stamina prima meæ
I lla nocte lyram nemo conspexit olimpo
P hœbus enim roseis hanc sibi iunxit equis
P lectraq; pulsabat toto resonantia cœlo
E t dixit: phœbo nascere quisquis eris
I pse meā citharam plectro gestabis eburno
L esboaq; canes carmina blanda cheli
S eu te germano cōtingat cardine nasci
S iue Italo: Gallo: Sarmaticoue polo
N am mea sunt toti cōmunia numina mundo
S im licet arctois languidior radiis
D ixit & assensit Capricorni frigidus astro

Capricornus

Collegij Soc. Iesv Vienna

b i

Saturnus
Mars
Virgo
Luna
Sol

Mercurius

Saturnus: totiens qui mihi damna tulit
 Marsq; sub æstiuo micuit tūc forte leone
 Et mediū cœli cum Ioue virgo tulit
 Unaq; fraterno capiens iam lumen ab ore
 Cornua cum capri cornibus implicuit
 Quaq; mihi nato volucris sub parte refulsit.
 Hæc eadem cepto pars orientis erat
 Principiū maiis fuerat tunc forte calendis
 Concepit nostrū dum pia mater onus
 Mater centenos quæ quasi impleuerat annos
 Et vidit quartam stirpe sua sobolem
 Mercuriusq; suo iunxit vaga lumina phœbo
 Lusit & ad citharam verba canora suam
 Iamq; venus stabat: veruecis sydera lustrans
 Deridens tremuli frigida membra senis
 Quam pater in quarta dū vidit adesse figura
 Increpat: & contra talia voce refert
 Sæua venus nostro quā de genitore creauit
 Eius ut inieci secta verenda mari
 Cur mea derides venerandæ membra senectæ
 Et falcem qua cū cuncta sub orbe meto:
 Ipse ego iam tecū qui inimico lumine voluor
 Et male concordī fœdere semper ago:
 Efficiā: quicūq; sub hac vitam accipit hora:
 Senciat immites semper amore deos.
 Dixit. & auratæ veneris fera spicula fregit
 Plumbea. sed tarda iussit abire mora.
 Inde mihi facilem nulla est quæ femina mentē
 Præbeat: & stabilem seruet amore fidem
 Testis sarimaticis Hasilina est nata sub oris
 E Isula danubio quæq; creata vago
 Vrsula Rhoanis & quæ vaga gloria ripis
 Adq; codoneū Barbara nota sinū
 Atq; aliæ multæ quas fido pectore amaui
 Quis mea deceptus munera sæpe dedi

ELEGIA SECUNDA

Munera

Munera quæ cunctas retinet in amore puellas

Et validas vires semper amoris habent

AD NICOLAUM GELONVM SE AMORE
CAPTVM MVSIS HELICONIIS
INTENDERE NON POSSE.

Vid mea festiuis impellis pectora verbis

Fontibus Aonidũ tingere labra monens

Non ego iam Phœbo rapior nec Appollinis ira

Et mihi pieriũ displicet omne nemus

Seu mea Saturnus gelidus modo plectra morat

Et vetat vt solitis non traher ipse lyris

Aut toruũ meditor trepido certamine martem

Qui modo Sarmaticos cogit in arma viros

Vt pellant scythicas tanais transflumina gentes

Sarmatico quæ iam margine plaustra locant

Atq; hinc germanas cupiunt inuadere terras

Vtq; olim Codanũ sic modo adire volũt

Sed mihi iam blandũ venus inspirauit amorẽ

Et iubet vt flammam prosequar ipse meas

Quicqd id est: Phœbo mō sint sua carmina nobis

Iam placeat nitidis Hæsa puella comis

Quæ sibi me tanto nuper deuinxit amore

Dum me deliciis fouerat illa suis

Vt nunc post habeã cunctos in amore sodales

Segnior ad castas factus amicitias

Displiceant q̃muis mihi sæpe in amore dolores

Ipseq; sim morbi causa pudenda mei

Et q̃muis ratio crebro mihi vellicet aurem

Sæpeq; præceptis me monet illa suis

Silicet: vt nocuas abigam de pectore flammam

Næ sim rumigero fabula vana foro

Sed feror in præceptis nulla medicabilis arte

Nec me consiliis quisq; leuare potest

Non Plato, nō Socrates: latæ nec turba sophiæ

Rumigero foru.

N ec dea quæ summo vertice nata Iouis
S ic me sæuus amor rapit: & scelerata Libido
C eu cupit hydropicas turgidus ager aquas
V tq; magis vetita sitiens exestuat vnda
E t reparat morbi semina lata sui
S ic me blandus amor grauiori vulnere carpit
D um vetor a vitio pectoris ipse meo
I llorū mores fugio simplex in amore
Q ui dum semp amant: semp amare negant
I ngenue fateor: tantos mihi mente calores
P ro quibus insolitā Celtis obibo necem
I nunc ingenuas suadens mihi visere musas
O ccupat insanus dū mea corda furor
AD HASILINAM DE ABORTA TEMPE
STATEDVM GRACOVIAM SARMA
CIAE PETER ET ET SIGNO VERIS
Empus erat pluuius dū phœb⁹ surgit i austro
Phrixæq; petit sydera blandus ouis
I upiter ad gremiū sese cū virginis almū
S uscipit: vt prolem proferat illa nouam
E t nouus in verno pubescit tempore mūdus
E t soluit tepidos humida terra sinus
V t pariat flores roseis & lilia campis
E t tegat vmbrosis frondea tecta comis
I amq; amor ad coit⁹ pperat: stimulatq; cupido
E iaculans tacitas sole calente faces
I pse peregrinas cupiens tum visere terras
R egna malis auibus Celtis eoa peto
E xercet vacuos vbi crudus sarmata campos
E t male cōpositis incolit arua casis
Q uaq; suis vastis cū cornibus explicat vndas
V istula: teutonicis qui modo meta plagis
V entum erat ad collem: quo regia tecta videtur
E t surgit muris croca superba suis

Vix mihi visa: vagū mox cingunt nubila solē
 Flabraq; de variis confremuere plagis
 Eurus achimeniis vertisset flatibus orbem
 Ni Caurus rapidis obuius issset equis
 F rigidus hinc boreas: madidis not⁹ hīc ruit alis
 Et grauis effusis decidit imber aquis
 M urmure quinetiā concussus inhorruit æther
 R uperat vt scissum Iupiter igne polum
 M ox querulæ mcestis volucres tacuere sub aruīs.
 D um reboat gemitu silua: nemusq; suo
 S ed volat infausto feralis gutture coruus
 P erq; suas voces omnia dira canit
 E t modo cōuersis mea tempora verberat alis
 V ngue truci refugas collacerando genas
 T er stupefactus equus: submisit sessile tergum
 V ngula constiterat terq; quaterq; solo
 E xcutiēsq; leues mea pendula mēbra per armos
 C orripuit volucrē versus ab vrbe fugam
 S umme pater (merui tua si modo fulmina) dixi
 N on mora sit: lapsum fulminis igne cremes
 V el face: q; tollat subitus mea corpora torrens
 V t sim Sarmatico piscibus esca salo
 Q ua scog⁹ & stricto stat trendul⁹ equore mersus
 E t stat⁹: & Codani scandia clara sinu
 G loria: fama: decus: virtus genialis: abire
 M e patria: atq; alias cogit adire plagas
 I llo ego (si merui) pater o tua fulmina cœli
 I am mea sub stigas fac meet vmbra lacus
 S ed si leua tuis monuisti pectora flāmis
 A uspice te fœlix hoc mihi restet iter
 A uspice te fœlix sit iter dum reppeto: seu
 F lamma percussis ignibus ora ferit
 T unc iacuit longo sine sensu tempore corpus
 N ullus & exangui visus in ore color

Coruus infausti omnis

Vltimus ille dies clausisset tempora vati
 N i Phœbus solitā forte tulisset opem
 P hœbe pater vatū: fuerat dixisse voluntas
 F ac releues vatis tristitia fata deus
 I pse sub eoas veniens tua numina terras
 C lara canam: Aoniis te celebrādo lyris
 A udiit. & venit cinctus sacra tēpora lauro
 C oncutiens nitidū terq; quaterq; caput
 S urge ait. & priscū capiant tua mēbra vigorem
 V t patriæ fines quatuor ipse canas
 T urgidus eoīs quā claudit Vistula ab oris
 S ed latus austrinū maximus Hister habet
 R henus ab occiduis limes sed diciſ oris
 E t boreæ partem gens Codonea tenet
 H inc quicquid mediis Germania cōtinet oris
 C armine Phœbeo nota sub orbe dabis
 S ed patiens varias tolerabis Celtis erumnas
 O rbe decennalis dum peregrinus eris
 M agna venit nulli sine magno fama labore
 E t vaga sudorem gloria semper habet
 D ixit. & auriuagis fugiens secat aera pennis
 A onidūq; simul cōcomitata cohors
 M ulta ferens animo: trepidus pficiscor in urbem
 C aptus luminibus mox Hasilina tuis
 E t iacet obductū multa caligine pectus
 E xercet vires mens neq; cæca suas
 E t nisi te toto cōplexam pectore versat
 S emp & ante oculos stat tua forma meos
 Q ualiter vmbrosis exercent guttura siluis
 I am volucres verno: & syderis igne calent
 C oncutiūtq; vagas sperata ob gaudia pennas
 E t sua respondēt oribus ora simul
 S ic mea feruenti vocitāt te carmina plectro
 V t fruam amplexu blanda puella tuo

In Bonza Laboribus
 Vendit fngt home
 vus.

A spice consumptas o fœmina cruda medullas
 Et resoluta tuis ignibus ossa vide
 A spice q̃ fessos prope linquat spūs artus
 Teq̃ suæ causam predicat esse necis
 En semel obliquū lustrauit Cynthia orbē
 Duodeciesq̃ tulit cornua plena soror
 Ex quo dura meas tenuisti tēpore curas
 Ignēq̃ nō facili mollia corda coquis
 Seu videant Phœbum terre: vel opaca trahant
 Tempora: nō requies nec modus vllus adest
 Vel mihi fatales neuerūt fila sorores
 Talia quæ cogant me sub amore mori
 Noxius aut semp mea corda ^{ἐρωτες} habebit
 Quē morbum stellæ forte dedere meæ
 AD BERNARDVM VILISCVM ROXO
 LANVM QVO INTERPRETE AD
 PVELLAM VSVS ERAT
 Væ venit in clarā tibi segnis epistola dextrā
 Scripta fuit tristi qua patet ore specus
 Salq̃ tenebrosis excisum in saxa cauernis
 Sarmaticos multo ditat in ære duces
 Hic ego iocundis habito priuatus amicis
 Et mihi quæ vita charior Hæsa manet
 Hanc mihi blandiloquo saluā si dixeris ore
 Ipse mihi fidus semper amicus eris
 In studia & mores æqualis visus vterq̃
 Ceu nos natiuus cōciliasset amor
 Sed facile est nostri causas tibi scribere amoris
 Cui teneat tantus pectora bina fauor
 Seu libuit medias duxisse in gaudia noctes
 Non lentus fueras chare vilisce comes
 Voluere seu doctos placuit vel noscere vates
 Non paruos stimulos tu mihi sæpe dabas
 Quam pulchrū est claros (dixisti) voluere libros

Et vitam studiis instituisse bonis
 Tu diuinorū cognoscis carmina vatū
 Et quæ nobilibus digna legenda viris
 Comis: & urbanus: prudensq; in singula verba
 Nec segnis gratos ore mouere iocos
 Sæpe struis largis epulis cōiuiā doctis
 Sæpius exornas muneribusq; tuis
 Integra nec taceam vel apertæ pectora frontis
 In quibus haud fastus: nec dolus vllus adest
 Sed nunc pretereā plures in Carmine dotes
 Quas dederat virtus ingeniūq; tibi
 Candidus interpres Hasilinae sæpe fuisti
 Germanā linguam spreuit vt illa meam
 Tunc ego cōdidici (te preceptore) puellæ
 Sarmaticæ linguæ barbara verba loqui
 Sed magis illa rudem potuit mihi flectere liguā
 Iunxerat vt labris basia blanda meis
 Ludebātq; simul lasciuo murmure fauces
 Et mea pugnabāt oribus ora suis
 Vtq; monet Naso pyladem qui curet horestē
 Querere te nobis sic Venus alma dedit
 Principiū nostri fuerāt hec noscis amoris
 Pluraq; nō humili iam referenda pede
 Sed veniet tēpus: quo teq; tuosq; parentes
 Laudibus emeritos iussus in astra feram
 At nunc cū fausto currāt tua fata tenore
 Et faueant votis numina cuncta tuis
 Hinc vt te monui da nostræ verba puellæ
 Nocte dieq; feras me suus ignis edat
 AD HASILINAM CVM DESCRIPTIO
 NE CARPATI SEV SVEVI MONTIS
 Mihi magnarū curarū Hasilina leuamen
 Omihī quæ flāmas tollere sola potes
 Sola mihi placido cōmutas tēpora vultu

L uctifica: & mentis nubila quæq; fugas
 E cce iterū in mea mēbra ruit blādissimus hostis
 E t premit assueto subdita colla iugo
 F luctuat in variis iterū mens ægra procellis
 P ræcipitemq; parat mergere læuus amor
 Q ualiter incertā fragili cū cortice cymbam
 V entus agit: tumidis tollitur illa vadis
 E t rapitur quo flabra vocant furiētibus vndis;
 E t tandē refluīs naufraga fertur aquis
 P allidus ipse sedet mortis formidine nauta
 E t mouet attonitas in sua fata manus
 S ic dubio suspensa metu: mea pectora flāmis
 E xagitas: animā discruciendo leuem
 Q uam melius fuerat patriis latuisse sub agris
 E t vitem palo confociasse suo
 Q uam tot sollicitos vitæ tolerasse dolores
 E t semper dominū mentis habere ferum
 S æpius exosus vitales corporis auras
 C orripui ferrū (te fugiente) manu
 E t pressisse volens in faucia pectora: tandē
 C urarū finis mors vt acerba foret
 S æpe calens flāmis animā extinxisse sub vndis
 M ens erat: aut laqueo plectere triste caput
 O ptaui totiens rapido me turbine ferri
 Q uo nitidum Phœbus ducit ab orbe diem
 A h quotiens dixi (rutilo dum Iupiter orbem
 F ulmine cōcuteret) me pater alme petas
 N ostraq; de grauibus soluent pectora curis
 L inquere quæ mentē nocte dieq; negant
 V el me cōstituas gelidi sub cardine cœli
 O dea: quæ tanti vulneris autor eras
 V t mihi feruentes extinguat pectoris æstus
 F rigida nymbose menalis visa poli
 S ed video nullo flectunt carmine diui

Comparatio

Inani Amatores.

I pſe mihi inueniã per mea fata necem
 E ſt mons æthereũ pulſans cū vertice cœlum
 Q ui iuga cū ſcopulis aſpera durus habet
 H uius hyperboreos doſum cōſurgit in axes
 B rachia rypheis cōtinuata iugis
 G entibus hunc mediũ poſuit natura duabus
 S armaticos inter: pannoniosq; duces
 S armata de priſco carpathũ nomine dicit
 H unc pergo infirmo triftis adire gradu
 V t mea ab aërio demittam pectora ſaxo
 P ectora luminibus nō bene capta tuis
 E t poſuit mceſti titulũ mea muſa ſepulchri
 M uſa canens laceris in mea fata comis
 H ic iacet extinctus per ſaxa rigentia Celtis
 S axea dum fuerat ſæua puella ſibi
 C armina quã Phœbi poterāt nec longa mouere
 O bſequia: vt noſter mutuus eſſet amor
 Q uam bene nūc noſtrũ primũ es experta calorẽ
 C um preciũ mortis ſæua puella ydes
 ADIANVM TERINVM DE SALIFODI
 NIS SARMATIAE QVAS PER FVNEM
 INMISSVS LVSTRAVERAT
 A ne canēs gelidis repetebã ſæpe ſub antris
 C ur nullo nobis tēpore ſcripta dares
 F orte tuũ reris vatem merſum eſſe profundo
 P andit ybi triftes ſarmatis ora ſpecus
 M ultaq; de vmbroſis cedunt ſaxa cauernis
 Q uæ niueũ tribuūt igne ſoluta ſalem
 V el ſaltem poteras paucis mandaſſe: valet
 C eltis:& infernas i rediture domos
 S ed redii ſuperas dextro Ioue viuus ad auras
 L uſtraui & ſtigii triftia regna canis
 A lcide vt ſimilẽ dicar ſubiſſe laborem
 E t ſocia Theſeu qui rapis arma manu

Illa quæ iam rigido volui tibi scribere versu
Quo noster solidum pignus haberet amor.
Est ipecus immensis pandens cū faucibus ora
Suppositūque vident lumina nulla solum
Sed face candēti distantia longa notatur
Fax vbi inexhausta luce fatiscit humo
Ora specus circū latissima machina surgit
Quā rota cum rapidis turbine versat equis
Robora transpositū p multa volumina funem
Plectunt: curuo pondera dente trahens
Lubricus hic cæcū mortales mittit in antrū
Aereū prebens inrequietus iter
Huic ego sum tremulus toto cū corpore vinctus
Vt fueram tristes ausus inire domos
Quas neque lucifluus conlustrat lumine Phœbus
Nec radiis penetrat lucida fratre soror
Cum Ioue multiproco fugit hic Cyllenius ales
His neque sub specubus Mars violente rubes
Nec veneris flammæ rutilant hoc orbe remoto
Falciferique senis lurida stella latet (tis
Paustra nec vndiuagis ibi mōstrāt æquora nau/
Illa nec arctophilax regna sepulta videt
Sed volitant cæco tenebrosa ibi sydera mundo
Sydera quæ nullū sunt paritura diem
O mihi qm magno trepidabāt corda pauore
Pendula lictores dum mea membra ligant
Et mea tartarea condūt vbi corpora veste
Nullus erat toto viuus in ore color
Dumque inter vitam mediū mortēque volarem
Dædalii timui fata subire fabri
Et mea signassent fatalem nomina terram
Celtica quæ fuerat Iane canenda tibi
Sed modo cū superas rediissem sospes in auras
Oblectat tales saepe subisse specus

PRIMVS AMORVM

Quippe ea quæ vidi statui mortalibus olim

Pandere: quot pœnas tartarus ater habet

Interea rigidum depone a fronte Catonem

Et somno curas: tristitia pelle mero

Decipimur votis: & tēpore fallimur: & mors

Deridet curas: anxia vita nihil

Sæpe mihi laudes Hasilinæ corpus & artus

Hæc preter: placeat fac rogo lane nihil

AD HASILINAM PERFIDIAM ET IN
CONSTANTIAM SIBI EXPROBRAT IG
NEM QVE TECTVM MAGIS VRERE

St locus instructo q claudis vndiq; muro

Statq; inconuexo pendulus orbe lapis

Illius angusta laxatur ianua rima

Et fissum tenui poste foramen hiat

Quo meus altus amor vaga lumina pascere suevit

Dum visu curas posse leuare putat

Sed ferit occultis grauior me flama sagittis

Et crescunt tacitis vulnera cæca notis

Voce: pede: & gestu cū das mihi candida signa

Et simulas vultu spemq; metūq; tuo

Quis me blāda moues: refugis tamē impia motū

Fœmina tantaleis assimilanda cibus

Perfida nūc spondes cōmunia gaudia: pactis

Constans: euboicis vt solet vnda vadis

Quale solet vernus dubiū producere solem

Qui nunc æstiuat nubibus hinc hyemat

Sic variū gestat nō constans fœmina pectus

Quod petiit spernit. quod cupiebat odit

Nusq̃m cura potest grauior mortalibus addi

Quā dubiā longa spem tenuisse mora

Oscula rapta locas modo: sed tenet altera cura

Pectus. & in tacitis conseris ora dolis

Nunc mihi furtiuos cœu fido pandis amores

*Alquando Rigidus cito
A fronte seponendis
Et misice Vivendum*

*Nunc pluit et clauo nūc
Iupiter Aethere surget.*

E t tecum quotiens ille vel ille refers.
 E t cupis arcanū furtis me adhibere ministrum
 V t magis indoleam teq; adulter habet
 Q uodq; alius nostræ latus foueat amore
 D um tenet in votis te mea vita suis
 V idi ego perlongū quæ egisti turpiter annum
 P lura: mihi tacita sed reticenda fidæ
 N ullus fœmineo iuuenis detrectet honori
 N ec trahat in cunctas quod facit vna scelus
 M ultarū casto sic mox potietur amore
 D ulcia dum tacitus furta filere potest
 S ed mea crudelis simplicia pectora fallis
 N oscis: decipit qm facile omnis amans
 P arce precor fesso: miserere fatentis amorem
 Q uod tacuisse tibi cautius Hæsa foret
 I llud enī doctas tribuit mulieribus artes
 A udacesq; sui criminis esse facit
 D um sibi persuadet ignosci cuncta ob amorē
 A. tq; fidem verbis semper habere suis
 S it satis exactum mentē excruciasse per annū
 O fficiq; mei iam meminisse velis
 S ed rigidam nostris nequicqm flecto periclis
 A sperior scopulis quos ferit vnda maris
 H orrida per gelidas experta mitior alpes
 F œmina montiuagas cōcomitata feras
 S ed tibi cognatæ sunt frigida pectora terræ
 Q uæ gelido semp cana sub axe riget
 Q uaq; anguis gemias tractu diffusus ad arctos.
 D espicit: occiduas nō subiturus aquas
 Q uaq; solet paruo priuari lumine Phoebus
 L ucida dum roseos Cynthia condit equos
 N ec tibi lasciui sunt cognita sydera Thauri
 N ec tua terra rigens sydus amoris alit
 B arbara cōtingit viduæ sed Amazonis oras

*De Vna mala femina
 non omnes censende.*

*Ignosci Vult sibi semp
 Amor.*

A dmittens nullos horrida terra viros
 S ed tamen hæc ætas tua dulcia gaudia nouit
 G audia quæ noti sæpe dedere viro
 I mpia dic tandē cur nil ingrata rependis?
 Q uod dederas multis cur mihi sæua negas?
 E n mea iam subitos emittūt lumina fletus
 V ndaq; cum largis imbris ora rigant
 Q ualiter in verno Phœbus dum lucidus orbe
 A estuat: & niueas exprimit ardor aquas
 T unc iuga Carpathi feruenti sole liquatur
 E t citus in tumidis vistula fertur aquis
 S ic tua flamma premēs animū cū corpore soluit
 D uraq; permulcet pectora blandus amor
 S ed sociam nostris te nō geris improba flammis
 N ec penetrat pectus nostra sagitta tuum
 C umq; hæc sollicita tractassē pectore cura
 H æc mihi de clario sunt data verba deo
 F ac caueas oro docta a meretrice ligari
 S ubmittive suo colla procera iugo
 N am te transformat (mihi crede) in mille figuras
 V t mea cyrcæis nata solebat aquis
 C umq; tibi exhaustæ tenero sunt corpore vires
 N ullaq; luxuriæ des alimenta suæ
 R idebit miserū molliq; explodet ab antro
 A ccipietq; tuas ditior ære vices

AD HASILI. INSERTVM HEROICVM.

Cunctas Hasilina super formosa puellas
 Sarmatiæ gelidis quas clausit vistula ripis
 E t quas vndosus variis erroribus hister
 I rrigat: Hercinio nec talem Alemania saltu
 N utrit in arctoas extendens brachia terras
 P ulchrior Hesperis Rheni & prælata puellis
 F orma colorq; viget niueæ dū vincula plantæ
 E xeristhæthereas nymphas cū gressibus æquas

fugiende meretrices
 Ex oraculo apollinis

Purpureis suffusa genis tua lactea splendet
Exhilarans facies: tua singula membra decore
Extulit. & cunctos natura aduerterat artus
Nigra superciliis: frons libera: candida ceruix
Sydereiq; oculi modicoq; tumentia labra
Flammea quæq; fauos superât & hymetia mella
Quid genus enumerê: teretes dum corpis artus
Semine diuino testent & ora creatam
Inferior nō ipsa deæ cui munera fulua
Obtulit in phrygiis iuuenis notissimus aruis
Teriguis nuper qualem cōspeximus ortis
Dum liquidis solis tua corpora pulchra lauares
Candida formosæ superabas membra dyana
Et charites calcât niueis quæ gramina plantis
Nostra feras facili nūc carmina poscimus aure
Diuâ: tibi tacitas iam depromentia curas
Atq; animū aeterno cupidum tibi tēpore iungi
Candida suscipias discasq; assuescere votis
Iam nō dura meis tollam super æthera nomē
Carminibus generosa tuū: nec Sarmata tantum
Cognoscet: varias veniet tua fama per oras
Et sua qua prono demittit vertice Phœbus
Lumina: per Scythicos & qua coit vnda rigores
Non ego cōsuetō mortalibus vr̄or amore
Tecum & in internas defæuit flāma medullas
Visceribus congesta meis: ceu turbidus ignis
Dum furit & flabris longe impellētibus Euri
Corripit æstiuos stipulis crepitātibus agros
Et vagus æthereū fumus subducit olympum
Haud aliter furibūdu amor mea cōcremat igne
Pectora: nec possum validas extinguere flāmas
Vel sua cum Phœbus infundit lumina terris
Frigida vel gelidus dum versat plaustra Bootes
Dum subit illa mihi facies cum fronte serena

I nsidet vrbānus blandis cui semper ocellis
 R ifus:& occultas inspirans gratia flammās
 D um coma cū niueis in toto corpore membris
 A lbentesq; manus & brachia mollia menti
 I nciderint:mens agra gemit:fuspiria longa
 P ectore fessa trahēs: lingua interruptaq; verba
 C ogitur agra loqui: gelidæq; simillima morti
 P allida membra cadunt solitas perdētia vires
 S æpius illa tamen vidisti immitior omni
 S etigero:& rabidis quæ caspia littora oberrant
 T ygribus: aut furiens que cōcutit vnda natātes
 M urmure fluctifrago scop'los symphlegados ar/
 S ed mihi iā toto spirās sub pectore diua (cte
 R edde vices:& dura meæ modo tēpora vitæ
 C ōmuta:& sæuas abigas de pectore flāmas
 R espondēs tantis mulier sæuissima curis
 N i facias:effundam animā furibundus amore
 V itaq; districto fugiet de corpore ferro
 I mpia funesto tandē inscribere sepulchro
 D um mea cū tali signētur carmine saxa
 H ic iacet infausto nuper correptus amore
 C eltis:& insoliti causa est Hasilina sepulchri
 AD HASILINAM A SE RELEGATAM
 QVOMODO ET QVALEM PHILOSO
 PHVS AMARE DEAEAT.

P Rima meæ fueras Hasilina o causa doloris
 Florem libatæ virginitatis habens
 C um mihi iam dederant natalia sydera quinq;
 L ustra:per Hybernū cōtinuata diem
 P hœbus febriles vbi fecit in orbe calendas
 L umina purpureus sub Ganymede regens
 I mpia sed nostros nūc aspernaris amores
 M eq; tuis flammis sæua perire sinis
 Q ualiter Herculeos olim consumpserat artus

Stragula: quæ necti tincta cruore fuit
Et quali fuerat Daphnes correptus amore
Pheebus: ut æternas iussit habere comas
Sic nos affligis tacitum aspernata calorem
Dum fugis: & sacros deligis ipsa viros
Nulla magis mollit medicina in amore dolores
Quam dum tangendi copia multa data est
Nam veluti gelida feruor depellitur vnda
Dum geminos fratres lucidus orbis habet
Sic in amore suum natura ubi dispulit æstum
Tristitia gaudet mens releuata sua
Quod mihi læua negas duroq; affligis amore
Exinctum vitio quem queror ipse meo
Sæua meos teneros nimium dum despicias annos
Membraq; adhuc veneris non bene firma iocis
Nam veluti martem delectent fortia membra
Aetatem mediā sic Venus ipsa probat
Quodq; mihi toties pudor & timor obstitit olim
Premittas veneris quando daturus eram
Tercia non merita cōfingis crimina culpæ
Dum mage me libris quā tibi adesse canis
Vtq; solent doctas mulieres spernere musas
Et tenet inuisos quæq; puella libros
Qui mos barbaricis nostris solet esse puellis
Sic tu fastidis fœmina cruda libros
At non talis erat famosi Lesbii vatis
Limabat versus quæ sibi sæpe suos
Et non talis erat Nasonis pulchra corinna
Nominē non vero quæ sibi dicta fuit
Atq; aliæ multæ generosa mente puellæ
Ingenium doctis quæ tribuere viris
His similem inueniā: totoq; vagabor in orbe
Qua patet Almanis maxima terra viris
Interdum fateor studiosis altera cura est

*Pallas Veneris castra
fugit*

Et Pallas Veneris spurcida castra fugit
 Atque itelligeri conscendit sydera cœli
 Et comitē summi se cupit esse Iouis
 Inde celer nitidis delabit athere pennīs
 Hospita terrenis dum cupit esse iocis
 Nec semper spurca sua mēbra libidine foëdat
 Corpora: putrifico cōmaculanda luto
 Maximus in nostris nō semper Iupiter oris
 Sic fuit: in cœlum sed redit ipse suum
 Cumq; illum cœpit terræ stimulare voluptas
 Et veneris blandū vellet inire sinum
 Induerat Taurū volucrē variasq; figuras
 Deliciasq; suas veste reiectus habet
 Sic nobis cœlo terraq; mariq; vagatis
 Candida præbebit sæpe puella iocos
 Ingeniūq; leuet: stimuletq; in carmina mentē
 Quæ pia posteritas laudet: honoret: amet
 Si tamen ignota dabit luisse figura
 Et repetat cœlū mens generosa suum
 Vtq; animū & corpus nexus cōiungit amicus
 Castra voluptatis sic vtriusq; placent
 Castra placēt veneris: sed pl9 mihi Palladis artes
 Virtutis plus hæc: illa pudoris habēt
 Vtq; scias tandem quæ sint mea vota in amore
 Hoc tibi iam parū distichon Hasa dabit
 Non volo q; facies: sed sis mihi rara voluptas
 Ingenii vires sic mihi dura moues
 AD GERIONEM CORRIVALEM
 Vi quodā Herculeo supasti robore cūctos
 Et cui nō genuit sarmatis ora parem
 Fortis in aduersum torsisti viribus hastam
 Vidimus arboreo stipite maior erat
 Omnis in occursum veniēs prostratus: at ipse
 Solus ab immoto nō cadis acer equo

*Castra Veneris
Palladis Tentoria*

Hinc timet intrepidus iuuenis descendere arenas
 Dum timet inuicta tota palestra manum
 Et vaga per totum currunt tua nomina mundum
 Germanis: Gallis: Pannoniisque timor
 Quondam inter procures fueras spectabilis heros
 Et stupuit tantum densa corona virum
 Nunc tepet & pigro nulla est in corpore virtus
 Et vaga quae fuerat: garrula fama tacet
 Excussusque iaces sternaci fusus Hasella
 Quae cadis occurrens terque quaterque die
 Illa sedens blandis mulcet tua pectora verbis
 Docta premens stolido colla superba iugo
 Et modo suspirans tacitis coniuget ocellis
 Et locat ad nutus singula verba tuos
 Oscula blanda rapis: niueoque in pectore turgens
 Comprimit manibus plumea mamma tuis
 Saepe timet veniat (cum das sibi basia) coniunx
 Praedicat aduentum praescia saepe suum
 Et modo rixat: modo per sua numina poscit
 Vt sibi des pacem pulchra labella petens
 Avertitque suos vultus inimica: proteruum
 Te iuuenem accusans: cuncta licet agens
 Callida sic tecum meretricis acumina tentat
 Ne cadat ex laqueis praeda opulenta suis
 Hae statum iuuenem te claudunt fulcra mariti
 Lustrat ubi totum Cynthia zodiacum
 Tempus erit vacuas dum sentit auara crumenas
 Tangere Syphorium vix sinet illa suum
 DERADIIS PRESSENS, IONARIISQUE VOS
 PHILOSOPHI, STELLICOS VO
 CANT ET QUAM POTENTES
 HUMANI AFFECTUS SINT
 Verum est? aut veteres finxerunt talia vates?
 Vnicus an plures spiritus orbe meet?

*Amatores enim nutibus
 loquuntur
 plumea mamma.*

PRIMI AMORVM

Impellatq; suū corpus:quo intentio fertur?
Ceu volat e manibus iussus abire lapis
An virtus animis tanta est:vt corpora amantum
Se poterint certis scire futura locis?
Et mutare suas formas virtute polorum
Vnde queat magicis artibus esse locus?
Vt capro volet ille sacro:ceu Lucius olim
Carmine cyrceo factus asellus erat
Et velut in somno solitus cōsurgere tecta
Lustrat: & intrepidus pendula mēbra trahit
Corpore sopitos quos spūs excitat artus
Hosq; sui affectus esse iubet comites
Sic amor:affectus superat qui pectoris omnes
Virtute an moueat corpora nostra sua?
Hinc oculus (mētis qui nūcius:atq; fenestra est)
Inuidiæ signum sæpe & amoris habet
Nam fertur radiis ocularibus esse potestas
Dum solo visu fœmina sæpe necat
Atq; lupus mediis fuerit si visus in aruis
Mox spectatori guttura rauca facit
Sic Hasilina suis mihi dum cōniuet ocellis
Perpetuis radiis pectora nostra ferit
Aut veluti radios dū lucida sydera iactant
Sic virtute sua pectora nostra mouet
Vt cū Saturnus sua lumina protulit orbi
Tristia cū mœstis tēpora mœsta facit
Iupiter:& Mauors:sic & Cyllenius ignis
Phœbus:& extremo cardine Luna nitens
Quisq; sibi certum tempus seruauit in orbe
Afficiens radiis cuncta sub orbe suis
Sic Veneris sydus:maior cui in orbe potestas
Influit imperio cuncta subire suo
Et veluti gēmas herbasq; sub orbe creauit
Natura:& yīres iussit habere suas

*Sydera quod habet
 celum quod flumina
 pisces. Tor scelerata
 gerit fœda mēte dolos.*

Natura

*Lupus Moeris V.
 de re priore*

Q uas ex cognati capiunt virtutibus aſtri
 E t ſua de radiis mira ſigilla ferunt
 H inc adamas ferrū trahit: inuiolabilis ictu
 I lle tamen capri ſanguine mollis erit
 S icq; cutem tenerā feruens Vrtica perurit
 S ocraticāq; tulit dira Cicuta necem
 S ic radiū ſibi quiſq; ſuo cōncepit ab aſtro
 Q uo mouet:& tacito membra vigore regit
 C eu quondā Marius cymbrū pcuſſit vt enſem
 C onderet:& vitam iuſſit habere ſuam
 R homanos omnes ſic terruit alta Catonis
 F rons: maiſtatis ſigna verenda gerens
 N am res quæq; ſuū radium ſortita per orbem eſt
 S ydera dum cœli cuncta ſub orbe mouent
 P recipuo humanos animus qui cōtinet artus
 E xcellit radiis cuncta animata ſuis
 N am ſua cognatis oriunt ſemina ſtellis
 F ertur & æthereis proximus eſſe deis
 H inc etiā voces:& verba ligantq; leuātq;
 M obilibus labiis verba vbi ſacra cadunt
 H æc ego vbi tacito repetiſſem forte cubili
 E t querulis elegis charta notata fuit
 E t mihi ſic totos Haſilina inuaſerat artus
 V t petiſſe meam ſit mihi viſa domum
 S urgo celer præſenſa volēs perquirere vates
 E t ſtetit ante fores Haſa puella meos
 P ræſenſiq; ſuū radium quo me feriebat
 A ffectus ve meus fecit vt illa venit
 Q uicquid erat: poſtq̃m preſſit ſua baſia: dixit
 A ltera quæ reſtant gaudia nocte dabo
 AD HASILINAM SEREPVDIANTEM
 EQVITEM QVE ADMITTENTEM
 PATRIAM SVAM ET EIVS SITVM ET
 ANTIQVITATEM CONMEMORANS

Adamas.

Vrtica
Cicuta

Homo

v El syrtis: vel scylla vorax: aut dira caribdis
 Vel genitā furiens expuit vnda maris
 A ut tibi uingatæ per Caspia littora Tygres
 P ræbuit aut crudum sæua Leena latus
 V el te Carpathus: Sucuus vel Caucasus horres
 A spera vel Tauri te genuere iuga
 D ura peregrinū dum dedignaris amātem
 E tsequeris Martis qui gerit arma trucid
 S ed caueas moneo: ne dum cōprensa: catenis
 V ulcanus solidis te liget Hæsa suis
 E t Phœbus toto spargat tua crimina mūdo
 E t fias cunctis fabula fœda plagis
 N ec minor est Phœbi cultor qm Martis amator
 H ic qmuis Venerē: Pallada Phœbus amet
 S eptimus a primo qui dicit angulus orbis
 P rospera ni fallor)sydera nostra refert
 F eruidus Hemonio iuuenis mihi surgit in arcu
 E t mediū cœli cum Ioue virgo regit
 Q uin & suscipiens Phœbum Cyllenius ignis
 I ngeniū vires iussit habere suas
 N ec dea cunctipotēs auersa fronte refedit
 C um numero partē per mea signa suam
 E t mihi præteritos animus si cōputet annos
 C ompleui quintā nuper olimpiaden
 M aximus αὐτοκράτορ Rhomani nominis heres
 H oc anno & fausto .sydere natus erat
 N ostra quaterdenis sed præuenit hora diebus
 A stra quibus vitam cœperat ipse suam
 E t mihi persuasum dignā esse in corpore formā
 E t q non segnis seruus amoris eram
 A dde genus longo proauorū stēmate clarum
 M ænus vbi gelidis cornua flectit aquis
 H ic vbi Francorū vrbs illustri valle leuat
 D eq; ἑρμῆος græco nomīne dicta polis

Virgati Tygres

Maximius Aemilius

Fama est dum Grai peciissent gallica rura
Ad Rhēni ripas exonerasse rates
Inde per Hercinios saltus: vallesq; patentes
Struxisse his placidis mœnia Graia locis
Cumq; atras diti litarent more bidentes
Et druides templis instituere sacris
Hinc a dite dabant vrbi sua nomina græca
Græcorū linguā gensq; hodierna tenet
Nam faciunt lingua græcorū sacra quotannis
Et templū Argolicis personat omne modis
Ante gradus cuius veterū simulacra deorum
Palladis & Martis signa vetusta manent
Græcorūq; gerunt priscas in corpore vestes
Cum patribus matres & iuuenilis honos
Quas partim refluo mutauit tempore cœlum
Et partim luxus: vel peregrinus amor
Nemo hinc miretur Graio me sanguine cretum
Et *Μηνηχα* ad patriā iam retulisse meam
Elyseos credas campos: & amena piorum
Hic loca: quæ cererem vinaq; blāda creant
Intonsiq; greges passim per prata vagant
Et nemora alituū vocibus alta sonant
Hic me nō lento Phœbus dilexit amore
Hic dedit & resonis plectra mouere iugis
O ego te patrias si possem ferre sub oras
Ditior Arctoo nulla puella solo
Ergo quid infaustū nostrū interrūpit amorem?
Et causam poteris quā mihi sæua dare?
Per tua sub rigidis gentilia numina terris
Et vultus charæ quos genitricis habes
Perq; patrē sobolemq; tuā quæ clara futura est
Et flāmas: causæ quæ mihi mortis erunt
Perq; precor tandem languentia pectora amātū
Mitior in nostras sis Hasilina preces

E t reddas priscum mihi conciliata fauorem
 D ignerisq; tuo me fugibunda toro
 A ut ego iam lachrimas (longo macerat⁹ amore)
 A ccumulo extremas: in tua fata canens
 D ifficilis nostris nec inexorabilis esto
 C arminibus: rigidas sueta mouere feras
 Q uod si dura tuum forte inconsulta tenorem
 S eruabis: tetricus iam tua furta canam
 E t mea iam totum spirant præcordia Phœbum
 E t mea iam Bromius pectora totus agit
 V t de te totum spargantur carmina in orbem
 C armina: quæ votis displicitura tuis
 I nunc: & tumido suspendas carmina naso
 N otior arctoo perfida facta polo
 A nte tamen Siculū linquet fera scylla pelorum
E t sistat bibulas naufraga syrtis aquas
 A nte coit libicis vertex latialis arenis
E t freta spumosis destituent aquis
 A nte vagus rapido miscet Vistula meno
E t Vidrus rigidas influet Albis aquas
 A nte cadent refluū glacialia plaustra sub æquor
Q uam tibi cōiungat me recidiuus amor
S ed post fata manet tenui si sensus in vmbra
P ersequar: ad stygias te comitatus aquas
S eu subeunt animi deserto corpore stellas
I pse petam occasum: dū tuus ortus erit
 V el mihi cōtingat rursus post fata renasci
 I pse iterū fraudes & tua furta canam
 I nterea rigidas iuuenes fugite oro puellas
 Q uas fouet eoīs Sarmatis ora plagis
 C antantesq; meos post sæcula longa dolores
 N on pigeat nostris ingemuisse malis
 AD HASILINAM CVM SAGER
 DOTE DEPRENSAM

C Vt tua submisso gestas mō lumina vultus?
 Occupat & nitidas pallor vtrasq; genas?
 C ur te iam rigidi titillant fronte capilli?
 G arrula nec solito verba proterua iacis?
 C onscia mens scelerū cæco te vulnere torquet
 E t cruciant variis te tua furta modis
 Q ualia vel syculi memorāt tormēta tyrāni
 V el dirus poenas quas Rhadamāthus habet
 H asa tuū dixi fœdabis crimine nomen
 O bstrepet & factis garrula fama tuis
 D um tu legitimas totiens cōfundere tedas
 A usa: & lasciūū prostituīse femur
 P roxima nox tetro vidit tua crimina vultu
 I sset ad inuisos quādo maritus agros
 H acq; ego sum passus per totā frigora noctem
 R asus vbi nostras vir tenet inlecebras
 S ed volumus tacitæ veniā cōcedere culpæ
 Q uādoquidē sacris flecteris Hasa viris
 C riminibus nostris possunt qui auertere diuos
 E t fulmen rutili continuisse Iouis

DE EXCLVSIONE NECROMANTICAS
 ET MAGICAS ARTES CONMEMORAT

Vo pudor! & pbitas! veteris vestigia sacri!
 Quo fugit aut virtus! venerādaq; semp ho/
 M orib⁹ antiq; nō est æquabile nostrū (nestas!
 A euum: & in ætheras iterū cōpellitur auras
 I re pudicia: & fugit indignata tenebras
 N ec sacer orbis amor (ceu quōdā) mutua curat
 P ectora: concordī fugiens cōiungere voto
 S upra: fames: strages: vsuras: furta: rapinas
 E t muliebre nefas patiunt̄ sæcula nostra
 P erfidia comitāte dolos: & fraude maligna
 I nteriit cōtempta fides: dum subdola lingua
 N umina sancta vocans: mēdacia ficta colorat

Rasus Vir

*Numerare sydera**Auaritia**Mercator*

S e dat huic sociam non lentā Hasilina ruinae
 A tq; alia: multae: quarū si nomina vellem
 C ommemorare modo: numerare sydera demeris
 A ut quot carpathiae surgāt aquilonibus vndae
 Q uotye niger lybicas couoluerit auster arenas
 V tq; modo incipiā: repetāq; ab origine causam
 S æuit auaricia: velut infaciata carybdis
 E t ficulus (rapiens quodcūq; inieceris) ignis
 V endiderit sanctū quotiens submissa pudorem
 I nde petit saturas Sarrano murice vestes
 E t quos de scythico venant mure sabellos
 I n capite & collo multis onerata lapillis
 E t gemmis tumidū digitis circūligat aurum
 I nretire quibus solita est vel prendere amantes
 A mbitione tumens ostentat singula mēbra
 D octa locans stolidis venalia corpora mœchis
 E lata ceruice sedens: sempq; videri
 L audariq; volens: mulier dignissima laude
 L racunda mouet furibundo vbi pectora motu
 T esiphonem videas ravidā vel in ore megerā
 P erfurere: & totos illi iniecisse colubros
 Q uaeq; fuit semp multorū causa malorum
 I ncubuit iam tota suis Venus improba neruis
 F actaq; sub tacitis mulier notissima stupris
 A tq; vtinā sua stupra forent plebeia: sed illis
 H eu peccat scelerata viris quibus alta corona
 A brasit nudā sacrato vertice testam
 Q uosq; iuuat miseris Mauortis viuere castris
 H os fouet: & sacris herens amplexibus: illis
 M ilitat: & castos mœcha interrūpit amores
 N ox erat & medio transmisit sydera cœlo
 P rona sub Herculeas mūdo rapiente columnas
 V ersa & in eos iam torlit plaustra bootes
 C andidū in hemonio promittēs sydere Phœbū

Corniculata Cynthia

Corniculata cauū iam Cynthia protulit orbem
 Et nōdum solido spectabat lumine terras
 Ipse ego tunc tota perpeſſus frigora nocte
 Expecto tremulus promiſſæ gaudia noctis
 Cumq; Haſilinæ reſerata eſt ianua noſtræ
 Mox mihi terrifico vultu occurrebat imago
 A tra ſub obſcuris inuoluens mēbra cucullis
 I am lemures & noctiuagis ſimulacra figuris
 Terra vel infernas mutatis ſedibus vmbraſ
 Sorte parentali vigilans errare putabam
 Intremui: torſiq; genas & ab auribus actæ
 Surrexere comæ: geminus ſtupor alligat artus
 Vt redit ingenuus vigor: & pauefacta reliquit
 Membra timor: veri retinēt præcordia ſenſus
 Vota dabā ſuperis: Hecateſq; ante ora triformis
 Numia ſancta voco: memori ſub pectore voluēs
 Arcanas quondā mihi quæ doctiſſimus orbe et
 Omnipotens varias tribuit necromāticus artes
 Hic potuit magico diuertere flumina curſu
 Sydera q; & duras animis immittere curas
 Sanaq; tabificis affecit corpora morbis
 Et rapidos ventos armās in prælia fulmen
 Cum tonitru iaculatus erat: tenebrisq; fugatū
 Expulit orbe diem: vitæ & ſtatione ſolutas
 Carmine pallētes animas reuocabat ab orco
 Sanaq; cōſumptis animauerat offa medullis
 Dixerat ille mihi: condas hæc pectore verba:
 Nocte quibus ſtygios errātes ſiſtere manes
 Colloquioq; frui poteris: mirabile dictu
 Cum ſua in humanas laxabūt ora loquelas
 Occultaſq; tibi pandēt miro ordine cauſas
 Quæ mare: quæ terras: & ſydera clara coercent
 Vtq; orbi cōcretus amor durabit in æuum
 Mentibus: æthereas dum ſeruāt ſydera leges

Diuersisq; modis deus imperiosus in orbe
 Mollia sollicitis impugnat pectora curis
 Mutua flāma premar: socialis & ardor amantes
 Ignibus æternis alios & nexibus arctis
 Conciliās: mirū spirās in corda fauorem
 Ast alios nunq̃m sub mutua fœdera mittit
 Illa sed alterius deridet pectoris æstus
 Exercens fœdas venali corpore merces
 Et fructu nō mente leuem cōpensat amorē
 Talia nō parua stimulat pectora cura
 Experiar similes aliquādo vt carmine vires
 Si modo quæ fuerat mihi visa recurreret vmbra
 Sæptimus interea radiosus cynthius orbem
 Ignifluis inuectus equis a Thetios vndis
 Extulit: & totiens tenebras induxerat orbi
 Vmbra redit: loca nota petit: librataq; sensim
 Fertur: vti liquido suspendēs aere corpus
 Mox ego stringo comas vittis: mestāq; tyaram
 Induo præcingēs furiali corpora lino
 Et citus obliquā telluri inscribo figuram
 Ense secans stricto: viuīsq; adolescere flāmis
 Verbenā iubeo: terq; ante altaria circum
 Intrepidus mucrone cano: dein quatuor oras
 Terrarū cœliq; noto: qua Phœbus ab ortu
 Surgit: & hesperias cubitū qua fertur in vndas
 Et septem gelidi lucent vbi nocte triones
 Et qua deuexus calidū polus excipit austrum
 Deinde locū facibus stygiis & thure vapore
 Consecro: velato capite inclinatus ad aras
 Iam magicis lustratus aquis: tū carmina diro
 Tristitia ab ore ruunt: mox magno īpulsa tumultu
 (Horresco referens) tellus p̃ inane voracem
 Immenso subducta sinu patefecit hyatum
 Vnde sepulcrales gemitus: mœsti q; sonabāt

xxi
 fiantin Mos

P loratus:ylulante caho:dū murmure vasto
 C onmugit tellus: quo celsus inhorruit æther
 Q uale solet scythicis boreas cū sæuus ab oris
 I rruit:& rapidis conat fluctibus orbem
 V ertere:siluifragis prosternens robora flabris
 C arpato obnobioq; minans:ni frena retentet
 A eolus:euulso nutaret cardine mūdus
 H unc dederat rupta tellus compage fragorē
 V t fœdus densas infecerat halitus auras
 I nfernifq; calet correptus ab ignibus aer
 S ulphureoq; latent iam tristia sydera fumo
 I mpia ter gemino mox Cerberus ora latrati
 S uftulit:& superas primus mihi visus in auras
 M oliri:anguicomas secūq; inferre sorores
 A pparat: & tristi quicquid latet abditū in orbe
 T um trepidi gemuere lares & quassa profundo
 T ecta pene subitā traxissent mersa ruinam
 N i mea tartareas tenuissent carmina vires
 A t postquā sensit nutancia tecta labore
 V mbra:citam properare fugā:cecifq; latebris
 I nuoluit:& volucres dedit in uestigia plātas
 A nte retroq; ferens properāti lumina motu
 N on secus:vt serpens lætis effusus in aruis
 D um renouāda locat ad vernū corpora solem
 D elitet:in varias spargens sua lumina partes
 N e sua quis videat reparantē squamea terga
 T um si forte venit magica qui doctus in arte est
 T urgida reptilibus sua tollit guttura nodis
 O ra trifulca mouens:celeriq; per arua rotatu
 D issilit:& spiras per mille volumina torquēs
 A ufugit.angustas caudāq; obliquat in aures
 L etiferi vt fugiat feralia carmina vatis
 T aliter vmbra meū magicū indignata laborem
 F ugerat.& rapidis pressit yestigia plātis

Anguicomæ sorores

Hanc ego mox tali fugientem voce sequutus
 Quis te: qs superas vmbra errabūda sub auras
 Extulit: & nostros iubet inquietare penates?
 An mouet hæc calidus fugiētia corpora sanguis?
 Fingere vel falsos potuit tibi spiritus artus?
 Cogit ad superas quotiens ascendere terras?
 Vera refer: mox inferias tibi rite paremus
 Si quo transactam fœdasti crimine vitam
 Hæc ego. at vmbra leuem festinās prædere portā
 Conticuit: crepitu sonuit mox ianua rauco
 Cardine corporeā nobis testata figuram
 Ast ego: cur viuo fuerant mea territa vultu
 Pectora: non alio me ludes tēpore dixi
 Vmbra leuis nostræ. te miscens nocte puellæ
 AD VISTVL. FLVVI. OR TVM ET EXI
 TVM EIVS DESCRIBENS ET DE VESO
 NTIBVS ET EORVM VENATIONIBVS

Istula carpathi ducens radicibus ortum
 Quæ sua Pannoniis aurea dona ferunt
 Hic vbi præcipiti consurgit vertice $\chi\epsilon\mu\mu\upsilon\delta\varsigma$
 Pulsans æthereū per iuga celsa polum
 Inde citus triplicē Cracouinā tendis ad urbem
 Sarmatici regis mœnia celsa rigans
 Hinc Masouina vagus te obliquas maior in arua
 Qua patet Herciniæ portio vasta meæ
 Horrida villosos quæ pascit sola bisontis
 Et validos vros: monstra stupenda feræ
 Belua vasta: micans oculis: & cornibus vncis
 Et nigrū Hirsutam corpus habet faciem
 Pendula promissis gestat palearia villis
 Quis strumæ in morē guttura crassa tument
 Cornibus elatis venientē occurSAT in hostem
 Et iacit in cœlum corpora pressa vagum
 Arboreos truncos annosaq; robora quercum

ki descriptio

ELEGIA QVINTA Fol. xxiiii

V entilat: vt vibras p̄r vaga rura caput
 Q uam cū venator rigidis prosternere siluis
 A pparat: hanc pulcro decipit ingenio
 N am primū hāc iaculis tento vel prouocat arcu
 V t furiat leſis belua cruda toris
 I nde citus capit ille fugā ſe robore tutans
 Q uod petit impaſtis cornibus illa ſuis
 S e prænſiſſe putans fugitiuū cornibus hoſtem
 S auit: & in gyrum robora vaſta terens
 I lle feram (trunco ſe tutans) ſæpe laceſſit
 F igit & in tetram ſpicula ſæua cutem
 S ic vbi iam toto laſſatæ corpore vires
 C eſſit & exanimis impetus ille ferus
 M ox alii circū iam ſtantes more coronæ
 C onficiunt iaculis corpora vaſta ſuis
 H inc propior codano Prusiæ tendis ad vrbes
 V iſtula: teutonicæ littora gentis habens
 Q uæ nūc ſarmatico ſeruit malefida tyranno
 G ermanū dominū forte perofa ſuum
 H ic multas vrbes: validas cōſtruxit & artes
 T eutonicus miles: pallia flaua gerens
 S cilicet vt ſcythicos poſſit retinere tumultus
 E fſera barbaries dum ſua caſtra mouet
 V rbs ibi torna ſuas tollit ſub ſydera turres
 E t Marieburgū maximū in orbe decus
 Q uod vagus in triplici circundas viſtula foſſa
 I n Codanum triplici plurimus ore fluens
 H ic vbi præclaro munita eſt prusiæ portu
 V rbibus & populis diues in orbe micans
 Q uas inter claro Dantiſcum lumine ſurgit
 Q ualiter eo ſ Phœbe reſurgis aquis
 S ed quondā Gedonū. gothorū a nomine dictū
 H incq; ſinus codanus nomina clarus habet
 A d cuius tractū: bellū memorabile geſtū eſt

(corno capiatur Vnus)

PRIMI AMORVM

I nter teutonicos polonicosq; viros
H eu pudet: aduerso parta est victoria Marte
H ostibus vt barbas defecueru truces
V istula germanæ quondã ceu terminus oræ
S ic mihi iam fesso finis amoris eris
E t veluti excedit qui accepit vulnera bello
S ic cedo primo lesus amore puer

EXPLICIT LIBER PRIMVS

INCIPIT SECVNDVS

ELSVLA ALPINA

Nota nouenarium nouem
Musis Dedicatum

4 Tempa

2

4 Circuli
Tae

3

4 presdici

4 venti

4 pplexos

4 Siona

4 ingeta
tum

4 Elemta

4 Coloz

ESTAS Adolescēa Meri^{es} Aust^r Colera Cancer Calor Ignis Purpure⁹

Alpes

Alpes

Iulias

Iridet

Tractus Germaniæ a Danubiopalpes

Aenos

Germaniæ Latus
Meridionale
Ratispona

Licus fl

Sueuæ ps

Danubi⁹ fl

Boemiæ Pars

Reg⁹ fl

Egra fl

Pimfer mo

Sala fl

men⁹ fl

Nab⁹ fl

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

Extensio Danubii a fonte vsq⁹ in Hamoburg vltimā urbem Germaniæ :~

SECVNDI AMORVM

CONRADI CELTIS PRO TVCII LIBER
AMORVM QVID ANVBIVS SEV
ADOLESCENTIA VEL ELSV
LA NORICA ET LA
TVSGERMA
NIAE ME
RIDIONALE IN
SCRIBITVR INCIPIT
AD HASILINAM DESIDE
RIA SVA ABSENS CONME
MORANS.

T Incta meis lacrymis tibi tristis epistola nra
Iam venit: & querit te pcul esse mihi
Na tibi cu prima Phoebe signauerit vmbra
Aurora roseis tunc ego cerno rotis
Forte subirascens rescribes perfide Celtis
Foedera rupta tibi. ruptus & altus amor
Perfide: Sarmaticis abiisti nuper ab oris
Nec mihi dixisti verba suprema: vale
Perfide nulla tibi fugienti foedera cura
Nostra: Iouem totiens quae violata vocat
Perfide quid totiens iactabas Celtis amore
Iam tua nota fides: & pia cura mei
Sic tua causa mea damnabit crimine culpa
Hasula Sarmatico quae decus omne solo
Oego non potui longo praeventus amore
Dicere in aeternum tunc Hasilina vale
Scilicet in verbis titubasset lingua supremis
Vidisses lachrymis lumina plena meis
Forsitan & toto fugissent corpore vires
Pulsus & ante oculos spiritus ille tuus
Haec timuit tacitum gestas modo pectore vulnus
Dum tua sublati vultibus ora queror

S eu mea purpureū mirenſ lumina Pbœbum
 L uida ſeu cœli ſydera nocte legam
 M ente ſubis Haſilina mihi cum corpore toto
 E t placidi luſus: & data verba iocis
 O ccurris quotiens phœbea poematauatum
 V oluo: vel ad reſonā carmina pulſo lyram
 O ccurris quotiens pratis viridātibus erro
 L uſtro vel vmbroſum ſole calente nemus
 Q uo tecum memini molli cōſedimus herba
 P reſſaq; in amplexu gramina lenta tuo
 O ccurris quotiens repeto alta mente puellas
 S armaticas: inter quas prior ore mica s
 D um tua ſcripta lego: ſerūataq; munera luſtro
 O fferit luminibus ſe tua forma meis
 O ccurris geli dæ mihi ſemper tempore noctis
 E t mea cum blādus corpora ſomnus habet
 C andidior ſtellis tunc me tua fallit imago
 L udit & in uano pectus amore tuo
 Q uo feror infœlix: quē mens mea cōcipis ignē?
 E s procul & nullam fers meus ardor opem
 E t forte infernas rapiunt me fata ſub vmbraſ
 N uſq; luminibus chāra videnda meis
 S ed tua cōpleto fuerint vbi ſtamina fuſo
 E t quocūq; loco gnoſius eſſe iubet
 T e mea complexu comita. biſ vmbra tenaci
 S emper & herebunt ydola noſtra ſimul
 C ūq; iterū ad ſuperas nos Iuppiter euocet auras
 R uſus deliciis perſtuar ipſe tuis
 F œlix Sarmaticas ſi nunq; Celtis in oras
 V eniſſem o ſœlix terq; quaterq; forem
 N on ego iam charā queterer mihi abeſſe puellā
 N ec mea corda ferus diſcruciet amor
 S ed quid ego ſterilem maleſanus nutrio flāmā?
 Q uam tua vel ſaltē ſcripta leuare queunt

Phœbea poemata

*Sequentis alexand
 galli de villa ſua
 Cui hoc nōie milt
 Vires doctissimos
 maxima egit
 rem*

SECVNDI AMORVM

Absentem scriptis vbi te soleris amantem
Languidulo forsan mitior ignis erit
Dum vaga lucifluo discurrēt sydera cœlo
Et Phœbus liquidas exit & intrat aquas
Dum freta ceruleo pulsabunt littora fluctu
Et sua gramineus lilia campus habet
Tepia posteritas canet admiret & ornet
Hasula Sarmatico quæ decus omne polo
AD SE IPSVM QVOD AMORE RE
LEGATO AD PHILOSOPHIAM
SE CONFERRE VELIT
Ostqm Sarmaticis remeassem Celtis ab oris
Fataq; germano me statuere solo
Constitui nocuas animi depellere curas
Nullaq; iam Veneris yncula velle pati
Fœmineas artes mulierū: & verba perosus
Et male concordēs in mea vota deos
Et dixi (tumidis Hasilinæ fraudibus actus)
In portu reducem dente ligabo ratem
Liberū in æthereos animū modo ferre meatus
Astrorumq; vias prendere mente iuuat
Quis deus hanc molem tanta vertigine verset
Cur septem aduersa iusserit ira via
Vt nunc æstiuū Cancrī nitatur in axem
Et modo regna petāt quæ Capricornus habet
Nuncq; retrocedūt: & nunc directā feruntur
Nunc stant exigua desidioſa mora
An ne cahos varias hac induit arte figuras
Et renouent species corpora prima suas
Quaq; suas facies totiens natura reformat
Cunctaq; mutantur: quæ vagus orbis habet
Quis nūerus stellis: quisue ambitus orbibꝫ ipsis
Et spacium: quanto & tēpore quisquis eat
Cur nunc libra pares faciāt & laniger horas
Cancer & æstiuo proroget axe diem

*Astronomia discere
 Contendit*

P arte alia ægoceros" pluuiū decliuīs in austrum
N octibus hybernīs tēpora longa ferat:
Q uid solem inficiat? Lunāq; vt vultibus atris
P rotendāt miseris tristia signa plagis
C ornua cur lunæ dum tendūt solis ad ortum
I am suus aspectus preterit oppositus
A st vbi in occasum sinuoso lumine tendit
I n coitu fratris iam v aga Luna fuit ?
Q uæ nostri natura animi? quæ libera mole
C orporea? celsum an sit subitura polum?
A n flegetonteas fallaci carminē pœnas
S enciat? & triplicis dira venena canis?
C umq; animū nullū poterit cōprehendere corpus
L iber in æthereas quin volet ille plagas
A n fuerit melius: corpus formasse gigantis?
E t non pigmei mēbra dedisse breuis?
C orpore tam paruo nequit exercere vigore
A tq; animus vires nescit habere suas
Q uatuor vt magnus genitalia corpora mūdus
C ontineat? propriis consociata locis
Q uæ sua cōfuso miscent vaga semina motu
T emperat vt virtus illa superna poli
H inc variæ gentes: linguæq; & sparsa per orbē
F lumina: quæ celsis montibus orta cadunt
I nter quos surgit quadrifluuialibus vndis
Q uī caput Hercinii dicūt esse iugi
P inifer: hinc Bœmos qui tãgit & inde Turogos
E t Francos: Bauari & ditia rura soli
H æc postq̃m angusta mecū sub mente reuolui
V enit amor blanda talia voce canens
Q uid tua perpetuis crucias modo pectora curis?
N aturæ leges prændere mente volens
L inque deo tacitas naturæ reddere causas
M axima pars veri pectora vestra latet

Mors.

Omnia quæ modo nata vides: labentibus annis

Inuida læteis parca vocabit aquis

Ergo iterū lætus duce me sectere puellas

Ipsæ tuā nauem per freta magna regam

Dixit: & excusso fixit mea pectora ferro

Tela cupidinei blanda fuere dei

QVOD HASIL. OBLITTERATA ELSV
LAM NORICAM AMARE VELIT

Ota mihi nondū fueras Hasilina putabā

Fœlicem tumido captū in amore tuo

Quam placido (dixi) cōsumit tēpore vitam

Qui sibi tam lepidū pignus amoris alit

Cognita sed tandē simulātia pectora amorem

Ingeniū: fraudes: & male facta fides

Docta quibus stolidū solita es deludere amantē

Vt captus votis seruiat ille tuis

Vota quidē dixi: nō quæ speramus amantes

Sed quæ sunt oculis displicitura meis

Non ego te tiriis ornabo perfida pallis

Vellera nec tribuā candidiora niue

Alter hyperboreas mittat tibi munera pelles

Et quas rypheo vertice moscus habet

Non phcenū: Madrū ve dabo: mollē ve Sabellū

Nec te qui limbos Hermule vestis habes

Pactoli dabit alter opes: & hydaspis harenas

Quicquid & effundit diuitis vnda tagi

Vel tribuat fuluū formica quod egerit aurum

Inda: vel arctous quod mage gryphus amat

Et si nō cuperes peregrinæ munera mercis

Nata apud almanos nō tibi dona darem

Rhenus habet fuluū quod fertur alpius aurū

Argenti venis teutonius ora scatet

Vnio cum gēmis meno reperit in amne

Diuities multas albis & hister habet

Moscus

H as tibi dent falso quos inretiris amore
 N on ego: sed tribuat stultus adulter iners
 N octe dieq; miser gemat ad tua limia seruus
 P erferat & fastus plenaq; verba dolis
 A st ego perpetuo querā mihi pectora nexu
 E t mecū parili quæ sub amore calent
 H ic vbi per bibulas impellit hister harenas
 N orica pannoniis proxima rura rigans
 H uic vitam: corpusq; meū: cū dote perenni
 C arius & si quid candidus ipse dabo
 ODIPORICON A SARMA TIA PER SLE
 SIAM BOEMOS ET MORAVOSET
 QVAE FLVMINA AB ILLIS EXEANT
 Vper ab Eois remearem vt Celtis ab oris
 Lætus in Austrinas me referendo plagas
 E xceptus fuerā per terrā diuitis arui
 Q ua Praga vitiferis collibus alta mi cat
 C ingit Hercinio quo læta boemia saltu
 T eutonicas gentes vndiq; clausa videns
 Q ualiter in graiis memorant Tessala regnis
 T empe sub Emathiis septa fuisse iugis
 T aliter Almanis se læta Boemia terris
 E rigit: & largis flumina fundit aquis
 H ic Bohuslaus habet sua candida tecta boemus
 M usarū & patriæ fulgida stella suæ
 A lbis Germanū cū Molda fertur in æquor
 M olda Pragam pulcris qui secat altus aquis
 S ed medias albis germanas diuidit oras
 E t secat in partes teutona regna duas
 H ic vbi misnensis celeberrima regia surgit
 A rcem & quæ templū cōtinet alta sacrū
 H ospicii qui iura mihi hac seruauit in vrbe
 P ragens: tenera prole beatus erat
 N ondum bisquinos Lunæ cōpleuerat annos

A bsumsit decimū sed tamen illa deum
 O fortem dixi gentem: quā nemo domabit
 D um vorat a prima luce beata deos
 H ic præsul fuerat iudeo sanguine cretus
 Q ui mihi nō poterat verba latina dare
 O dignam dixi tam docto præsule gentem
 Q ui mihi nō potuit verba latina loqui
 S ed quia nō lingua celebrant sacra latina
 Q uilibet hic præsul rusticus esse potest
 H ic Odera a priscis q nomia Sueuus habebat)
 N ascitur. & Codani præcipitat aquis
 S ueuus: qui Slesum sociū sibi cōuocat amnē
 A quo nūc nomen Slesia terra gerit
 S lesia quæ pulcris habet opida condita muris
 V isa caput quorū culta Vratislauia
 H inc Morauin⁹ ager: pluuiū cōuersus in austrū
 M arcomanes pingui sub regione fouet
 H ic Augustinus vates olomūcius ortus
 P annonii regis bellica gesta canit
 H ic Iгла cū deio tumidū emittunt ad histrum
 E t Mora: quæ genti nomina clara dedit
 H ic vbi bossoniū cōsurgit turribus altis
 L imes teutonicis: Vngaricisq; viris
 H inc Cambus tumidis: nigrisq; in fluctib⁹ issus
 E xit in Austriacas: Patauiasq; plagas
 N orica rura petit Regus cōuersus in austrū
 Q ua Ratisponæ mœnia celsa micant
 H ic ego vt æstiuæ dederā mea membra quieti
 S ubripuit mentē pulcra puella meā
 AD ELSVLAM NORICAM CVM HORO
 SCOPO SVO STELLAS DE PRIMA
 MAGNITVDINE CONMEMORANS
 ET SIGNVM AESTIvvm
 a Estifer æthereo rutilat modo cācer olimpo

Augustinus olomūcius p.

Q ui spaciū lucis maius in orbe facit
 T orrida vulnificis aperit Leo rictibus ora
 F eruet: & igniuomas quat in axe iubas
 Q uem circū rabidos iaculat Procyon æstus
 E t canis æstiuo corpora sole grauat
 H orridus hinc grauidis flauescit campus aristis
 F alciferāq; deam messor in arua vocat
 C olligit in fasces auidus segmenta colonus
 I mpiger: hyernas condit auarus opes
 A st ego quid faciā: bauara iam notus in vrbe
 Q uam tumidus gelidis alluit hister aquis
 C um mihi nō faueant solito nūc carmine musæ
 E t torpent tacitæ plectra canora lyrae
 E lsula sic me torret amor tuus omnibus horis
 E t plus icareo me premit ille cane
 N ec patit̃ tantos æstiuo sole calores
 M effor: vbi flauam falce metit segetem
 C andida feruores mihi quātos Elsula præstas
 D um me sydereo lumine blanda feris
 N uper enim cunctos toto cū pectore sensus
 P rædata es: nitidis visa puella comis
 C andor inest manibus: digitisq; ex ordine longis
 E t superant scythicas lactea colla niues
 D inumerare potes nigrātes corpore venas
 T alis textura est forma tenella tuæ
 F ulua coma est: atq; ora rubēt tibi: qualia fulgēt
 I nter sanguineas alba ligustra rosas
 A ut quale in triplici splendet Taumātias ore
 I mbrifer æthereas pingit vt arcus aquas
 Q uid graciles furas memorē: & vestigia plantæ
 E t latera: & pectus: quæq; tacere decet
 F loridus in tenero lasciuit corpore sanguis
 D entibus & niucis nobile cedit ebur
 N ec faciem taceo clavis quæ lucet ocellis

falcifera cores

Elsula pulcherrima

SECVNDI AT AMORVM

Nuncius vt magni fertur habere Iouis
 H is quotiens mecū tacito colludis amore
 L uminibusq; tuis lumina nostra feris
 M ox mea vulnifico figis præcordia telo
 E t penetrant pectus spicula sæua meū
 S auicia & in totis ægrescunt membra medullis
 T eq; suam solā mens mea poscit opem
 S eu mihi persuasi:q; me digneris amare
 S eu fallor signis in mea vota datis
 Q uod si vera tuo deprendi signa rubore
 N ullaq; sunt linguæ verba profana tuæ
 I pse tibi seruus: vel sim tuus Elsula frater
 E t si quid restat nomen amoris habens
 S uscipito pignus fidei iam pectora nostra
 Q uæ tibi perpetuis dedico tēporibus
 T anta tibi ingenuo morum stat gratia vultu
 E t tantū probitas: simplicitasq; placet
 N ulla poetarū poterint te carmina digne
 D icere: vel laudes cōmemorare tuas
 I nter germanas dum fulges sola puellas
 A gmine stellarū cynthia quale solet
 H æc vbi fraterno deponit cornua vultu
 E t coit in nitidū forma rotunda globum
 R egia fulminei pallefcit stella leonis
 S picaq; cum iugulis cedit vterq; canis
 Q uæq; micat torui radiosâ fronte iuueni
 P allet Hyas magnū numen amoris habens
 H eridani tunc stellâ latet: sydusq; serenum
 C orpore quod nigro scorpius ater habet
 C umq; suis hædis volitās auriga superbus
 E t lyra: quæ nostras iam tenet alma plagas
 A rcturus solitū tunc ponit luce nitorem
 A tq; oculus piscis exuit omne decus
 I nterit atq; indis quæ lucet nocte canopus

Tunc quoq; centauri stella serena later
 Crediderim ex illis vnam micuisse sub ortu
 E Isula dum vitæ sunt data fila tuæ
 Taurus erat blanda rutilat cui fronte cupido
 Ille tibi primo cardine fila dedit
 Phœbus & in nona cœli tibi parte refulgens
 Cultorem Phœbi strinxit amore tibi
 Iupiter in medio stabat tunc latus olympo
 Et venus in gremio luserat alma suo
 Hi tibi finxerunt speciosi corporis artus
 Atq; animū radiis composuere suis
 Cuius ego tacito fuerim si dignus amore
 Nectar & Ambrosiam posthabuisse velim
ADELSVLAM INTERLVNIO APVD
SACERDOTEM LATENTEM
 Ex modo Phœbeos aurora retexuit orbes
 Et noua quæ latuit cornua luna gerit
 E Isula dum Celti totā quesita per urbem es
 Quo tandē fueras perfida fare loco
 Aut mox districto feriā tua pectora ferro
 Perfida: quod nostrū deserit ecce latus.
 Quid tibi? quid Celti? quo me vestigia ducant
 An ratio nostri sit tibi danda tori?
 Proh superos: audes mihi talia reddere verba?
 Confidens formæ stulta puella tuæ
 Experiere tuo iam maxima verbera tergo
 Nullus & in toto vertice crinis erit
 Quid clamas? tremula poscens tua numina voce
 Perfidiæ ultores cernis adesse deos
 Execrare meam nō cessas perfida vitam?
 Ille etiā pugnis garrula labra domet
 Vis me relaxatis nunc perfida dicere labris?
 Quis tanto iniecit tempore vincla tibi?
 Vel tua qui totiēs defœdat fulcrâ sacerdos?

SECVNDI AMORVM

I upiter huic dederitq; cadat ante diem?
 N ulla sacerdotū luxu nūc casta puella est
 C ausaq; criminibus sunt sacra tēpla suis
 N am plures totū nō congregarent in annum
 I llis colloquiū dat modo sacra domus
 H ac tractant fœdas turpi cū murmure merces
 C eu solet in medio turba profana foro
 I upiter hoc poteris sacras audire per aras
 E t nō fulminea concutere arma manu
 D um loquit nostræ submissa voce puellæ
 F lamen: in auriculas talia verba serens
 E lsula Rhenani nūc est mihi copia bachi
 S tatq; mea in lautis crassa popina cibis
 E st perdix: & orix: turdus: capus: & phasianus
 E t lepus: & ceruus: dorcas: ibixq; salax
 Q ui mihi de cellis nuper fuit alpibus actus
 O enus vbi: atq; Athesis murmura rauca facit
 A rgenti æterno scaturit qua vena metallo
 E t ditat totā patriā alemanicā
 H ichalant liquido puro & de fonte salinæ
 D irantes bauaros: austriacosq; duces
 H ic turba est tetro nigroq; simillima morti
 Q ui solunt vastis ignibus æra suis
 H aud credas nostris decocta metalla per ignem
 S ed phegetonteis mūdificata vadis
 V el tibi si piscis placeat fluuiialis: ab histro
 P inguis Efox veniet: cancer: & omne fretum
 N emo meas veniet te gratior hospes in ædes
 E t cui constitui munera tanta dare
 E rgo veni sacris quia digna recūbere mensis
 C inthius occiduis dum iuga demet equis
 V ulgus iners sacra de religione deorum
 D eq; metu superū verba locuta putat
 S ed rudibus populis illudūt numina cœli

Dictū nēcess.

accordans ad Elsulā
Orano

*

Esox

Excusatq; sacros culpa tacenda viros
 Vtq; deæ quondã fuerât simulacra silentis
 Quæ pressit digitis muta labella suis
 Hæc modo sacrarû cohibet reticere virorum
 Delicta: in cœlum dicere verba vetâs
 Gregorius primi Friderici tẽpore regni
 O quãtum incauti pectoris ægit opus
 Ille sacris vetuit celebs cõnubia lectis
 Liberior vitis vt sacra vita foret
 Nullus enim pudor est teneras violare puellas
 Et neq; legitimas sollicitare faces
 Quiq; vno quondã fuerat cõtentus amore
 Ille modo plures rite fouere potest
 Inde pater sanctus numerosa prole beatur
 Legitimâs nûmis pignora spurca suis
 Pignora quæ luxus: sempq; superbia patris
 Et sacræ matris sæua libido coquit
 Cumq; dei soboles pater est: sese ille nepotem
 Prædicat: & summi progeniẽ esse Iouis
 Quodq; magis turpe est sacratæ filius ædis
 Laudes a stupris gestit habere suis
 Illorû nihil est quia pene salatius orbe
 Et gula: quæ nullis est faciata cibis
 Plena mea his p̃ria ē: & plenus Rhen⁹ & hister
 Vistula: & arctoï littora curua maris
 O sacer & magno es nûmus venerãdus amore
 Quo duce legitimus spurius esse potest
 Iulia lex rasa est: nostro dum tẽpore quisquis
 Natus adulterio nobilis esse potest
 Sit q̃muis cunctis in legibus omnia Cæsar
 Debuit hoc saltem non licuisse sibi
 Interea molles repetamus carmine versus
 Elfula: quo ceptus cõtinetur amor
 Hei: mihi qua steterat cœli venus aurea parte

Gregory preceptum

Spurius Numa Vener
 Julia Lex obolata

P ræda fuit rasis semper amata mihi
 V el qui Martis equos & fortia castra sequutus
 C ontorquēs rigida spicula saua manu
 I nuida diffidii semper sed causa sacerdos
 N am capitur nūmis quæq; puella sacris
 E t quas semper habent pingui nidore culinas
 T hyrsigerūq; deū lenta verenda mouens
 H inc q̄s nemo potest vnq̄m exhaurire crumenas
 H as præciū sanctæ scemina noctis habet
 S ed me tartareas Pluto iam mittat ad vmbas
 E lsula: si noster cōtinuetur amor
 Q uam bene pertesumest: animiq; elāguīt astus
 P ono Iouem testem: si mihi cura tui est
 I pse aliā inueniā: cui sunt mea carmina curæ
 Q uæq; meis libris nomen habere cupit
 T uq; vale: & nostris excedas perfida tectis
 C lausa sit aeterno & ianua nostra tibi
 I pse sitim malle in lapidosos ferre per agros
 D um sua per Cancrū lumina Phœbus agit
 H ic vbi trans histrū per norica rura colonus
 S axa inter triugis aratra ducit equis
 E t nulli siccis fontes oriūtur in aruis
 C isternis stantes ore bibunt aquæ
 H ercinio vt petam satius sub vertice siluam
 A spera & obnobiis saxa crepidinibus
 Q uam te quæ totiens violasti fœdus amoris
 C um tot furtiuis in mea damna dolis
 AD ELSVLAM FALSO SF EXCVSAN
 TEM ET RECONCILIANTEM
 Erbarum vires nec amoris pocula coxi
 Nec strygis: aut ranæ viscera rupta mihi
 E t neq; seruauī dederā vt tibi munera cœlum
 T ristia depinxi nec simulacra poli
 O ssa nec in vacuis collegi sparsa sepulcris

Obnobiis

I n cruce nec furis secta verenda tuli
 Nec mihi mactata est volucris pellita per alas
 A rtibus eeis nec tibi pectus ago
 Nec tibi Tethalico limphaui carmine mentē
 E lsula: nec magicis cantibus ipse premo
 I mportuna meas q̄ sic irrumpis in ædes
 S olius clamans Celtis amore feror.
 Nec mihi lanifico placet insudare labori
 S tamina nec pensis cōglomerasse iuuat
 Nec genitrix me chara potest reuocare: nec ipse
 G ermanus: totiens qui mea terga domat
 T aliter exagitat sæuus mea pectora Celtis
 N orica quem nunq̄m rura subisse velim
 D ixit: & implicuit nostro sua brachia collo
 P resserat & labris basia blāda meis
 T unc ego: preteritas tibi nūq̄m ignoscere culpas
 E lsula: nec priscū fœdus inire volo
 N i mihi nūc pandas cuius sub amore iacebas
 Q uestita in toto nuper vt vrbe fores.
 E st locus: aereas vbi noricus excipit alpes
 H ic magnū numen bauara terra colit
 H ic vbi cōsurgit de septem sedibus vna
 D e salsa clarū nomen in orbe gerens
 Q uæ quondā fuerat Romana iuuauia dicta
 I uuit vt Italicos sæua per arma viros
 H uc ego: matronas nuper comitata pudicas
 P ersolui sanctæ religionis iter.
 E lsula sic vastras iterū te vertis ad artes
 O bscurans nugis stupra pudenda tuis
 T aliter oestri stimulis agitātibus Io
 F ertur niliacis applicuisse plagis
 V nde sacerdotū genus emigrauit in orbem
 I fidis ad templū nocte dieq̄ canens
 N on fuit oestrū vel vespa aut sæuus Asylus

Lamfirus Labor

Sed tumidus penis quem sacra turba gerit
 Quem propter furiunt nostræ nunc sæpe puellæ
 Discurruntq; vagis pene agitante plagis
 Et sacris simulât sese indormire grabatis
 Paulina anubis ceu sacra membra tulit
 Multa supersticio mulierû fraudibus orta est
 Consuerûtq; novos fingere sæpe deos
 Inde per indoctû spargunt miracula vulgum
 Cui semper nouitas : fictaq; verba placet
 Credula sed nunq̃m præbebo pectora Celtis
 Ingeniû notum dum mihi scemineû
 Nam scio te quanto complexus amore sacerdos
 Claussit. & ad decimû presserat vsq; diem.
 Illa sed hoc lachrimis mox excusabat abortis
 Cum largo incipiens spargere rore genas
 Quale sub Arctoo reperit littore glesum
 Quod codanus toto solus in orbe vomit
 Aut quale Eridani memorât electra fluenti
 Talis erat niueis feruida gutta genis
 In q; meû tandê gremiû conlapsa quieuit
 P hoebus vt Eois mane rediret equis
 Inde mihi toto diffusa est corpore flâma
 Traxit & antiquas lenta fauilla faces
 Et mox prisca nouas senserût vulnera plagas
 Et liquidû veteri pectus amore fuit
 Tale solet verno tellus liquefcere sole
 Dum gelidas soluût sydera blâda niues
 O ego sic placidæ nunc cõciliatus amicæ
 I am scio post rixas gratia quâta feras
 Vtq; solet Phœbus (piceo dum condit austru)
 Per sudum nitida gratior ire rota
 Sic in amore deus simul ac fera prælia mouit
 Maiori flâma mutua corda ligat
 At st ego nō alias vellem mihi surgere lites

Casto Vulgo Non placet.

Amor

Quam quas cū lachrimis Elfula nostra mouet
 ADEL SVLAM OBSEQ VIA SVA ET PE
 RICVLA AMORIS CONMEMORAT

Elfula: regifluā rursus mala fama pervrbem
 Spargit: & capiti nō bene grata meo est

Silicet vt solida tecum sit nocte sacerdos

Et querit tardos te sine ferre dies

Tuq; illi propriā fido te pectore scribis

Dispeream: teneāt si tua verba fidem

Te saltem pudeat formosum hoc videri corpus

Et passim rasis prostituiffe viris

Qui populi peccata vorant & crimina mūdi

Et parentales februa dona dapes

An nescis sacros dona exequialia nummos

Debere infernū rite piare Iouem

Hos tua profuso consumit inertia luxu

Num venerem & bachū nocte dieq; colis

Prompta manus talo est, damnosa nec alea cessat

Donec sub media sydera nocte micant

Heu quo demeruit dic tandē crimine Celtis?

Tam subito cessitq; tibi noster amor?

Ipse ego nam memini: per singula numina cœli

Iurabas: Celtis maxima cura mea est

Ante ferent vernos glacialia tēpora flores

Sistet & ethesiis flatibus hister aquas

Ante meo cedent formoso a corpore vires

Quam tuus a nobis Celtis abibit amor

Elfula tartareas me sistat Pluto sub vndas

Si credā verbis pondus inesse tuis

Nil nocet ex ficto tibi dicere pectore verba

Creduula & in tacitis fallere corda dolis

Commune hoc didici cunctis nūc esse puellis

Quæ testes scelerū numina sæpe vocant

Si tamen: vt simulas nos indulgenter amare

Sacerdotes quid fana

Puelle mendaces

Amatorum mores exquisitissime describit.

O fficiis partum est Elfula crede meis
 Nam quotiens duras hyberno tēpore noctes
 Peruigil ad postes te remorante tuli
 Dum tu læta bibis: madidis tua basia vendens
 Et versat talos nequiciosa manus
 A ebria tunc etiā profers mea pignora amoris
 Dum rutilat digitis annulus ille datus
 Ah quotiens cytharā digitis tibi pulso gelatis
 Quæ loquitur laudes carmine blāda tuas
 Sæpe ego huic similes vix possum iūgere voces
 Dum tremulus dentes concutit atre gelu
 Cumq; datur tandē cupidis amplexibus uti
 Ipsa meū corpus mox refugis gelidum
 A uertisq; tuū nostro de pectore pectus
 Nec gelidis digitis tangere mēbra finis
 Riuialis quotiens crudos expauimus enses
 A ebrius ante fores dum canit ille tuos
 Scis quotiens tepidā cogebat linquere plumā
 Seuiet niuea dū Capricornus aqua
 Et tellus crustata gelu: cū cortice duro
 Offendit celeres in mea damna pedes
 O quā dura deus cōscribit sydera amanti
 Est grauior tardo sydere blanda venus
 Sed tamen ingrata nobis sunt sæpe puellæ
 Dum nouus instabili pectore crescit amor
 Adde. q; in nostris tua sunt iam nomina libris
 Et tua post mortē fama superstes erit
 Teq; canet nostras germania tota per vrbes
 Et celebrant laudes opida cuncta tuas
 Quod si germani fastidis dona poetæ
 Non mea in inuitā munera ferre volo
 Prærimus ego titulū gessi nomenq; poetæ
 Cæsareis manibus laurea nexa mihi
G rata minus q̄muis viui sint carmina vatis

et tellus crustata gelu

P ost mortē tamen his gratia maior erit
 I nter mortales mors est quæ sola poetas
 N obilitat: cineri tunc sacra fama venit
 E t velut annosus iocundat pectora bachus
 C ui dederat vires tempus habere suas
 C arminibus nostris sic tempore gratia crescit
 E t facer in populo concomitet honos
 E rgo germanæ vates adamate puellæ
 Q ui modo principibus sordida cura sumus
 N ota volent totū sic nomina vestra per orbē
 P rincipibus nostris quod sacra musa negat
 N am cū peruētū est germani ad principis ædes
 D erident stolidi carmina nostra viri
 C umq; meis monstror germanis esse poeta
 M ox dicunt: nullas ille parabit opes
 I nsanus totā consumit carmine vitam
 N ec vult ad questum dirigere ingeniū
 N on verbis curare potest: & vendere doses
 N ec vult rixoso spargere verba foro
 N ec sibi cappato vult radi vertice testam
 E xpleat vt luxum crassa popina suum
 D uraq; legitimi fastidit gaudia lecti
 E t quæ sollicito vota parente sedent
 A st ego pierides ditissima turba sorores
 V os sequar. & nullas Celtis habebit opes
 S cilicet. vt nullus cupido mihi nūmus in arca
 I mperet. & post me gaudia nulla ferat
 D octaq; posteritas superas me tollat in auras
 P ost mortē nostros dum legit illa libros
 Q uo sibi plus placeat: qm si sextercia mille
 L iquissē. aut curis balthica regna meis
 V iuis enim malo cū viuīs spargere nūmos
 Q uā mea post mortem dissipet alter iners
 V tq; dedit tenui cœlum mihi viuere censu

Sunt principibus p
 Non esse rure

fran. p. li. pri. q. p.
 Nostri reges de saporibus
 rum de Volatū auiū su
 passunt de ingens non

Et supra vulgū pectora nostra tulit
 Sic viuā. & nullo mecū sim tēpore discors
 Teq; canam nostris Elsula flāma libris
 Cumq; dies veniet: quo te tua fata vocabūt
 Hoc carmen tibi mox exequiale feram
 Elsula germano quondā dilecta poetæ
 Hic iacet hunc titulū vatis amore gerens
 Prima ego germanas sum decātata per vrbes
 Danubiū regus: quaq; Nabusq; subit
 Pieriæ saliant circū mea busta puellæ
 Et Phœbus lyricis consecrat ossa modis
 Sed potius nostrū compones Elsula bustū
 Nam te sublata non mihi vita placet
 AD ELSVLAM A PRISCIS ET SAN
 CTIS GERMANIAE MORIBVS
 DEGENERANTEM

Elsula quid tātis oneras tua brachia baccis
 Aurea & in digitis vincula multa geris

Ostrina sub veste tumens: vultuq; superbo
 Tricarū ingenti pondere pressa caput
 Noctua quale gerit tenebrōsæ filia noctis
 Nyctimene patris consociata toro
 Inq; peregrinos flectis tua corpora motus
 Dum strepitant mixtis buxus & æra sonis
 Et totiens multas lasciuo corpore vestes
 Ante retroq; tibi lactea colla patent
 Perq; diem solidum cōuiuia splendida curas
 Nec tua lassant crura relisa solo
 O mihi quot surgunt feruenti corde dolores
 Dum pascis vultu lubrica quemq; tuo
 Cum timeā roseis ne figant basia labris
 Audentes tenerū sollicitare femur
 Dumq; nates teretes contrectat barbara turba
 Et premis manibus stricta papilla suis

Elsula Epitaphiū

Noctua Noctis filia

Tunc vix conceptū compesco mente furorē
 Quin feriat niueas pugnus vtrasq; genas
 Quinetiā insano confundis pectora bacho
 Et titubat multo garrula lingua mero
 Linque merū: & talos. castis fugienda puellis
 Inq; sinu tumidū suesce fouere colum
 Disce latere domi. patulisq; sedere fenestris
 Effuge: nec visu sis vagabunda tuo
 Nam veluti volucres diuersis nutibus ora
 Dum vertunt: nidos deseruisse volunt
 Sic vaga dum vario dispargit lumina motu
 Fœmina: iam castum vult violare torum
 Tali nō quondā vixit germania more
 Dum pudor & sancti cura pudoris erat
 Castaq; simplicitas non tātō perdita luxu
 Per nemora: & saltus cōcomitata gregis
 Renones fuerāt rimosaq; subera vestes
 Duraq; contexit corpora vile sagum
 Qualis hyperboreo viuit nūc sarmata cœlo
 Et quæ post codanū sunt tria regna sinum
 Nemo germanos potuit tunc vincere bello
 Nec tulerāt latium turpiter imperiū
 Perfida nō nostras rapuit tunc gallia sponfas
 Contemnēs natam Maxmiliane tuam
 Corpore maturo tunc nupsit mascula virgo
 Quatuor vt lustris vita peracta fuit
 Colloquiū castum iuuenis seruabat in agris
 Robustoq; fuit corpore sera venus
 Sed nūc bisquinos vbi vix transegerit annos
 In venerem & bachū docta puella ruit
 Cui nōdum teretes fratrāt in pectore māmā:
 Nec tenera angustū lana foramen habet
 Illius humorē nec menstrua luna fatigat
 Dum recipit plenū fratris ab ore globum

Præcepta puellis exequenda

SECVNDI AMORVM

Nemo hic amplexus ob mutua gaudia sumit
 Inq; vicem nemo basia blanda rapit
 Expleat vt tantū conceptū mente furorē
 Et fricet angustum pene furente specum
 Si maribus coeas: vel eisdem forte puellis
 Paruū discrimen turpe tenebit opus
 Elicit vrinā hic olidā: alter podice stercus
 Hunc furor ante regit: sed molit ille retro
 Quam vereor serpat nostras hic morbus in oras
 Quandoquidē luxuriosus nos tenet Italicus
 Quis maris inplumes audet cōuellere coxas
 Et pueri glabras cæuus inire nates
 Quicq; ministerio manuū genitale fatigat
 Huic credas lecto raro puella placet
 Mos erat vxori castum seruasse cubile
 Vt framea: & sonipes constitit ante fores
 Tunc firmus iuuenis robustam corpore prole
 Sustulit. & matris pastus ab vberibus
 Lactantis nemo nutricis nomina nouit
 Quae prolem cogit degenerare satam
 Arborei foetus: & agrestia munera caules
 Et rapum teneris faucibus esca fuit
 Pars hoīm glādes: placidos pars maxima fagos
 Et cererem festa nō nisi lance dabant
 Tunc laridum crudū fumosa in crate repostum
 Et lac concretū splendida cena fuit
 Nullus germanis creuit tūc bachus in oris
 Sed potus madida fruge beatus erat
 Ille dabat vires: solidos & corpore neruos
 Ebriaq; ex humulo semina pauca tulit
 Tunc puls ingentes impleuit crassa patellas
 Quam circum cōiunx: & numerosa domus
 Rarus erat morbus: peregrinaq; semina nulla
 Nec medicus tantas hausit auarus opes

Italicorum coitus

Druid. Aetas

Nullus erat talis ludus: nūc qualis in orbe est
 Qui bis dena ducum milia nocte vorat
 Perdidit hæc nuper Francorū præsul in vrbe
 Castor: Plutoni dum pia sacra facit
 Inde suis miseris noua vectigalia scribunt
 Penfantes censu cuncta elementa suo
 Hi cælo: & nitidū possent si prendere solem
 A censu liber non foret ille suo
 Nullus erat morbus: quateret qui corporis artus
 Vel qui cōtractos frangeret articulos
 Sed postquā luxus nostras migravit in oras
 Et Venere: & bacho singula tecta calent
 Hinc varios morbos patit̃ prodiuor atas
 Milleq; nūc animas crapula sæua necat
 Cesp̃ite tunc patrio dicebat iura colonus
 Armaq; iusticiæ iuncta fuere suæ
 Nec tot iudicibus: tabulis: nec tot patronis
 Nec strepitu tanto causa relata fuit
 Nemo fuit seruus stabulis hoc tēpore Romæ
 Expectans latiae iura superba rote
 Nec recutitus erat: nostro qui scēnore viuit
 Expilans nostras infaciatus opes
 Nullus erat nūmus signatus principis ore
 Fœda nec alterius stupra reperta toris
 Libera per vastas ibant tūc flumina terras
 Et tot discordes non aluere duces
 Fœnus: & vsurā nemo illo in tēpore norat
 Dum patrio tantū cesp̃ite victus erat
 Zinziber: & crudū piper: & crocus: & cynamomū
 Instrumenta gulæ: fugerat ora ducum
 Nullus erat tali cælo mercator in orbe
 Nec naues Rhenus: Danubiusq; tulit
 Sueuus & arctōas impiguans vistula terras
 Et codano flauis proximus Albis aquis

*Iudei Viuentes Nostro
 scēnore*

Quiq; metanastum vagus irrigat arua tibiſcus
 A septem caſtris dicta vbi terra manet
 Terra per almanos hodie & poſſeſſa colonos
 Pannonii regis quã iuga fœda præmunt
 Hic piſo eſt: qui docto cōſcribit carmine verſus
 E ditus: & lauro tēpora cincta gerens
 Tunc centū ſtabant inarato ceſpite pagi
 Hoſpitibuſq; vagis libera farra dabāt
 A bſumptiſq; illis alias migrabat in ædes
 Hoſpes: & agreſtes compoſuere dapes
 Tum primū memorāt (vt gaudia mutua ferrēt)
 Mutua ſollicitis pocula lata cyſis
 Hoc (virtus quondā) vitium nūc ſurgit in orbe
 Dum ſuperat vires prodigioſa ſitis
 Horrida tunc rarus fuerat per rura ſacerdos
 Terra peregrinis nec fuit acta deis
 Sed druides caſtis cecinerūt carmina ſiluis
 Carmina teutonico quæ placuere deo
 Nemo italos nouit: voluit nec noſſe penates
 Qui totiens noſtris æra tulere plagis
 Sed deus vnus erat a quo ſunt nomina genti
 Hic cultus patria relligione fuit
 Hic nō poſcebat ſibi pendere caſeū & ouū
 Nec butyrum nobis vendidit ille deus
 Hinc Karoli Heinrici: Conradi: Ottona q; proles
 Luduici: & nomen qui fridericus habent
 Et qui nūc gentis cuſtos: & gloria ſumma eſt
 Maximus Emilius: nomē in aſtra ferens
 Illorū cunctas impleuit gloria terras
 Quas tribus immēſus partibus orbis habet
 Sed quoniā nullas habuit tūc terra camenas
 Idcirco laudes non babuere ſuas
 O ſacer: & magnus vatū labor omnia fato
 E ripis. & cineres ſolus in aſtra locas

ADEVLAM VT NATALICIVM SIBI
CONVIVIVM INSTRVAT

Elfula chara tuas veniã cras lætus in ædes

Phœbus vbi Lybicas merfus habebit aq̃s

Quippe ego i hac nũero terdenas nocte calēdas

F ebrilis mensis dũ mihi vita data est

Quapropter cultas cõponas Elfula mappas

F ornacēq; cauam plurimus ignis alat

C erea quinetiã redituro lumina Phœbo

A ccende. & ceram carmina bina notent

P hœbet sub aerea qui stas modo candidus vna

L uce salutari cras tuus orbis eat

F eruida tum primũ vidit tua lumina Celtis

F luctibus eoīs quãdo renatus eras

H inc bacho compone cyfos: paterasq; capaces

P lenaq; stent vario stãnea vasa mero

I llud cum Coō iubeas spumare falernoq;

E t tergestino cantarus ille fluat

O ppano reliquos repleas & dramino

V el quod feldlini terra beata creat

A lter Elueciũ: Rhenanũ conferat ille

H ic ceciũ: vel quod franciã nostra creat

F rancia germano mihi stirps & origo poetæ

H ercinia medio cincta beata sinu

Q uam mœnus mediã perlambit vitifer oram

C uius quadrifluuiο nascit vnda iugo

P inifer is: cuius de vertice flumina quatuor

Q uatuor in partes orbis amena cadunt

M œnus ad occasum francorũ fertur in oras

S ala sed Arctoīs perditur Albis aquis

E gra sed eoī petit ardua regna boemi

S ed Nabus histrinis insinuat aquis

T riticeũ cereri componas Elfula panem

A tq; focus varios concoquat igne cibis

f

Vini *Conm*
falerni
Tergestini

francia patria C

SECVNDI AMORVM

Hæc vbi cuncta meo cōstabunt iussa tenore
 E t nitet in cunctis partibus ipsa domus
 I pse ego tunc veniā charis comitatus amicis
 E t genio solitas sacrificabo dapes
 Q uas inter læti certemus reddere causas
 N aturæ. & magni querere iura poli
 I n tres diuisit partes quis pondera rerræ
 P er Nilum: & Tanain: per mediūq; fretū
 Q uis numeros stellis: quis primus nomina fecit
 Q uis septem aduersa prendidit ire via
 S aturnus timido: læto & cur Iuppiter astro
 M ars furibundus eat: Mercuriusq; sagax
 V t venus adstringat cupidorū pectora amātum
 E t sociat nexu cuncta elementa suo
 Q uo cœlum sub amore meat: tellusq; quiescit
 E t generāt species fœdere iuncta suas
 H oc cytharā blandis fidibus resonare videbo
 C oniungēs cordis carmina nostra suis
 T unc terrā tremulo pulsabunt corpore plātæ
 Et varios orbes læta corea reget
 P ulcrius ignifluo nihil est sub sole creatum
 Q uam releuās curas: blāda puella graues
 I nterea ternos cyathos tibi gratia præstat
 V ertere: sed musæ dant mihi rite nouem
 E t Phœbus decimū calicē mihi forte fauebit
 P hœbus qui mediā temperat astra via
 S ic postq̃m cœli fuerint duo signa peracta
 E t languent multo corpora pressa mero
 E lsula dic proprias cōuiuas ire sub ades
 M eq; iube ad lectum pergere cauta tuū
 Q uo totiens blandos suscepī corpore somnos
 E t quo mille tibi basia sæpe dedi
 Q uoq; iterū tibi mille dabo natalibus horis
 A uspicio felix totus yt annus eat

Planetarū Nomina.

Cumq; sua Phœbus natali lampade surgit
 Meq; tuū cogit linquere luce sinum
 Tunc tu cū lachrimis circū mea pectora pendēs
 Hos mihi versiculos in mea fata canes
 Iuppiter æternos tribuat tibi Celtis honores
 Nec tibi Mars noceat, nec grauis ille senex
 Nercurius cytharā: faueat tibi carmina Phœbus
 Nostraq; cōtineat mutua corda venus
 NARRAT IN SOMNIVM SVVM DE
 ELSVLA PRIVS QVAM NORI
 COEXCESSERAT

Bdidit herculeas vaga lumina Phœb9 i vn-
 Et nox stelligerū ptulit atra caput (das
 Ipse ego iam fesso recubabā corpore lecto
 Clauserat atq; oculos somnus vtrosq; meos
 Forte puellaris tunc est mihi visa figura
 Et stetit ante oculos Elfula chara meos
 Seu sopor illud erat: seu mens sibi fingere tales
 Consuevit tenues inrequieta notas
 Stabat purpureos humeris laniata capillos
 Et largo roseas sparserat imbre genas
 Talis atlanteas hebetat cum luna sorores
 Plurimus æthereis fundit imber aquis
 Vixq; mihi tandē hæc dedit vdis verba labellis
 Me miseram: Celtis quo tuus ibit amor
 Nam pater Eliadū ternos vbi fecerit ortus
 Audio te nostrā linquere velle plagam
 O ego nō possum tantos tolerare dolores
 Si statues tacita Celtis abire fuga
 Meq; tibi solam per norica culta relictam
 Intempestiuā cogis adire necem
 Murmure quis blando longe mihi tedia noctis?
 Auseret: & dulci carmina voce canet?
 Carmina quæ placido cantet germania vultu

Somni C

Candida dum latus pectora bachus habet
I mmemor officii: nostroq; ingratus amor es:
P erfide. sic nostro dignus eras talamo?
S æpe mihi exprobras Hasilinæ perfide fraudes
I am data sunt culpæ maxima signa tuæ
P erfide dum varias erras fugitiue per oras
D ecipiturq; tuis quæq; puella dolis
S aga loquax nuper dixit mihi vera: caueto
E lsula: ne Celtis decipiare dolis
Q ui tibi blandiloquis seducit pectora verbis
S ollicitans resonæ plectra sonora lyra
H uic ego iam moneo nimium te credere noli
E rrat enim & toto est semper in orbe vagus
D umq; ytero tenerum fecit tibi crescere pondus
I lle solet tacita cautus abire fuga
E t quod predixit: sum nunc experta misella
D um seruat nullam subdola lingua fidem
P erfide: qua fueris tandem regione receptus
I nuenies nullam (crede mihi) similem
T unc totiens mœsta versabit Elsula mente
N ec cadet ex animo Norica terra tuo
S pero tamē (nec vana loquor) venturæ aliquādo
V indicet vt latro meq; tuosq; dolos
S ed prius experiar magicos intendere cantus
V t sistam celeres in tua vota pedes
P ars animæ consiste meæ: sit cura pericli
P er nemorū latebras ne latro te feriat
P er lachrimas precor ipsa meas & fœdera amatum
P erq; tuam dederas quoniam mihi sæpe fidem
P er mea si placido dederam tibi basia lecto
A mplexusq; meos quæ tibi blanda tuli
P erq; meum primum tibi quæ rapuisse pudorem
S uaferat: æquoreo diuina creata salo
P erq; meos tandem canos utrosq; parentes

E t prope maturū quod gero ventris onus
 S iste gradū: cceptūq; regas modo Celtis amorē
 N e capiat fœdas candida fama notas
 N i facias: furiosa sequar per in hospita saxa
 M axima Boiorum qua solitudo patet
 A lgionesq; truces vbi vastas terra paludes
 N orica Rheteis proxima fundit agris
 I nter quas lacus est Tegerinus nomine claro
 S tillat vbi sacrū petra arenosa oleum
 P er bibulas tandem sensim hoc colat arenas
 E t fabulū: venis quod fluit inde suis
 S uccina crediderim sic nasci aquilonibus oris
 D elata a lucis: quod vomit inde salum
 I nde Chimerinus medias duo templa p vndas
 T ollens. quis psallit fœmina virq; deo
 P erq; lacus alios pariunt quos imbribus alpes
 S i fugies Celtis te furiosa sequar
 N ec me Danubii retinet cataracta sonori
 I nter vbi scopulos & caua saxa sonat
 V el (mihi quod melius) si te cōtingat abire
 I ste mihi gladius finis amoris erit
 D ixerat. & nostrū manibus cōprēderat ensē
 E t iam leteo littore somnus erat
 R henus adest dixi. Rhenū cantabimus annem
 Q ui flos germani dicitur esse soli
 I amq; vale æterno tibi sum deuinctus amore
 E lsula: Danubii gloria magna tui
 S ed prius Euxinis arcebit hister ab vndis
 Q uam tuus a nostro pectore cedat amor
 S eperet & q̄muis longū discrimēu amantes
 S unt tamen æterno pectora chara simul
 NARRAT SE KALENDIS MARCIIS A
 latronibus duobus atrociter verberatū &
 spoliatum

*Oleum ex arena Tegerinus
Lanus*

SECYNDI AMORVM

Emo diu poterit sese obiectare periclis
 Perq; orbem tutas semper habere vias
 Ingruat aduerso quin fors aliquādo tenore
 Vertens instabilē mobilitate rotam
 Omnia quæ simili viuūt animalia forma
 Seu terris: vel aquis: aere ve liquido
 Concordem ducunt sociali fœdere vitam
 Nec se vulneribus conficiunt variis
 In miluū curuos miluus non asperat vngues
 Nec lupus est visus dilacerasse lupum
 Nec rana in ranā: nec esox petit asper esocē
 Dissimiles semper bella cruenta ferunt
 At homini tanta est concessa licencia vitæ
 Contra hominē vt gladios: armaq; sæua paret
 Intentatq; truces rabioso pectore cedes
 Argenti atq; auri dum stimularit amor
 Tempus erat verno quo currūt mense kalendæ
 Quæ sua de crudo nomina marte gerunt
 Lætus ego Austriaca veniebā Celtis ab ora
 Norica amata mihi mœnia forte petens
 Quis me? ingenu? Vilibald? pirkhamer hospes
 Miscet cum grais verba latina notis
 Atq; alii multi sincera mente sodales
 Quos sacra cōiunxit philosophia mihi
 Et iam Bauaricos liqui tutissimus agros
 Deq; Ratispona norica rura peto
 Iamq; viam medi āconfeci sospite cursu
 Vectus equo: & tutū iam ratus esset iter
 Est locus inflexa colles vbi valle leuantur
 Densa & vtrumq; tegit pinea silua latus
 In medio angusto spacio via limite trita est
 Perq; putres agros ducit aquosa lacus
 Ecce duo a siluis dextra læuaq; latrones
 Profiliunt gladiis cuspidibusq; feris
 Moxq; caput valido primus mihi cōtudit ictu

E t tergo ac humeris verbera sæua dedit
 V erbera bis denis quæ sunt cōspecta diebus
 L iuida dum fuerat cesa cruore cutis
 C aptat equū freno retinens per lora secundus
 I ntentans gladio vulnera sæua meo
 E xcussus sella: iaceo resupinus in agro
 S emianime & toto pectore corpus erat:
 D um iaceo hi subito rapiunt corearia nostra
 C ingulus hinc: rapta & pendula pera mihi
 Q uinetiā a digitis raptus fuit annulus auri
 V ittaq; pānoniis aurea texta plagis
 A ufugiuntq; suo repetentes more latebras
 Q uerentes auri pondera parua mei
 C umq; auri magni spes illos forte fefellit
 M ox redeunt celeres: hec mihi verba ferunt
 S iste pedes: clamāt nec equū cōscende iubemus
 N unc alia tecum est aggredienda via
 T ercentū scimus q; gestas aurea frustra
 Q uæ nisi des nobis: iam moriture cadis
 O re minax: vultuq; ferox comprehendit euntem
 M ox latro qui rursus verbera sæua dedit
 D uxit & in siluæ socio comitante latebras
 E t mea prostrauit corpora crudus humi
 D etraxitq; meis ocreas de cruribus atrox
 I nquirens auri pondera tecta mei
 D einde meas toruo lustrabat lumine vestes
 C orporis explorans abdita quæq; mei
 C um nihil inueniunt gladiis mihi sæpe minati
 C onstituūt subitam velle patrare necem
 O foci (supplex ego tendo ad sydera palmas)
 P arcite iam: vitæ parcite queso meæ
 V ulnera nec nostris nūc inferte obsecro mēbris
 Obsecro nec vitam iam spoliare meam
 P hilosopus totū Celtis discurre per orbem
 D iuitiasq; mihi philosophia negat

SECVNDI AMORVM

Omnia quæ mecum sunt tollite queso sodales
Me finite & nudo corpore abire precor
Ferte manus: dextrasq; meæ cōiungite dextræ
Firmiter hæc vobis iam sacramenta dabo
Presto fidem o socii fieri mox velle sacerdos
Pro vobis summū & sæpe piabo deum
Supplicibus verbis tandem fera pectora mulsi
Et vici atroces in mea fata minas
Moxq; abeunt læti spoliis: predaq; superbi
Meq; sinunt trepidū perfidi abire pede
Quod si de cœlo (ceu dicūt) fata hominū sunt
Vtramq; & sortē sydera celsa regunt
Incautus prorsus fueram: quia sydera cœli
Non caui: infausito hoc quæ micuere die
Nam Luna opposito Saturnū lumine vidit
Mars lunā & radio viderat opposito
Coniūctusq; Ioui fuerat mauōtius heros
Oppressitq; mei fata benigna Iouis
AD DANVBIVM VT PVELLAM DES
CENDENTEM IN PANNONIAS
NVMINESVO TVEATVR.

Ister in Euxinū properās septem fide pontū
Qui varios populos flumine latus adis
Obnoba quē tenui mons fundit ab ore perenni
Aediculū atq; aras Cæsaris altus habens
Ortus apud Sueuos vicina hinc alpibus arua
Ingrederis: Bauarus qua sua rura colit
Ingolstadtensum qua mœnia picta vident
Et mugit lato vacca sonora foro
Hic philomusus habens nomē famāq; per orbē
Doctrina ingenio carminibusq; nitet
Inde Ratisponam Patauinaq; mœnia radis
Oenus & Ilfus vbi te locupletat aquis
Pierius graccus vitalem hic cœperat auram
Carmīna pieriis digna legenda canens

audat philomusū p

*pierius graccus
p*

M aior in Austriacis citus hinc diuerteris oras
 P annonii regis quæ trucidis arma tulit
 V idimus hic pulsus per diruta tecta Colonis
 A rua subinformi mœsta iacere situ
 V idimus Augustos Friderici & cæsaris ortos
 E t fata cæsarea robora multa manu
 V idimus exsculptū magna & de mole sepulcrū
 Q uod regit inuicti cæsaris ossa mei
 V idimus alpinas tumido hic cū gutture gentes
 E t stolidos villas qui coluere viros
 E fficit id crassus qui torpet in alpibus aer
 A tq; humor niueis densus & ater aquis
 A ccedunt amnes Draufq; Sauufq; sonorus
 Q ui duo Danubiū flumina magna petunt
 I n quorum ripis alpestribus oppida clara
 F risiacum Greciū Labacū & Iulichum
 B ellogradū fuērat turcorū vbi sæua caterua
 E xperta a nostris prælia sæpe viris
 A t parte ex alia est amerina vallis amena
 Q ua tyrolis celsum tollit in astra caput
 Q uaq; tridentinas atthesis se flectit ad alpes
 C uius in adriacū decidit vnda sinum
 V itiferaq; nihil maius conspeximus vrbe
 Q uæ sua de vino nomina celsa gerit
 Q ua sua furta sequens mea flāma morabit̃ vrbe
 E lfula Bauaricas læta perosa plagas
 Q uam tibi sollicitis precibus cōmendo Danubi
 N aualem vt possit carpere tuta viam
 C asta precor maneat: nec cecia vina salutet
 V t locet Austriacis oscula blāda viris
 E t quicquid sequit̃ blāda oscula: sæpe monebis
 N e soluat tenerum casta puella femur
 B achus enim Veneris stimulās cōsurgere nervos
 S oluere qui castas sæpe pudore solet

matronas

Navalis Via

Viri Vis que

SECVNDIAMORVM

P ræcipuo Austriacas intrat dum fœmîa thermas
N on procul a campis clara Vienna tuis
C umq; per excisas curret ratis incita ripas
P erq; cauos scopulos vnda relisa sonat
P etrosa in mediis vbi fluctibus insula surgit
M urmurat & valido quæ catadupa sono
N umine tuta tuo mea sit pater alme puella
V t possit portum læta subire tuum
S ic vbi nostra tuo firmabis vota fauore
C arminibus nostris clarior Hister eris
A lueus ille tuus qm multas permeat vrbes
S eptifida tandem sub mare fauce cadens

FINIS ELSVLAE NORICAE SEV DA
NVBII VEL ADOLESCENCIAE
QVI HABET ELEGIAS TRE
DECIM SEQVITVR RHE
NVS SEV VRSVLA
RHENANA VEL
IVVENTVS

VRSVLA GALLA

Nota Nouenarium nouem
Musis dedicatum

Extensio Germaniæ a Rheno in Galliã vsq; ad nouã Metã & Treuerim

SECVNDIAMORVM

CONRADI CELTIS PRO TVCII GER-
MANI LIBER AMORVM TERCIVS
QVIRHENVSVS VEL VRSVLA RHE-
NANA AVT IVVENTVS ET LA-
TVS GERMANIAE OCCIDENTA-
LE INSCRIBITVR ODIPORI
CON IDEST ITINERA
RIVS EX AGRONORICO
AD RHENVMPER SVEVOS
ET BACENIS SILVAM AVTVM
NALEQVESYDVSDSCRIBIT.

Emp⁹ erat mediã dũ Phœb⁹ fecerat vm
Et parili steterãt noxq³ diesq³ mora (brã
Frigora iam tepido certabant lenta calore
Exprimit vt bachũ vinitor ipse suum
P leias & æquo reo miscet fera prœlia ponto
T urbida vt cois nascitur illa plagis
I pse ego Danubiĩ ripas tunc forte reliqui
E tiuga: quæ celsis alpihus astra petunt
M ens mihi Rhenanã fuerat descendere in vrbẽ
C ui Cia cũ Mogano nomina clara dabãt
Q uæ docuit spretis germanos scribere pennis
C ernit vt pulcris littora pressa notis
I bam per medios seruo comitãte Sueuos
Q uos vario cultu silua bacenis alit
Q ua Necari Coceriq³ vagas cõspeximus vndas
A lter alit Bachum: sed coquit ille salem
S al quod de liquidis flãm̃is genitoribus vndis
N ascitur: & formã concipit igne nouam
H ic Venus in variis iterum mea pectora curis
I mplicat: & veteres concitat arte faces
C um tot prestantes vidissem errare puellas
V rbe sub hac: cultu quæ nituere suo

Silua bacenis

Sal

Languida facundis mulcebāt pectora verbis
 Dum vacat officio sueuica lingua suo
 Cumq; iter instaret: Phœbi redeunte lucerna
 Et me iam lassum ferret ab vrbe pecus
 Siue per elatos in sydera transeo montes
 Siue sub vmbrosis vallibus instet iter
 Maxima cura meos rursus corroserat artus
 Elsula: iam viduo quæ mihi visa toro
 Terq; quaterq; vagis sonipes mihi cōstitit aruis
 Terq; suis loris frena reducta mihi
 Dum dubito terrā repetam ne ad terga relictam
 Vt fouerer flammis Elsula chara tuis
 Victa fuit tandē furiens ratione libido
 Et cœpit frenos improba flāma suos
 Et peto Rhenanā collectis viribus vrbem
 Lenior hac noster factus in vrbe dolor
 Dum statui populos germanos scribere & vrbes
 Quæq; vagas stellas regula contineat
 Quot fontes Rheni quot & ora binominis histri
 Quæ: lona: rura: suis lipia quæq; vadis
 Quæ sara treuericos lætus despumat in agros
 Sellaq; cū mosa nomina iunctus habet
 Quæ sua funesto conclusit prælia fato
 Karolus: europæ qui timor vnus erat
 Maximus Aemylius quot gallos strauerat hostes
 Pannoniāq; suo frenat vtramq; iugo
 Italiamq; trahet germanis viribus olīm
 Dum reparat latiū candidus imperiū
 Hanc mihi materiā statuissem carminis esse
 Nī mea iam rursus corda subisset amor
 AD VENEREM ET CVPIDINEM VT SE
 AMORE FESSVM DESERANT
 Vm mihi iam tepidis accedāt viribus anni
 Et mea in occiduas vita feratur aquas

D um vigor in nostro talis modo corpore restet
 Q ualis inest radiis dū mare Phœbus adit
 C um color & facies talis mihi surgat in ore
 Q ualiter autumnno languida prata virent
 S æue puer depone tuas ergo oro sagittas
 N ullaq; per nostrū spicula pectus age
 T uq; meū excrucias animū blādiffima mater
 D a requiē fesso iam rogo diua viro
 N am tua signa tuli roseum prolata sub axem
 M agnus vbi gelidis Vistula fertur aquis
 D anubiusq; rapax totū qui circuit orbem
 T e duce quæ gessi bella cruenta canens
 S ed nunc qui trifido mare poscit flumīe Rhēnus
 S uccendit flammis pectora nostra nouis
 D um me cōspicuo ferit Vrsula candida vultu
 E t spernit blādas in mea vota preces
 Q uo magis illa negat duplicat mihi pectore flā
 E t sequit' prædā spes fugitiua suam (mas
 Q uo careo dictu mirabile plenus abundo
 E t quod nō mecū est copia multa mihi est
 D um quod amo refugit precibus nec flectit vllis
 M e misero est toto tristius orbe nihil
 O dea quæ certo tetigisti pectora telo
 E t iungis animos fœdere certa duos
 A ut modo cōceptas mitissima dissiice flāmas
 V el mox consiliū des mihi diua tuū
 N am velut in libræ dum fert Cynthius astro
 Q uæ iubet hybernas crescere nocte faces
 S ic mihi ab igne nouo cōfossū vulnere pectus
 A estuat & crescit nocte futurus amor
 M itior ille tamē qm qui mihi præterit ignis
 P hœbus vbi medio constitit ante polo
 Q uale solet clauso mustū deferuere vase
 V initor vt flāmis vrit vtrumq; latus

Sic mihi confuso feruescit pectus in igne
Et fera bella mouent humor & ignis edax
His vbi me bellis venus improba soluere nescis
Nec vis consilio mitis adesse tuo
Nulla tibi cantet germanus carmina vates
Nec noscet laudes teutonius ora tuas
Necte animos: quæ cuncta ligas elementa per orbem
O venus: & nostram diua tuere ratem
Hæc vbi dicta dedi: Venus aurea nostra petiuit
Tecta: subit currum blanda columba suum
Quam circum locus: & demulcens corda cupido
His vultu triplici gratia iuncta fuit
Balsama spirabant patulos implentia nares
Totaque celestis tecta repleuit odor
Dixit. & admonuit placari carmine diuos
Munera carminibus si modo iuncta forent
Hunc quoque Rhenanis animum nunc esse puellis
Diligerent nullos nisi sibi dona darent
AD VRSVLAMEIUS SE CAPTVM
AMORE CONQVERENS
Rsula Rhenanas tua vincit forma puellas
Qualiter ignifluus sydera cuncta globus
Qualiter aut Moenum rapido cum gurgite vincit
Rhenus: Elueciis alpibus exoriens
Quique lacus subit inde duos a Cesare quondam
Qui sua constanti nomina clara gerunt
Quam male conueniunt tua nomina vultibus illis
Cum superet facies illa decora deas
Talia Sarmaticis sunt nomina digna puellis
Quas premit Arctoo parrhasis vrsa polo
Vrsa per Arcadium quondam compressa tonantem
Quo meruit rigido sydera celsa polo
His te crediderim stellis natalibus ortam
Dum tibi ab eo surgeret axe leo

Parrhasis Vrsa

Quo vagus exaltat sua feruida lumina Phœbus
 Dum metit optatū falce colonus agrum
 Arte dionea splendet tibi corpore vultus
 Et rutilant niueis ora venusta genis
 Vrsula: quicqd habes totū mulcedine plenū est
 Fons: coma: vox: pectus: lumina: colla: manus
 Sed nihil in toto muliere est durius orbe
 Mulceri pectus quæ sibi posse negat
 Siste pedes: nostrosq; velis audisse dolores
 Et flectat mentē nostra querela tuam
 Des q; oculū his oculis radius quo fortius vrat
 Atq; genam nostris cōfere diua genis
 Qualiter obnobis exhalat montibus ignis
 Saxoniæ princeps quos Fridericus habet
 Quo duce daphnea cinxit mea tēpora lauro
 Cæsar & Aoniis ora sacrauit aquis
 Feruida sulphureis vel qualis fontibus vnda
 Ebulit: vt plures silua bacenis habet
 Quas petit autumnī sub sydere languida turba
 Membraq; sub calidis confouet æger aquis
 Torrida flāma meis sic scatet vndiq; venis
 Ossaq; cū toto corpore nostra cremas
 Inq; ægras fibras veniat nisi cura medentis
 Et blandū morbum soluat amica venus
 Impia præbebis crudæ mihi semina mortis
 Dicerisq; meæ causa fuisse necis
 Hoc postquā nostra carmen scribet in vna
 Quæ seruet cineres post mea fata leues
 Vrsula germanū sic torfit amore poetam
 Illum sub stigias misit vt ensis aquas
 Et velut a duro redeunt vbi spicula muro
 Autorisq; petunt tela relisa caput
 Concauitas speculi radiū ceu colligit orbe
 Reflexiq; suo incendere quæq; solet

Ars dionea
 simile pulchritudo

Daphnea laurus

C Epitaphiū

S icrediens nostros mea flāma repulsa sub artus
M e velut adgesto torquet auara rogo

O me felicem tua lactea fugere labra
S i dabit blādo & mēbra fouere sinu

L abra ligent animos æterno fœdere vinctos
S trinxeris amplexu dū mea mēbra tuo

D um vaga per mediā discurrent sydera terrā
C oncretusq; gelu stabit vterq; polus

D um liquor oppositas medius secat æquore ter/
R henus & externū ferē in Oceanū (ras

I pse tibi fido semper sim pectore seruus
S ubdēturq; tuo colla domanda iugo

I s q; tibi æterno datur annulus: aptus amor
P ignore quo nostri iam meminisse velis

C umq; alii varios venient post fata sub orbes
C ognatāq; petit quisq; subire domum

N os simul ad veneris migrabimus Vrsula spherā
C um Ioue cœlestes participando dapes

AD VRSV. IN SOMNIA SVA CONME
MORAN S ET AMORIS IMPOTENTIAM

Rsula dū nostros tua flāma inuaserat artus
Nulla Moguntiaca mi fuit vrbe quies

S ed veluti turbo puerorū impellitur ictu
S ic me sollicito verberare sæua premis

S iue deos orem: videā seu littore classē
S eu veterū inquiero dum monimēta dūcum

P lura Moguntiacæ quæ stant in mœnibus vrbis
(S ollicitas oculos vnica cura meos)

I nter quæ drusi stant ardua busta Neronis
C lara a germanis nomina primus habēs

V tq; comes Phœbi sese Elyotropia vertit
N octe dieq; vagam concomitata rotam

L uminibus sic ipse sequacibus impiger erro
Q uo mea flāma tuos ferisq; referisq; pedes

Nec tot habet pennis oculos iunonius ales

Quot vaga sollicitus lumina gestat amor

Hinc mea nocturnæ cū trado membra quieti

Et vigor externis sensibus omnis abest

Vrsula mox placido concludimus ambo fauore

Et pares votis obsequiosa meis

Brachia tunc nostris supponis blanda lacertis

Gaudet & officiis vtraq; lingua suis

Cumq; tuū stringo cupido cū pectore corpus

Dulceq; patrandū feruet amoris opus

Mox fugit expulsus letæa ad littora somnus

Ingratusq; meo corpore sensus adest

Quo cum blanda volat cupida emēta voluptas

Et remanet querula nō nisi mente dolor

Cum vigil in vacuo te querimus Vrsula lecto

Sed tua deceptum lusit imago volans

O mihi quot tristes renouas tunc pectore curas

Nulla mihi vellem quæ medicina leuet

Tantus adest cupidis miserisq; in amātib; error

Vt cupiat nullam morbidus æger opem

Somne soporifera qui fers tua gaudia nocte

An tua qd veri somnia ferre queant?

Dum nos sub variis ludūt simulacra figuris

Et mortis species nox gerit alta vagas

An cum leteas animus defertur ad yndas

Talis erit vitæ vana figura meæ?

Quicquid erit: vacuas releuabimus Vrsula curas

Mutua dum iungit pectora nostra fauor

Nec mihi diuitiæ defunt: & amoris alumni

Argentis: & formæ munera clara meæ

Ante truce facie latronis quisquis egenus

Diuitias iactat captus amore suas

Hic timet: hic sperat trepidantes dispare voto

Hunc metus altus habet spes tenet ille ratas

*plus amor morbi no amat
artificem.*

H as mihi fac certas nec defraudabis amantem

N octeq; ventura somnia vera dabis

D um mecū cupido cōpones corpora lecto

S uspiretq; suo blanda Venus gemitu

I bis in amplexus moxq; oribus ora ligabis

E t miles Veneris praelia sæua dabis

I ngeminesq; tuos referēs super ictibus ictus

N ec cedes bello cruda puella meo

C umq; vtriusq; furens fuerit faciata voluptas

L affatos foueat somnus & alma quies

A nte tamen moneas securū linquere lectū

Q uam fundat radios Phœbus ab axe suos

N e nos oppressos somno riualis amantes

O pprimat & capiti vulnera sæua paret

QVOD FVGA ELAPSVS PENE CVM

VRVLA DEPRENSVS FVERAT

n E mo velit vetitos bene fanus tāgere lectos

E t neq; legitimas sollicitare faces

Q uam prope cōcussa fueram deprensus in æde

G audia sperato dum dedit visa toro

V rsa cui fulmen magni Iouis eruat auras

P lutoq; sub stygias hanc vehat ater aquas

Q uippe suis gestat nomē par fraudibus : omnes

E xuperat rigidas insidiosa feras

N ulla per humanas res est sincera voluptas

S ollicitū latis semper adesse solet

I nter cōplexus : & basia grata iacebam

E t quicquid lecto feruidus audet amans

C umq; pene mediā superassent sydera noctem

D um vertit currū clara Calisto suum

M ox fragor intonuit rigidis resonātibus armis

Q uale solet Martis cōglomerata cohors

I amq; propinquabat nostro fera turba cubili

C œperat & temera rumpere claustra manu

Thinae Lex

M oliri & nostros cōuulso cardine postes
 C oncutiens claua, fuste, bipenne, manu
 S iue maritus erat seu conriualis adulter
S eu cui pollicita est Vrsa dolosa torum
 E xclamat vasto mox barbarus ille boatu
 E t dederat tales in mea fata minas
 P ape caue (papum ratus ille latere cubili)
 I am tibi præripiam perfide testiculos
 L ex fuit hæc priscis & sanctio sacra sub annis
 D efectare sacris membra pudenda viris
 E t modo Rhenanas lex hæc est cœpta per oras
 D um sacra testipremis membra secare licet
 D ixit, & insonuit iam cardine ianua fracto
 D eciderantq; suis fortia claustra seris
 M ox ego per bifores deflecto crura fenestras
 C orpore iam nudus precipitādus humo
 O mihi Dædaleas Venus inferere candida pennas
 M olliter vt terris iam mea mēbra cadant
 F orte domus fuerat nostro cōiuncta cubili
 I mbrice sed paries dissociatus erat
 H ac ego præcipiti dederā mea corpora saltu
 C rure parum leso terra petita fuit
 I rrupit nostrū sed iam fera turba cubile
 M eq; stupet celsa defiluisse domo
 E t iam saxa volant: saxū præteruolat aurē
E t resonant lotio testea vasa suo
 A st ego per medias nudus discurre plateas
 T estatus nitido numina cuncta polo
 N umina iam stabāt toto rutilantia cœlo
 S ex in signifero sydera clara polo
 L aniger in medio cœli leo stabat in ortu
 V niger Herculeas forte petebat aquas
 C lauiger: & Cepheus: Eniochus: Cassiopeia
 P erseus: Arctophilax: anguis: & vrsa ferox

A t parte ex alia pluuioso sydere Orion
 S tabat vterq; canis: Cetus: & Eridanus
 E t lepus ad tantos visus mihi currere motus
 Q ui dederat nostræ maxima signa fugæ
 A ndromedeq; meas derisit amoris erumnas
 V iderat vt nudum currere nuda virum
 I lla mihi tandem vox est audita per auras
 S eu Veneris fuerat: seu Iouis omniproci
 D ifficiles aditu fugias in amore puellas
 S i te secuta ludere mente iuuat
 V tq; solet charam venator ducere prædam
 Q uæ sibi cū magno capta labore fuit
 S ic in lasciua Veneris contingit amore
 V t facilem spernas difficilemq; petas
 AD VRSVLAM SOLA FVGA VENE
 REM VINCI POSSE

i Vraui totiens testatus numina cœli
 Vrsula me lectum spernere velle tuum
 Q uippe tuâ nequeo linguâ tolerare procacē
 E t totiens iussis verba proterua meis
 Q uasq; struis semper fallaci pectore fraudes
 D um facies lesi signa pudoris habet
 P utidaq; exhalant hesternū guttura Bachum
 O scula vt inuito vis mihi blanda dare
 M ultaq; per niueū dum stant vestigia collū
 Q uæ tibi mordaci dente momordit amans
 O mne sed exuperat facinus muliebre: q; inter
 A mplexus nuper te duce prenfus eram
 A st ego iam cuperē sine te me viuere posse
 A ut nunq̃m vultus cernere posse tuos
 V isus enim regerit causas mihi semp amoris
 I ndiciūq; suæ lumina mentis habent
 O mnibus in vitiis licitum est cōcurrere pugna
 S ola Venus tacita vincitur ipsa fuga

Amor ex paruis Nasctur

Mellea uerba

Si fugis: ipsa fugit. gressu comitat amico
 Si vitio mentis blanda alimenta dabis
 Vtq; trahunt validas viuacia sulphura flamas
 Et magnū generat parua fauilla rogam
 Sic amor ex minimis crescit sēpissime causis
 Ceu parui fontes flumina magna creant
 Ergo tuos fugiā vultus: & mellea verba
 Docta quibus iuuenes illaqueare soles
 Improba iurabas te solo Celtis amore
 Hereret: & cunctos spernere velle viros
 Expertus: quicūq; tibi sua munera mittit
 Mox compos voti gaudia noctis habet
 O nimiū miseras venali merce puellas
 Quæ sua sic passim vendere mēbra solēt
 Non pudor: aut probitas illis: neq; honesta volu
 Nota: sed ad questū voluit ingeniū (ptas
 Aspice naturæ per mutua fœdera leges
 Quæ sociant nexu cuncta animata suo
 Vnus adest cunctis sociali in amore maritus
 Inter quadrupedes cernis: & illud aues
 Taurus pro niuea vibrat sua cornua vacca
 Cum gallo gallus bella cruenta gerit
 Vtq; ferox pressis sonipes retinet habenis
 Et docet officiū qui sua terga premit
 Sic variū semper quæ gestat fœmina pectus
 Non nisi virtutis verbere discit iter
 Vltima sed nostræ quæ sit sententia mentis
 Accipe iam paucis perfida carminibus
 Dum cadet occiduas serpens glacialis in vndas
 Vel ferus Arctophylax cū genitrice ruet
 Terraq; dum stellas & cœlum gramina gestat
 Et focias liquidas ignis habebit aquas
 Vel dum nubigeras mare merget fluctib9 alpes
 Duces Phœbeos sub tua iussa viros

E rgo vel obsequio facilis mulcebis amante
 E t discas nostro te faciare toro
 S ic ubi te fidam nostro præbebis amori
 P reteritā culpam diluere ipsa potes
 V rsula riualem non possum ferre tonantem
 N ec qui lucifluam fertq; refertq; rotam
 DE SVPELLECTILI SVA PER AVRI
 GAM SARMATAM PERDITA
 I Armata infelix rigidū damnata per axem
 V traq; quam gelido despicit vrsa polo
 H ymnoq; suo volitans per sydera curru
 E nioche o nostris qm̄ malefide libris
 N am cū mādāta est quondā tibi nostra supellex
 (Quam mihi debebas reddere) perdidēdas
 Q uot scythicas pelles & crudi vellera Mosci
 Q uicquid hyperboreo & Sarmata mure rapit
 Q uotq; palestinae secreta volumina linguae
 H ei mihi: sarmatico perdidit ille dolo
 P lena mihi latiis quis reddet scrinia libris
 E t quæ de Graiis docta Minerua canit
 D emocritas Zenonas inexplicitosq; Platonas
 M ultaq; per Samiū dogmata scripta virum
 Q uid Ciceronis opes querar & pia carmina vatū
 O mnia sarmatico perdidit ille dolo
 N olo tamen miseræ deducere tempora vitæ
 V t mihi post mortem fama perennis eat
 S cilicet: his rebus vita est querenda beata
 C orporis atq; animi non caruisse bonis
 N on egeat sanum corpus cum pectore sano
 E t rerum causas discere semper amet
 E xcudatq; aliquid residens sub pectore Phœb9
 Q uod bona posteritas laudet: honoret: amet
 C erta domus mihi sit: mediocri & splendeat vsu
 C ontegat & corpus patria lana meum

Supellex conradi

I ucundus veniat parilis tacitusq; sodalis
 Q ui vultū sortis ferre vtriusq; queat
 H inc Cytharea meo consors sit candida lecto
 Q uæ sit carminibus lima seuera meis
 R ite deos venerer nec mens mihi conscia culpæ
 E t maneat vitæ candida fama mea
 I n ius nemo vocet: nec opus mihi iure proteruo
 I udice me nemo sic neq; teste cadet
 S ic vbi tranquillæ currūt mihi stamina vitæ
 N il querar amissos in mea damna libros
 E t pelles scythicas & crudi vellera Mosci
 T extaq; sarranæ serica fila manu
 AD ALBORVM SACERDOTEM VE
 STALIVM SECTATOREM

a Lbore quid sacros violas temerarie lectos?
 Vestalesq; tuis ignibus ipse coquis?
 I nq; sacrā sacer ipse ruis fera prælia miscens
 T enta cruentato dum furit hasta toro
 V ulnera quinetiā nullā inducentia mortem
 E xploras: cunnū dum feris ipse sacrum
 L aurigerūq; deum casta cum pallade rides
 E t quæ pieridū docta caterua canit
 P ruriat in nostris q̄muis Venus improba libris
 H is tamen inuenies quod pia vita probat:
 A n quia Mars genuit sacra de virgine remum
 E t fratrem: latiae qui caput vrbis erat:
 I dcirco liceat sacras violare puellas?
 V elatæ sacrum & pene ferire lacum
 T e saltem admoneāt prisco de tempore leges
 Q uæ de vestali & virgine lata fuit
 S cilicet vt pereat: viuo corrupta sepulchro
 T emplorū casto dedita seruitio
 L axior est vestræ sed facta licencia vitæ
 D um vobis tantas accumulastis opes

Virgo (colui quæ Inceſſi.
 damnata erat) Vestalis
 Viua Sepulchro Includi
 Batur.

Quæ reges & iura regunt superūq; fauorem
 Regnaq; diripiunt quæ modo Pluto regit
 Omnia nūmus habet: cœlū venale: quid vltra?
 Inuerit leges Pluto sepulte tuas
 Si tibi sit nūmus animas reuocabis ab orco
 Et patris: & matris: cōiugis: & socii
 Non ego crediderim fatales esse sorores:
 Iudicibusq; tribus vel suis ordo manet
 Si dederis nūmos: nostris quis Turcus ab oris
 Pellatur: nullum crimen in orbe manet
 O quam foelices veniant si rursus in auras
 Tantalus: & saxo deditus Eolides
 Aut si quis sanctū daret ob sua crimina nūmum
 Solueret hos pœnis suppliciiq; suis
 O qualis facies & quæ mutatio Rhomæ
 Vendidit hæc quondā corpora: nūc animas
 Quicquid in extremis habuit germania terris
 Et mediis quicquid continet illa plagis
 Exhaustum est: & totū latias migravit in arces
 Expleat vt luxus impia Rhoma tuos
 Dum qui militibus deberēt cedere nummi
 Et nostro tutas reddere in orbe domos
 Hos modo Rhomanus miles sibi tollit in vsus
 Vt Veneri & bacho nocte dieq; vacet
 DEMVNERE ET EPISTOLA SIBI
 AB VRSULA MISSA
 v Rsula germanis misit mihi carmina verbis
 Fulmina quæ possent frangere rauca Iouis
 Excuterentq; suū Neptūno blanda tridentem
 Et Marti gladiū Mercurioq; lyram
 O quotiens placidæ dedimus nūc oscula chartæ
 Et quotiens nobis illa relecta fuit
 Eius enim videor præsentem cernere vultus
 Dum sua luminibus perlego scripta meis

Omnia nūmus habet.

*Larum amatoria
Simulachrū.*

Sed lachrimæ produunt veros sibi mente calores
 Confudit scriptas cum quibus illa notas
 Et querit tacita Veneris se compede uinctam
 Et simulat flâmas condere posse suas
 Felix si latiam didicisset fœmina linguam
 Iam respōdissent verba latina meis
 Non probamō sapho: nec Hrosuida blādus illa
 Scripsisset lyricis carmina docta modis
 Nemo germanas latialia verba puellas
 Edocet: aut cupiat verba latina loqui
 Quāuis fœmineis scateat germania claustris
 Et latius verbis nocte dieq; canant
 Sacra tamen latias intelligit vlla camenas
 Tantum simplicitas barbariesq; placet
 Vel druidū ritu non debent noscere voces
 Quas dedit arcanis Solyma terra libris
 Scilicet in vulgū ne serpant sacra profanū
 Mandetur magicis vel sacra verba dolis
 Quapropter ritu quondā seruauit eodem
 Religio. vt nullus ferret in æde libros
 Compulsi Graios iuuenes ediscere versus
 Nec liber in manibus ceu modo tritus erat
 Sed nunc germanis tot pressa volumina terris
 Vt scateat libris quæq; taberna sacris
 Omnia pressor habet nil nūc absconditū i orbe est
 Cunctaq; sub lucem iam rediere nouam
 Scimus enī cœlo faciat quid Iuppiter alto
 Et quid sub terris Pluto sepultus agat
 Quid sibi monstra velint: quæ tot modo visa sub
 Germano vt cūctis sit timor atq; met⁹ (orbe
 Quid referam pueros: vel porcos: vidimus ipsi
 Corpore qui bifidi: frons tamen vna manet
 Antaceā memorant Oeni quā littore matrem
 Sex quater heu fœtus ventre tulisse simul

Hrosuida

*nebitur in Virgines Vesta
 Les qui Latina canunt
 nec intelligunt*

Nec volucres tacuisse queam tres cardine soles
 Et quæ de cœlo fulgetra sæua ruit
 Pulcer Eluetias vbi Rhenus concoquit vuas
 Gallica Germanis proxima rura secans
 Sed redeo: sacros quid prodest psallere versus?
 Nocte dieq; suos sollicitare deos?
 Dum canit & nescit quid sacro carmine poscat
 Sic solet in medio vacca boare foro
 Sicq; datur teneris occasio multa puellis
 Plurimaq; tacita crimina mente ferant
 Et cum deberet animos intendere verbis
 Intendit tempus sacra puella procis
 Ergo fata meâ si ducant Visula vitam
 Inceptusq; manet si modo noster amor
 Carmina rhomanis doceam te scribere verbis
 Pulsabisq; meæ plectra canora lyrae
 Tunc mea lingua tuis infundet verba labellis
 Et dabitur versu syllaba quæq; tuo
 Hanc tibi nunc longâ per basia longa notabo
 Oscula rapta dabo cum brevis villa venit
 Omnia Rhomanæ sic disces verba loquelæ
 Donec sis latiis facta diserta modis
 Aegoceros niueas dū fundit ab æthere plumas
 Littoreusq; trahit Cancer in orbe dies
 Vel dum Libra suis opulentat frugibus annū
 Dux gregis vernū tempus adesse iubet
 Semper eris stabilis concordie fœdere nexus
 Mutuus & nostris mentibus ardor erit
 Cumq; datur gelidos olim sepelirier artus
 Et circum funus flâma suprema calet
 Hoc mox perpetui statuam tibi carmen honoris
 Quod referat laudes docta puella tuas
 Visula Rhomanis quæ scripsit carmina verbis
 Hic iacet & musis plectra sonora tulit

In easdem

3

Visula epitaphium

QVOD DIVERSI AD DIVERSA STV
DIA NATI SVNT SE TANTVM AD
AMOREM NATVM ESSE SCRIBIT

q Vam variis fatis cœlestia sydera mentes
Exagitent: nostro carmine nota dabo

I lle tenax rigido tellurem versat aratro

E t stimulat biuges per sua rura boues

H ic bacho teneras cōiungit in ordine vites

V t repleat dulci concaua vasa mero

I lle ducum & regum sequit̃ spectabilis aulas

D onec sub titulum nobilitatis eat

E st alius: quem fata ferunt ad prælia Martis

Deliciasq; suas vulnera sæua putat

D iuitias alius cœcū concludit in antrum

E t spernit solitas ventre famente dapes

I lli tantus amor nūmi mihi quātus amore

D um sequor amplexus Vrsula chara tuos

E st alius: nomen qui gescit habere poetæ

N ominibusq; tribus nobilis esse cupit

E t q̃muis nullos didicit cōcludere versus

E t quo legitimū stare poema solet

I lle tamen titulū vatis nomenq; poetæ

M entitur: vacuū nomen ab arte gerens

C uius cū relegis figmēta & inania verba

C eu crepitus ventris turpiter aure sonant

N on is diuina: aut humana negocia tractat

G rāmatici tantū nomen inertis habet

A tq; vtinam latiā: graiamq; hic flectere linguā

N osceret: & quicquid philosophia docet

S pumā: algam: bibulā scribit sine calce & arenā

N ec quod diuinæ est cōstruit artis opus

* A ntigonus tali dederat sua dona poetæ

V t de se nullū scribere vellet opus

I nter mortales nemo est sublimior arte

Arator

Vinitor

Miles

Xistophorus

Diuitiarū coa
cernator

Amator

Poeta clarior
lariū

Grammaticus

Nil sublimius
Poeta bono et docto

Q uam qui describit cuncta poeta bonus
 N ascitur hic melius qm præceptore creatur
 D iuinū ingeniū cui dat ab arce deus
 D iuināq; sua conscendit ad æthera mente
 V erbaq; blandiloquo fingit in eloquio
 H æctria si quis habet veri sibi nomina vatis
 A accipit & cunctis carmine gratus erit
 S orte sua cōtentus erit paruoq; beatus
 D uitias suas carmina docta putat
 I nduit hic tetrū simulata mente cucullum
 F omenta vt vitæ possit habere suæ
 I ndoctum tandē quem fors vbi tollit in altum
 A d questum toto voluitur ingenio
 E t cuperet nemo fieret q; doctus in orbe
 M actat enim obtrūcans scripta vetusta manu
 I nq; habitu & verbis & gestu relligiosus
 P ectore sed rapidus nōcī esse lupus
 E brius hictora desiccāt pocula nocte
 O mniuori tantū gaudia ventris amās
 A strorū petit ille vias: zonasq; patentes
 C limata cum certo dinumerans radio
 I lle vagus querit per vastum flumina mundum
 O ceaniq; trucis littora cuncta notat
 H ic mare veliuolū plenūq; furētibus Euris
 S candit: & æratas in sua lucra rates
 E t populos gētes q; petit quos Phœbus ad ortū
 Q uosq; per occasum lumine pronus adit
 I lle genethiacam predicit fata per artem
 E t manibus densas tractat ἑρμῆος ἱερῶν
 I llis non alia est regio nunc plenior vlla
 Q uam quæ germano nomine dicta manet
 E st qui fortuitis prædicat tempora punctis
 Q uemq; tenet glabra linea scripta vola
 H ic querit numeris arcana mente cabalas

h iii

*Poeta nascitur**Est deus in nobis agens
calescimus illo**Monachus**foris cato Intus sardanapalus**Nature sequitur sermo
quiesq; sue**Nauita**Mercator**Aurispex
Historiographus*

Necromanticus

Et magicis verbis sacra profana facit
 Ille videt sacro Cristallo cuncta futura
 E uocat hic manes tartareūq; cahos
 Alter mirifico probat omnia condita verbo
 Bisq; duas famias iactat in ore notas
 Non opus est nobis q; Gallia vana petat
 Nobiscū surgit cuncta superstitio
 Cum deus hunc sacro perfecit pectore mundum
 Vt nihil huic addi diminui ve queat
 Cur temere illi audent naturæ vertere leges?
 Arcanūq; dei vendere consilium?
 Hinc tales natura fugit: deus optimus odit
 Ceu qui prostituant condita fata dei
 Nemo Mathematicus geniū indēnatus habebit
 Quandoquidē violat iusq; piumq; dei
 Inde parum illorū constāt mentes: animiq;
 Et vita illorū multa pericla subit
 Hic cupidus tacito cōfundit in igne metallū
 Promittens auri pondera magna noui
 Et vagus in toto sponsor deuoluit orbe
 Decipiens nugis opida cuncta suis
 Concoquit hic aurū potabile: philosophorū
 Et lapidem miro conficit ingenio
 Ille rotam viuā patula promittit in aura
 Cuius motore cernere nemo queat
 Huic Lolli doctrina placet: verbosior omni
 Quæ sedet ad cunas garrula semper anus
 Est quem per totā dyalectica sauciat annū
 Cui lis de rebus nominibusq; venit
 Bella Chimerifero cui sunt rabiosa tumultu
 Dum feruet totis rixa proterua scolis
 Cum res defendit cui nomina pretulit alter
 Pro quorū rixis non faba danda mihi
 Hi modo germanas gymnasia cuncta per oras

*Aurū Adulteriniū fan-
 eng
 Circulator.*

*Logicaster
 Iudi magister*

*Chimerifero
 Tumultu*

Implent & logicā per tria lustra docent
 Nemo hic Platonis quid dia volumina scribant
 Nouerit aut Plinii vel Ciceronis opes
 Dum queris faciat qd Socrates aut Plato: sūma
 Lumina: per Graias quæ micuere scolae
 Mox tibi respondēt hic currit & ille mouetur
 Sic perdunt nugis tēpora cuncta suis
 Bartolus hunc: Baldusq; tenet: verbosus & Aso
 Quemq; tulit tumido Sicilis vnda freto
 Est qui Rhomanā cupidus discurrat ad urbem
 Absentes nūmos in sua lucra petens
 Diues vbi multis altaribus est: pia Bacho
 Et Veneri cunctis sacra diebus agit
 Ast ego nō alio potui sub sydere nasci
 Quam quod sub terris dicit alma Venus
 Illa suo totam textit mihi sydere vitam
 Quatuor vt lustris vita peracta fuit
 Cumq; alii variis plorent sua fata querelis
 TELA Dionei numinis ipse queror
 INVITAT VRSVLAM VT SIBI VE
 NAM INCIDENTI MINISTRET
 Quamigeris mō Phœb9 agit sē piscib9 orbē
 Humida & ad vernæ sydera tendit ouis
 Iamq; redit nostris lumen spirabile terris
 Occultū inferno quod prius orbe fuit
 Inde simul certant calor & crassissimus humor
 Rigida quem genuit nuncia mortis hyems
 Quæq; prius fuerāt occlusis corpora poris
 Soluūtur Phœbo iam redeunte nouo
 Spumeus hinc toto lasciuit corpore sanguis
 Et tumet in membris turgida vena suis
 Ergo vbi cras roseo sol spargit lumine terras
 Vena mihi elcito cæsa cruore fluet
 Nam mihi dum pectus grauidū nō rite saliret

Jurisconsultus
Enchiridion

Hyems Nimia Mortis

N ec tenuit soliti vena tenoris iter
 I pocraten: Rasum. Galienū: celsum Auicennā
 C onsului: medicā qui mihi ferret opem
 Q ui mihi ferret opem medicus si fata morari
 A rte potest: doses miscet vt ille suas
 S anguīe plena tumēs (respōdit) vena secāda est
 E t cruor atra gerens eiaculandus erit
 M ox ego consului Phœbum quæ signa teneret
 A tq; vbi in obliquo curreret axe soror
 I uppiter (inueni) Venerē cras luce benigna
 A spiciet: clarum sol q; tenebit iter
 E rgo age cras venias nostri sub limina tecti
 V rsula: pars animæ dimidiūq; meæ
 P rimus amor furor est: & noxia flāma secundus
 T ercius a vera sed ratione venit
 Q uartus ab officio est dum curua supuenit ætas
 Q uæ mouet ad baculū languida membra suū
 S tabis & emissum spectabis læta cruorem
 I udiciūq; mei sanguinis ipsa dabis
 S cilicet an fido tibi sim cōiunctus amore
 D ilecta & quantum scēmina nulla mihi est
 S anguis enim sedes animæ cū dicitur esse
 I udiciū veri semper amoris habet
 S ic tua te facies prodit cum cernis amantē
 C andida sanguineus mox ferit ora rubor
 S ic tua sperato dum comprimo pectora lecto
 P urpureo occures blanda liquore mihi
 A lbaq; sanguineis miscent lilia baccis
 D um simul ad metam pugna vtriūq; venit
 E rgo age puniceam dum vult incidere venā
 P λεβότομος querens vulneris ante locum
 Q ui simul ac vulnus subito mihi fecerit ictu
 E t cruor elicitus profilit astra petens
 T u niueis manibus sustentans Vrsula peluem

Amor
1
2
3
X

Sanguis

Hos mihi versiculos in mea fata canens
Maacte nouū Celtis mēbris habiture vigore
P rorogat & vitam Iuppiter ipse tuam
E t mox fasciola constringes vulnera nostra
Q uam signet cordis nota figura tui
I nde torum molli sternes mihi candida pluma
C eruicemq; meā terq; quaterq; leues
O scula tunc blādis infiges dulcia labris
E t fies nostri fida ministra tori
S ed caueas cesam ne tanges lubrica venam
N am solet in digitis vena tumere tuis
AD VRSVLAM VT TEMPVS LAETI
CIA REDIMAT ET NATALEM

SE CVM CELEBRET

v Rsula quid differs promissæ gaudia noctis
Suspendēs longis pectora nostra moris
N escis qm rapido nos fallāt tempora cursu
D um partē vitæ qualibet hora rapit
F œlix qui potuit vitæ decerpere fructus
E t latus stabili semper amore frui
Q uippe dies veniēt cū nobis curua senectus
G audia cū placidis eximet illa iocis
T unc dulces risus aberunt & gratia vultus
E t quæ nunc oculis spirat amica Venus
T unctua quæ cunctos iuuenes iā forma laceffit
E t gena purpureo mixta rubore nitens
P allida suscipiet rugas & succus abibit
T urgida lasciuo corpore membra mouens
C umq; suo nitidæ consurgūt ordine stellæ
T erraq; lucifluū condidit antro globum
F rigida tu viduo torpebis sola grabato
N ectibi iam iuuenes carmina lata canēt
E t latus huc illuc iactes somnūq; vocabis
S ed præsens lecto nō erit ille tuo

Tempus

Senectus

D efrictisq; tuis vbi mane exurgis ocellis
 D ices qm longa tempora noctis erant
 Q uæ quondā spacio numerabas vnus horæ
 P rælia dum tota nocte cruenta dares
 H erebatq; simul tenero cū corpore corpus
 M ordebasq; rudes dente proterua notas
 E rgo age læticia ne fraudes tēpora nostra
 C ras præsens tectis sis precor Vrsa meis
 Q uippe duodecimā mihi cras Τριημερῆς ἔστι
 P hœbus ab Eoa thetios ortus aqua (plet
 P hœbe bis vndenas Ganymedis sydere partes
 S eruabas: vitā vt das mihi in orbe meā
 P ythia cras Phœbo Trieterica festa lyeo
 I nstituā numeris candida dona meis
 P hœbus amor vatum Phœb9 mibi cōputat ānos
 I sta dies Phœbo festa superba trahet
 I gnigenoq; deo curas qui supprimit atras
 I lle ratas vitæ spes dat habere meæ
 E t licet occasum mea nūc vaga sydera poscant
 L onga tamen vitæ tēpora spero meæ
 E rgo age natales cras pones Vrsula mensas
 E t genio sacras instrue larga dapes
 A etatēq; tuam si vis numerare trilustrem
 Q uatuor & messes Vrsula chara potes
 P ocula vertemus totiens quot Phœbus in axe
 A nnua cōfecit tempora nostra regens
 O scula carpemus placidosq; canemus amores
 I ungentes blandæ carmina docta lyra
 O mnia plena iocis: securo & plena cachinno
 E t plenus Bacho cantarus omnis erit
 O scula dehinc læti Venerisq; suauia bella
 P ergemus placido continuare toro
 T artara cū pœnis & regna calentia ditis
 C rassaq; sensificis frigora cū tenebris

Aetas Trilustis

E se sacerdotū cōmēta putemus inertum
 Cum quibus hi vulgi pectora cæca regunt
 Magnaq; sub variis abscondūt monstra cucullis
 Harpias volucres cerbereūq; caput
 Monstroꝝ & quicqd memorāt sacra carniā libris
 Moribus illorū tradere quisq; potest
 Horum nos tenero nūc despiciamus amore
 Murmura: blādiloquā concutiendo $\chi \epsilon \lambda \upsilon \nu$
 Hæc ego dum lata cecinissem carmina mente
 Reddiderat querulos Vrsula mœsta sonos
 Proh facinus dixit: referunt quid Celtis in vrbe
 Audio te Rhenū linquere velle vagum
 Perfidus Arctoas contendens visere terras
 Ceras vbi Francorū mœnia nauta petet
 Te furiosa sequar vaga per nemerosa turogi
 Et sua qua Cattus regna petrosa tenet
 Perq; Salam: Vidrūq; vagū: rigidūq; Visurgū
 Perq; Oderæ nigras te comitabor aquas
 Perq; sinū Arctoū: Gothorū a nomine dictum
 Hic tecum celsas lata subibo rates
 A recturum patiar nimbosæ & Pleyados iras
 Teq; mare incertū tristis Orion agens
 Perferam & oleniæ signum pluuiæ capellæ
 Et te qui phrixo naufraga vela dabas
 Dum mihi cōtingat tecum confidere transtris
 Dacica germanis proxima regna videns
 Hinc Tylen quondā fuerat quæ terminus orbis
 Insula: sed finem nunc glatialis habet
 Sic vaga mutatur sinuosæ littora terræ
 Cum cælo & toto constat in orbe nihil
 Dixit & infectos pestis sibi corripit artus
 Intentās celeres ad sua vota pedes
 AD RHENV MORTVM ET EXITVM
 EIVS CONMEMORANS ROGANS VT

Seneca ad Marcia
 Cagna Nullū defunctū mori
 et illa q; nobis in finem facit
 est Nullas Mortis immere
 bras. Nec carcere, Nec fumi
 flagrantia igne. Nec obliuio
 amittit Nec Tribunalia, Nec
 Lusum ista pœtæ et Vani
 agnoscere Terribis, Mors nō
 in dolorem et gemitum et pœnā

PVELLAM DESCENDENTEM AQVIS
GRANI NUMINE SVO TVEATVR

Heue Mogunciacā rapidus q̄ tēdis ad urbē

Qua te Rhene suis Ceia salutat aquis

Quaq; tibi Moenus miscet nomine claro

F lumina quadri fluo qui sua monte trahit

S ed tuus excelsis fons ortus in alpibus: acres

L inquit Eluecios valle sonante viros

T erquiniis annis pater hic Nicolaus in alpe

S ederat & nullos coeperat ore cibos

S iue deo pascente virū siue aere crasso

S eruata est sancti coelica vita viri

L ibera germanis hac gens est sola sub oris

I usticiā & leges saeva per arma tuens

F ama est Italicas atrox dum Cymber in oras

I nrueret: suedos secum habuisse duces

R eliquiasq; suae per tecta alpina ruinae

L iquisse: & suctios se vocitare viros

I ndomitā gentē rosei sitibunda cruoris

Q ualis in Arctoa noscit esse plaga

C um q̄ magna tulit dom⁹ austria praelia quodā

M aximus Aemylius: nuper & arma tulit

C ongressi & valido bellatū vtrinq; tumultū est

S ed nōdum belli finis vtrisq; datus

P erq; lacus celer inde duos te voluīs ad urbem

Q uae de constanti Caesare nomen habet

I nsula qua mediis clarissima surgit in vndis

T iberii quondā Caesaris arma tenens

S ed nunc druidibus plena est hec insula gallis

Q uos nostris regnis terra Britannia dedit

P er scopulos ruis inde vagus celer atq; sonorus

P erq; Cataractas impetuose duas

D onec per pulcrā rapiaris Basiliensem

V rbem: quae gallis proxima rura colit

Nicolaus

Hartmannus.

Hartmānus meus hac Eptingus in vrbe recūbit

D octorūq; virum candidus hospes adest

A rgentoracos Nemetes hinc Vangionasq;

A bluit irriguo fons tuus ille vado

H ic meus æterno quo mens mihi feruet amore

V angionū præsul candida tecta colit

I amq; Mogunciacā vastus te flectis ad urbem

Q uæ prima impressas tradidit ære notas

Q ualem ego te memorē: talē qui in veneris artem

I talicis: graiis plus memorande viris

H ic vbi sol roseo reuehet cras lumina curru

E t clarum croceo sparserit orbe iubar

A ccipies nostrā piceatis nauibus Visam

I bit enim calidis vrbs vbi fumat aquis

V rbs vbi fumat aqs chraneo ab Apolline dictis

C orpora quæ morbis tincta liquore leuant

Q uaq; patent celsæ genitricis templa tonantis

S anctius in nostro quis nihil orbe micat

H anc caput imperiū statuīt rex Karolus olim

D um gallos nostro subderet imperio

G allia quæ nostris vitiis nunc libera viuīt

E t spernit leges Rhomulidūq; duces

A st vbi Rhene meā duces pater alme puellā

F ac maneat sancto numine casto tuo

N e ve sacerdotes blandis allecēt ocellis

Q ui tua per ripas flumina tota tenent

Q uondā enī vbi latiis legionibus arma fremebāt

H ic Constantini: iam toga sacra canit

I nstruit & varias furienti Marte cohortes

H asta cruentato dum furit acta toro

C asta præcor maneat nec vina meracia sumet

Q uæ stimulant tumidū sæpe resumpta femur

P resertim quæ collis habet qui nominis autor

V rbi est de Bacho nomina clara gerens

Mariæ Templum

S ed cum peruentū est obliqui ad cornua vallis
 Q uam rapidus vortex seu aqꝫ syrtis habet
 V oxqꝫ repercussis specubus reboabit ab altis
 F ertur filuicolas quos habitasse deos
 Q uaqꝫ sibi cacos memorant quesisse meatus
 R henū & sub terras fertur habere vias
 A tqꝫ aliis dicunt tandē regionibus ortum
 L argifluos fontes amne creare suo
 C eu Graii memorant subter labentia terris
 F lumina apud sículos fontibus orta nouis
 H ic pater alme tuo posco sis numine præsens
 N e nauem refluxo sorbeat vnda freto
 S ed facias velis intret turgētibus vrbem
 Q ua fluīs in Rhenum flauē Mosella tuū
 F lumine treuericā quiqꝫ alluis impiger vrbem
 M ulta tenet veterū quæ monimēta Virum
 V idimus hic Graiς ἐπιγῆρα πολλά: multa lituris
 M ulta Mosellanis castraqꝫ celsa iugis
 H is ripis duxit clarus Tritennius ortum
 C usaqꝫ Mosellæ qui decus omne fuit
 N auis Agripinā vaga sed cum venit ad vrbem
 E xpones Vrsam candide Rhene meam
 T ransmittēs curru per Iulia mœnia in vrbem
 Q uæ sua de thermis nomina clara gerit
 I nterea ad fortem te flectis Rhene Nusiā
 B urgundi Karoli quæ tulit arma ducis
 A d Lobicas arces mox incipis ire tricornis
 C um trifido scindens flumine Rhene caput
 I nsula ad Arctoas gentes: sed Balus in austros
 R hene sed in medio gurgite nomen habes
 H æc Bataui: madidiqꝫ habitāt loca nota Sycabri
 Q uos modo Gelrenses: Flāmineosqꝫ vocant
 H ollandosqꝫ cauīs habitāt qui littora terris
 S uspensos dubio, perfreta sæua metu
 N ec cuiqꝫ mirū madeantqꝫ nocte dieqꝫ

*Treueris Multa Veterū
 Virū Monumenta
 Habet*

Quandoquidē mediis hic habitat aquis
Sictua qui cellis deducis ab alpibus ora
Marmora cū triplici flumīe Rhene subis
AD PESTEM QVE VRSV. IN STELLAM
VENERIS RELATAM ABSTVLERAT
f Aëua lues nostrā tibi quid rapuisse puellā
Profuit? & subita prostrauisse nece?
Vnus & alter abit mihi nūc dulcissimus annus
Dum mea traiecit pectora blanda Venus
Vrsellæq; mea tanto me iunxit amore
Factaq; ex nostris vna animabus erat
Sed tu sæua lues cupidos disiungis amantes
Semianimem cogens viuere dira virum
Ast ego nō possum tantos tolerare dolores
Desertæ vitæ tempora mœsta trahens
Sed dum parca meā sic iussit currere vitam
Vt te sublata nec mihi vita foret
Ergo mihi gladio mors cōsciscenda cruento est
Stringendusue meo gutture funis erit
Vel mea precipiti demergā corpora Rheno
Hic vbi vorticibus dira vorago patet
Non tua busta meo pede cōculcabo puella
Nec possum tumulos Vrsa videre tuos
Ossa cinisq; iaces: quondā (dū vita superstes)
Gaudia cum nitida fronte serena dabas
Qualem cōmemorant Spartanis mœnibus ortā
Quæ fuerat Phrigii causā & origo mali
Talis erat facies: Veneris certissima proles
Pæstat virgineis quale Dyana choris
Ibo per extremos Dacos: Suedos: Noribegos
Qua ferus & Cymber regna gelata colunt
Hic ego direptos deflebo tristis amores
Augebit lachrimas humida terra meas
Si lachrimis reuocāda foret tua vita puella
Audirētq; meas impia fata preces.

Omnia iam nostros auxissent flumina fletus
 Donec ad superos reddita viua fores
 Ira lues seu te produxerit ira deorū
 Seu cum deficiūt sydera sæua venis
 Seu corrumpunt Cereris cū dona per agros
 Quicquid & arboreis fructibus arua creant
 Inde vel humano viciat corpore sanguis,
 Vel sua corporibus dira venena scatent
 Vel tua letiferi causa est iniuria coeli
 Vel nebulis nocuis pestis amara venis
 Hinc volucres magnis exire hæc regna cateruis
 Cernimus: atq; alias querere sæpe plagas
 Seu se sub numerū certū natura reducit
 Grassaris morbo dum fera sæua tuo
 Quicquid idest: tua causa latet sæuissima pestis
 Cum subito casu corpora nostra necas
 Non tris expectas (fureris dum pessima soles)
 Quiq; hodie est viuus cras sua busta videt
 Hic sedet ad placidos læta cū mente sodales
 Nescio (mox clamat) quid mihi crurē tumet
 Hic ὁ πόσθημα suo querit sub guttore natum
 Huncq; sub ascellis pustula sæua premit
 Ille venenosum gerit intra viscera morbum
 Et moritur: signū cum neq; mortis habet
 Aegros destituūt socii: cōiunxq; maritum
 Deserit: & natos sæua nouerca fugit
 Nec sunt qui tumultis prostrata cadauera condāt
 Pestifera nullus ciuis in vrbe manet
 Nec fundit solitos cantus super astra Colonus
 Curua vbi per glebam ducit aratra rudē
 Quam melius fuerat rigidis occūbere in armis
 Mars vbi sanguineus prælia cruda mouet
 Agmine præsentis vbi quisquis conspicit hostes
 Et vitare sagax vulnera quæq; potest
 Sæua sed occultis feriunt tua spicula telis,

Mors Violenta

P estis: & it trepido plena timore dies
 F errea claustra subis: sublimia mœnia scandis
 A scendēs arces per iuga celsa sitas
 N ec medicina potest sœuum depellere morbum
 D um moritur medicā qui dare debet opem
 N ec deus vllus adest miseris qui ferre salutem
 I am velit: aut votis prosper adesse piis
 H æc ego dū querulis scripsissem carmina verbis
 O bduxit oculos mœror vtrosq; meos
 C umq; soporifera iacuisſent membra quiete
 V iſa fuit ſomnis Vriſula chara meis
 V riſa ſub anguſta mihi vix iam cognita forma
 E t dixit querulos ſiſte Poeta modos
 I pſa ſub elifeis habito nunc candida campis
 C auſa meæ mortis nec modo ſlenda tibi eſt
 D um mox ad ſuperas me Iuppiter euocet auras
 I nq; globo Veneris regna beata dabit
 E t ſua cum tollet nitidis nox lumina ſtellis
 M e tibi præſentē ſydera noſtra ferent
 S ic viſum ſuperis: vt corpora noſtra relinquens
 S piritus: in ſtellas quiſq; ſuas remeet
 A t tu ſi quid habes noſtrū extenſurus honorē
 F ac titulum clarum noſtra ſepulcra ferant
 E t tua nominibus iungent nomina noſtris
 V t volet in varias fama vtriuſq; plagas
 N ullus enim maior poterit mortalibus addi
 Q uam qui deſunctos concomitat honos
 D ixit: & in tenues fugiens euauit auras
 Q uale vapor cœlo perditur auriuago
 A ſt ego mox lachrimis hoc ſcripſi carnē ab ortis
 Q uod referat laudes Vriſula chara tuas
 V riſula Rhenanis decus & vaga gloria ripis
 H ic iacet ad Veneris diua relata globum
 P ulcra renaſcentes vt Phœbi nūciet ortus
 L uceat & feſſos ſol vbi condit equos i iii

Vriſule Epitaphium

Longitudo Germaniæ Littoralis & septentrionalis ab exitu Rheni vsq; ad Rugana & Renoiam metropolinas Littoniæ

BARBARA ODONEA

Nota Nouenariū numeri
nouem musis dedicatū

1
4 Tpa | 2
4 Cliviræ | 3
4 presdiei | 4
4 venti | 5
4 plexos | 6
4 Signa | 7
4 aretati | 8
4 elementa | 9
4 Colores |
|------------|----------------|-----------------|--------------|---------------|--------------|----------------|-----------------|----------------|

Hyems Seneſ? Nox Boreas Melāco? Capcor? Torpor TERRA Luidy

GERMANIAELATVS
Septentrionale

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170

LATITUDO Germaniæ a Meridie versus Arcton

eleuacio poli

55

54

53

52

51

49

23 22 21 20 19 18 17 16 15

QUANTITAS diei

CONRADICELTIS PROTVCILLI
 BERQVARTVS ET VLTIMVS
 QVICODONVS VEL SENE
 CTVS AVT BARBARA CIM
 BRICA ET LATVS GER
 MAMIAE SEPTEMTRI
 ONALE INSCRIBI
 TVR INCIPIT
 FOELICITER
 IN LAVDEM PE
 REGRINATIONIS
 ET QVOD AD COGNI
 TIONEM SAPIENTIAE ET
 PHILOSOPHIAE NECESSA
 RIA SIT AD IANVM PLVMV
 LVM NVNQVAM PATRIVM
 AGRVM EGRESSVM.

Lumule qd plumas semp mihi marcide lau
 p Quis stertis cunctos in tua dāna dies (das
 Non facit hoc pullos nido qui cōcitāt ales
 Nec fera quæ catulis monstrat in arua vias
 E ducens natos campos & flumina monstrat
 E t varias prædas prendere in arte docer
 T e iuuat in patrio semper requiescere nido
 E t pigrum noto cespite fata trahi
 L inque focum patrium: peregrinaq; sydera cœli
 C onspice: cœlestes si petis ire vias
 N am veluti variis mercator querit in oris
 D iuitias: & opes in sua tecta ferens
 S ictacitas cupiens naturæ noscere causas
 I pse petas varias in rua lucra plagas
 N ecte vaniloqui moueāt vaga murmura vulgi
 T e dicens nullo sistere posse loco

Patria cūq; diuis

QVARTI AMORVM

N am cui propositū est naturæ cernere vultum
 H ic mare sub variis cernet & astra locis
 S ictibi multiplices patefient ordine causæ
 Q uas vulgus stolido pectore sæpe stupet
 Q uis maris vndiuagi naturā credere possit?
 N i videat rauci murmura sæua sali
 Q uisue hominū mores varios tot & ore loquelas
 C rediderit? causas qui nisi doctus habet
 Q uis rapidos vētos? Hybernæ & sydera noctis?
 E t breuis æstiuæ tempora nosse queat?
 V tq; aliis alia nascātur sydera terra
 H isq; cadant? illis semper in axe manēt?
 N i sua qui variis pressit vestigia terris
 A tq; illam teretis senserat esse globi
 E t circūduci rapida vertigine cœlum
 E t septem variis ire per astra rotis
 S ic primi fuerāt peregrini vt fertur in orbe
 S cripta quibus Graïs pulchra sophia libris
 S ummus Aristoteles Pellei castra sequutus
 N aturam varias prendit habere vices
 P latoq; Niliacas peregrinus venit in oras
 A ccipiens animo dogmata sacra suo
 P ythagoras etiā latias migrabat in vrbes
 I nstituens graiæ nomina clara scolæ
 A . Scythicis veniens Anacharsis barbarus oris
 P alladia didicit quicquid in vrbe fuit
 A tq; alii multi quorū modo nomina clara
 G ræcia cum titulis gaudet habere suis
 R eges quinetiā totum perquirere mūdum
 D um cupiunt variis bella tulere plagis
 M agnus Alexāder nigros peruenit ad Indos
 S icq; Asiam bello protulit ille suo
 Q uid memorē Alcidé. & fatum experiētis Vlixis
 I actatus dubia per freta cruda rate

Aristoteles
 Plato
 Pythagoras

Anacharsis

A eternos loquit' celebris quos fama per orbē &
 M irātur tales secula cuncta viros
 S emper enim dubiis virtus se credere rebus
 G. audet. & insueta pergere ad astra via
 R homanis etiā qui tot regionibus acti
 G ratia sit: similes qui genuere viros
 Q ui si pertesi fuerint tot adisse labores
 N on foret in tantis scripta sophia libris
 E t quæ naturæ facies: hominūq; propago
 Q ui terram variis excoluere plagis.
 Q uos inter nitido Cæsar fulgore coruscat
 C ui dederat Nilus sydera nosse vagus
 D iuersos cœli dum pergit visere tractus
 D octior est latius Ausonis ora libris
 I pse quoq; vt patriis latuissimæ Celtis in oris
 N ec peregrina foret terra petita mihi
 N on Hasilina foret nostris cantata libellis
 V istula quā tumidis pulcer alebat aquis
 E lfula nec tāt am meruisset carmine famam
 V rsula nec Rheno sæpe legenda meo
 N ec modo sydereo mea cymbrica Barbara vultu
 M ouisset gelidi membra sopita senis
 C uiq; ego uunc tremulæ cōmitto vela senectæ
 I lla mihi quarti finis amoris erit
 E rgo age iam patriū linquas rogo Plumule nidū
 V t videas varias in tua lucra plagas
 E xpergiscere & aude aliquid q; secla loquātur
 S ic tua sub cœlo nomina clara volent
 Q uo moriari loco nil refert: ad Iouis aulam
 A terra spaciū semper habebis idem
 ODIPORICON A RHENO AD SINVM
 CODONVM ET MARE BALTICVM
 ET TYLEN INSVLAM
 Emp? erat niueas dū cœlū spargere plumas

Aeneas Silvius. Cuius Mon
 are loco nil refert Undique
 celum Peruenit, domus
 mensura distat Eadem:

QVARTIAMORVM

I ncipit. & nubes cōglomerare vagas
 P hœbus ad hybernū dum flectit lumina caprū
 Q ui noctis spaciū maius in orbe facit
 T unc ego qui fuerā peregrinus in orbe decēnis
 C ogor ad arctoum pergere forte sinum
 O rcadibus qua cincta suis Tyle & glacialis
 I nsula ad extremū quā videt vnda polum
 E t iam de Rheno per celsa cacumina pergens
 Q uæ Phrisius: Cattus: Bufatoræq; tenent
 Q ua gronigen magna notū est sup æthera fama
 R odulfi agricolæ patria terra mei
 V idrus vbi curuo sinuat sua flumina flexu
 A tq; Amasus rauco murmure saxa ferit
 V uldaq; se fluuius visurgi flectit ad vndas
 P ræbens cenobio nomina clara sacro
 I nde per Herciniā nemoroso robore siluam
 V enimus ad terrā quam modo Saxo tenet
 P entapolim hinc noto Brunswigū nomine dictū
 E t quæ de Gottis vrbs generosa manet
 Q uaq; scatet multis Goslaria clara metallis
 E mbecum & Cereris pocula sana coquit
 M ontibus hinc celsis iam rarescētibus arua
 P inguiā traicimus quæq; Visurgus habet
 V ifure saxonice amnis clarissimus oris
 S edibus e septem qua Bremis vna micat
 I nde ad Cymbriacū contendo Chersonesum
 A lbis vbi flaua sub mare fertur aqua
 A d cuius surgit pulcra hostia Cymbrica quōdā
 S ed nunc de Hāmonis nomine dicta polis
 E ius & ad ripas Madeburgum nobile splendet
 D e septem sacris sedibus vna nitens
 C ondidit hanc primus Cæsar qui dicitur Oddo
 Oddo saxonice gloria summa plagæ
 I nde yrbs clara nitet de lunæ nomine dicta

adolphus agricola patria

Et lobecum Codoni fama decusq; sinus
 A ngulus hæc laudis dicta est vrbs nomie prisco
 N ullaq; adCodonũ sit mage clara sinum
 A ngulũ in hunc fertur fluuius Draena patentẽ
 E fficiens portũ: plurima vela videns
 H ic ego dum fessas cupiebam corpore vires
 R estaurare: quies mox mihi parua data est
 B arbara Cymbriaca hic hylari me suscipit ore
 E t releuat blando corpora colloquio
 I gnibus extinctis grata cum voce fauillas
 S uscitat & vires carmine blanda dabat
 C umq; mouerent veteres sub pectore flãme
 M e iussit quartũ scribere lata librum

DEPLORATIO SFNECTVTIS ET
 PEREGRINATIONIS

t Erdenos Phœbi mihi iam facit orbita cursus
 Et super hos decimus cardo volutus adest
 E t totiens iam bruma niues demisit & imbres
 E t totiens crustis terra gelata fuit
 F alceq; decubuit totiens Ceres alima sub agris
 E t totiens Zephyrus pinxerat arua roris
 P omaq; iam totiens Autũnus protulit hortis
 E t totiens Bachus munera grata dedit
 B is mihi vigenus hinc currit lubricus annus
 P rima mihi Phœbi visa vbi lampas erat
 V italesq; vias & respiramina cœpi
 I nfans maternis pastus ab vberibus
 O ra dehinc rigidi cogebat ferre magistri
 E t ferulam rigidam nocte dieq; pati
 I nde per arcanam deductus philosophiam
 S udabam studio nocte dieq; meo
 I nde situm terræ didici cū Thetios vndis
 E t triplicis linguæ per rudimenta feror
 V erba Lyre sociare fuit mihi summa voluptas
 A strorũq; vias pyeridũq; choros

Studia corrad C.

QVARTIAMORVM

N ulla meã flexit damnosa pecunia mentē

I lli ego nō seruus sed mihi seruus erat

H inc subii varias peregrinus Teutonis oras

Q uatuor ad partes quas Alemanus habet

I amq; ego depilis glabraq; in fronte notatus

E t canī mentū corripuere meum

X Q uale in coriciis feriunt vaga sydera cœli

E t stant cū caluis saxa niuosa iugis

E t mihi iam facies faueat cui nulla puella

C um turpes rugas vndiq; vultus habet

I nuida quæ cunctis formā cum tempore tollis

L anguida cur properas curua senecta gradu:

T u facis annosis putrescere robora siluis

E t spoliis patulis arbuta grata comis

A eripedes ceruos & equos pernibus alis

E xuis. & celeres cōprimis atra canes

T e veniente cadunt in pratis gramina læta

E t pereunt ortis lilia odora suis

H ei mihi quo fugiunt lasso de corpore vires

E t coma quæ denso vertice flaua fuit

N ec vigor ī tremulis manib⁹: mihi vix pedisvsus

N ec color in vultu talis vt ante fuit

P er faciem totā frons sese exasperat atra

E t pallent oris lurida labra meis

R arescūt dentes citrini & in ore coloris

D ecidui: & septum deseruere suum

E moriturq; suo mens deficiente calore

Q uale solet tepido lenta fauilla rogo

D issideo mecū probo nec mea tempora Celtis

Q ualis sum nolo: nescio qualis eram

E t me iam fugiunt releuātes mœsta sodales

Q uicq; dabāt olim gaudia grata iocis

N on animus talis: qualis iuuenilibus annis

Q uondā erat: & vires perdidit ille suas

Senectus quid faciat

Nec me somnus alit per longa tedia noctis
 Humectans requie corpora fessa sua
 Sed varia surgunt curæ cum pectoris æstu
 Et veniūt miris somnia dira modis
 Ventura mortis terrent simulacra sopitum
 Auribus instillāt: cras moriturus abi
 I turus nigras terræ morituræ sub oras
 Quis Rhadamāthus atrox crimīa cūcta rogat
 Eumenides vbi triste sonāt truculenta tyranni et
 A ula sonat diris percita verberibus
 Cerberei flatus ardenti vbi sulphure fumant
 Fatalesq; deæ tempora mœsta rotant
 Hinc me circumstāt vitiorū turba meorum
 Dum feruet sæua pectus avaricia
 Parte alia me affligit amor: stimulatq; cupido
 Et mouet exigua corpora pigra face
 Qualiter Hybernæ iam restat portio lucis
 Hybernus cū te sol Capricorne tenet
 Lucem Cymbriacas minimā tūc spargis i oras
 In paruoq; micæ lumine $\pi\alpha\lambda\tau\acute{\alpha}\chi\upsilon\beta\omega\nu$
 Iamq; parū abfuerit totā quin cardine noctē
 I nducas: horis vix tribus axe micans
 LAUS SENECTVTIS ET VETERVM
 PHILOSOPHORVM IN PHILO
 SOPHIA MEDITATIONES
 m Agna fuit quondā senibus sapientia canis
 Quo corā iuuenis poblite flexus erat
 Quiq; capillosam nudauit vertice testam
 Ore verecundo verba pudica loquēs
 Pristina ob hoc credo tribuisse his secl'a honores
 Quot sanctos mores & pia facta darent
 Ast me iam (cano glabroq; in vertice) multa
 Sulticia exagitat dū Venus ipsa placet
 Torret amor pectus tenero quoq; cōcoquor igne

Somniū Contra

E t preter teneras nulla puella placet
 Q uod si castigat fido me in amore sodales
 I llis resposum carmina nostra dabunt
 G racia septenos habuit quondam sapientes
 Q ui patriam ingeniis erudiere suis
 I talo adhuc nullus nobis numeratus in orbe est
 E t neq; germanis inueniet agris
 I bis ad Hispanos: Gallos & in orbe Britannos
 E xtremos: Dacos: Sarmaticosq; viros
 I nuenies paucos quos *φρδν ης ις* alma tenebit
 E t quos naturæ sollicitaret opus
 D iuinas atq; humanas qui pectore causas
 V ersarent: raro sydere proueniunt
 E rgo senex fugiam sapientis nomen & artes
 S ulticia plenus cum vagus orbis eat
 O b bene viuendi rationes philosophatur
 I am nemo: aut quæ sit vita beata petit
 P ropter diuitias solum nunc discitur orbe
 T urpius & nihil est qm modo habere nihil
 H ic medicos sequit iuris petit ille peritos
 I lle sacros libros ob sacra lucra legit
 H ic claris titulis septem sibi vendicat artes
 G rammaticâ & logicâ vix docuisse potens
 H ic audet sacrâ lauri deferre coronam
 S oluere qui versus nec facere arte potest
 H inc tota ad questum fertur meditatio mentis
 D um grauis ægestas pectus inertis habet
 E t per mille dolos & vafri pectoris astus
 D iuitias & opes accumulare studet
 Q uippe libido ferox: simulatio: luxus: honores
 I llus mentem detinere truem
 H os nō philosophos Plato: sed bene *φιν ης ος*
 D icit: corporeis dum studeant vitiis (709)
 I puer & teneram subito emercato puellam

Lauri Sapientia
 amplectuntur

omnia lauri causa
 faciuntur

salis omnia lauri causa
 faciuntur

poris nō sapientie
 Amatores

Biffena currit cui ſua vita rota

Quæq; pharetrata uestigal ſoluere Lunæ

Incipit: & Veneri militat arte rudis

Nulla mihi effectis placeat iam ſcæmina mēbris

Sed cui iam fratrans turgida māmā tumet

Illa meas totas exhauriet ære crumenas

Decipiens ſtolidū docta puella ſenem

Nec mihi ſit curæ q; me viciniā damnet

Quandoquidē nūmus crimina cuncta tegit

Nummis tot veniens ſacris abſenter ab aris

Hoc ſacræ Veneri ſacra pudenda dabo

Septeniſq; horis pulcrā exorabo puellam

Septē criminibus quæ mihi cauſa fuit

Sed tamen anguſtæ ſurgūt mihi pectore curæ

Quæ trepidum pectus ſollicitare ſolent

ſcilicet: an ſuperi curent pia vota bonorum

Et prauos dignis perdere ſuppliciis

Quis ve malis ſinis: vel quis poſt fata bonis ſit

Quem Cicero docto diſputat ore locum

Quis locus emeritis: & vbi ſit carcer opacus

Eluit aſſiduus qui ſcelera acta rotis

An ſemper fuerint gleboſæ flumina terræ

Vnde ſuis tantus fontibus humor eat

Quotq; habeat Rhenus ānos: quot & impiger hi

Viſtula: & arctoo Codanus ipſe ſinu (ſter

An creſcant montes: cœlum ſubſidat an altum

Vnde tremor terris: & calor altus aquis

Qua cauſa volitent nūc tot per rura locuſtæ

Quæ ſpoliant fruges: lataq; præta vorant

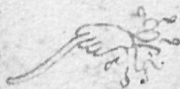
An noua naturæ facies homineſq; nouetur

Et linguæ: & mores: æthereuſq; polus

Quinetiā an ſtellæ nitido generetur in axe

Accolæ Erythrei ceu cecinere maris

Qui cōquiſſent vbi curæ alimenta ſenectæ

E peruri opinio

Poete pauperes.

N aturæ causas querere cura fuit
 A t nos ad musas iuuenes migramus egentes
 D iuitias nobis Philosophia negat
 Q uiq; ex profeucis stabulis & olentibus orti
 H is modo nūmosas fors vaga donat opes
 D itior inter quos vestali matre creatus
 E t quem testiculi progenuere sacri
 Q ui scelus omne mouēt: rudibusq; altaria vēdūt
 C ommutātq; suis pinguia sacra dolis
 I uraq; per sanctā repetunt anathemate Rhomā
 I ntendantq; sibi fulmina rauca Iouis
 A n deus inclusus mundi cū mole labore
 V el liber tantū deferat autor opus
 E t sic fortuito mouent singula casu
 E t titubet dubio forsq; deusq; gradu
 Q ui voluit recta nos omnes esse figura
 S ed reliquis pronam finxit humi faciem
 V t quinq; in cœlo zone terraq; trahātur
 T res steriles: vitam sed tenuere duæ
 E t quas Zodiacus nō recto interfecat orbe
 B issenisq; nitet clarus imaginibus
 S ub quibus erronei rapiunt sydera septē
 A duersisq; viis lumina clara ferunt
 V tq; alia obliquæ Nabathea per æquora surgāt
 S igna: alia in recta cernimus orta via
 A n fatum ex illis: vel constant omnia sorte
 A n natura potens vel deus illa regat
 I lla ego sollicito tractassem sepe labore
 B arbara ni quarto nostra canēda libro
 AD BARBARAM BENEFICIA
 SVA CONMEMORANS
 Nica quæ restas mea Barbara sera voluptas
 Quæ non fastidis foemina blanda senem
 Queris: quo sensi tua veri signa fauoris?

Accipe: non noto munera sæpe dabas
 Quicquid ab assiduo tibi partū chara labore est
 Hoc dederas larga Barbara chara manu
 Ira lues nostros vbi nuper præsserat artus
 Cogens me tepido sæua iacere toro
 Cumq; mihi nullus: rarus vel adesset amicus
 Qui gereret veræ pignus amiciciæ
 Solam mihi præsens nostrū solata dolorem
 Larga mihi medicas sæpe ferendo dapes
 Iuscula nunc miscens feruenti & iure polentas
 Radices: succos: poma & odora dabas
 Nec mihi defuerat granosum cortice pomū
 Extinguens æstus Barbara chara meos
 Nec mihi defuerat pullus: capus: altilis: ornix
 Omnia sollicito larga fauore dabas
 Vnguentisq; tuis variis mea membra fouebas
 Restituens vires Barbara chara meas
 Balnea cum variis herbis mihi sæpe struebas
 Quæ tibi cognita tota fuit
 Nec sic dilectos genitrix observat alūnos
 Officiosa mihi Barbara qm fueras
 Inde tibi æterno deuinctus Celtis amore est
 Virtutesq; tuas carmina nostra canent
 Carmina quæ quarto tibi in hoc cantata libello
 Quo tua posteritas nomina clara leget
 O ctavius scythicū dū merget plaustra sub aquor
 Orbis: & occidua Sol orietur aqua
 Balticus Euximū quādo sinus exit in histrum
 Et Tyle a rigidis destituet aquis
 Inmemor æterni fiet tunc Celtis amoris
 Barbara in Arctoïs scemina clara plagis
 Cumq; ad cognatū transibit spiritus astrum
 Et consanguineo sydere vita volat
 Corpora nostra simul rigida tumulētur in ora

Granosū pomū

E t saxum: hunc titulū mox vtriusq; feret
 H ic sua cum Celtis sepeliuerat ossibus ossa
 B arbara in Arctoīs fœmina clara plagis
 A rcticus extremū cōcludens circulus Axem
 V ertice $\chi\theta\tau\epsilon\tau\varsigma$ nostra sepulchra videt
 AD BARBARAM SENECTVTEM SV
 AM SIBI CONMENDANS

i Am mihi sexta fluit collectis viribus ætas
 Septenā ebdomaden Barbara spero meam
 D um cucumer mihi frōte sedēs & pluma nivalis
 D eformesq; genas ruga senilis arat
 T u mea cum blādis impellēs pectora verbis
 S ollicitas Veneri sacrificare iocis
 A st ego quid faciā languenti Barbara neruo
 D um mihi displiceā factus amore senex
 M e tamen addixit tibi inexplēibilis ardor
 B landa Venus nostris quē ferit alma animis
 M agna Codoneæ tibi danda est fama puellæ
 Q uæ releuas lātis pectora nostra iocis
 S ed velut a Libræ descendens sydere Phœbus
 M undus habet cœlo languidiore dies
 S ic mea iā vergens sub sydera pigra Bootes
 A etas: iam teneris viribus ægra caret
 N ec triiuges sic pellit equos per pannonis oras
 V ngarus: vt celeri tempora nostra fluūt
 O mnia tempus alis: rapis omnia nata per orbē
 O mnia perpetuo cardine secla ferens
 T empore languescūt flores: & tempore surgunt
 T empore māmofum pectus abire solet
 P ratorū spoliatur honos cū tempore: pallent
 G ramina: & effœta terra fatiscit humo
 S ic mihi iā solitæ tenuātur tempore vires
 E necat Herculeos curua senecta viros
 D um mihi pubertas teneris feruebat in annis

Aeras

Tempus

Mox Hasilina meo capta in amore fuit
 Deinde ad spumiferū dū me fors protulit hīstrū
 Elfula carminibus mi celebrata fuit
 Ast ubi per Rhenū nuper me sydera uoluūt
 Virfula teutonico vate superba fuit
 His tribus intento steterat mihi ramice neruus
 Plurima conficiens bella cruenta toro
 Qui nunc languescit priscorū oblitus amorum
 Et cadit & prono sumine spectat humū
 Nec galea tectus rigidā nunc erigit hastam
 Turgebat totiens dum iuuenilis erat
 Omne ætas vitiū iuuenilis corporis aufert
 Solus amat Bachū verbaq; multa senex
 Quodq; magis mirum supremæ in fine senectæ
 Vexatur sola pectus auaricia

AD LAMIAM ANCILLAM A CON
 GRESSV BARBARAE SPEQVE
 STVS SEPROHIBENTEM

Perfida qd cupide Veneris mihi vota mora
 Peruerſa ingenio lamia ſæua tuo (ris?
 Barbara pollicita eſt ſperatæ gaudia noctis
 Sed me diſiungis lamia ſæua toro
 Perfida quo noſtrā cupis exhaurire crumēā
 Dum dominā tacito vendis auara dolo
 Di tibi dent gelido ſemper requieſcere lecto
 Infiduſq; tibi ſemper amator eat
 Cumq; tibi prurit calida tentigine foſſa
 Et promiſſa tibi gaudia noctis habes
 Hic te decipiens alioq; fruatur amore
 Te cogens longa ſpem retinere mora
 Experiere meos tandem quos mente dolores
 Suſtinui: dominā dum mihi ſæua negas
 Riualisq; meus cuius nūc languida amore es
 Illius hic vindex fraudis & ultor erit

Detestatio in Barbara

T erqꝫ quaterqꝫ tuū crudo cum verbere tergum
 P ulset & increpitet virga sonora nates
 C umqꝫ tuo dormis tanqꝫm secura cubili
 E t placidus somnus te malefida tenet
 I lle supueniens baculo tua terga domabit
 V indicet & fictos in mea vota dolos
I am scio qꝫ toto nihil est fallacius orbe

Q uam cui cuncta regens scēmia nūme places
 INVITATVR A BARBARA VT MORE
 LVBICENSIVM SECVM CELLAS
 SVBTERRANEAS INGREDIATVR

a Vrea barbigerō voluit modo lumina capro
 Phœbus : & hyernos nox remorat equos
 V ixqꝫ suos radiōs tribus horis spargit in orbem
 D uicens opposito lumina clara polo
 A lgidus hinc Boreas furiens glacialibus vndis
 I am Codanū gelidis obstupefecit aquis
 Q uaqꝫ prius tenui currebant limite naues
 H ic modo quadriiugis plaustra trahūť equis
 I amqꝫ sup glaciem baculo subnixus in auras
 S e tollit: celeri currit & inde pede
 S parsus & albenti canescit vellere campus
 E t tegitur niueis arbor operta comis
 P ratorum latet omnis honos & semina terræ
 D onec foetifico lumine Phœbe redis
 C ymbrica quid facimus glaciali Barbara celo
 Q uo nos ferre iocos: ludere quo ve decet
 E st mos Arctoo quo se germania claudit
 A equore: quo rigidum tēperet aura gelu
 S ub terra effossis facimus cōuiuia cellis
 Q uis laridū crudum farfaqꝫ cruda damus
 C um strumulo ceso: butyroqꝫ in pixide falso
 E t Bachum: & Cereris pocula aquosa damus
 P hœbeus rigidas globus yt se condit in vndas

N oxqꝫ suos oculos protulit igniuomos
 C umqꝫ processerunt stellati sydera mundi
 E ffulsitqꝫ suo iam Cynosura polo
 M ox noctem ludis bacho Cererisqꝫ liquore
 D ucimus:æquali & pocula lance volant
 H uc mecū tectus descendes vertice Celtis
 S ub terris quæ sint gaudia grata videns
 D ixit:& obduxit faciem nigrāte cucullo
 M oxqꝫ ego pullato vertice vado comes
 I amqꝫ fuit ventū sub subterranea castra
 Q uæ Ceres:& Bachus: Cypris & alma tenet
 E lisiis positum campis me forte putabam
 A tqꝫ locis quibus in turba sepulta sedet
 T am varios video lusus & ludicra verba
 O scula & amplexus quicquid & audet amās
 I amqꝫ ego non noctes tenebras ire putabā
 S ed qui vernali ridet in axe dies
 G audet amor tenebris:volat & sub nocte cupido

N oxqꝫ placet Veneri:Bacheqꝫ blāde tibi

AD BARBARAM AD AEQVALES

HAVSTVS SE VRGENTEM

i Am cuperē stygias Plutonis adire cauernas
 Barbarā dans æqua pocula lance mihi
 C um Venus & Bachus fortissima pectora frāgūt
 I nfirmis fugiam pocula vtraqꝫ senex
 I precor extremos illa cum lance sub indos
 T erra vbi perpetuo tosta calore sitit
 A ut pete vicinos Pomeranas ebria terras
 A ut pete Sarmaticas Barbara sæua plagas
 V el pete Sauromatas vbi Reuola Rigaqꝫ surgit
 V lrima de septem sedibus alta micās
 B arbara vesano quid flectis lumina motu
 S ignaqꝫ das oculis non mihi visa prius
 E bria germano vicio suffusa laboras

QVARTIAMORVM

N am titubant gressu lingua pedesq; suo
 Q uid iuuat infano pectus lymphare veneno
 E t male composito gutture verba loqui
 H ei mihi Teutonicas nō reddis Barbara voces
 D acica cum Scoticis Barbara verba vomens
 E t caput huc illuc iactas & spurcida verba
 L ingua superuacuis perfonat ore sonis
 I ra: Cupido: furor Veneris: monstrosa voluptas
 E brietate ferunt continuasse gradum
 T aurus habet certas potandi tempore leges
 S ic equus & liquidus quā vehit aer auis
 S ed nos diuina qui cū ratione vigemus
 C ur Venus & Bachus nocte dieq; tenet?
 I carus occidit: primus quia pocula Bachi
 P rotulit: hæc vulgus dira venena ratus
 D um poti caderent proni: facieq; supini
 E t toto nullus corpore sensus erat
 E rigone miserata patrē canis ora secuta est
 I uppiter ad superos donec vtrumq; locat
 E bria qd nostras laceras modo Barbara vestes
 B arbra tuū stimulat sæua libido iecur
 E bria quid figis madidis mihi basia labris?
 M e tecum ad lectum quid temulēta trahis
 M utonemq; suis cupis exturbare latebris
 I nquirens manibus condita regna tuis
 P ande sinum: distēde pedes: mea spicula tendo
 F igatur gremio nostra sagitta tuo
 N on tantū nostros germanos Bache fatigas
 H ispanos: Gallos: Italicosq; tenes
 V tq; stetit quondā latia ille Triconchiū aula
 S ichodie Italicis ebria turba plagis
 Q uamuis nos turpi germanos *grōmāz* ledūt
 E bria Teutonico pectora habere solo
 Q uatuor at haustus prisca meminere poetæ

*Vide de hoc fessopu
dum et amantissim*

P rodidit arcano vt Graia sophia libro
O ra rigat primus sitibūdis: gaudia mentis
A lter habet: Veneris tercius antra petit
Q uartus ad insanos detrudit pectora motus
E brius exerta dum quatit arma manu
V tq; peracta ferūt quondā hoc *εὐτυχία* & more
S ic in amore solent quatuor esse gradus
P rimus habet tacitos animos: sed verba secūdus
T ercius in visu est: inguina quartus amat
Q uintus amat nūmos locat & sua corpora nūmis
N omine nō vero est sed simulatus amor
B arbara sed cunctos cōplexa es callida amore
I am scio mobili usq; muliere nihil
DEFVRIA BARBARAE DVM VIDIS
SET SE OPPRESSISSE FAMVLAM

*videtur
Amoris
gradus*

Idi ego nunc oculis o quāta iniuria nostris
Vidi ego quæ furias elicuere meas
Vidi ego quæ exacuūt nostros in prælia dentes
Vidi ego quæ cogunt corripere arma manu
Vidi ego visus habet notissima signa fauoris
S it q̄muis cæcus plurima cernit amor
Vidi ego proh superos nec possum visa tacere
C eltice te famulā supposuisse meam
S ueua fuit tota qua nulla salacior vrbe est
P ostq̄m tu fureris ceu Leo maurus agris
I lla vorat quicquid tibi nostra crumena reponit
E t gestat digitis munera nostra suis
T erq; quaterq; tuo ramoso hanc ramice tundis
S ed geris in nostris inguina lenta toris
E t postq̄m accepit te nostri culcitra lecti
T e simulas egro corpore posse nihil
Q uemq; mihi debes addicto fœdere neruum
P ræripit omniuorās bestia spurca mihi
H uic ego perfodiam candentia lumina frontis

QVARTIAMORVM

P utrescentq; sibi fœmina carminibus
 T uq; refrigescens nostrūq; perosus amorem
 F fficiā veretro vulnera fœua tuo
 A fficiāq; tuas feruenti bile medullas
 T e cupidum tento ramice posse ni hil
 T unc tremulo incedes curuatus poblite in vrbe
 I nfamifq; mei fabula amoris eris
 A n nescis succos me noscere semina & herbas
 F œmina nulla magis docta veneficiis
 A rte mea Codonus furiosas eleuat yndas
 C arminibusq; meis fluctibus astra ferit
 A rte mea possum lunam deducere cœlo
 A tq; gelare vagas docta q; sistere aquas
 A rte mea latas ferio cum grādine fruges
 E t Bachum nostris aufero carminibus
 A rte mea sculptus sub certo est annulus astro
 C ristallusq; mihi abscondita quæq; canit
 A rte mea scriptus nuper mihi forte character
 Q ua Moses Phariū merferat arte ducem
 A rte mea expressa ē qua pectora dura liquecūt
 C era: & vesano concoquit igne viros
 A rte mea tumidis mihi lac subducit agnis
 A spectuq; meo fascino quæq; volo
 A rte mea possum sanis inducere morbos
 P œnarū & quicquid sub stige Pluto tenet
 A rte mea possum superas reuocare sub auras
 M anes: & furiis impero docta tribus
 A rte mea inuidiā durum cōuerto in amorem
 A ffectusq; meo carmine quosq; rego
 H oc ego perficiā per teq; tuāq; puellam
 A rtis & effectus experire meos
 T unc ego ridebo vestros in amore dolores
 I nficiat vestras pallor vtraq; genas
 F ulgida dum gestat stellatus sydera mundus

Sagax scientia

Alec Masculin

Allecesq; suos Scandia diues habet

Virtutēq; suam dum seruat succus & herba

Et Verbena meis artibus apta manet

Dum strumulus rigidū prendet siccus ad arcton

Succinus & Codanis inueniet aquis

Carina dum possunt humanas vertere mentes

Et vires magicis artibus esse solent

Dum furor antiquas vetulas prurigoq; vexat

Inuidiæ & stimulis sæua calescit anus

Ipse mihi inuisus: sempq; inuisa puella est

Quæ te de nostro reppulit arte toro

AD BARBARAM DVM OSCV

LVM EIVS PETERET

a Lciden memorât totum dum circuit orbem

Oscula & amplexus sæpe dedisse vagum

Arboribus: saxisq; feris animalibus atq;

Vt caperent vires corpora fessa nouas

Quosq; in deliciis seruant retinēt & amantes

Oscula: cōtactus: blandaq; verba petunt

Ast tu me rigido fugis improba Barbara vultu

Barbara cui nomen litra canina dedit

Ante meā faciem tribuis mihi candida verba

Post me serpentis lingua trifurca sonat

Et mihi caniciem nudoq; in vertice testam

Obiicis: & glabrum dicis habere caput

Talis erat primus Rhomani conditor orbis

Iulius: & stellam qui genitricis habet

Talis erat Ianus bifronti vertice notus

Qui tenet in latio delubra clausa solo

Talis erat quartus Karolus cognomine dictus

Qui Cæsar toto clarus in orbe fuit

Talis erat caluus libros qui scripsit amorum

Talis ego quartū qui modo claudio librū

Ast ego quid tecū cōuicia longa parabo

*Littera. canina**Delubrum*

E st stolidus rixas cum muliere gerens
AD BARBARAM OBIVRGATIONI
BVS SVIS RESPONDENS

b Arbara barbaricis quæ nata es dura sub oris
Dura tuo vacuū iam me in amore scias
N am quis ferre potest stolidæ cōiicia linguæ
Quæq; moues semper iurgia multa mihi
D umq; inter rixas damus emula murmura vocis
V erba mihi tecum nō mea corda sonant
N on ego ferre queo cani modo tedia lecti
E t depyge femur: mēbraq; sicca toro
S uccus abit gelido tibi Barbara corpore nosti
A ruit & rigido pectore māmā tuo
H ispida rugoso mea tundis corpora tergo
E xprobrans tota prædia nocte mihi
Q uodq; mihi dotem nūmōsa impenderis arca
Q ui nimiū tenuis pauper & ante fui
A nnoſa vt fiſſo ſe ſcindit cortice quercus
T ale tuū corpus ruga ſenilis arat
E ricius potius lecto mihi nocte fouendus
F œmina qm rixas quæ mihi nocte mouet
N ec mihi luce ſinis placidā captare quietem
I ra tibi: & vultus ſemper in ore minax
A ltera Teſyphone furiens fera prælia miſces
P allida rixofis faucibus ora gerens
Q ualiter Arctoo cōſurgunt æquore fluctus
D um fera tempeſtas ſydera celfa ferit
E t mare veliuolum tumida cū voce remugit
E t trepidat dubia naufraga turba rate
S ic tua perfuriunt rabioſo a gutture verba
Q uæ turbant totā Barbara ſæua domū
E xplodiſq; meos furioſa voce ſodales
Q uiq; mihi eſt charus diſplicet ille tibi
V tq; lupus: furuiſq; legens ſub noctibus aurum

Nūmōsa arca.

Eritius

Veneris damnosa Vo

Nullius addictas curat amicicias
 Sicquē mēte coquit Veneris damnosa voluptas
 Nullius curat spurcus amicicias
 Sectaturq; suam fœlici sorte puellam
 Oblitus famæ: deteriora sequens
 Cincta anubus vetuliscq; tuis garritibus aptis
 Exploras quicquid vulgus in vrbe facit
 Accedunt raso qui incedunt vertice tonfi
 Hi tibi depilant Barbara quicquid habes
 Et tibi promittunt splendentia sydera cœli
 Expertes cœli quos sua vita probat
 Quod tibi iam totiens suspectus causor amore
 Et teneras prædas dicor in vrbe sequi
 Ingenue fateor: teneram mage nocte puellam
 Deligo: qm̃ nūmos quæ mihi ferret anus
 Quodq; mihi magicas per cātus fœua minaris
 Per herbas mentes quæ viciare solent
 Accipe responsum Phœbeo ex ore relatum
 Ingenuos animos carmina nulla ligant
 INVITAT BARBARAM AD ORTVM
 VT SECVM DIEM CONCEPTI
 ONIS SVAE CELEBRET
 Andida cretei lustrabat sydera tauri
 Phœbus: & in Ledaë sydere fecit iter
 Ipse ego me riguis tunc oblectabar in ortis
 Qua garrit vitreis lubricus amnis aquis
 Non longe a portu qua se Drauena sub æquor
 Voluit: & in rigidas it taciturnus aquas
 Iamq; inter lætos floresq; rosasq; sedebam
 Et dulces risus: blandaq; verba iocis
 Hic vbi terra suo vernali spirat ab ore
 Et laxat gremiū fœta calore suum
 Roscida complebant patulos mihi lilia nares
 Attraxit vires & mea vita novas

Apollinis oraculū.

Et titillabat corpus iam blanda voluptas
 Phœbus vbi nostrū pergit adire polum
 Ergo age solue animos: roseiq; recinge corollis
 Barbara flauentes cymbrica lata comas
 Ergo age solue animos solito de more faceta
 Vt releues salibus pectora nostra tuis
 Nunc disiunge pedes herbofo cespite torpens
 Concerpens flores Barbara odoriferas
 Abiice queso tuā niueo de corpore pallam
 Subq; vmbris densis corpore nuda sede
 Cernis vt ista locus nemorali cōsitus orto est
 Murmurat & tremulis herbifer amnis aquis
 Hos inter corilos det gaudia blanda Dyone
 Sternātur nostris gramina lenta iocis
 Nunc diffunde tuas distentans poblite furas
 Accipiens gremio gaudia verna tuo
 Nunc diffunde animos priscorū more virorum
 Placabit genium cena superba meum
 Conceptus Maiis fuerā qui forte calendis
 Primæ hæ natalis Barbara origo mei
 Nunc diffunde precor feruentis pocula Bachi
 Et foueas placidis corpora nostra cibis
 Nunc diffunde animos plantāq; innectere plāte
 Daq; age gramineo basia grata toro
 Nunc diffunde animos iam ciscampestribus oris
 Tangam nostrā inter crebra salicta lyram
 Nostraq; per totā volitabunt carmina mundū &
 Nominibus nostris fama perennis erit
 Nunc diffunde anōs mea Barbara vicin⁹ omnē
 Inuidiā: doctis carmina nostra placent
 Et leget hec *ῥῶν* crispanti nare superbus
 Ingeniū cuius nil nisi nūmus habet
 Ambicio: & charos mordentia labra sodales
 Callidus & sola nō probirate potens

Hos abigit: illos nūc subrogat ore minaci
Atq; vrbis totū vendicat imperiū
Palladis & Phœbi voluit qui ducere currū
Sed cecidit: pœnas mox luiturus iners
Quippe sua irrisit Chreaneus inania vota
Donans phœbeis libera tecta viris
Ille vbi non poterit (quos debet) scribere versus
Rumpatur magna luridus inuidia.
Primus teutonicas conspexi finibus oras
Quatuor. & scripsi quatuor inde libros
Primus sarmaticos Hasiline continet æstus
Elsula dehinc nobis flāma secunda fuit
Tercia per tumidū celebrata est Vrsula Rhenū
Quarta mihi finis Barbara amoris eris
Hic vbi perpetuo concreta est terra rigore
Et stant Arctoo sydera pigra polo
Ergo age: solue animos stāt tute in littore naues

Temporibus nullis fama vtriusq; perit
NAVIGATIONEM AB HOSTIIS ALBIS
AD TYLEN INSVLAM ABORTA
TEMPESTATE DESCRIBIT

collige sarcinulas mea Barbara collige qcqd
Ituros rigidū per mare ferre decet
Nam tuba ter sonuit: sonuerūt classica ponti
Prosper in oceano ventus in alta vocat
Funde cadis vinum cererisq; impleto liquore
Vasa: age & has corbes pane repleto leues
Ingere fumatas bouis & suis impigra carnes
Et farfa & butyrū cū sale conde tuum
Nec tibi defuerint stomachos firmantia nostros
Zinciber: & quicquid cor recreare potest
Nam cum peruetū est pansis super æquora velis
Et mare de fundo cuncta sepulta mouet
Teter odor nostros implebit Barbara narēs

fumate carnes

E licens stomacho Barbara quicquid habes
 N ulla est quæ poterit tantū medicina leuare
 Q uā mare: quod quæq; in vētre sepulta mouet
 I lla vbi cōstiterint mea Barbara singula iussu
 I precor ad sacrū (mox reditura) virum
 C uius in amplexu iacuisti sæpe sacro
 S æpe sacer gremiū presserat ille tuum
 N eptuno soluat sibi dic q; candida vota
 F ælici cursu per mare nauis eat
 N auticus exoritur clamor mea Barbara curre
 I ngredere: ad nostrū confideasq; latus
 P onticulū attraxit nauta: anchora fune soluta est
 I amq; æstus veniens tollit in alta ratem
 A estus septenis vicibus qui littora mutat
 C uius adhuc cunctos condita causa latet
 S iue ingens animal totum quod dicimus orbē
 S piramenta suis faucibus illa vomit
 S eu subtus terrā latebræ extendunt inanes
 L uctatur ventis in quibus vnda feris
 A eolus absorptam quā mox iaculat in auras
 H inc vbi subsideat: ventus in astra leuat
 S iue ex congressu Solis Lunæq; recessu
 M utant tam varias æquora falsa vices
 C œlorū aut virtus diuersis motibus acta
 I mpellit tumidū sic remeare salum
 N am septē eum se impellūt sydera ad ortum
 X O ccidiū octauus sed petit orbis iter
 Q uicquid id est: fugiūt nostrā hæc miracula mētē
 A diuerticulo nos repetamus iter
 I lli abigunt tonsis curuo de littore nauem
 A pplicat hic remos cōcutiendo vagos
 F lāmiuomā incēdit bombardā hic: vast⁹ i aquor
 I t fragor: & fumus sydera clara tegit
 H ic celer ascendit constringens fune rudentes

in.
 Laminoma Bombarda

A ntemnasq; suis cornibus exinuat
 T urgida vela tument: prosper volat Affricus alis
 E t Zephyrum socium iussit adesse suum
 E t iam sub septem spectant vaga rostra triones
 Q ua cincta est rigidis insula Tyle vadis
 I ncipimus læti concinno carmine cantum
 Q uod canit altitono nautica turba deo
 N omine nūc domini vehimur q cūcta gubernat
 N obiscum cuius gratia semper eat
 A dfit & adiutrix sua per mare sancta potestas
 V t capiat portum nostra carina suum
 I nterea hic zonam ducit spirasq; relaxat
 I nq; orbes varios implicat arte suos
 C um labor exactus gelido se corpore quassat
 B rachia cū manibus cōcutiens rigidis
 N uncq; has: vt tepidū flatum expirauerit: ori
 A dmouet: & stupidos pulsat vtrosq; pedes
 Q ui sedet ad clauū vasto cū remige puppem
 I nuertit: nauem quo cupit ire iubens
 E t magnete suo ventos obseruat & auras
 P roclamans noto nomine quemq; suo
 N ūc Zephyrū appellās: nūc Euri flamia clamat
 N unc Boreā & madidū prouocat ore Notum
 E t latera afflantes hos quatuor euocat: omnes
 T erdenos memorant & simul esse duos
 P ræter eos quondā fertur quos Aeolus antro
 N on de legitimo procreauisse toro
 I amq; bis octonis vehimur foeliciter horis
 D onec sol tepidos sub mare flexit equos
 E cce nigra a madido nubes se sustulit austro
 E t tenebris tota textit aquosa polum
 T um mare per tumidos cœpit crudefcere fluct9
 A lbescitq; fero candida spuma freto
 D elphinusq; maris sua terga in margine voluit

Nauticus cantus

Annuntiat Marina Nostra

E t canis æquoreus tollit in alta caput
 E t monicus piscis qui tectus pelle cuculli
 E micat: vndosi signa futura maris
 A cuius visu sumūt prouerbia naute
 E natat vt monicus mox freta turbat hyems
 M ox ruit arctois Boreas demissus ab antris
 P rælia quem contra feruidus Eurys agit
 H inc vomuit furiens fabulosas pontus arenas
 E t stige tartarea nigrior vnda furit
 I amq; propinquabat nostro stās vertice nubes
 C rebraq; fulmineis ignibus emicuit
 E t vasto sonitu concussus inhoruit æther
 C eu Ioue iam rueret fractus vterq; polus
 P lurimus inde ruit resolutis nubibus imber
 E t madefacta suas carbasa per pluuias
 I amq; salo cœpit spirare valentior Eurys
 O ccupat & totum marmoris imperiū
 T ollitur ad cœlum validis ratis acta procellis
 M ergitur infernū hinc ceu subitura specum
 F luctuat in tenebris pluuioso & in aere nauis
 M ersa achoronteis ceu foret illa vadis
 O mnia nimbose latuerūt sydera nube
 V traq; nec visa est vrsa micare mihi
 N ec Cepheus mitra qui tectus pontificali
 V isus erat: toto & sydera nulla polo
 I ple ratis rector demittere cornua clamat
 E t vela antemnis mox religare iubet
 H inc alii remos ducunt malūq; rescindunt
 C cepimus & medio sic fluitare salo
 E xoritur vastus cunctorum ad sydera clamor
 I ncertusq; suæ quisq; salutis erat
 Q ualiter austriacam clamatur forte per urbem
 B achica de cellis turba vbi vasa trahit
 A ut qualis clamor nautarū: vbi nauis in histro

I nfert bauaricis dolia multa plagis
V estibus expedior spes si foret vlla natando
E t tabulam aut remū prendere puppe volens
B arbara tum nostros amplexa fideliter artus
C ū gemitu & lachrimis hæc mihi verba dedit
S i tua cōmittes Celtis modo corpora ponto
T e comitem intrepide mox peritura sequar
I psaꝑ; desiliens: vna iactabimur vnda
A equorea: donec terra petita simul
V el si non dabit placidas cōtingere terras
N ec nostra ad littus corpora fluctus aget
H oc mare letiferū nobis cōmune sepulchrum
I am detur: hunc titulū naufraga mēbra ferāt
B arbara cū Celte his vitam finiuit in vndis
I nfausta Tylen dum peciere rate
D ixit. ego trepido concepi pectore vota
N eptuno: vt nostris vellet adesse malis
E ripe me hoc Neptūne mari: tibi vota quotānis
P ersoluā: & placido carmina multa dabo
A diiciens: nunq̃m tua me super æquora ferri
V elle: peregrinas nec penetrare plagas
N am nostro tota est Alemanea visa labore
S cripta & limitibus quatuor ipsa suis
Q uod superest vitæ: superi concedite Celti
I llud vt exiguo sub lare tutus agat
A udierāt: fessio & mox somno visus in alto est
T alia Mercurius qui mihi verba dedit
P ostq̃m teutonicas remeabis Celtis ad oras
V elaq; germanis te exposuere plagis
P ergito imbigenas festinabūdus ad alpes
Q ua tria cōueniunt flumina clara simul
I sis ab eoīs: Athesis sed sole cadenti
V alle serentina tercius amnis adest
H ic vbi polsanū spaciola valle patescit

E t Tyrolis: terrā nec fugias calidam
 V el pete Tergestū. Goricū: Fora iulia poscens
 Q ua patria est Bononi præsulis alta mei
 V ei tibi qd' melius Brixnā: vel adito Tridētum
 M usarū pater hic Maxmilianus agit
 Q ui dudum almanas cōcepit ferre sub oras
 P egalides nymphas: Pieridūq; choros
 I s tibi perpetuo donabit tēpore census
 E t paupertatis non sinet esse metum
 C ollegio sacras statuens donare camenas
 A tq; Mathematicos iunget in æde duos
 H ic vbi nūc tollit sua mœnia clara Vienna
 E t Cecius Bachi munera largus alit
 T eq; huic domui rectorē preesse iubebit
 C æsareasq; vices te gerere ipse iubet
 S cilicet vt lauro poteris decorare poetas
 E t qui succedent post tua fata tibi
 S ic fatus: celeres ad sydera sustulit alas
 E t petit æthereos impiger ille polos
 I nterea nubes iam rarefcebat & actis
 T empestas cœpit mitior esse salo
 A nchora tum iacit sed nō peruenit ad imū
 H erebat solida nec suus vncus humo
 T um subito iactu Bolidem demittimus alto
 V t terrā referat: quæq; profunda forent
 E st locus arctoo quo se Germania tractu
 C laudit: & in rigidis Tyle vbi surgit aquis
 Q uam iuxta infames scopuli & petrosa vorago
 A sperat vndisonis saxa pudenda vadis
 O rcades hos memorant dictos a nomine greco
 A tq; has periuris exilia esse deis
 A ccola mutato quos dicit nomine Drollos
 A ere q; crasso corpora habere solent
 N cc mihi vana fides variis errare figuris

Maximiliani Laus

Petrosa Vorago.

Alexandri Imitatus

Et ad hos scopulos vidimus horrifonos
Illa ministeriis hominū se iungere gaudet
Officiisq; suis tecta marina petunt
Sed postq̃m verbis factis ve iniuria lesit
A. ufugiunt: homini & sæpe nocere solent
Nunc adimunt remos mergūt nūc æquore naues
A. nchora humi fixa est læpe soluta mari
Tempestasq; ferox his sæpe atrociter orta est
Egit & in scopulos & fera saxa maris
Huc nos tempestas: validus iactauit & Eurus
Hosq; inter scopulos nox breuis acta fuit
Nam tenuis nubes facta est & rarior aer
Cæpit ventura & luce rubere polus
Visaq; iam claro longe & late omnia Phœbo
Non procul & nobis cognita Tyle fuit
Erigit malus tollunt in alta ceruci
Tendūturq; suo vela reducta sinu
Ingredimurq; salum læti statione relictæ
Intrantes portum Tyle petita tuum
Et mox Neptūno persoluimus humida sacra
Pocula per totū cōtinuando diem
At postq̃m fessos læti recreauimus artus
Et lustrata mihi Tyle vbi tota fuit
Cumq; serenato luxissent sydera cœlo
Caurus & æquoreas dexter haberet aquas
Mox ego ab Oceano glaciali & ab æquore vectus
Per iuga per scopulos regna Athesina peto
Moxq; mihi sūmī fuerat data copia regis
Exponoq; meæ quæ sit origo viæ
Subiunxit Cæsar: facile est nutrire poetam
Si cupis: vxorem iam tibi dote dabo
Vel si deuota fieri vis mente sacerdos
Absentes nūmos si petis ipse feres
Non ego rex Latii princeps & gloria regni

H æc: cupio vitæ tedia magna meæ
 S ed cupio æternū fieri per carmina regem
 E ius et in cunctis gesta canenda plagis
 Q uod fieri vt possit rex inuictissime regum
 A nnua des certo cū lare dona mihi
 A dnuī. et propriis manibus signauerat omne
 Q uod pecii:oblato & munere abire iubet
 AD IVVENTVTEM GERMANICAM
 CONCLVDIT LIBROS AMORVM

q Vant⁹ habet miseros labor & uaga cura cō
 Et quātus miles castra secut⁹ habet (lonos
 T antus Palladia labor est faciendus in arte
 V t tua sub cœlo nomina clara volent
 I llius effugias iuuenis consortia semper
 E ius & in nullo tempore tecta petas
 C ui placet in longam somnum deducere lucem
 S omnacesq; oculos nox fugit alta suos
 Q ui furit & calidi bachatur munera Bachi
 E t veneret: & talis tempora noctis agit
 Q ualiter in primis adolescens vixerit annis
 T alem præbebit curua senecta patrem
 E t sequitur natus vestigia sæpe parentum
 E t preceptorem cuncta iuuenta refert
 V itq; vetus dictum est: cunctorum & voluitur ore
 N atus adulterio semper adulter erit
 Q uisquis ab infami fuerit meretrice creatus
 S cortator spurco corpore semper erit
 T urpibus assuetus turpem feret ille senectam
 N equiciāq; suam sub sua busta trahet
 E t flos arboreo veluti de stipite turgens
 S pondet ad autūni tempora dona sui
 I ndolis egregiæ iuuenis sic noscitur omnis
 V enturæ vitæ candida signa ferens
 E rgo agite o iuuenes (moneo) mea tēpora vitæ

Corinthus

*Nam Tenero quales
 didicit quis gustare
 Voces Tales Amoso
 Reddit ab ore sonos*

A spicite:& studiis inuigilate bonis
N e vobis veniat baculo dum nixa senectus
I nducat variis plurima damna modis
I pse meam anteaetā dum verso pectore vitā
A nxius inuenio qm mea scripta nihil
Q uā me iam vobis olim vixisse loquunt
N ec vitam ignaua deseruisse rota
C etera quicqd erant: tenuis modo cernit vmbra
E t velut hesternus preteriere dies
D iuitiæ.luxus.dominatio.gloria.honores.
F orma.genus.mores.& gembundus amor
O mnia terra suis sepelit conditq; cauernis
E t toto(certū est) constat in orbe nihil
S ola immortalis probitas virtusq; sub orbe est
E t quā posteritas carmina docta probat
E xemplū vobis imitabile sumite queso
C ontinuu vobis quo sit in orbe labor
N il superest de me:quādo omnia terra dehiscit
Q uam q; nūc vobis mortuus ipse loquor
M ortuus & viuus uates æternus in orbe est
E t qui virtutis stēmata clara colunt
P rima ætas puero fuerat mihi flegmate plena
S anguineo subiit mox iuuenilis honos
T ercia deinde virū fecit prudētibus annis
Q uarta melancholico iam mihi vita venit
P rima datur Lunæ: Veneris tenet altera ludos
T ercia sed Phœbo:quarta relicta seni
Q uatuor in nostris mihi decantata libellis
L asciuæ interdū carmina forte sonant
H os nō spurcus amor iussit me scribere versus
A ffectum & mores philosophia notat
D octa poetarum describunt carmina mores
Q uicq; hominū affectus:quid rationis opus
S ed nunc emeritæ permensus tēpora vitæ

Probitas immortalis

O rbe ego nunc alio tempora Celtis ago
 Q uo loca amena colūt Flacc⁹: Naso atq; Tibull⁹
 S apho Propertius & Lesbia vatis amor
 I nterea iuuenes & Barbara chara valete
 A d nos dum cunctos vrna suprema vocat
 LIBRI AMORVM.C.C.FINIVNT

EIVSDEM GERMANIA GENERALIS
 AD MAXMILI. REGEM PRAEFATIO.

Ex cui sceptrā dedit latialia cōditor orbis
 Imperiūq; tuo subdidit arbitrio
 Accipe germanā pingētia carmīa terrā
 In genere: & totam cerne supēficiem
 Aequora cū siluis. populos. mōtes. iuga
 Et quātū silua extēdit hercinia (gētes
 H æc rogo pauca legas donec germania tota
 I llustrata tibi Maxmilianē detur.

ORIGO MVNDI EX VENTRE DEMO:

Er Demogorgoneū mēorant cūcta tumult/
 p Ex veteri pdisse chaos dū vētre tumeret (tū
 Forte senex totūq; ferens in corpore mundū
 Distendit gravidā maturi ponderis aluū
 Q uod fuit aterni conceptū ab origine mundi
 I mpatensq; oneris cupidusq; reponere tandem
 P ondus iners molemq; rudem se vētre prementē
 I ndignatus ait: vacuas te profer in auras
 O mundi deforme chaos superisq; pudendum
 E t vos cūctarū discordia femina rerum
 I gnaua in nostris quæ tanto tempore membris
 D elituisistis: acres facientia sæpe dolores
 V isceribus tumultata meis dum bella mouetis.
 I te ite actutum iubeo: pulchroq; decore
 C ondite luciflui rutilantia sydera cœli
 E t me iam vestro vacuū præstate tumultu
 D um mundi fabricetis opus: quod pace perennū

VRBS NORINBERGA Q VADRIFINIA

ἌΡΚΤΟΣ

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΔΥΣΜΗ

ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ

Ad lectorem

In medio Europæ mediaq; in teutonis ora
 Hanc relegas urbem lector amice precor
 Cui similem toto nemo cōspexit in orbe
 Quæ sita tam sterili rure opulenta foret

GENERALIS

A lliget æternus concordi fœdere mundus
D ixit: & excutiens vterū: mox terra polusq;
E t mare fluctuomū liquidusq; & turbidus aer
Q uiq; subest gelidæ lunæ nūc proximus ignis
E xierant: propriis spacio & disiuncta figuris
A tq; lacunosas ventris liquere cauernas
M oxq; per octauā simulacra micantia spheram
I gnifluis radiata comis per quinq; patentes
Z onas se totum subito explicuere per orbem
H inc Veruex: & Libra pares facientia noctes
E t Caper: & Cancer: quæ maxima tempora luci
E t tenebris referunt: & quæ prolata sub axes
S igna micant cursum peragunt mox fixa diurnū
B ilq; duodenas redeunt reuoluta per horas
D onaq; per teneras cœperunt fundere terras
E t variis radiis lucere per aera. deorsum
I nfusa virtute noua quæ semina rerum
I n terræ tumultata sinu cæcoq; in aceruo
D igessit: iussitq; suis distare figuris
H inc tellus variis florum redimita coronis
A rboribusq; suis fructus frugesq; creauit
A tq; homines pecudesq; simul pduxit in aruis
H inc volucres aer: piscesq; receperat æquor
P er mare squamigeris ducētes corpora pinnis
H inc etiā octauo quæ sunt cōtraria mundo
A stra suis variis cœperunt currere cyclis
S aturnus totūq; regens qui Iuppiter orbem
E t Mars qui miseras inmittit sydere clades
E t Phœbus Veneri socius: citaræq; repetor
M ercurius: gelidæ Lunæq; nouissimus orbis
Q uæ nunc retrogrado properantia tēpora motu
I mpediunt: tardantq; vagas procedere causas
E t rursus statione sua fluitura morantur
V t stabili fixoq; meent sua fata tenore
D um miscent refluo volitantia semina motu

Sydera

Tellus

*pecudes
Homines*

GERMANIA

P er varias reditura vices & longa per æuū
 C ompleat aeterno mūdus sua secula cursu
 I lla iubente deo rapidis qui præfidet astris

DESITV GERMANIAE ET MO RIBVS IN GENERALI

g Ens inuicta manet toto notissima mundo
 Terra vbi se deuexa globo demittit ī Arctō
 S olis & aloris patiens duriq; laboris
 I ngrata ignauam vitæ tollerare quietem
 I ndigena, haud alia ducens primordia gente
 S ed cælo producta suo Demogorgonis aluius
 P rotulerat: patulas vbi cuncta creata sub auras
 G ermanos vocitant Latii, Graii sed adelphos
 Q uod fratrum soleant inter se viuere more
 N omē nobilibus quod adhuc venerabile nostris
 P ectoribus similes ingentes corporis artus
 P rodiga cui natura dedit per lacteacolla
 C andida proceris tollentes corpora membris
 F laua coma est: flauent oculi: flauoq; colore
 T emperie iustā retinent sua membra staturam
 V oxq; habitū mentis cū gestu & pectora prodit
 V ox quæ nil muliebri sonat sed tota virilis
 M artia crassiloquo testatur corda palato
 C ommune his studiū venari: equitare: vagari
 A tq; suū varias victum quesisse per artes
 V el Bachū viduis crescentē iungere palis
 A ruaq; quadriiugo pscindere pinguiā aratro
 N ec patrio tepuisse solo iuuenilibus annis
 S ed mox doctiloquæ præcepta adiisse mineruæ
 V el vaga veliferas duxisse per æquora naues
 A tq; suis tetrīs varias adducere merces
 N ec censere nephas animū intendisse rapinis
 D um fera belligeri meditant prælia martis
 A tq; illum regū celsas quesisse per aulas
 Q uatuor ad fines quas teutonīs ora coercent

GENERALIS

S iue per hercinia nemorosa cacumina siluæ
D entatos prosternere apros: siluisq; vagantes
A eripedes ceruos: Vrsosq; agitare feroces
V nguibus accipitres trucibusq; iubere rapinas
T ollere & euulsas dispergere in æthera plumas
H inc animus dubiis audens se credere rebus
N ec segnis: timidus q; mori: roseūq; cruorem
P ro patria & charis certans effundere amicis
A tq; audus cædis: siqua vlla iniuria læsit
Q uiq; fidem sancto & constanti pectore seruat
R elligionis amans: superumq; & cultor honesti
E t veri: iustiq; tenax: mens consona labris
F icta coloratæ fugiens mendacia lingua

DE SYDERIBVS VERTICALI. GERMA:

q Valia ab herculeis memorat pectora stellis
 Perseo andromedæq; vago descēdere olimpo
F ortia robustis animare & corpora neruis
Q uiq; sub extremo monstrat cardine Cepheus
V ltimus argenti quem torquet circulus orbe
N octe carens calidi dum sol stat sydere Cancri
E t Bachi Phœbiq; decus rigidusq; Bootes
A eniochusq; suo volitans per sydera curru
V rsa minor: maiorq; trucem cōplexa draconem
N unq̃m ceruleas subeunt quæ Thetyos vndas
S ydera: germanas radios iaculant in oras

DE QVĀTVOR LATERIBVS GERMA:

FLVMINIBVS MARIBVS ET INSVLIS

Vlcer ab occiduo q̃s claudit limite Rhenus
 Alueus & rapid⁹ pulchras adlabitur vrbes
E t tandē externū triplici cadit ore sub æquor
N osq; a sequanicis disiungit flumine gallis
V istula purpureo sed terminus extat ab ortu
V istula sarmaticis qui famosissimus oris
I n Codanū trifidis effundens faucibus ora
H ic vbi Bruteno clara est Germania portu

GERMANIA

E t capit innumeras codonea per æquora naues
 Quæ glesum eiiciunt: quod succinus ore latino
 D icitur & nostris tantū reperitur in oris
 D anubiusq; rapax: & amictæ nubibus alpes
 A ustrinos faciunt fines metamq; resignant
 I talicæ: Illiricæ: Scyticæ & cōtermina genti
 S olus germanas hister sed deserit oras
 L ata peregrinis inducens flumina terris
 G ermano concepta solo quæq; vngarus acri
 B arbarus ore bibit: Metanastaq; teuton⁹ haurit
 H ic vbi nunc pulchro: claret Moldauia tractu
 S eptenis tandem qua faucibus exit in æquor
 N on Nilo nec Gange minor qui maxima toto
 O rbibus ex aliis memorant flumina mundo
 S ed mare Codoneū germano & nomine dictus
 O ceanus) fines posuit natura sub Arcton
 Q uos vltra tria regna manēt: gelidusq; Britānus
 O rcadibus qua cincta suis Tyle: & glacialis
 N uper hyperboreo quæ inuenta est insula regi
 N oruegos Dacosq; regens Suedosq; bibaces
 V ltima concreti qui cernunt sydera cœli
 A estatis verisq; inopes: hyememq; perennem
 P erpetuasq; niues cœlo patiunt inertī
 I nter quos memorāt Lappones nomine dictos
 Q ui vitam specubus ducunt siluisq; niuosis
 V enantes madros: & molles pelle fabellos
 E t nostri fugiunt rigidi cōmercia mundi
 C ongressusq; hominū nec habētes ore loquelas
 H orrida barbaries rigido damnata sub axe
 A tq; feris similes: quorum cognoscere mores
 E t ritus quis forte velit petat ille libellos
 Q uos de germanis nuper cōscripsimus oris
 T alis ad arctoū nostra est Germania tractum
 S auromatis vicina feris: asiæq; potenti
 H ic vbi se tanais: sinuoso littore voluit

GENERALIS

I mpetuosus aquis rigidis vastamq; paludem
E t matrē marium ditat glacialibus vndis
I nteriora rigat terræ sed maximus Albis
Q ui rapidus mediā fluuius perlabit oram
E t quantū Rhenus sic Vistula distat ad ortus
T andē & cymbriacū vagus exonerať in æquor
A cymbris quod nomē habet: quos p̄xima daciis
C herfonensus habet rigidū porrecta sub axem
I sthmus vbi geminū sua littora pandit in æquor
O ceanū Codanūq; videns vbi scandia diues
A llecet totū mittit piscosa per orbem
E t strumulos sicco quos mittit corpore Suedus
A struma qui nomen habent: gluuiaq; patente

DE TRIBVS IVGIS ET MONTI BVS GERMANIAE

I Ed nemus herciniū mōtes & ab alpibus orti
Cum ramis totam se diffudere per oram
I amq; sub occiduū tendentes brachia solem
H inc austrū Boreāq; petunt Eurumq; sonorū
D onec in Euxinū procumbāt vertice pontum
Q uaq; byzantinas angustat bosphorus vndas
S ed tria germanæ tollunt iuga maxima terræ
V erticibusq; suis feriunt vaga sydera cœli
I mpositasq; ferunt nebulosis montibus arces
E t scabris latebris spumantia flumina fundūt
P rimū est immani dorso quod spectat in Arcton
G ermanos: Gallosq; videns: Italosq; potētes
Q uod Rheni: Rodaniqu; parens Oeniq; sonantis
Q uod veteres prisco dixerunt nomine Adulam
A tq; suis longis ramis nūc procreat alpes
H ic vbi cū rapidis Athesis se concitat vndis
A driaco miscere salo: Venetisq; superbis
D icere germano q; dedant colla tyranno
A st aliud carpathus habet qui spectat in Eurum
A uspiciū nostris niueo dans vertice terris

GERMANIA

Q uē Sueuū in priscis inemini dictū esse libellis
 Q ui cuproq; auroq; scatens variisq; metallis
 P annoniā largo locupletat munere gentem
 H erciniūq; iugum medio germania tractu
 E rigit: & multis dispargit cornua terris
 E x quibus ingenti dorso stans pinifer atrū
 T ollit in astra caput liquidoq; a vertice quatuor
 Q uatuor ad mundi fundit vaga flumina partes
 M œnus in occiduū festinat currere Rhenum
 E sala qui Drusi gestat præclara trophea
 A lgētes petit Albis aquas: Nabus exit i austrū
 E gra sed Eoos flectit sua cornua in ortus
 E t secum herciniā trahit alto vertice siluam

DE TRACTV HERCINIAE SIL VAE PER GERMANIAM

q Væ variis porrecta plagis nūc. vasta sē arctō
 Inq; Eurū Zephyrūq; suis cū saltibus errās
 E xplicat inmensos annoso robore lucos
 R elligione sacros veteri quoq; amore verendos
 Q ui druidū dense per opaca silentita siluæ
 P lurima magnificis seruant cenobia tectis
 Q uæ diti nigris operantē sacra cucullis
 V allibus irriguis cōstructa vbi murmure blādo
 V nda sonans placidos inducit corpore somnos
 S ed transrhenanas vbi silua reliquerit oras
 T endit ad innumeras germano sanguine gentes
 P er Sueuos Caucosq; feros madidosq; Sicābros
 A lgionesq; truces Rhēniq; ad fluminis ortum
 P erq; lacus geminos candentes præterit alpes
 E lueciis porrecta iugis: durisq; Cheruscis
 V indelicos Rhētosq; petens: & norica rura
 P erq; lacus plures capientiū ab alpibus vndas
 B oiorū deserta petit rursusq; sub Arcton
 B rachia longa iacit Sueuos Francosq; Turogos
 C ircuit. Obnobios mōtes: q particula Alpiū et

GENERALIS

Saxonicisq; reducta plagis phrysiisq; bubulcis
 Visle gothis Ostroq; gothis Cimbrisq; vetustis
 Donec germanū prope tangat saltibus æquor
 Ast vbi spumiferi fontes contexerit histri
 Austriacas aditura plagas: Ceciūq; comantē
 Qui dum nubigeras radicē accepit ad alpes
 Quas Carn⁹ Stiriusq; tenet Slauusq; bilinguis
 Hic vbi Danubius positurus nomina ponto
 Proxima Dalmaticæ radit confinia terræ
 Qua Drauus Sauusq; vagū exonerant in histrū
 Sed longū austriacas dorsum protendit in oras
 Quod tandē rapido calua fronte imminet histro
 Vnde sibi totū sunt nomina nota per orbem
 Hunc silua obliquis ramis & collibus atris
 Integit atq; feris foliosa cubilia sternit
 Siluiferūq; caput nemoroso vertice vestit
 Silua prius late Bauaras sed sparsa per oras
 Ante sub austriacas quā tēdat brachia terras
 Obliqua ad Vilsī protendens cornua ripas
 Vilsus in histrinis qui tandē perditur vndis
 Ast vbi per Bauaros ingentia cornua flexit
 Mox Francos Turogosq; petit Bœmosq; feroces
 Tanq̃m natiuo claudit quos vndiq; muro
 Quos medio nutrit bellax germania tractu
 Pingue solum: frugūq; ferax: siluæq; perennis
 Plurima germanis quæ emittit flumina terris
 Albim Oderām qui nigra fuit mēorata vetustis
 Quos vbi deseruit Carpathi culmina spectans
 Marcomanes Gepidasq; petit Iasigesq; potētes
 Hic vbi nunc cultis est transsilvania terris
 Moribus almanis gentem linguaq; creauit
 Inde iterum vasto diffundit cornua flexu
 Visburgos Sabocosq; petens duosq; Gelonos
 Quæq; manet pulcro diues iam Prussia portu

GERMANIA

S armaticis obducta plagis quosq; vltimus orbis
 A ngulus abscondit Agatyrſos limite claudit
 A d Tanais fontes R ypheoq; in vertice late
 D iffuſa: & fines Europæ vaſta pererrans
 D iuerſaſq; feras volucresq; in ſaltibus abdens
 P er maſouina truces abscondēs rura Viſources
 P roinde metalliferos extollēs vndiq; montes
 A rgentiq; auriq; ferax variisq; metallis
 P lurima perpetuis effundēs munera venis
 F ornacesq; cauas rapidus quibus æſtuat ignis
 Q uem fouet excuſſis ventosis follibus aura
 Q uas circum valido ſe tollit malleus i ctu
 Q uem rapidis leuat vnda rotis & machina molis
 I ngenti ſonitu ferit aſtra vol antia cœli
 B rotis opus Steropiſq; gerēs liquefacta metalla
 E xtendit varias vbi ferri lamina formas
 DE QVALITATE TFLLVRIſ PFR GER.
 t Erra hoīm pecudūq; ferax quæq; vbere gle
 Spiciferā cererē multo cū fenore reddit (ba
 P aſcua florigeris extendens pinguia pratis
 I ngentesq; lacus varias vaſtaſq; paludes
 E t fluuios varios ſapido qui piſce redundāt
 C ollibus apricis agriſq; & montibus altis
 P lurima vitiferi qui fundūt munera Bachi
 V icino iam ſole nouo qui ſydere læto
 P roximior noſtris infundit lumina terris
 H inc variū cultus & cultis mœnibris vrbes
 M itior & populus germano naſcitur orbe
 E xploſa ruditare fera quam barbarus olim
 S iluicola in riguis ſeruabat ſaltibus ortus
 I lla ſuperficies germanis traditur oris
 Q uæ mihi bis quinos fuerat luſtrata per annos
 Q uam ſiluīs fluuiisq; ſuis & montibus altis
 E t variis populis vario & discrimine linguæ
 S yderibusq; ſuis deus & natura creauit

GENERALIS

Ιερωθιου του δευτερου εκ των ερωτικων υμνων
 τον ερωτα: ειτεθειον: ειτεαυτελιχον
 ειτενοερον: ειτεφυχον: ειτεφουχον
 δε, πε, μεν: ενωτικυνητα δε συνκατακην εννο
 ηςωμεν διναμνιτα: μεν υπερετα κινουσα
 υπερεπερονοαυτων καταολεερεθερεωνταολεοι
 μεστοκαπαλινεργχοιμονικυν αχληλουχια
 δε επερετατωνταυφειμενα περος των των κροι
 ττωνων δε υπερεχεμενων επερεροφην.

Verba Ierothei sanctissimi ex eius hymnis amato
 riis. Amorem siue diuinū siue angelicū siue spiri
 tualem siue animale siue naturalem dixerimus:
 vnitiuā quādā & cōmiscētē intelligim⁹ virtutem
 Ipsa supiora quidē mouentē ad puidetiā inferoz
 æqualia vero rursus ad cōmunicatiuā socialitatem
 adinuicē & in vltimis inferiora ad meliorū & sub
 limiorum conuersionem

CON
 RADICELTIS
 PROTVCH GERMANI
 POETAE LAVREATI LIBRI
 QVATVOR AMORVM SECVNDVM
 QVATVOR GERMANIAE
 LATERA CVM
 GE
 NERA
 LI DESCR
 PTIONE EIVS
 AD MAXMYLIAN
 VM REGEM EXPLICIT
 ANNO MILLESIMO QVIN
 GENTESIMO ET NOVI SECV
 LI SECVNDO KALENDIS FEBRV
 ARIIS. IN ANNO VITAE MEAE. XLIII:

HAEC IN CAPITIBVS LIBEL. CONTIN

- Ca. primū præfationē ad senatū cōtinet
Ca. ii De origine & situ & regione vrbis in genere
Ca. iii De Herciniæ siluæ magnitudine & de eius
in Europa definitione
Ca. iiii De imagine & descriptione Norinbergæ in
sulisq; eius & thermis & prato Allerio
Ca. v De arce imperiali fontibus & edificiis vrbis
ortis & foris & officinis metallariis
Ca. vi De verticalibus vrbis syderibus & qualita
te aeris valitudine & habitu populi
Ca. vii De ingeniis virorū & mulierum
Ca. viii De duobus Augustioribus templis & ho
spitali & eorū diuiciis & reliquiis
Ca. ix De nouē vrbis monasteriis & eorum proba
tis & sanctis moribus
Ca. x De domibus publicis frumētariis & de fame
& generibus panū insolitis
Ca. xi De domibus cereuisiariis & armamentariis
& expositiorū
Ca. xii De pietatib⁹ & elemosinis vrbis & leprosis
Ca. xiii De magistratibus vrbis
Ca. xiiii De pœnis fontium & damnatorū
Ca. xv De vniuersali vrbis iusticia. legibus conui
uiorū. nuptiarū. Iudeis & vini corruptoribus
Ca. vltimū De annona & victualibus vrbis

NORINBERGA

CONRADI CELTIS PROTVCII GER

mani Imperatoriis manibus poetæ laureati.

de origine. Situ. Moribus & Institutis

Norimbergæ libellus incipit scilicet:

citer. Capitulum primum Præ

fatio ad Senatum:

VM NVPER RELAXANDI

animi gratia in urbē vestrā ornatissim

c mi ac felicissimi senatores concessis

sem: vestraq; florētissimā rempubli

cā: ordinē prudētissimi sena: 9: mode

stissimos ciues: religionis superūq;

cu rā: sacras aedes: ceteraq; vrbis vestre ornamēta

diligētius cōtemplatus fuissē: cœpi multa apud

me tacito animo cogitare: quonā pacto & ego ve

stris virtutibus monimentū aliquod relinquerē. &

in arariū vestrū vectigal aliquod nō vulgare infer

rem. Persuasus igit quātū angustia tēporis passa

est: vt aliquid de vrbis vræ origine: situ: institutis

& moribus scriberē lrisq; cōmēdarē. vt quēadmo

dū nomen vestrū quod iam fere totū orbem sua fa

ma impleuit: per cunctasq; terras maria & empor

ria circumfert: ita quoq; in libris & bibliothecis a

latinis & eruditis homib; legi: admirariq; possit

maximeq; germaniæ nræ & eius inclitis vrbibus:

earūq; principibus & rectoribus exēplar & specu

lū quoddā imitabile fore. quo imperiū Rhomani

nois cuius vos specimen: decus: & ornamētū estis

reuiresceret: resurgeretq; diui Maxmiliani auspi

ciis. de quo (vt ille iam pridē animos nros multorū

foelicitate belloꝝ & gloria sustulerat: Ita nūc piissi

mo patre Cæsare Friderico ex hūanis sublato: ipso

q; ad iperii habenas subfecto: pias & iustas spes

nras quas cōcœpim⁹ haud dubio dii patrii nræq;

Germana numina frustrari nō pmittēt. Quocirca

ad v̄ræ fœlicitatis cumulū nihil ego egregius lau-
dabiliusq; accedere posse existimaui. qm̄ q; v̄ræ vr-
bis laudes & annales illustrē hodie aliquē scriptor-
rē sortirent. qui nomē vestrū & famā eloquētia rho-
mana extolleret posteritatiq; cōsecraret. muro diu-
turniore & penniore quiq; a morte tueri vos possit
cingēs. Qua in re meminisse vos maxime decet græ-
cie & Italiæ vrbiū quæ & si hodie magna ruina se-
pultæ & collapsæ cōspiciunt. tā celebri tamē noīe
& recenti quadā fama apud nos nō supeffent nisi
vt illorū ciues eternitatis fuerāt appetentissimi: sua
facta dicta & gesta l̄ris cōmēdassent. liberos suos
nō in questuosis tantū & seruilib⁹ artibus institue-
tes: sed lōge speciosius rati: si in philosophia & in-
genuis disciplinis eruditi: patriā suā ingenio: do-
ctrina: l̄rarūq; claritate illustrarēt. Sciētes se suasq;
vrbes: opes & familias eluuiōibus: incēdiis: bel-
lis: terremotibus: aliisq; mūdi accidētibus: aliquā-
do euerit interireq; posse. Ideoq; solis l̄ris qb⁹ sub
coelo nihil æternius & p̄vniuersum orbē volātib⁹)
gloriā suā & famā in longū auū prorogare debere
Quorū hodie noīa nō trabibus: aut saxis quādo-
quidē & in illa tēpus vires suas habet) sed monū-
mētis æternæ laudis incisa videm⁹. In qbus: idest
in illorū libris & historiis: dū eorū facta & sapien-
ter dicta legim⁹ & audim⁹: & quātū illi humano
generi pfuerūt nō satis venerari & admirari possu-
mus: dum in hodiernū vsq; diē pficit per illos vni-
uersus orbis: & nedum reges & p̄cipes in illorū
libris & sapiētia se oblectāt & cōsolātur: verum:
omnē. r. p. & totius vitæ seriē & imaginē ad illorū
em̄latōez & tāqm̄ ad speculū quoddā imitabile cō-
ponere enitūtur. O magna l̄rarū beneficia. O diui-
na mortalib⁹ cōcessa munera: p̄ quæ ab ignorātia
& obliuione interituq; vindicare nos possumus.

memoriā nostrā in lōgū æuū & secula trāsmissuri.
 Sed neq; ego idcirco hæc dixerim: quo vos ab ho-
 mine germano & i medio hercinia saltu nato: ali-
 quid tale: id est eloquētiā: quæ urbē vestrā digne pre-
 dicaret: expectare debebitis. Quæ & si tāta in me
 foret: quæ vel nulli vnq̃m mortaliū cōtigisset tamē
 magnitudo & amplitudo laudū vestrarū. publicæ
 ac priuatæ virtutes. facile orationē & omnē dicēdi
 ornatū extenuarēt & vincerēt: Satis ego mihi fecis-
 se arbitror: dū amicorū precib⁹ paruerim. Quo
 ego obseruantia & amorē meū in illos & erga r. p.
 vestrā quodā testimonio nō vulgari cōprobarem.
 Apud quos oro iudiciū dictiōis nostræ sit. vt quod
 illi me iusserint: examinēt. & dein laude nt. aut cō-
 temnant. Neq; illorū iudiciū qualecūq; futurū est
 ab instituto me reuocare debet: dum cōtra officiū
 minime facturū aut fecisse me arbitror: si Germa-
 niæ meæ p has nostras lucubratiūculas. tāq̃m ali-
 quo munere congratulatū ire cupio: quod talē ho-
 die & nra ætate urbē fortunatissimā: & pinde pul-
 cherrimū imperii nostri domicilium: in qua & nos
 quondā Imperator insigniuisset nacta sit: quæ sua
 pulchritudine & moderadæ r. p. scientia nedū no-
 stris. sed externis gentibus admirationē visendiq;
 desideriu & amorē iniecit. Ideoq; famā eius & no-
 mē laudesq; aliquas & si nō omēs: quo ad tamē fi-
 eri potuerit ab hoīe Germano tentaras. nemo for-
 tasse incōsultū: temere aut friuole factū existimet.
 Accedebat etiā vt libētius huius rei assumeremus
 prouinciā: tanq̃m præludiū quoddā & ingenii ex-
 perimētū ante editionē illustratæ Germaniæ: quæ
 in manibus est: boniuolis lectorib⁹ premitterem⁹
 Sed ne diut⁹ hic imoremur ita urbis sitū exordior.

CAPITVLVM SECVNDVM DE ORIGI-
 ne & Situ & regione vrbis in genere. m iiii.

St loc⁹ in Hercinia q̄draginta milib⁹ passuū
 patēs. Cuius tota terræ sup̄ficies quod nusq̄
 alias in īteriori Germania cōperi puluerulēta are
 na squalet: malignos & infecūdos vndiq̄ colles a
 radicibus alpiū & molli deuexitate: in modū sellæ
 Germanicæ ī herciniū iugū vsq̄ pcurrētes erigēs.
 Passim castellis. vicis. arcibus. pagis: prout solum
 fons: cāpus: aut pascua inui: auerit: refertus: Siluæ
 tamē inexcidua suus honos & ppetua frōdis & in
 tacti roboris gloria manet. Quæ variarū ferarū. &
 volucrū altrix ī diuersas cœli partes lōgos ramos:
 ingētes & æternos lucos: veluti quosdā maris sin⁹
 expādit. Sed haud fœlici limo: vel vbere gleba: le
 ta ve vligine: benigna aut obsequēte tellure: verū
 ieiuna & infœcūda glarea q̄m reluctāte natura in
 colæ vt ingeniū & hominū industria est ad partū
 fœcūditatēq̄ suscepti seminis cogūt: vbi fimo mer
 goq̄ & sarmētis arborū interstratis arena imping
 uata: succū alimentūq̄ vegetalis anīæ attraxerit.
 parcissime tamē & admodū tenui fœnore votis re
 spōdet. neq̄ quotānis sed duobus tribusue annis
 ociosis. Amnes duo nō ignobiles: Pegnesus: & Re
 gnesus in eius regionis tractu surgūt. Qui vbi se
 p bibulas arenas & sterile carectū euoluerit haud
 procul ab vrbe cui⁹ sitū dicemus miscent. Sed al
 ter vrbi influēs p mediū: illā abluīt diuiditq̄. Ra
 tiū tamē & nauigii vtcūq̄ solutis niuib⁹ aut effu
 sis imbrib⁹ sociæ vndæ & cōfluus humor intumu
 erit prorsus impatiēs est. Quē illi arte facile ratife
 rū facerē nisi curruū magis q̄m nauium comoda
 anīa duerterēt. Piscosus alias & fertilis amnis sapi
 doq̄ & vario genere pisciū vbertim scatēs. quorū
 nomīa nō facile dixerim: temulas: drutas: quas &
 varias a coloris varietate dicūt. aschias: fundulā.
 priscis vocabulis affirmare fortassis non ausim In

NORINAERGA

eius regionis arenosæ ferme centro collis natiuus
 & arduus qui vrbi nunc imminet erigitur: saxosus
 & vt natura terræ est in vnâ petrâ ex arenarû mole
 cōcretus: clemēti tamē cliuo sensim & leniter assur/
 gēs & placido ascēsu se fastigiās. in cuius sūmitatē
 & cacumen cū puentū est: cespitē amplū multa ar/
 bore vmbrosum in similitudinē theatri circūducit
 æstuate syrio gratū perfugiū. In quo dū circūla/
 tis lumibus pstitēris vrbis litū ipsamq; Herciniā
 ad primū ab vrbe lapidē & quasi portis eius vndi/
 q; imminentē: & instar coronæ circūduci intuebe/
 ris. Sed vbi silua sterilitate arenæ exaruerit illam
 (quod mireris. lucis satius reparāt: quandoquidē
 ferendarū siluarū sciētia nostrorū hominū solertia
 nup. inuēta est tantus amor nemorū germanis est.
 Siluæ π ε ς / μ ε τ ς ε ς sedeci miliū ē. Norici quodā
 a quibus nomē colli qui principis venatiōi cubicu/
 lū erat & vrbi est: dū ab Hunis premerent: vt gra/
 uissimi autores prodūt: ea natura loci perspecta &
 qd' esset ab incursiōibus tutissim⁹: & ob amnis vi/
 cinitatē ad inhabitādū accomodus. In eo castellū
 rudi opere cōmunire. Ad amnisq; ripas: liquato/
 rias & ferrarias elaborādi molliendiq; ferri officī/
 nas qua arte gens illa ab antiquo clariuisse memo/
 rat extruxerūt: rotasq; ipetu & rapiditate amnis
 circumactas machinasq; ad varios vsus & artes in/
 uētas fabricauere. Aucta dehinc sobole vt hoīm
 societate fit influētib⁹q; assidue Herciniæ pastorī/
 bus eiusq; loci aboriginibus: hi congestis temere
 saxis & roboribus: fossaq; opidum cinxere. In qd'
 diuersarū artiu & morū hoīes colluue quadā sine
 duce & legibus collecti coiere. latrocinis & rapi/
 nis ferarū more dediti: infestā aliquādiu reddebāt
 Germaniā. Quamobrē p impatores Conrados &
 Heinricos castellū cū arce sua direptū & expugna

tū legimus. Neq; a latrociniis: ab indomitis & sil-
 uestribus hoibus tēperatū est: donec impator ex-
 ercitū colli admouerit: muros erexerit: & coloniam
 deduxerit: domiciliū sibi in arce firmissima cōstru-
 ens: veteranisq; & emeritis ibi relictis: qbus regē-
 dæ vrbs gubernacula cōmiserat: præcipiēs vt va-
 stitas nemoris ob rerū cōmercia a latrociniis pur-
 garēt: tutūq; redderēt: cuius rei ī hodiernū vsq; diē
 vrbs studiosissima ē: & ad hāc rē emissarios semp
 equites & pedites plures habet: q oīa nemoris la-
 tribula & lustra a latronib⁹ infessa: diligēti indagi-
 ne pquirūt: tutāq; & securā nogociatoribus viā fa-
 ciūt: hi publicis sumptibus & stipēdiis alunt. In
 eū igit modū vrbs cēpta est. quæ dein impatorū
 nostrorū frequētia & crebris cōuētibus germaniæ
 principū: qbus illa situ & loco (vt dicemus) pero-
 portuna est: incredibile mēoratu in q̄s diuitias &
 opes ordinēq; senatus (quē hodie videmus) breui
 coauerit. Sed priuſquā de vrbs situ dicamus: nō
 incōmode putauī aliqd de Hercīnia silua inserere
 quādoquidē p obscuritate rerū Germaniæ partim
 q; itinerū: & pgrinationū difficultate: partim etiā
 ignauia & nostrorū hominū inertia: qbus illas res
 (hoc est naturæ maiestātē inqrere ludibrio ē: a nul-
 lo hactenus scriptore hunc locū plene absolutū re-
 perio. Id ego non iniucundū lŕarū studiosis futurū
 spero: si ita vt illā labore & cura nŕa aliquot annis
 pmēsi sumus hic breuiter absoluem⁹. Nō sine ma-
 leuolorū hoīm obtrectatiōibus (eorū etiā q se sum-
 mas sapiētix partes attigisse arbitrant) vano nos
 quodā & vĕtoso spū parūq; stabili anō Ulixis er-
 rore teneri cauillātes. Ego autē inter difficiles illos
 pgrinationū mearū labores & erūnas (quæ pecu-
 liū meū bonāq; corpis valitudinē nō mediocriter

NORINBERGA

attriuerāt) eo omnē animi cogitatū cōuerti in eā sa-
ne spem adductus. vt si nō patrianis & germanis
meis qui vt Cornelii verbū est hospitib⁹ tantū fa-
uēt placere: externis tamē & doctis hoīb⁹ ad ma-
ius aliqd excudēdū laboriosa illa mea doctrina oc-
casio & inuitamentū esset. Imperitorū illoꝝ & bar-
barorū hoīm iudicia de nrīs rebus: pīnde ac febrili-
tantiū gustū existimās: neq; dignos de qbus ali-
quis sermo habēdus sit. Eos igit cōgerones & ver-
berones ab honestis litteris & eorum cultoribus:
(vt eorum verbo vtar) excōmunicam⁹ & cum sua
ignorantia relinquamus.

CAPITV. TERCIVM DE HERCINIAE
siluae magnitudine & de eius in Europa definitōe
e St silua ī Europa qua in boreā spectat quæ
se Rheni: Danubii: Albis: Visurgi & Odere
(quē Sueuū & Guttulā a priscis vocatū reperiō)
Vistulæq; & aliorū inclitū amniū parentē iactat.
græcis & latinis memorata scriptoribus: hanc ger-
mani (per quorū fines se maxime extendit) Herci-
niā a pice: quā patria lingua hartz vocamus. dixe-
re: Hæc igitur vt Thaurus se per Asiā & Atlas per
Affricā ita illa se per vniuersam Europā spargens
in Galliæ finibus ab Ardemia silua quæ & hoc no-
mine hodie gaudet initiū originēq; sumens: dein
per Germaniam & Sarmatiā in vltimum Europæ
angulū & in ipsos cœli vertices sempiternis iugis
concreatisq; mundo roboribus se propagat: vbi
transrhenanas vrbes Friburgum Paduam Hæci-
delbergam Franconofordiāq; Mceni attigerit. di-
uersa nomina sibi consciscit. a Rheniq; ripis inge-
tes saltus inmanes trucesq; veteri religione lucos
per innumeros Germaniæ & Sarmatiæ populos
efficit. quos nos hic summātim perstringemus:

VRBS

a Friburgo igit̃ in ortū & septētrionē vasto & ppe
 tuo tractu occursantes iter se colles excipiēs & im
 plicās:hinc ad Rheni latus:& in ipsis radicib⁹ al
 pium positos Rhetos: Vindelicosq; attingit. citra
 Oenū: Licū: & Isarū lōgissimo dorso ad danubiū
 vsq; ripas porrecta:rariore tamē & humiliore vir
 gulto:vt a frequēti habitatore excisa est. Frisingū:
 Ratisponā Parauū noricas vrbes ipsumq; Ceciū
 (q & mons caluus) Norici terminū: & Viennā pā
 noniā attingēs. Illic ad fontē Danubii & necari p
 totā Sueuiā se late vasteq; diffundēs nigrā siluam
 (quæ & Bacenis a maiorib⁹ dictaē) efficit:vt quæ
 illa centū olim pagis: ita hodie centū haud cōtem
 nēdis Sueuiæ vrbibus referta est. donec ad Eychi
 stodiū vsq; vrbē (a querceto siluæ noiātā) & Alma
 ni amnis ripas attingat:quas aliquamdiu sequēs:
 donec circa fauces danubianas ab his pNorinber
 gēsiū arenas & trāsdanubianū noricū hercinio iu
 go: quæ pars germaniæ editior est:ingenti & æter
 no dorso cōmittat̃. A quo: hoc est a pinifero mōte
 vt ille q̃tuor inclitos & dites amnes intra spaciū
 duū ferme miliū passuū:nō sine admiratiōe & na
 turæ maiestate effundit:ita ab eo monte:amniū &
 siluarū parente q̃tuor ramos veluti imania cornua
 in diuersas orbis partes porrigit. versus actū pCu
 riones cū Sala fluuio:qui in Albin defer̃. in Tu
 rogos ad Zephyrū.cū Mceno bachifero i Frācos
 Quo tractu silua cū amne p̃grediēs: mox nomē a
 collib⁹:qua se in leuā fastigiat: accipit. Frācisceq;
 Steigervalt:idest ardua silua dicit̃. Deīde vbi p̃pi
 or Rheno Mcen⁹ factus ē: vetustissima vrbe Egē
 β, πολ, Frācorū metropoli irrigata: vnde & nobis
 origo est: ad Mildenburgū opidū suis ripis silue
 stribus:siluæ duo noīa iponit:vt dicem⁹.ab Euro
 aut cū Egra fluuio:nabop noricū trāsdanubianū
 fluēte i Bœmos se erigit. quos cū vndiq; t̃q; natio

muro cinxerit ad septentrionalia ei⁹ Albin & Ode-
ram emittit. ad meridionale & orientale eius latus
Marcomānos & Quados attingēs. & ab his ī Car-
pathū germaniæ caput (qui & Sueuus ē) cōsurgēs
Iasigibus Bastarnis Dacis Getisq; cōtermina gen-
tibus: Sed ad Carpathi mōtis (q frōs germaniæ)
radices reducto ī septētrionē impetu supra Istulæ
& Oderæ: Memuli Tibisci Nestri Boristhenis &
Tunuri & Tanais (q Europæ & Asiæ limes) fon-
tes per Sarmatiā europæ: per Agathirfos: & Sau-
romathas idest Poloniā Lytifaniā Masouiā Brus-
siam Liuoniā ī immenso spacio & infinito tractu ad
Europæ vsq; fines diuagat: cū ipso terræ orbe de-
sinens. & is quidē oriētalīs eius tractus a Rheno ē
Nūc septentrionalē psequamur. ab Haidelbergā
igī palatini Rhēni regia (vbi Cattos a Cheruscis
& Frācos a Sorabis diuidit) Oddonis silua ab in-
colis dicit: siue ex Oddonis impatoris donatione
Amberbacensis cenobii: siue ex loco nō ignobili:
Odonohaim vbi Oddo ī venatōibus pnox age-
bat. ex altera autē Mœni ripa vbi frāconofordiā &
Astiburgiū vrbes mōtesq; e regione Magundinæ
vrbis (Quæ priā sculpsit solidos ære caracteres
& versis docuit scribere lris) attingit: ab abūdātia
picis germanicæ Speishartz hoc est picearia silua
dicit. Ibiq; vastissime se iterū dilatās donec flexo
ī septentrionē tergo ī obnobios (qui alpiū parti-
cula sunt) & Cattorū seu Hassiæ mōtes & ab his vs-
q; ad Siccambros hoc est Gelrenses lōgis laterib⁹
obtendit. Quo etiā loco Tribochos: a tribus quer-
cubus ātīqua religione nymphis cōsecratis) inclu-
dit. qui cū germani ī galliā erumperent: ī alterā
Rhēni ripa expulsis gallis confedere. Tribotesq;
corrupto vocabulo q & Argētīnēses dicti sunt. Ve-
rū vbi se silua vt diximus p cattos & obnobios &

Buſſactores (quorū vetus & in hūc vſq; diē nomē
 & familia extat) extenderit: mox Buchoniā regio-
 nē a pceritate fagorū dictā apud inſigne Druidū
 cenobiū Fuldam attingit. Ab his ad Viſurgi & Vi-
 dri Amaſi & Sale fontes in Saxones ad Goſloriā:
 Alberſtodiū & Brunſuigū clariffimas vrbes ſe re-
 flectit verſus ſeptentrionē & oceanū noſtrū (quā-
 uis gētes ibi etiā ſine arbore viuāt) lōge lateq; va-
 ſtis ſolitudinibus diffuſa: vbi etiā veterē ſui voca-
 buli ſignificationē adhuc ſeruat. Ab hiſq; iterū in
 Turogos & Sorabos ſe recuruans inclitāq; vrbē a
 noīe ſuo Hercinofordiā d. ctā preteriens donec in
 herciniū iugū a quo tantā pegrinationē fecerat in-
 genti frōte & cornu ſe attollat. Opulētas vndiq; vr-
 bes quindecim publicis gymnafiis ornatas: dītes
 q; populoſa: arces aereas & inexpugnabiles: argē-
 ti & auri vniuerſiq; generis metalli diuites & inex-
 hauſtas venas montibus Iaſpide Alabaſtro & di-
 uerſo marmorū genere Criſtalloq; nobiles vulca-
 nias, picearias, vitriarias & carbonarias cyclopū
 officinas (quarū vt in plurimū Norinbergenſes ci-
 ues domini ſunt. Salis etiā fontibus, & ſubterra-
 neis mōtib⁹ Sale lapideo veluti ſaxo cōcretis. Flu-
 uiiis etiā margaritarū & auri feracibus: Hoc efficit
 vt ſiluae ſicut & terræ nō eadē apd' oēs populos fa-
 cies ſit: vt enī illa glebā ſabulūq; arenāue ſolo ſtra-
 uerit: ita verſus ſeptētrionē maxime Taxū & Pinū
 pducit: obſcuris vallibus: ſonoris torrētibus & per
 ſaxa ſe præcipitātibus parū lucida inferni ſpeciē
 prebens verſus meridiē autē quercuū magis & fa-
 go viburniſq; fida vt terra ſaxea & lapidoſa ē ma-
 xime ad Rhenū: Necarū: Moenū & Danubiū. Pe-
 corū autē & nobiliū ferarū in ea ingēs & innume-
 rabilis copia. Armēta etiam æquorum multa quæ
 publice alunt nullo mortali ope cōtacti Therna-
 rū etiā & ſaluberrimarū aquarū fōtes: maxime vbi
 Rhenū attingit: lacus etiā vaſtos inexcluſos & p/

petuos piscosofq; & diuerfo genere pifciū scatētes
vt figillatim in germania dicem⁹. De volucrib⁹ au
tē & de Syluro in Moeno fluuio (vt apud grauiffi
mos autores est) nihil cōpertū habeo. Multa enim
defuiffe quæ hodie nō ſint & multa renafci in rerū
natura quæ olim nō fuerint noua cœleſtiū corpore
(ſi qd in mūdo nouū aliqd emergere pōt) configu
ratioe crediderī. ſed nihil in hac ſilua druidū ceno
biis illuſtri⁹ ē. Gen⁹ illd' phōrē apd' Gallos græ
canice viuētū erat: quos α π ο τ ο υ α γ υ ρ α λ ε υ ο ς
id eſt a quercubus noīauere: inter quos vt ab illis
antiquis vt Abrahe & Gedeonis quercus teſtis eſt
oracula effundi credebāt. Ita illi veluti oraculorū
& forciū fulminūq; quorū illa arbor obnoxia inter
pretes: tales cōſedebāt q̄les nudius vidim⁹ dū Io
hānes θ ε ω φ ι λ ο ς vir ſumma eruditiōe & ingenio
nos ī patriā ſuā ad radices piniferi ſecū adduceret
hic dū forte in cenobiū diuertiffem⁹: imagines la
pideas ſex vetuſtiſſimo ſaxo ad fores tēpli parieti
inſertas cōſpexim⁹: ſeptē pedū ſingulæ. nudis pe
dib⁹: capita intecti. græcanico pallio & cucullato.
perulaq; & barba ad inguina vſq; pmiſſa & circa
naris fiſtulas bifurcata in manib⁹ liber & baculus
dyogenicus ſæuera frōte & triſti ſupcilio obſtupo
capite: figētes lumīa terris. hi quōdā apud gallos
(ſiue interpretādæ religiōis ſiue ſolitudinis gratia
quo expeditiores ī inquirēdis rerū cauſis eſſent in
nemorib⁹ & ſaltib⁹ cōſedere: multitudinēq; vulgi
ad ſe pellexere. Poſtea aut quā Tyberius cæſar ip
ſos ppter factiōes quarū duces erāt galliis excede
re iuſſiſſet: Illi ī germaniā cōmigrare & ſub Ka
rolis: Arnolphis & oddonib⁹ chriſtianā religionē
īterpretātes: totā herciniā ī amoenis & irriguis val
lib⁹: & aprorū & ceruorū ſaltib⁹: ſub annofis & ni
gris quercub⁹ a qb⁹ ſcenobiōrū ſuorū noīa ſūt oc
cupauere Qui nūc diuiciis & opibus ita creuerūt
regibus & principibus noſtris nō inferiores ſunt

seu luxū: seu arma cōsideres. Multi ex hīs vt diuiciis & vrbibus aucti fuissent & vt illis dinastiā cōiungerent: excusso religionis seuerioris iugo abiectoq; cucullo. quē adhuc statis anni t̃pibus ferunt licetioris vitæ habitu populariter viuere cœperunt. Cudis adhuc apud frācos nūmi gen⁹. apud quos Burgardus & Kilianus brittāni a qua religio ortū habuit docuerant: quod a Druidū nomie druiden sues dicit. Magna pfecto grācis nunc & sempiterno a nobis grā habēda est. qui populū olim efferrum & quē nulla arma domare vnq̃m potuerunt. Nunc illi religione & vitæ sanctitate ad mitiora studia & ingenia cōuerterūt & qui prius in nemoribus & siluis vagi iam p illos in cetū & societate cōgregati clarissimo imperio: sanctis legib⁹: & optimis moribus probe degūt. Ceterū silua ipsa trāsvisitulā Visontes quoq; venatio Sarmatis gloriosa & vros habet. Sed in Massouie tātū finibus a qua impator Fridericus tercius maternū genus duxit. Montes etiā in Friderici Saxonie principis terra q̃ Vesuuū & Ethnā sempiternis ignibus imitant. Illud aut in eius nemoris mōtibus qui ab alpib⁹ vt dixim⁹ p Germaniā & Sarmatiā ppetuo dorso in Carpathū vsq; excurrūt: mira naturæ puidēcia accidit: vt flumina a medio illorū spina decidentia hinc in oceanū & sinum Codonū a Gothis accolis dictū precipitent. Hinc p Danubiū in pontum se euoluāt: tātā terræ sæpius āgustia. vt quædā arces & rusticorū casulæ dū imbres suscipiūt in diuersa maria (sicut in Apennino fit) ab vno tecto trāsmittantur. Karolus magnus dū apud frācos ageret pulcerrimū facinus Herculé & Xerxem emulaturus. animo agitauerat. dū psuasum sibi fuerat posse pcomode de Rheno in danubiū nauigare. & pinde ab Euxnio in externū oceanū copias traicere si i

Regnesum & Almonū fluuios : qui decē milibus tantū distant eiusmodi fossa duceret : quæ esset nauū capax. Confestim rex cū omni militū multitudine in eo labore totū autumnī tēpus consumpsit : ducta qz est fossa cui⁹ vestigia adhuc cernim⁹ quā & hodie accole traiectū dicunt. duorū miliū passū longitudine & trecentorū pedū latitudine sed in vanū labor omnis cessit. Nam ppter iuges pluuias & terram quæ fabulosa erat opus fieri nō potuit. quantū enim terræ a militibus interdū egestū erat. tantū noctibus humo iterū relabēte subsidebat Accessit ad tam pulcherrimi operis retardationē omnimoda & vltima Saxonū defectio. Hac igitur siluæ digestionē definita eius quidē lōgitudine in Europe finibus a Mosa Gallia fluuiio ī Tanais vsqz fontes accipiēda est : latitudine ab alpibus in Oceanum fermae germanicū porrecta. Miliaria : si quis rem curiosius inquirere velit : ex supputatōne celestiuū circuloꝝ & graduū colligat. in quo tractu hoc est septētrionali tres nobilissimas gētes : Sueuos : Francos & Boemos silua suis saltibus claudit Moribus tamē & lingua religioneqz differētes regiones ipsæ admodū lætæ & opimæ pennibusqz fontibus & fluminib⁹ impeditæ. Gētes ipsæ pugnares regum & imperatorū nostroz parētes & nutrices. facileqz gestarū rerū gloria hodie inter ceteros germaniæ populos principes ipse p Herciniā & eius colles in morē Tessalicoꝝ tempe vndiqz circūseptæ : intus glebulētæ : vini & frugū feraces De qb⁹ in Germania quæ ad Χρῆστος φησὶν attinere visa sunt diffusius scripsimus.

CAPITVLVM QVARTVM De IMAGI

ne & descriptione Norinbergæ Insulisqz
eius & Thermis & Prato allerio

Rbs igitur Norinberga negociatrix tota & questuaria operosam quandā cōgeriē & negociationē cōtinēs & quā ex cōiectura lōgitudinū & latitudinū Segodonū a Claudio Ptholomeo nominatā inuenio. In mediis eius regionis & nemo- ris arenis edificata spacio murorū octo milib⁹ patet: triplici muro & fossa vna supbissime cincta: veterē etiā fossam & antiquæ vrbis vestigia intus habēs: versus meridiē vt ab amne recedit latior: in septentrionē adductior: nec omīno rotūda: sed de industria aliquādo reducto sinu vt obpugnatu difficilior foret āgulosa: lapide murorū vndiq; secto & arenulēto quē passim in eius regiōis collibus & cōpestribus locis terra effodiūt: cui peculiaris quedā mollitudo est. & vt coagulatae arenæ natura facile ferro cedēs. Qui vbi ad auras expositus est sole & ventorū flabris velut igne cōcoctus indurefcit: perinde struēdis ædibus aliisq; edificiis peridone⁹. Fossa vrbis latitudine viginti cubitorū patet. altitudine ferme totidē eminēs. inter duos muros ppendiculariter erectos interlabēte riuulo & cespīte herbido. quē ferarū greges: cerui: hinnuliq; depascūt. Turres in interiore muro q editior est quadrāgulæ & secti lapidis p circuitū eminētes pari spacio dispositæ: ducēte erigunt. qbus vigiles ad excubias vrbis impositi q vllulātibus cornib⁹ & clangētib⁹ cōciso & cōtinuo cantu tubis: ingrediētes hospites ipsūq; sydus exoriens salutāt & excipiūt. Vtq; lux occiderit: cantu illā ex antiqua religiōe & veteri instituto psequunt. Precone etiam noctis horario & excubitore: qui p stationes vrbis: excubias noctis vt ille in turrib⁹ singulas voce denūciat: horis diei & noctis ad annuā syderis declinationē & eius supra orisontē morā idest ymbræ & lucis quantitātē nō sine solis accedētis & recedētis obseruatōe inæ-

qualiter discretis. singulisq; horis in quartas p pul
 sum mallei diuisis. Et in quatuor vrbs regionibus
 a q̄tuor excelsis turrib⁹ ordine denunciatis. Tanta
 apud fœlicissimos ciues tp̄is vsura est cuius nulla
 honestior auaricia & grauior iactura. In âtemura
 li aut qd' fossæ vrbs iminet fere turre totidē: hūi
 liores tamē & vbi muri flexus poscit teretes & ro
 tūdæ: singulæ machinis & tormētis balistis mura
 libus & armis: varioq; & multo genere telorū ob
 pletæ & tanq̄m ad presentaneā expugnationē in
 structæ. Mœnia pinnata coctili latere tecta. Muri
 autē interioris crassitudo tanta^a est vt bini armati p
 circuitū insertis mutuo brachiis sine periculo cōme
 are possunt. In antemurali identidē. portas ingen
 tes i diuersas germaniæ partes ducētes sex habet
 & duas angustas: singule arduis turrib⁹ & fortis
 simis ppugnaculis premunite: in quaz frōtispiciis
 cernere est aquilas bicipites multo auro vestitas:
 opima nrōz impatorū de rhomanis quōdā spolia
 & iam portis nr̄is: vt quondā rhomano foro locata
 rostra. p portas autē cōsulto nō recta sed i obliquū
 flexa ducit in yrbē via: locū amplū & multorū ho
 minū capacem: mœniaq; ambitiosa habētes: quæ
 vel presidio portæ dū impetus exigit esse possint.
 aut irrumpētes hostes desup saxis telisq; obruere.
 Porte autē catenis vectib⁹ ferreis cōcellatis & pen
 silibus clatris seu cataraētis obfirmate: ab imo pre
 acuta cuspide & ferreis lāceis obductæ & aculea
 tæ: quæ dimissæ ingressum hostiū arcēt: aut subito
 decidētes impreslores prosternunt & confodiunt.
 aquæductū vrbs a meridie habet abluēdis deue
 hendisq; sordibus in diuersas plateas coactus: qui
 cæcis tandem cuniculis in amnis alucum defer
 tur. Amnis autem vbi ab ortu per patentes

arcus clatris & fortaliciis munitos vrbi infusus est
 duas insulas efficit. Prima vt arte facta est a cōge
 sta terra & arena nomē habet. Secunda angustior
 sed illa prior latissima amœnissimū ambulaciū p
 circuitū circumducēs densum & plenum in specie
 nemoris comata arbore: æstiuīs vmbriis p̄amœnū
 arboribus ad vtramq; amnis ripā veluti columnis
 porticum efficientibus. loco intus patentissimo &
 ad solē aperto: in quo lineā vestem qua germanæ
 mulieres frequētius vtunt̄ ad solē vndarū aspergi
 ne albore cādoreq; inficiunt. hunc illi locū a pallo
 re nos colibiū aut conditoriū si ita liceret loqui di
 ceremus. Quē circum vt æstiuīs lauationibus am
 nis persalubris est ad lucis occasum & nocte intē
 pesta multitudo hoīm calorē releuantiū cōfluit sub
 missis cantibus & dulci murmure p opacas & ta
 citas vmbas gradientiū: audires tunc varios ado
 lescētum & iuuenū puellarūq; cōcentus blandeq;
 se salutātium & excipientiū mirūq; dictū: nullā vn
 qm hic factā cedem aut ortā controuersiā aut rixā
 tanta animorū & naturæ cōsensu ad amorē & ami
 ciciā properātium. Adiacēt Thermæ medendis re
 leuādisq; corporū ægritudinib⁹ saluberrimæ: salu
 taris vnda vbi verno tēpore ab accessu syderis te
 porē spiramētūq; viuificū acceperit: venāq; suā lar
 gius aperuerit multitudinē languentiū in cōmune
 diuersoriū recipit: vires & vigorē sensificū mēbris
 & artubus in prauū delapsis restituēs: maxime so
 le p taurum & geminos vernalia sydera trāseunte
 medicus & ad sanādū efficax liquor: Amnis autē
 vbi p duodeci pōtes sblicios & secti lapidis: qbus
 vr̄b ptes cōiūgūt & p inūeras rotas p̄q; arc⁹ duos
 regio ferreo septo clatratos sese euoluerit extra vr
 bis muros ad ripā suā locū publicū & p̄amœnum

habet: quē pratū Allerū ipsi dicunt. In hoc die festo iuuetus & omīs ætas effusa verno & æstiuo tēpore velut in cōmune theatrū cōfluit. Iuuenes ī palestra: lucta: saltu: saxorū: stipitū phalangæ & hastarum iaculatiōe aliisq; exercitiis & ludis contendunt: viresq; & mēbrorū robur experiunt: varioq; applausu & cachīno vacātī populo prebēt spectaculū: locus is quingētis passibus lōgitudine patet latitudine angustior. Intus quaterna serie arborū iusto interuallo distantiū cōsitus. sub qbus quatuor fontes irrigui oriunt. Tres in altū singuli quatuor fistulis & cannis æneis garrulum liquorē effundunt in morēq; imbrīū spargūt amplis lauacris colimbis & natatoriis teretis & cauati lapidis subpositis. Quartus periferia secti lapidis ad imum perspicuus in ipso prato erumpit vena vberissima largissima & saluberrima haustu. Pegasus & libetriden putares si musarū imagines: aut Phœbi simulacrū expressum haberet tam læta facie viridi & prodigo herbarū cespite & odora dum florent arborū opacitate: adstrepētibus proximi amnis ripis: varioq; & dulci cōcentu volucrū excolle qui adiacet frugiferis arboribus & vitibus amictus: qui in arcem vsq; cæsareā porrigit. Vbi ab occasu arx precepta petra. fossæ vrbis altitudine cētū cubitorum ambiciosissime imminet.

CAPIT. V. DE ARCE IMPERIALI FONTI

tibus edificiisq; & foris vrbis ortis & officinis metallariis.

Rbs igit in eū modum sita ad utrāq; amnis ripā prona est tecta q; & edificia sua humiliter: molas machinarias: & papirianas: frāgēdæ frugis: formādī æris secturas & stridentis serræ rotas variasq; metallarias officinas amplectēs: quæ incredibili arte & miro ingenio: arma: enses: cuspi-

das:loricas:frameas:tela:cultos:nouaculas:cal-
 daria:pelues:patellas:acus:forpices:sartagineſt
 giros:filaq; ferrea:& aenea: & honeſtæ ſupellecti-
 lis varia vaſa:teſcaria:lоторia:& potoria cudunt &
 expoliūt:rotis iſſis malleiſq; & machinis velut in
 officina Brōtis & Steropis iter ſe cōſonātib⁹: iſſis
 q; aquarū nymphis de tāta ſeruitute & laboribus
 ſuis cōquerētib⁹. Ferūt ibi primū artē extenuandi
 ducēdiq; radii p rotāꝝ labores inuētū a quodā Ru-
 dolfo qui dum artem velut arcanū obcultaret ma-
 gnaſq; ex ea diuitias cōquireret ob hoc ceteris ciui-
 bus quēadmodū vſu venit in lueroſis prouētibus
 maxime apud auctionarios) inquiredæ eius artis
 cupidinē inieciſſe:qui filiū eius induxerāt & corru-
 perāt. vt interiorꝝ rotularū labores & tenellas quæ
 ferreā bracteolā per anguſtū foramen prendūt ſic
 q; pertinaciter trahendo extenuāt archethypo ali-
 quo exprimeret:quod factū dum pater cōperit ve-
 lut in inſaniā & furorē actus filiū trucidare ſtatu-
 iſſe ferūt:nifi ſe ille aſpectui ſuo ſubtraxiſſet mani-
 buſq; elapſus aufugiſſet. Ab amne autē vrbs ſen-
 ſim & leniter aſſurgēs verſus boreā Eurū & occa-
 ſum pomeria ſuburbana viridaria hoſpitiua volu-
 ptuariōſq; ortos innumeros extendēs vario genere
 fructuū:florum & herbarū peregriniſq; arborib⁹
 cōſitos oleribus:caulibus:rapis:ceteriſq; fructib⁹
 precocibus. In ortis iterſtructis ediculis captādīs
 vmbriſ æſtiuiſ deliciis: aucupiis & declinādīs im-
 bribus accomodis.viuariis piſciū& auariis intus
 capaciſſimis viniq; feracib⁹.Opidulum etiā oriē-
 tali portæ adiacet q; Verdā a ſaliceto amnis dicūt
 ad ſagitte fermæ iactū:in quod tāqm coloniā mul-
 tos ciues operarios fullones:& diuerſāꝝ artiū ma-
 giſtros vrbs iſſa deduxit.Et extra qdē vrbiſ ima-
 go cū arte ſua ſacriſq; ædibus pulcherrima ſpecie
 ingrediētū ſe oculis inſert& cōtēplatiōi prebet.

NORINBERGA

ingressos maiori admiratōe rapiēs. Plateæ amplæ & mundæ & ad solē apertæ saxo durissimo vndiq; ppter onerarios currus stratæ. Catenisq; ingētib9 maximo sumptu obseratis: vt si quādo seditio principū orta esset: aut exercitus p urbē iturus: ciuitas tuta & occlusa foret. Puteis publicis centum & viginti. Cannalibus autē & fistulariis tribus supra viginti oportunis locis p urbē ob incēdia & necessarios vsus extructis: duobus etiā fontibus subterraneis venulis erūpētibus: aqua vt p arenas collata ē dilutissima & suauissima potu. Fora multa habet: rapariū. porcoriū. lactariū. vinariū. frumentariū. caballariū: oporinū: a fructibus sic dictum: piscariū. Ex illis qd' spaciosius ē negociatoriū fontē habet: secto lapide multo auro varioq; genere sculpturæ ornatū: virorū fortiū imaginibus circūpositis. Materia eius instar pyramidis erigit' opere mirabili ferreo & cancellato septo. Intus lauacro amplissimo subposito: ī quod sedecim cannis auratis profluens liquor se colligit. Adiacet diuæ virginis phanū p Karolū quartū magnifico ope cōstructū opibusq; regiis dotatū. Expulsis ab eo loco iudeis qui omēs fontes vrbis veneno infecisse causabant' excidenda pfecto gens aut ad Caucasum & vltra Sauromatas ppetuo exilio relegāda quæ p vniuersum orbē in se totiens irā numinū concitat. humani generis societate violās & cōturbans. Aedificia autē publica vrbis & ædes ei9 priuatæ & publicæ ingēti sumptu & lōgo labore exornatæ: tectaq; largis infusa diuiciis. duplici latere rubētia: a base cubica & tetragona: in trigonū proclīnatis tectis (vt dū imbres niuesq; solutæ fuerint deducant') in arcum liberalissime cōsurgunt. Parietes oīm ferme ædiū secto lapide olim ruderibus & virgultis pro simplicitate illius sæculi argilla oblitī: cretaq; aut gypso cemētario opere obducti. a fundamēto lar-

gissimis impēsis in summitatē erecti elucescunt: vt plane nō ad ciuiū sed ad regis & principis hūani generis & imperii domiciliū cōstructa existimēt. Fenestræ patētes & colūnulis postibusq; fulcitæ multo ferro circūseptæ rotulisq; vitreis p̄ aeris intēperie obclusæ. ante quas multorū genera florū & peregrinæ herbæ testaceis vasis vernāt & redolēt quæ vbi aura spū agitata fuerit: cubicula & ædes vt patulæ & p̄flabiles sunt odore suo plēt. In ædibus penetralia & meditullia multa. in hisq; multa variaq; supellex auro: argento: ceterisq; thesauris & metallis referta. Manifestior tamen nulla supellex quā framea: camisea ferrea: claua: equus: ea que ad prisce nobilitatis & antiquæ suæ stirpis & generis claritudinē in ostētatiōe habēt: ad quē armorū apparatū tenues etiā operarii cogunt tāqm̄ ad necessariā suppellectilē: vt ad quēcūq; motū & trepidationē (externā aut domesticā) man⁹ p̄mpta & expedita sit. Collis autē cui⁹ meminim⁹ latera sua in ortū & occasum circūducit urbēq; ipām extēdit multo vndiq; & frequenti habitatore circū radices suas domus regias & diuersoria spaciose amplexus: quæ cæsaris familiā & eius amicos magnificētissime recipere possūt. In collis vertice duæ arces egregie. Maior in occasum respiciēs ex urbe angustū aditū p̄ petrā excisam admittit quæ regias aulas & Cenatiōnes laqueatas magnitudine patētes & ornatu locupletes habet. Illaq; cæsaris & Romanorū regū domiciliū ē. Cæsar Fridericus vt ortis plurimū se oblectare solebat in ea arce pēsiles sibi ortos fieri fecit. pilis onus sustinet. altitudinē muri equās: solūq; sup̄ stratū herbarū & arbutulorum patiens ē. Altera autē arx quæ huic ab ortu ad iacet (a qua comitib⁹ illi⁹ loci quōdā titulus erat) nūc pene excisa & demolita est p̄xiō bello: & i⁹ ei⁹ locū p̄blica dom⁹ frumētaria cōstructa p̄pugnaculū

NORINBERGA

ad vr̄bis excubias habēs p̄ quod porta ī pomeria
 versus αξξγδζ ducit: q̄ vtriusq; arcis parietes p̄ ex
 cisam rupē ad pp̄diculū quadraginta cubitis sur
 gunt fossa velut immēsa dehiscēte & se laxāte Val
 le pfundissima & latissima: ambiciosum sane op⁹
 & violatæ naturæ pulcrū spectaculū. Collis delu
 bra tria & ornata habet: duo loco publico ciuib⁹
 semp̄ patencia diuæ Margarethæ & valpurgi dica
 ta Terciū in imperiali arce angustius quo cēsar rei
 diuinæ & sacrificiis ceremoniisq; adsistit. ferūt vul
 go illud quondā Dyana fuisse phanū eiusq; rei ar
 gumētum adducūt ἰολον veteresq; quasdā & in
 cogniti simulacri imagines: qd' ego vt multa in ger
 mania incōpta habeo: sic an hoc ita sit nec ne: nō q̄
 dem affirmauerim. Puteos duos collis habet vnū
 mōtis radici & turri veteri adiacentē: alterū in ver
 tice excisum cuius pfunditas visum frustra: aqua
 machina miro ingenio & facilitate haurit. Turres
 autē quatuor in circuitu collis: vasta & ardua mo
 le circūpositæ eminent: duæ ad Cæsaris arcē vr̄bē
 ip̄as despiciunt. reliquæ ad ortū solis adiacēt in au
 strum & boreā prospectātes: vna ex illis altior: &
 q̄ in magnū cœli terræq; tractū visum admittat lō
 go latoq; prospectu patēs: regionū specula ab illis
 vocat. fama est hāc diui Sigismundi impiāli tēpo
 re tumultuario opere constructā: dū ciues aliquo
 rum germaniæ principū fœlicitati vr̄bis: auctui &
 opulentiæ inuidentium: impotentiam: dominatio
 nēq; suspectā haberent. veriti ne aliquē subitū mo
 tum aut seditionē (vt nouarū rerū cupidi sunt) in vr̄
 be excitarent. Ideoq; patres Cæsare adiisse rogaf
 seq; vtrūbi & arcis suæ præsidiū tutamēq; aliqd' po
 nere pmitteret. at Cæsar quicquid inq̄t in Lunæ cō
 uersione extruere poteritis vobis pmissum sit. Illi

priusquā sydus se impletet: & ad secundū coitū rediret: tantā molem in auras erexerāt: multorū sane hominū & pperantiū opus. Altera turris veneranda antiquitate cōspicua est: religiosq; a ciuib⁹ vetus Norinberga nominat: scabro lapide: & fœda situ: vt ab imbribus tēpestatibusq; exosa est: lōgī æui & mutati sæculi euident signū. figura eius nō rotunda neq; tetragona: sed (præter consuetudinē edificiorū nostrorū) longa abside deformata.

CAPITVLVM SEXTVM DE VERTICALIBVS VRBIS SYDERIBVS ET QUALITATE AERIS VALITVDINE ET HABITV POPVLI

Ydera verticalia duæ de prima magnitudine stellæ urbē ferme intuent: & vna quā in lyra & altera quā in auriga cōspicimus: quæq; in latitudine eius inclinatiois mūdi intra circulū arcticū & æstiuū cōuerforē in cœli imaginibus declarant: vt genua Herculis: humerus Boetis: ala sinistra orionis: Andromedæ pedes. poblitesq; Cassiopeæ: Persei vmbilic⁹. flexuraq; posteriorū pedū maioris vrse. Ex signifero vero maxime virginis sydus imitatur: qd' & igenia & signa vrbis aquila virgineo capite deformata testāt: ex quorū naturis: quod cuiq; ingenio: arte: seu coniectura licet: & quod velit & potest eliciat. Urbis pararellus qui & p Boristenis fluuii hostia ducitur: & latitudo septimi climatis: quæ ex terræ deuexitate accipit: quadraginta nouē partib⁹ & aliquot minutis ab equatore abest diē habens minorē paulo horarū sedecim: longitudine Europæ ferme media. Quo fit vt vrbs nō modo yniversæ germaniæ: sed toti⁹ Europe medio cē

tro cōdita sit. Quippe quæ tātum a Codono & Adriatico sinu distat: & ab oceano externo & Tanais ripis pari fere spacio. Quāobrem Ioānes de moteregio cōterraneus noster astronomorū & mathematicorū nostræ ætatis facile princeps propter vniuersalē cōuersationē hāc sibi urbē in ppetuū domiciliū elegit. vt cū viris mathematice studiosis cōmercia & obseruatōes suas cœlestes oportune habere posset. Sed cœlestia forsā odia hunc virum (dū plura posteritati pararet sustulerūt. Regio vrbis neq; caloribus neq; frigorib⁹ nimis infestatur: aerisq; & cœli illius clemētia & qua nō benignior in germania est summa tēperies & benignitas est. quippe quæ in arena lita ē: amnesq; duo quos diximus neq; palustribus yliginosis: aut stagnātib⁹ locis pfluant: illud maxime efficit vt terra ipsa halitū puriorē spiret: & vaporē sicciorē exhalet. hinc aer purgator & a vëto trāquillior: ipsaq; corpora validiora: animiq; vigor cœlestior. igeniaq; eleuatiora & pspicatora. Et quēadmodū alia ibi terræ superficies. ita illi a ceteris germaniæ populis moribus: ingenio: lingua: & habitu discrepāt: propter terræ exhalationē siccā: & qualis Mercurii est: quē ego in eo tractu primū e terra pgressū crediderim si vt Hesiodo & doctissimis placet terra deorū parens extitit. nec fidem quis detrectet: cū (vt apud Corneliū est) Germani antiquitus Mercurio & Isidi sacrificarūt: vt in germania illustrata dicemus. Qualitas igit aeris & telluris huiusmodi est: q; lōge secus ad Danubii ripas ppter humidiorē cœli dispositionē & alpiū ppinquitatē: ob alimēti etiā naturā accidere videmus: vt ex illorū hoīm lineamētis: sermone & igenio deprēdit: Idq; mix vt ad quattuor yrbis portas & plateas diuersa & variā

ciues inter se lingua loquantur: Sueuice Frâcisce Ba
uarice & montane prout cū diuersis hospitibus vr
bē frequētātibus lingua corrūpunt & assuescunt.
frequētes tamē nebulas vrbs ppter siluæ vicinita
tē circa æquinoctia habet vt in oībus regionib⁹ se
ptētrionalibus accidit. Pestes luesq; corporū rarissī
me nisi dū vniuersales sūt) patit̃. quas magis cor
porum cōtagione in tāta hoīm multitudine qm ali
qua cœli iniuria accidere affirmare ausim Sed vbi
pestis illa & hūani generis grauissim⁹ hostis euo
lutis decē aut duodecim annis (vt fit p germaniā)
seuire incipit Seu occulta qdā cœli terreve repugnā
tia. Seu alimēti corruptōe. Seu regionū iniquitate
syderūue passiōe: seu infausta cœlestiū virtutū cō
mixtione: deorūq; ira. seu q; natura ad certū nume
rum mortaliū per hāc luem reducat: dum seipsam
purgat & supuacaneū tollit & refecat seu vt in aliis
animalibus peculiāres quædā plagæ & morbi sunt:
ita quoq; in hoīm genere accidit. Sed quis omniū
eorū quæ natura fiūt causas certas reddiderit: con
iectura nr̃a tenuis est & inuentio timida & incerta
vtcumq; sit: dū plaga illa inualuerit membraq; &
corpora incēdio suo depascit: & ne contagio ad ali
os serpat singulari cura & pudentia olim hospitis
nostri Sebaldi clamosi ad amnis ripā extravrbem
constructa publica domus est (lazaretum itali vo
cant spacioſa & aëroſa inq; varias cellas digesta:
in quam aurigæ & baiuli cum sellis gestatoriis il
los quos lues corripuit euehūt & abducunt. seruis
proſelitis: operariis: & cuiusq; cōditiōis homib⁹
hæc pietas fit: domus ea diuo Sebastiano cōſecra
ta est: ab eoq; nomen habet. Populus igit̃ Norin
bergenſis vt cœli terræq; tractus est. & p germano
rū natura corpore validus. laborū frigorū & æstus

NORINBERGA

patiens: neruis & ossibus solidis: statura eleganti:
 vultu liberali: & p̄spera valitudine. nisi quā intem-
 perātia & nō merētis stomachi accusatio (vt n̄rorū
 lāculorū luxuria est) induxerit in libidinē vētrisq;
 gaudia effusi: an̄io lato & hilari & quod multū de
 coris apud illos ē in variarū linguarū loquelis gna-
 ri & prompti: nouitatū & rumorū auidi: ingenio
 vafro & solerti lucroso elato & iactabundo: quicq;
 ad affectiōes facile cōmouean̄t & cito resiliāt: na-
 turā arenā crederes. quā facile a vēto tollit & dis-
 sipat: elegantia morū & ciuilibus virtutib⁹ alias
 conspicui. habitu corporis plerūq; nigro & vestiū
 forma saepe mutabili vt ab externis gētibus qbus
 cū negociat̄ corrupti fuerint: vtq; diuersā natiōes
 influūt: prebētibus maxime principibus n̄ris occa-
 sionē qui vt iā in multis aliis a pr̄isca germanorum
 virtute descuerūt: ita quoq; nedū a patrū suorum
 veruetiā a patriā morib⁹ degenerauerūt: linguāq;
 nouā vestēq; sequunt̄: & patriā meminisse piget:
 vitēq; prioris. dū pax atq; fides fuit & cōstātia re-
 bus: nūc Sarmatarū more laxa & sinuosa veste vitē
 caput redimit: pendentq; a corpore pelles. nunc
 Pannoniā hasucū: & Italiā cucullū patriā veste cō-
 mutātes: nunc gallorū more limbatas clamides &
 manicatas tunicellas induunt: nunc corpus caliga
 & tunicella iterula strictissime singulaq; membra
 exprimēte stringūt: caputio posteriore parte pha-
 lerato & caudiculato supraiecto palliolo ad dexte-
 rā aperto: vixq; sup inguina pducto: calceis quō-
 dam rostratis: nunc vero obtusis: & circa talos zo-
 natis: crepidis & soleis substratis in Gallicanū mo-
 rem ferūt. Senatoribus tamē & honestis aliis ciui-
 bus patrius hactenus amictus māsit: incincti tuni-
 ca ad talos vsq; demissa & ampliter manicata cir-

ca collum latū limbū circūducens. & a pectore ad pedes vsq; nodis fibulata. pileoq; suæ libertatis indice capita tecti. annulus aure⁹ in leua. signaculo aut gēma incluso. Dextera autē zona oraria cū ampulla oliaria tereti ambitu formata.

CAPITVLVM SEPTIMVM DE
INGENIIS ET MORATIO
NE VIRORVM ET
MVLIERV. M.

v Iri in armis expediti & exercitati (quippe q
ut plurimū iuuenes bella sequant̃ externa)
quod vt in habitum cōsuetudinēq; adducāt exerci
cia bellorū semper habēt: die festo nō ingurgita
tionibus aut ingluuie vacant: vino: somno: epulis
q; sepulti: sed vbi mane sacris interfuere cibisq; re
fecti: cōfestim bōbardarii & sagittarii ante vrbis
portas aut fossas coeunt: muneribus premiisq; iu
uentutē ad certamen inuitātes quiq; peritior & ad
signū certior fuerit primū ille munus cōsequit̃: ce
teri ex ordine (vt singulī virtute prestiterint) inter
se alia munuscula distribuūt: hæc sunt annulus au
reus aut aliquid argento fabrefactū arma etiā &
framea: cantarus: scutellaq; stannea: patera: phio
la: lagena: & alia quæ supellectilē ditare & oma
re possunt. At parte in alia cēturiones (qui longo
vsu bellorū in re militari excellūt peditatus cohor
tiūq; prefecti collectā ingenuā & plebeīā (prout
fors quēq; armauerit) iuuentutē: sub signis in fos
sas vrbis lōge lateq; patētes tympanis tubisq; so
nātibus deducunt: quam illi in cohortes: phalan
gas: alas: præsidia: & primipilares sub signis in
duasq; hostiles acies sub imagē veri futuri & pre
sentanei prælii distribuunt: & signo dato armis se

& sagittis primo laceffere: dein conffligere haftisq;
cedere nunc inftare & nutare: nunc fugā fīmulare
& mīffilib⁹ ſeruato ordīe & ſtatōe: nūc retrocedere
mutuoq; tandē cōgreffu cōcurrere vīritimq; martē
cōferere cum aduerſa acie docēt. acclamationib⁹
q; nominatim quemq; hortātes animant & inſtru
unt. Gladiatorū etiam gymnaſio ob eā rem mili
tarem ſemper in diebus feſtis aperto & frequētato
Ingenia ytriuſq; ſex⁹ delicata & vaſtra & quæ (vt
a ſapientibus quoq; traditū locorū quoq; ſitus ita
firmat: vt Φιλοθόμο, honoris & gloriæ laudiſq; cu
piditate maxime flagrent: parata ingeniī ſimula
tione & lucri cauſa nihil intemptatū relinquentes
vtq; apes diuerſos flores peruagant vt fauū con
ſtruāt & aluearia ditent. Ita illi a diuerſis regionib⁹
diuitias & opes cōquirunt vrbīq; ſuæ inuehūt
Inde plurimū ſibi tribuūt & ad vulgi oſtentationē
ſe accomodant. Popularis auræ venatores & aucu
pes. Vrbs proſecto omniū quæ in Europa agūtur
gnara & nil reticente & ſermonū auida quæq; ſui
generis: diuitiarū: facultatum: magiſtratuū & ho
norū reſpectum maxime inter ſe & peregrinos ha
beri velint & cupiant. quod vitiū vt in principib⁹
noſtris dum cōueniunt conſpicuū eſt: ita nūc in ci
ues contagione ſua ſe latiffime diffudit concomitā
te ſemper inuidia & animi indolentia ſi quē prela
tum ſibi ambicioſa mens viderit: quæ non parum
tunc in illos poteſt: dum aut rebus diuinis interſūt
aut publicis perſungunt honoribus. tunc turbato
ordine aut a congreſſu ſe ſubtrahunt: aut alter alte
rum adhortat preſum manibus aſſequentē attra
here pro viribus adnitens: quod ſi honorē illi pre
riperet indelibilē adhortātis indignationē incurre
ret. Tantū nunc ora hominū ab animis diffident.

quādoquidē ex humanis mētibus amicicia priscū
 illud mortaliū bonū nunc exoleuit: in cuius locum
 assentatiōes: blādicia: & quod optima nūc via p-
 cessus amoris insimulatio submigravit. Foeminae
 autē hilaritas & eximia māsuetudo (plus qm credi
 par est) decora & venusta adest illis (quæ maxie
 animos cōciliāt) comitas: affabilitas: mitisq; hūa-
 nitas vt plane ad emolliendā siluestriū virorū feri-
 tatē nata videāť mūdā: politā: iucundā: & mari-
 tis imperiosā: & andromedā: quapropter vrbano
 & lepido ioco in illos ludit ob eā rem imperatorē
 aquilā virgineo deformatā capite vrbi insignū de-
 disse. placidā tamē & ad obsequia virorū latā cō-
 tubernales & cōuiuariae nō segreges aut cōclauarie
 & nō tantū in curanda educādaq; prole (quā prae-
 ter morē germanorū in hac vrbe p̄fusa indulgētia
 & blādissima appellatiōe educāt solicite. verū in
 gubernanda dirigēdaq; familia prudētes mercii-
 q; & aritmetricā & musicā Rhomanorūq; caracte-
 rum & linguā Rhomanā intellectū & vsum līarū
 callētes. ideoq; questibus sellulariis deditā: inces-
 sus autē & habitus matronalis & qui pudorē vul-
 tu gestuq; prefeferat peplo parū in fronte rugato
 septuplo aut decuplato ob frigoris asperitatē ca-
 pita inuolutā. Plerūq; etiā velo (quod insigne ma-
 tronale ē) lato & sinuoso plicisq; retorto & circa tē-
 pora bicorniculato quod nō omībus gestare cōces-
 sum est & quæ gestāt si infamia aliqua notant ver-
 lum illis interdicitur. pallis nigris sinuosis & syr-
 mata trahētibus: pudicicia: fide & obsequio erga
 maritos insignes: adeo foecundā vt nulla pene Eu-
 ropæ ciuitas a sobole sua vacet: ad q̄tuor ferme mi-
 lia ciuiū nasci quotānis phibent. Cæsar Fridericus
 vt nouissīme Norinbergæ egerat vt de multitudīe

puerorū vrbis sibi relatū erat omnes pueros infra
decimatū in fossam vrbis cui arx inminet vocari iu
bet. Iā tota vrbis in publicū gaudiū & cōmunē lā
ticiā effusa & genitricēs exultim in spem erectæ: q̃
aliqua egregia munera ab imperatore in eo dele
ctu accepturi essent. matress familias puerorū faci
es letissimas lustrare: frōtes ornare: comas pectere
& diffundere: pretexta bulla cādidaq; toga & pur
pura aure & margaritis onerare: & nihil eorū quæ
hanc atātē gratiore & fauorabilē reddere possunt
negligere. At Cæsar vbi collectā multitudinem &
germani sanguinis florem: oculosq; hoc tenerrimo
examine humani generis satiaffet: pueris placētū
las tortulasq; mellitas (vt ætas puerorū illarū rerū
auida ē) distribuit. sicq; pistillis donatos parētib⁹
remisit. cōstituēs ad futurū eorū cōuentū nūmū ar
genteū signatoria sua gēma notatū in singulos do
nare: quem illi in longa secula & in generatiōes &
familias suas tanq̃m thesaurū aliquē asseruarent.
pueri tunc ingenui sup quatuor milia numerati fu
ere. Cōpara nūc prischorū imperatorū in ciues rho
manos donatiua & cōgiaria publica & sumptuosa
cōiuiua ad nostra tpa. Ornatus mulierū & corpis
cult⁹ (quod equidē in hoc sexu pbauerim) parcissi
mus est: aurū & gemmas nisi in digitis ferre con
cessum ē. Sarmaticas: scythicasq; pelles nulla mar
garitas nulla coccineasq;: coas aut ostrinas vestes
nulla: sed has tantum limbis vestium assuunt: con
siderantes hac mulierū luxuria multas germaniæ
& sarmatiæ vrbes in paupertatē adductas: dū vi
ri mulierarii corrupto scēminarū appetitui nimis
indulgent: earūq; ornatui (cuius ille sexus auidissi
mus est. & ab illis difficulter eripi potest) inconsul
to fauēt: quoad ære alieno & egestate oppressi: im

prudentiæ & illius luxuriæ damna experiuntur.
 CAPITVLVM OCTAVVM DE DVOBVS
 augustioribus templis & hospitalibus
 eorumq; opibus & reliquiis.

Acra edes & augustiores duas habent πῶς
 ῥόχ, ὅς greco vocabulo vocāt has Rhoma
 mani quondā p̄ prouinciarū suarū dispēsa-
 tiones q̄s ὁ πῶς ὅς vocāt instituerūt latine edes
 prebitorias dicere possumus: vt quēadmodū illæ
 quondā prouinciarū præsidib⁹ publicitus viaticū
 prebuere. Ita nūc mutata religione ex illis diuina
 sacramēta erogāt. Prima & honoratior Petro apo-
 stolo dicata & diui Sebaldi corpe & sepultura sua
 celebris. Is dum paulo post Karoli magni tēpora
 vt Britanni: Galli & hibernici christianā religionē
 ī germaniā inuexerāt cū aliis influens: primus ei⁹
 collis & nemoris incolas ad religionē christianā vi-
 ta & morū sanctitate iuitauit: eiectionis veterib⁹ diis
 quos priscorū hominū simplicitas suorū agrorū &
 locorū præsidēs & tutores putabat. Alia diuo Lau-
 rētio consecrata est: regia sane basilica & amplissi-
 ma. Singulæ magnis opibus & multa supellectile
 sacra (vt liberalitas & pius in religionē ciuiū affe-
 ctus est) dicatæ sumptuoso opere parietū: tectorū
 colūnarū: & fenestrarū patentissimarū cōspiciuæ:
 binis arduis turribus singulæ decoratæ: ingētibus
 q; vasis æneis quas cāpanas vocāt oneratæ: quo-
 rum sonitu & impulsu populū ad rem diuinā vo-
 cant: aut elata funera prosequunt: & ingruētibus
 tēpestatibus nubes (vt naturæ quoq; interpretes
 tradidere) dissipant: rumpūt: & propellūt. Aedes
 autē intus cū absydibus suis fornicatis pilis & ar-
 cuatis testitudinibus duarū columnarū ordine in
 sublime erigunt: vario genere celaturæ parietū &
 fenestrarū & sculptura imaginū: auro: argēto gem

NORINBERGA

misq; dotatae armaq; & ingenuarū & veterū fami-
 liarū insignia ne dum in his ædibus sed & in aliis
 omībus monasteriis & sacellis affixa: quod primo
 ribus tantū vt dicemus pmissum est: Vestib⁹ & or-
 namētis ad rem diuinā perficiendā vario opere &
 labore exotico: arteq; & materia peregrina precio-
 sis. Organis (quæ Pipino a Cōstātino grecorū im-
 peratore) missa erant: primūq; tunc in Germania
 & Gallia visa sunt & fistulis: longitudine & mag-
 nitudine disparibus maximo sumptu constructis:
 quæ vbi attracto per folles vento manūū & pedū
 impulsu conceptū spiritū per vocales cannas euo-
 muerint ingentes sonos & mugitus resultāte testu-
 dine & fornice: cōcordi cum harmonia reddunt: cō-
 centu tubarū & cymbolorū interstrepente. Orgia
 crederes aut Choribātū chorū incedere. Ξ ε υ ο δ λ ο
Χ ε ι α .i. diuersoria egroꝝ educādis fouēdisq; pau-
 peribus quæ vulgo ipsi hospitalia vocant) quatu-
 or habent. Insignius quod nouū vocant super am-
 nis ripas inmensis opibus & structuris ad paupe-
 rum curas dotatū perenni stipēdio ϥ υ γ κ ο ι χ ε ι
γ ο υ γ ι κ ο ι aromatariūq; fouēs. q affatī & abunde
 quæ egris salutaria sunt ministrēt: opemq; ferūt
 In eius diuersorii tēplo sacrosāctæ imperatorū nro
 rum reliquiæ seruant (maxime de saluatoris cruce
 & lācea: & Karoli magni insignib⁹ & vetera regū
 & imperii nri dyademata. qbus impatores nri ho-
 die ad aq̃s craneas idest Appollineas Mediolani
 & rhomæ cæsares declarant. has Sigismūd⁹ cæsar
 in eo motu quo Bœmia a religiōe rhomana defe-
 cerat a Praga Bœmorū metropoli in Norinbergā
 (quam solam inter tot claras germaniæ vrbes hoc
 munere dignā censebat traduxit: quæ nūc quotā-
 nis exactis duobus & decem post pascha dieb⁹ in
 publico foro maxima yeneratōe & cultu ostēdūt

tabernaculo miro apparatu in foro constructo: in quo sacerdos vocalissimus aſtātibus druidib⁹ gabino more præcinctis & diuinis exuuiis onuitis vulgo proclamat magna circūiacentiū regionū frequentia & ex omni germania ad hunc diē populo urbem velut diluuiū quodā inundāte: ob id armatis & cathafractis in ſpeciē prelii pedē tabernaculi forūq; ipſum & portas vr̄bis cingētibus: ne p in ſidias vr̄bi ſacro ſpectaculo vacanti trepidatio aliqua ſuboriat. Referā in hoc loco ſubitū eius diei tumultū ludicra & vana re coortū. Coruus in foro aſtante multitudine culmini domus infidebat: vt q; aduecta preda ſe ſaciauerat: cōſpecta inter late res enata herbula mox ynguibus verrere & roſtro laterē cōcutere & collidere: quoad ſolutus calce in gēti ſonitu per tecta præceps euolutus ſecū alios ſua ruina trahebat: qui fruſtatim decidētes nōn ullorum aſtantiū capitibus inſacti ſunt: & iā ad ſonitum & fragorē in profundo ſilentio (cum omniū animi & aures in cōcionatorē arreſti eſſent) turba veluti repētino malo correpta ſilentium ruperat: ſtationeſq; ſoluerat: tum a laterculis vulnerati veluti haſtis deſuper cōfoſſi eſſent ſublato ingēti clamore perſonabāt: ſecuta mox mulierū & puerorū nō minor (vt in trepidatiōe fit) vociferatio. Iamq; ſalutis ſuæ quiſq; memor: tām vr̄bs capta eſſet: plateatim viciatimq; diſcurrere cōperāt. ſed iam in ordines ſuos ſingulæ cohortes proceſſerant: & ſigno dato: tumultuantem populum qui nullo alio remedio arceri & ſedari potuit voce & verberibus caſtigant. & confirmarunt in eo tumultu aliquorū corpora protrita: aliquorū vulnerata reperta ſunt. Exin ſpectaculi die ſenatus chatenis ferreis forum claudit armatos in modū coronæ circumſtare (vt nemo

NORINBERGA

ad similem vanum terrorē elabi extra septum fori possit) iubet.

CAPITVLVM NONVM DE NOVMVR
bis monasteriis & eorū sanctis & pbatis morib⁹.

Onasteria virorum & sacra *εκκλησια* idest
m cōubernia. vrbs intra murum septē habet:
locis oportunis constructa: & per urbem di
uisa: edificiisq; & ædibus ydoneis donata: & illis
quæ ad rem diuinā religionēq; omandā pertinent
abunde locupletata: illa nō suo sed senatus decre
to & arbitrio regunt. Interdiu noctuq; deo & su
peris psallunt: nō vt in multis germanæ locis per
urbemvagi: cōuiuioꝝ & cauponarū importuni vo
lucres: aut auariciæ studio animarū negociatores:
& a pauperū mensis velut rapacissimæ harpiæ ci
bos auferentes. Memores his moribus religionē
magis foedari: labefactari: cōtaminariq; posse qm
incrementa suscipere. sed vt senatus iussit & voluit
quotidianas supplicatiōes & sacrificia pro salute
reipu. sancta & pia cōuersatione faciūt: ab alienis
abstinentes & illis quæ possidēt: aut quæ vltro ero
gant caste & modeste vtentes: crebris concioibus
populum ad religionē deiq; cultum & metum ad
hortantes: & a viciis deterrentes: laudes premiaq;
virtutū: quæ bonis præposita sunt: & pœnas sctiū
proclamantes. Sacerdotibus etiam popularibus
honestis legibus a senatu coercitis: ne licenciose vi
uāt vt in aliquibus vrbibus fit in quibus sibi om
nia licere per religionē & dominationē putāt. Duo
etiā sacrarū virginū *εκκλησια*: quæ vt se ppetua
castitate deo deuouerunt: ita ab hominū aspectu
sublatæ & oclusæ nec amicorū aut parentum con
gressu aut visu perfruūtur: sed velut mortuæ vitā
agunt. Quapropter dum aliqua cōsecrat plurima

circū eā mortis imago: ante aras pstrata cādida veste induit. & velut sepulcro iam cōposito: sacri laticis aspersione pfundit. suffitione & aliis mortuorū ceremoniis & oratiōibus lustrata. quæ vbi spectante populo pacta sunt: sacerdos candela sibi in manus prestita ad hostiū (p quod tantū virginib⁹ ex religiōe īgredi licet) sistit: Ibiq; ceteræ virgines cātū: oratiōibus: & osculo ingredientē excipiūt. eam collaudātes & extollētes: q; cōtemptis vrbicæ luxuriæ & superbiæ deliciis: penni & iugi se castitati & seruituti dei sanctorū (qua nulla verior libertas est) deuotauerit.

CAP. X. DE DOMIBVS PVBLICIS FRV
mētariis & de fame & generib⁹ panū insolitis.

Omnes publicas in vrbe multas & quottidie nouas extruētes habēt: maximasq; & patētiores frumētarias. Quæ vrbē (dū annonæ charitas ex sterilitate cœli aut calamitate bellorū acciderit) sustētare possunt. Frumēta annorū centū & quinginta habēt acervis iam siue folliculis & nuda adipe fatiscēte. Ex eo frumēto Maximiliano nup e gallico bello in Pānoniā tendēti panis vt desiderabat pistus est: quē & nos apud amicū & hospitē nostrū Sebaldū clamosum antiq̃tatis & līrarum amatore feruētissimū degustauim⁹. Aliasq; spēs panis (de qbus dicemus) vidimus. Sed ille colore & sapore substātiaq; inter ceteros facile noscibilis. Sed quoniam in hunc locū incidimus quo panis mētionē faceremus referēda etiā a nobis est nostrorū tēporū grauissīma fames quā ego ī primis memoratu dignā duxi ne hoc vt alia multa apud nos scriptorū penuria ab hominū memoria elaberet aut tēpore intercideret. Hæc ad annū nonagesimū primū supra mille & q̃dringētos orbis christiani: regni vero

NORINBERGA

Maximiliani anno sexto: ad bienniū germaniā afflixit: furiētib⁹ etiā tūc: ne vlla calamitas sola esset Gallia. Pannoniæ & domesticis germaniæ bellis Quibusdā hoībus p panis vsu erat pirum agreste & corni fructus: sorbūq; contusum modico furfure fermētoq; cōgesto ne partes massæ difflicerēt. alii ex feno herbarū florūq; semina & cū folliculis suis grana excuciebāt Iunipero addito & farre modico licq; in cibū & vitæ alimoniā accipiebāt. Erāt qui fame premente ad priscorū hominū cibū redibāt: glandē fagūq; mola frangentes: & ex illis tortulas quasi oleacei panis pinsebant: fuerūt qui pirū sole aut furno siccātū farre & furfure tātū miscebāt fermentiq; & fursuris partē addebāt quo coagulatio materiæ cohereret. Quidā dū longa famæ cōfecti fuissent: motis tandē dētibus cōsuptis anguiuis priuati sunt corrugatīq; & intortis viscerib⁹ dū panē cibūq; accepissent: herentē siccis faucib⁹ alimēto suffocati & extincti sunt. Cōpertū est multos: ne fame cōtabescerēt: in remediū vitæ caules: rapum & nucū putamina: cōcerptis arborū foliis & corticibus cōcudisse & cū lacte leniēdæ famis gratia absumpsisse. Alii amicorū & vicinorū cōuiuia: vt germani gētiliter epulones & māducones sunt: petentes: nō prius domibus recepti sunt quā tātū panis ante hostium secum attulisse demonstrarēt quantū ad cenā illis sufficere posset. vidisses tūc oīs ætatis & sexus hoīes a rure ad vrbes cōmigrare: intōsum hirtūq; agricolā herciniq; nemoris incolā: fœda & fruticātē barba squalidū: pendētibus genis: macieq; cōfectū: p plateas vrbis hostiatī: velut iumētū famelicū advacua præsepia boans: āte sacras ædes cū iuge & liberis stare: ingrediētes acclāare prehēfare: elatīq; ad sydera manib⁹ & abortis lacris genu nixus rogare: prius qm supos placarēt pieta

tem aliquam: qua nihil gratius acceptiusq; diis immortalibus foret: in se suosq; iam prope fame & inedia defecturos facerēt. Memoria proditū est quēdam tūc in furto deprensum laqueo vt in iudiciū tractus erat addictū: vbi secum ante portā ad gemonias ventū fuerat: scalæ per lictorē admouēdus ille vltro & exultabūdus ter facto saltu ascendit: in interrogatus cur ad paratū supliciiū presentēq; mortem tam leto vultu alacriq; anio procederet: mox ille ad multitudinē conuersus. Testor inquit superiores: & semper mihi culta christianorū numina me nō alia causa qm cogente fame ad furtū coactum cumq; charissimā cōiugem: & ex ea susceptos liberos mortuos fame iam terra cōdidissem: meq; supstitem nullo ingenio aut labore vitā redimere potuisse: ideo furti reus hac hora: fatis vrgētib9 & se hac misera clade mea faciātibus: libēs cōiugē liberosq; meos sequor: gaudeoq; nūc me ab his vitæ liberari miseris: coruis aliisq; sceuis alitibus nobis foelicius natis hanc meā carnē: si qua adhuc ossib9 heret: expositurus. & his dictis. iā laqueo implicitus se a scala: dū liberare illum suplicio populi pietas vellet. precipitē dedit. inmotus prius & neq; palpitās. obliis faucibus. quasi cū sensus humani solacio esuriebundā exhalabat animā. Ferunt multos tedio vitæ affectos necē sibi laqueo cōsciuisse. dū hoc malū Sueuiā & bauariā maxime grassaretur. Iā urbē populūq; Norinbergensem veluti saeva quādā tēpesta afflabat omniūq; anios pculerat. dū pcrebuerat: sine bauarie frumētis. quæ iam defecerāt. urbem egre sustētari posse. cūq; indies pistorum auaricia glisceret panem miseris ciuib9 & operariis precio augescētes eisq; subtrahētes vt vix diurno questu vulgus famē ppulsare posset

NORINBERGA

Mox hac re cōperta: senatus vt in alijs etiam prudens. Frumētarias: butyri: salis: salitarū carniū siccorūq; pisciū & leguminū edes: cellasq; vinarias aperuit: pistorēq; se publicū constituit & gessit laborātibus ciuibus & anio cōsternatis panē omniaq; victui uecessaria recto & iusto precio vendens donec pistorū & auaricia lapidata totaq; vrbs a fame releuata fuerat. Magnū pfecto & memorabile & salutare reipu. factū. Est præterea domus senatoria & pretoria aula patētissima qua dum Germaniæ: aut Cæsaris aut principū cōuentus est causa discutiūt: & publica nuptiarū & chorearū spectacula celebrāt hystoriis & imaginibus vetustissimis imperatorū n̄orum & regū depicta. Sed hec vt bibliotheca publica & ornatissima eius domus publice pari incuria fuligine & puluere obsita est & neglecta.

CAPITVLVM VNDECIMVM DE DOMI

bus cereuisiariis: & armamētariis & expositorū.

Imiliter dū populus cereuisiarios (ita vocāt eos qui cereuisiā coquūt & vendūt) eodē scelere criminare: senatus vt lucri cupidinē ex illorū anīs eraderet: mox tabernas cereuisiarias & brasfatorias edificauit publicūq; potū ex illis exhibuīt. Potus is aqua est: decoctioe fumati ordeī quod tunc vulgo Brasiū vocāt) aut alterius frugis adipe corrupta cui (vt omēs in vicia ingeniosi sumus) sermina herbæ cui humulo (ab ebriorum voce sic dicūt nomē est: miscēt & incoquūt & vt herba pluri mi fumī est: ita semē eius ī aqua cū fruge decoctū inmodesteq; haustū potātes in ebetudinē sensuū & temulentia agit: vidimus dū in Saxonia & littorali Germania essemus post decoctionē eius pot9 siliquas ad plateas yrbiū expositas: iumenta q; ex

illis nidorē fumūq; vt adhuc tepebant naribus at-
trahere pauloq; post in furiam actos boues vibra-
tis cornibus ad mutua prælia se laceffentes: herba
profecto taxo & veneno colchico nocentior & quæ
plerisq; germaniæ populis cediū & multorū malo-
rum causa est dū certa lege & artibus: poculorū vi-
cissitudine inter se cōtendūt: & tāqm de hoste par-
ta victoria sit virtute & gloria de eo quem insensa-
tum & velut mortuū reddiderint gloriātibus. Por-
tus alias si modestiā & naturā sequeris: saluber sa-
ne: & nutriendis vegetādīs q; corporibus leuandi
æstus sedādæq; sitis gratissimus humor. Armamē-
tarias domus habēt ferramētis: machinis: bellicis
q; instrumētis locupletes. Nec facile quis in Euro-
pa vrbē nominauerit quæ harū rerū studio & com-
paratione huic vrbi par esse poterit. Nam si qd vn-
qm germana ingenia pro armis: machinis: tormē-
tisq; rei bellicæ excogitare potuerunt: illic affatim
iuenies acutas & hamatas cuspidas: mucronatas
lanceas: trinodes & quadrinodes clauas: gefas: fra-
meas: acinaces: falcatos currus: toracas: loricas tri-
lices: papiliones: sarissas macheras: catapultas.
Cernerēs instrūenta ad muros quaciēdos difficiē-
dosq; exquisita: & ad omnē apparatū bellorū: ex-
pugnationumq; necessaria: seu castra ponere: seu
martē eminus: cominusq; cōserere oportuerit bom-
bardarū. balistarū. mortariorū. tormētorum. fun-
darum. omnisq; generis telorū infinita pene mul-
titude diuersis variisq; formis admirabili ingenio
& arte & diuersis vsibus apte ingentes orbes glā-
des & volantia saxa sternacē vagumq; ignem flā-
mas tedasq; aliamq; materiā pnciosam & exicia-
lem iaculātes: & quēcūq; hostem in cōditiones pa-
cis & deditionem cogere profligare exterminareq;

NORINBERGA

possunt emittentes quorū omniū vsum & formam describere magis belli q̄m pacis scriptorē posceret
 Expositiorū domus seu vt gr̄ci omnia q̄m nos meli⁹ βε εβ 07 ε 0 ϑ / α: vt sex⁹ maris & fœmiæ ē: du
 as publicas habēt quibus infantes a genitricibus paupertate: imbecillitate: infamia. timore aut pu
 dore vt affectiones illius sexus sunt) expositi edu
 cāt: his summa cura & studio nutricū maxima pi
 etate incerta soboles adolefcit. Collatis etiā nuper
 pio affectu pecuniis vt vir & fœmina his domib⁹
 præceptionis munus obirent. qui pueros prius si
 ne lege & institutione: barbaroq; inter se fremitu
 & ritu viuentes: iam in ingenuis moribus & cha
 racterū Rhomanorū cognitione & formatione in
 buūt. Eius pietatis & multarū aliarū aliquādo ho
 spes noster Sebaldus autor & sollicitator apud ci
 ues extitit. Cum autē puericiā in his domibus exe
 gerint iamq; rationis cōpotes facti fuerint ciuitate
 mas & fœmina donat & vt de ingenio indole aut
 idustria spes est: ita mas negociatori aut operario
 (quos εβ ρ α σ τ ε β ε β gr̄ci idest opere manuū victū
 querētes vocant) cōmendatur: fœmella ex pietate
 dote assignata viro copulat. Aciuib⁹ orbat⁹ ple
 riq; aut infœcūdis adoptāt: sed quoniā in eū locū
 a nobis peruentū est nunc etiā ceteras vrbs pieta
 tes cōmemorabim⁹ quas illi vt multa vocabula a
 gr̄cis etiā germana lingua accepimus ελ ε μ σ γ υ
 ι α ε s idest misericordias vocāt.

CAPITVLVM DVODECIMVM DE PIE

tatibus & elemosinis vrbs & leprosis.

On facile quis urbē p religionē christianam
 n offendet q̄m huic nostræ cōparare queat tā
 propensa & exposita in pietatis opera ē. sunt plus

qm quadrigēti nūmi aurei perenni redditu q quot
 annis in illorū ciuiū subsidiū & vitæ sustentationē
 erogant: quos aut fatū aut iniqua sors externus &
 lōgus carcer: vel æs alienū (dūmodo ex sua culpa
 obæratu nō sit) fregerit. aut quas incēdia latroci
 niaue opprefferint: & in egestatē cōpulerint: q ali
 quādo cū ignomiā & cōtumelia urbē cogerent de
 serere hoc annuo & occulto stipēdio cū quibus ra
 tio generis dignitatis aut familiæ habet sustētant
 donec defæuiente fortuna redeūtibz placidio/
 ribz astris tempestatē naufragiūq; enatarint. Il
 lud ego maximū pietatis opus duco: quo ingenui
 etiam & in tacita calamitate cōstituti cōsolantur.
 Sunt post hanc certi & publici redditus honestarū
 puellarū dotibus reseruati: quas parentes pre ino
 pia matrimonio locare nō possunt: aut pupillæ or
 phanæq; fuerint. dūmodo spectata pudiciā & p
 bitate morū sanctitateq; insignes fuerint. Sūt du
 odecim viroz decrepitorū (quos illi duodecim fra
 tres vocāt) duo cōtubernia. In quæ ciues operarii
 colligunt: qui senio aut longo labore effectis iā vi
 ribz fessi: victu & corporis cura egentes. hi a tre
 decimo fratre illorū curatore: omibz vitæ necessa
 riis prouident. Pro fœminis etiā multis domibz
 eadē pietate cōstructis & fundatis: Sūt hebdomo
 dales & vt ipsi dicūt dices sportulæ (ita eā pietatē
 apud Rhomanos quōdā extitisse & vocatū fuisse
 inuenio) hæ centū & sexagintaquatuor ciuibz egē
 tibz singulis hebdomadibz die solis: vbi sacer
 dos sacras vndas in populū sparserit ppetuis red
 ditibus panē: carnē laridū: aut dum ex religione a
 carnibz abstinet: pisces sardani quā illi allec pi
 sum aliaq; legumina elargiunt. Decē sportulæ nū
 mo aureo cōparant: cōstitutis dispēsatoribz q de

NORINBERGA

honestate: probitate: necessitateq; accipientiū cog-
noscant & examen faciant. Sunt insup minores &
pennes etiā sed pecuniariā sportulā quā die vene-
ris quinḡgintaquinḡ ciuibus sed aliis a superiori-
bus in singulas ebdomadas solidū (ita nūmisma
vocāt quod vices sumptū aureū Renēsem reddit)
erogātes. Est aliud piū opus q; sex ciuiū filiis an-
nuos sumptus quinḡ annis ad gymnasia genera-
lia mittit: Primi sacris lris & theologiā student. Se-
cūdi ordinis humanis & diuinis legib; operā dāt
reliqui medicinā. Hi dum suurū stodiorū prēmia
honestioresq; titulos doctorū quod in eorum arbi-
trio positū est merent in vrbe reuocāt quorū ope-
ra si vrbs indiget digno a senatu stipendio proui-
dent quotiesq; in cōmune cōsulto opus his fuerit:
consiliis adhibent; quod si extra vrbe apud princi-
pes aut alias vrbes illos agere cōtingat sacramēto
adacti sunt. dum suis cōsiliis opus est reip. & ciui-
bus adesse. Est & aliud pietatis op; & quod nus-
q; apud alias vrbes aut gētes inueneris aut audie-
ris. In ea ebdomada q; de saluatoris nostri passio-
ne obseruamus leprosi vtriusq; sexus ex omni regi-
one in vrbe cōfluunt. Sexcenti: octingenti aliquan-
do cōueniunt: domo publica in vrbe ad cōuentum
illorū cōstructa: qua p eos dies reficiunt. Qui vbi
cōuenerunt sacerdos & phisicus eos de qbus certi-
tudo morbi nō cōstat lustrāt & intuent signis eius
plage diligēter aspectis: si aut lues cuti inolita aut
alterius egritudinis causa caro polluta sit. Moxq;
iudiciū mundi & inmūdi corporis proferētes velu-
ti in delectu militū fit illos excludūt: alios ad colle-
ctā multitudinē cōscribunt: datis lris a senatu his
qui mundi reperti sunt: suā sanitatē testātib; quo
delectu habito sacerdos dato ad concionem signo

omnes die quē de cena domini appellāt in vnū lo-
cum cogit. Is est quē ad edes diui Sebaldi x. o. / M. /
7. H. o. / o. / græca voce dicunt. Nos dormitoriū mortu-
orum dicere possumus : cōscensoq; sugesto hortat
illos ad paciētiā & tollerantiā: quodq; eā mēbro-
rum luem corporūq; foeditatē & q̄ ab hominū soci-
etate extra vrbes & pagos eiectiuuāt æquo & pla-
cato paciētiq; animo tolerēt: sanctorū martyꝝ &
heremitarū meminisse velint: maximeq; acerbissimā
saluatoris nostri passiōē pre oculis habere &
mente reuoluere: quantas ille pro humani generis
salute & redemptiōe cōtumelias: suiq; sanctissimi
corporis plagas sustulerit: cuius corpus mox per-
acta cōcione in memoriā passiōis eius sumpturi
sunt. Quibus ita cōsolatis & cōfirmatis post sacri-
ficiū in sacello qd' cimiterio adiacet a peccatis pur-
gati dominico corpore cibant. Deīde instructa ce-
na lautissima in cōmune cenaculū omēs cōueniūt
Videres tūc nobiles & insignes matronas ingenu-
os & magnificos ciues velut ministros præinctos
ad illorū mēsas stare incisorio p̄pinatorioq; mune-
re velut ad regū epulas gaudere: ministerioq; in-
ter se certare: cōuiuātesq; adhortari: consolariq; vt
corpus cibo animiq; gaudio expleāt. Tanta pien-
tissimarū matronarū & optimorū ciuiū pietas &
studiū circa miseros est. Ast vbi iā epulæ mensaq;
remotæ: & hymno dicto singulis vestis p̄ tunica &
linea cōmissa dat: cū viaticoq; ad p̄pria salutatiōe
& futuri anni inuitatiōe facta remittūt adde nūc
ad has vrbis pietates q̄tuor ante portas domus le-
prarias & duo publica in vrbe & circa vrbē pegri-
norū diuersoria quæ ab oībus regionibus & terris
itinere fatigatos colligūt: cibo potuq; per diē & no-
ctē reficiūt. Secūdo die recuperatis virib⁹ cū via-
tico ad institutū iter dimittūt. Adde nūc huic pieta-
ti pauperes adolescētes a ruræ & ceteris vrbib⁹ di

sciplinaz & lřarũ causa influētes quos vrbs q̃tuor publicis gymnasiis larga manu fouet. Accedit ad Italicarũ vrbiũ morē & imitationē: p̃ īgeniis pueris & adoleſcētibus erectũ stipēdiũ centũ aureorũ quo vir in rromanis lřis eruditus in poetica & oratoria in publica domo legit: ad id stipēdiũ prim⁹ a Monaco Henricus Greningerus vocatus: vir in Rromanis lřis exquisita doctrina olim in Italia institutus: vita & morũ honestate cōspiciuus & singulari humanitate & modestia præditus. Eius erectiōis & stipendii autor apud senatũ genitor hospitis mei Ioannes Pirckaimer vtriusq; iuris p̃fessor: fuit. Sed iam alia prosequamur.

CAP. XIII. DE MAGISTRATIBVS VRBIS

Rbs trifariã: in plebē mercatores & p̃res: qui antiqua generis claritudine insignes: diuisa ē Inter quos octo & viginti fere honestiores & veteres familiæ sunt: apud quos sũma rerũ & imperiũ est qđ græci αἱ δημοτικαὶ αἱ vocāt: publicosq; honores illi soli & m̃gratus a plebe & mercatorib⁹ separati obeũt: in quorũ manib⁹ ratæ leges & sũmũ ius qđ nusquã in aliis germaniæ vrbib⁹ iuenies) repositũ est. Hi ex agris & prediis viuũt: negociis tamē & mercib⁹ vt huius vrbs mores sunt pleriq; dediti: patrũ & plebis rarũ cōnubiũ. Corpus senatus sex & viginti viris cōstat: tredecim ex his ptatē ī ciues exercēt quos illi scabinos / romani pretores urbanos) vocāt. Ceteri de rep. cōsultāt duob⁹ sem p̃ ex vtroq; ordine p̃ mēsem consulũ nomie gaudētibus: quos ipsi m̃gr̃osciuiũ vocāt: quo instituto nationes tredecim annua solis cōuersione illorum numero explent. Questores aut̃ qui ceteros senio fide: modestia: & probitate antecedunt ex his duos habēt. Isq; sũmus apud eos magistratus est: q̃ omnium vectigalium (quæ rei publicæ nerui sunt)

sacrarū ediū & monasteriorū & eorū reddituū totiusq; vrbis ærarii curā habēt: sunt preter hos ferme ducenti ex tribus quos diximus ordinib; senatorii viri: qui semel in anno & vbi res arduæ postulauerint coeunt & in cōmune cōsultāt. hos ipsi nominatos vocāt. Est quiqueuiratus apud quē criminales causæ discutunt: hiq; tribus per ebdomadā diebus causas audiunt. Quibus etiā diebus prætores vrbani in ciuilibus questiōibus ius dicūt assidētibus semp tribus doctōribus iuris peritis. Est preterea pretor arualis qui rusticis ius dicit: vrbis ac ciuib; subiectis. Ex qbus cū necessitas ingruat supra decem milia armantur. inter quos circa sex milia egregie bombardis periti. Currus autē falcatos ac preliares yltra tria milia ex his instruunt. Nullū ī vrbe oparioꝝ aut plebis publicū aut oculum conuentū patiunt. Nec cōiuii religionis aut exequiarū causa: pnciosum illud & exiciale reip. arbitrātes q; ex talibus cōgressibus seditiōes & factiones discriminaq; popularia seminent & pullulent: quæ res multis germaniæ vrbibus libertatem nostra memoria ademit. Quod si aliqua inter operarios similtas aut dissensio orta fuerit nō ad capita operariorū & ad primores artiū sed ad senatum omnia referunt qui vt patres cōsederit statim duos ad illos priuato colloquio mittūt qui concordiam tentent & dū illi ptnaces pstituerint cōfestim ad senatum causa refert graui multa cōcordiam empturi. hac castigatiōe repressi plures inter ciues cōtrouersiæ tollunt & ab iniuriis abstinent. Cæsar Fridericus dum Rhomæ cōsecrationē coronæ a pōtifice (vt imperatores nostri ex religiōe solēt) accepisset utq; Norinbergā rediit populi multitudinē effusā ante portas vndiq; vidēs & vt vrbē intrasset ciuitatē in populū effusam obsessas vndiq; plateas & recta laborātia & velut diluuiā quādā vidisset senio

re vrbis q̄ tunc leuē eius adequitabat interrogauit
 quonā ingenio & arte tantā multitudinē sine iedi-
 tione & tumultu regerēt & cōtinerēt. At ille vt vir
 venerāda canicie & sūma animi prudētia erat. ver-
 bis inquit imperator inuictissime & grauib⁹ pe-
 cuniariis corpisq; p̄cenis id effici⁹. significās inge-
 nuos ciues verbis & piis adhortatiōib⁹ monēdos
 esse hisq; se emēdare. Plebē autē vt seruile & ido-
 mitū vulgus nō nisi corpis pena aut pecuniā mul-
 cta a delictis arceri debere: ad cohibēdaq; pecca-
 ta plus timorē qm pudorē apud vulgū valere. vox
 digna & salutaris reipu. cunctisq; ciuitatū rectori-
 bus & principibus memoriā tradēda. Nullus in
 vrbe publicus aut priuatus locus patet aleæ: taxil-
 lis: potatiōibus aut aliis quæ corrūpere aut depra-
 uare mores vrbis possunt: preter eū quē senatus p̄
 ingenuis solū cōstituit relaxandorū aniorū gratia
 ne decoctoribus & abligutoribus bonorū suorū
 occasio aut irritamentū preberi possit quod in illo
 rum hodie vrbibus qui ex religiōe sibi cuncta lice-
 re putāt: tanqm in decus & incrementum reipu. chri-
 stianæ fieri videmus: Qui ne dum publicas lusori-
 as tabernas vilissimis scurris deorūq; cōtemptori-
 bus locāt: verūetiā ipsi de his questū tanqm hone-
 stum lucrū querūt & recipiūt: In qbus cernerēs sa-
 cris iniciatos: & quos nec habitu: verbis & mori-
 bus a plebe discernere possis in corona sedere. ale-
 am: pocula: taxillos pari furore & insania tractare
 execrare: furere: & idignari: & quod magis stoma-
 cheris i ruborē pallorēq; eferuescere brachia iacta-
 ri: ingemiscere seq; suāq; fortunā & vitā accusare:
 dirisq; deuouere. irāq; & tremētia labra in deos &
 hoīes exasperare. Hi seculi nrī mores & christia-
 næ religionis p̄cipes sunt: in quorū vsum reddit⁹

a maioribus nris relictis pio in religionem affectu.
 quorū hodie tāta luxuria & auaricia est: vt si totus
 orbis ipsumq; cœlū cū sole ab eis prendi posset ve
 ctigale facerēt. Honestatis curā vrbs talē & circa
 foeminas habet vt ne dū de illarū vestibulis verum
 etiā de pedum vinculis leges tulerint: eiusq; rei se
 cretos delatores habēt qui eas quæ legi nō parue
 rūt denunciēt: ferūt multā pecuniā publico arario
 quotānis inferri quarūdā foeminarū ad voluptatē
 instructarū licencia & immodesta lasciuia. cogunt
 aut singulæ apud senatū cōparere & multā offer
 re vt illarū cōtumaciā verbis etiā & monitione be
 nigna ad verecūdiā & modestiā inducat. Quod si
 qua inter mulieres cōtrouersia coorta fuerit: altera
 q; alterā iniuria: verbo: factove indecoro vt ille se
 xus maledicētior est leserit: aut quæ pellicatui aut
 lenociniis fauerit: vel castitati puellarū posuerit infi
 dias: aut adulterorū cōgressib; cōsuluerit: certo aut
 vago autore d'lata p'blico foro ante curiā patrū ma
 gnū saxū i globi formā excisum humeris gestare
 cogit precone cū timpano & fistula præcedēte ad
 cuius pulsum in foro a toto vulgo concurrūt. In se
 quētibus & acclamātibus pueris & ætate puecto
 ribus fœdaq; sugillatiōe cauillis & probris saxo o
 nustā vt lentiori gressu spectaculū prebeat cōfusi
 oneq; & calūniis subiaceat insectātibus & p circū
 agātibus: ridiculū profecto & plenū cachinno spe
 ctaculū & coercēdis mulierū delictis satis efficax
 documētū Has enī vituperatiōes aliquādo magis
 metuūt qm leges ad bene beateq; viuēdū cōstitu
 tas. Sed nos iā reliq; vrbs ornāmēta cōsectemur.
CAPITV. XIII. DE POENIS SONCIVM.

Vmmam libertatis vrbs curā habēt quod si
 qua cōtencio aut rixa in vulgo cōcitata fuerit
 astansq; ciuis illis priusqm mutuis verberib; aut
 cedib; se affecerint pacē venerari & ab iurgis ab

NORINBERGA

stinere senatus auctoritate præceperit & illi i furo
 reptinaces perstiterint. Mox apparitores q liberta
 ti vr̃bis inuigilāt accurrūt carcerib⁹ illos cōfestim
 mancipātes. Proscribūt vltra germaniæ (vt lōgissi
 me ab vr̃be qui in patriā deliquerint absint) qua
 tuor nemora & flumia: Bacenin: sueuiæ: piccariā &
 herciniā Frāciæ & Turigiae & Bœmiæ Danubium
 Albin Rhenū & Mœnū : qbus flumibus & siluis
 vr̃bs ad q̃tuor mūdi latera in medio sita circūsepta
 est. Eos autē qui delicta cōmittūt leui etiā aliquā
 do causa diuerfis pœnis & generibus tormentorū
 exq̃sitis afficiūt aut questioib⁹ subiectos dānant
 vt sint reliqs documēto & magnitudo pœnæ alios
 pterreat: alios ad palū in foro vinctos ferreo lupa
 to circū collū adacto corā multitudine stare cogūt
 publico foro vulgiq; ludibriis & ignominiiis expo
 nētes. Alios p vr̃bē virgis ad cruorē cesos ante por
 tas deducūt & extorres ab vr̃be & trās nemora &
 quatuor flumia p̃scribūt. Aliis oculorū orbes effo
 diūt aut præsectis aurib⁹ & amputata manu vr̃be
 expellunt. Linguas dei sanctorūq; blasphemato
 ribus præscindunt: digna tragœdiis materia & de
 Oedippo Thereoq; d'cātata Periurii reis digitos q
 b⁹ ille tactis sacris cœlestia numia ī testes vocauē
 rat amputāt. Falsariis monetæ vt iā metallariæ ar
 tes adulterinæ prauorū hoīm ingenio inuēte sunt)
 aut alteri⁹ rei cauterio velut pānoniis equis fronti
 b⁹ aut genis indelibilē characterē inurūt taliq; no
 ta pœnas nepharii pēdūt. Neminē oculto veneno
 aut Toxico placidissimo genere mortis (qd' equi
 dē germanæ simplicitati tribuo tollunt. In nullos
 sæuius graui⁹q; qm ī latrones: parricidas: fures &
 priā hostes aniaduertētes: cernerēs āte portas ī ge
 moniis dānatorū cadauera suspēsa mutuis se dum
 aer mouet) ossificari cadauerib⁹ & velut diomedeis

presepis a cornuorū sceuarūq; volucrū rostris lace-
 rari: falsarios mercū aut monetaꝝ sacrarūq; adiū
 spoliatores & sacrilegos: viuos rogo impositos aut
 ad stipitē vinctos cremāt: inserto sub ascellis capi-
 ti: inguinibusq; nitri puluere vt flāma fomētū corri-
 piat. Latrones & parricidas nō crucibus agūt aut
 culleis insuūt: sed aculeatis rotis tibiae & lacertoꝝ
 moras cōfringūt: Cōtritisq; singulis ossibus carni-
 fex ceruicē & prācordia humerosq; ingēti rotā cita-
 to impetu pulsat: a sedibus & amico domicilio lati-
 bulisq; suis miserā explodēs animā: dein lacerū &
 deforme cadauer spirātibus calētibusq; adhuc ve-
 nis rota supra palū suffixa in aura resupinatos vo-
 lucribꝯ exponūt. At qbus cum mitius agit viuos
 prius ense pcutiūt: dein truncū ipm suplicio rotā
 afficiunt. In mortuos etiā & exanime corpus sēui.
 Nec ad has pēnas miseris pficisci dat. sed equo
 adligatos supinos ad hēc tormēta trahunt p saxa
 lacunas: voragine ibricēsq; platearū miseroꝝ cor-
 pora vt de Hippolito tragœdia gemit lacerātes:
 obiter vncis flāmatīsq; forcipibus suras & muscu-
 los aliaq; carnulētiora corporis loca vellicātes fœ-
 dū illd' i germanicæ sēueritatis triste spectaculū:
 nec ad coercēda latrocinia cedes & rapinas perdi-
 tissimorū hoīm sufficiens & efficax exēplum: dum
 lacera corpora & trūcos artus & infecta tabo cani-
 bus & sceuis alitibus cadauera exponūt Hostibꝯ
 patriæ & in eā cōiurantibus exta rimant & veluti
 aruspicina aut ὀρχήστρῳ fieret: carnifex primū cor-
 scrutat: resectis deinde ceteris intestinis corpus ex-
 enteratū in qtuor partes lancinat vt manꝯ & crura
 exerunt. Has tanqm ex religiōe ante vrbis portas
 palis & crucibꝯ affixas ad qtuor mūdi regiones &
 cœli cardines exponūt. Tāta germanoꝝ latrocinii
 & sacrilegii vindicta ē. Nec mulieribus (tātus se-

NORINBERGA

ueritatis & iusticiæ rigor ē parcit̃. quæ cū vt raro
se a sceleribus abstinēt. toxico aut amatorio pocu
lo lymphaticos fecerint aut fascinatōe aut supstiti
one ifamata fuerint: vel quæ partū necauerit aut
inmaturū excusserint diuersis supliciis afficiūt aut
culleo insutas submergūt: aut igne vitā adimunt:
aut viuas humo defodiūt: nec his tormētis & cruci
atib⁹ humana temeritas a flagiciis & scelerib⁹ ar
ceri & absterri potest. quin semp scelus sceleri ac
cumulent. Nouis etiā ingeniis crimina ppetrantes
vt nō satis illis digna suplicia & tormēta respōde
ant. Oībus dānatis cū ad suplicia ducūt cucullus
capiti inicit: ne ex amicis: cognatis: notis aut igno
tis animi turbatio: aut desperatio misero suboriat̃
sed fixis humi & obductis obtutibus & facie: ad
mortē quasi incognitus trahat̃.

CAPL. XV. DE VNIVERSALI VRBIS IVS

ticia legibus cōuiuiorū. nuptiarū Iu
deis & vini corruptoribus.

Niuerſalis iusticiæ: quæ alienæ utilitatis spe
culatrix est: & eorū quæ ad ciuilē cultū perti
nēt vigilantissimā curā agunt: pōderū: regulæ: mē
suræ: vtriusq; ex auro & argēto monetæ & in cūcta
rū rerū administratiōe æquabilitatē seruare præ
cipiētes. Mercū adulteros grauissima anīaduersi
one corporū & pecuniæ puniētes. Nupciarū & cō
uiuiorū & quicqd eorū est quæ in fauorē matrimo
nii & cōtrahēdæ amiciciæ causa fiūt de cibo & por
tu nūeroq; cōuiuarū sūptuarias leges tulere neq;
carnes & pisces simul sepelire vētribus cōcessum ē
Satis visum vnū elementū ingluuie nra spoliasse
& nō cunctis naturæ mēbris vt luxuriæ popinali
modum ponāt propter gulā nostrā insidias posu
isse: easq; cōmessationes yelut iacturas & inanes

sumptus & quibus se ciues exhauriūt dānauit. Lege etiam de canibus lata: vt singuli patresfamilias vnū tātū canē nutriāt. venatiōe canū nocturna ob eā rem p vispilonē demandata: vt extorres nocte molossis suis prēdat & mactet: venatori tamē carni ab hac lege immuni. In natiuitatib⁹ plis & funeribus (vt p totā ferme Germaniam fit) epulationes nō cōcedūt: ne mulierū adgregationi occasiones ebrietatū dari cōtingat. In cōuiuuiis autē dum publicas voluptates īstruūt. epularis sermo cōcinnus & preter cōsuetudinē germanorū sedatus nec murmurabūdus nec in licētiosos cachinnos effus⁹ sed verecūdo silētio pressus prudēs & accurat⁹. Vīnorū etiā corruptores vtinā grauiore suplicio afficerēt. cuius corruptelā: vt multa alia nostra secula excogitauere: ita illa quoq; adulteratio & execrādū malū inuētū est: nec iam solum p germaniā: sed & per Galliā Pannoniā Sarmariā: aliasq; terras scelus illud se plātauit: dum colorē: saporē: odorē: virtutem: substantiā: patriā etiā in illis mutāt. Inuentum illud druidæ esse ferunt Martino Bauaro nomen illi erat in franciæ opido quod a nigra quercu dicūt: dignus pfecto æternis supliciis qui liquorē (& quo res sacræ fiūt) corpori humano gratissimū pestifer⁹ & letalē fecit. Naturæ munus & quo non aliud prestātius sydera ipsa ornamentūq; mundi Phœbus excoquit cōtaminās & inficiēs & quod in gaudium & alacritatē & curarū nostrarū remediū natura nobis elargita est: ille in toxicū & variarū egritudinū causas mutauit humani generis extīctor: sanguinarius & crud⁹ carnifex Quod si meritiū & monetæ adulteratores capitali pœna apud vos prudentissimi senatores plectunt: quali illum

NORINBERGA

supplicio afficiendum censetis qui tot homines occi-
 dit aut in egritudines coniecit: quot hodie vinū bi-
 bunt. Illi paucioribus corruptelas suas vident. Il-
 le etatē omnē & vtriusq; sexus homines in varia pe-
 ricula adducit. Mulieribus sterilitatē inducit. abor-
 tus facit. Cōceptumq; foetum abigit: nutricib⁹ lac
 inficit aut subtrahit: Arteticos dolores corpori im-
 mittit. In viris autē intestinorum renumq; tormina
 (quo nō maior dolor corporis est: & corrosiones vi-
 scerum inducit: & vt plura paucis dicam venenum
 inflāmat: mordicat: adurit: extenuat: exiccat: nec
 sitim aufert: sed auget vt natura sulphuris est. Cu-
 ius magnā vim prius qm deferbuerint vina cōmi-
 xtis aliis noxiis & venenosis rebus quæ hic docere
 pudet addunt. naturam trāsmutātes: hoc nos sub-
 dulci melle venenū amicis nostris: vxoribus & li-
 beris & nobis ipsis vt magna pluribus annis vini
 charitas fuit tam magnis pecuniis emimus: natu-
 ra tanti sceleris vltice: quæ hunc liquorē per tot an-
 nos ppter hos suos hostes & vniuersū humani ge-
 neris exterminatores subtrahit. Quocirca patres
 prudentissimi non solum eorum vasis concussis in
 fluuiū vestrum tale venenum effudere debetis: ve-
 rumetiam huius vini propinatores in rogum & ig-
 nem viuos precipitare debetis: non minus huius
 toxicī qm latrocinii curam agentes. Hebreos in ea
 parte quæ in septentrionem spectat vrbs habuit &
 fouit: sed ob iustas & necessarias reipubli. utilita-
 tes nuper expulit & explosit: gentem transmari-
 nam insigni contumelia & ira numinum a patriis
 sedibus exulantem: quæ eius sacris & superstitio-
 nibus adhuc dedita cūctis regiōibus aduersa edu-
 rat Nec satis erat tātū auri & argenti ī Italiā mercū

& conseruādæ religiouis christianæ gratia a nobis
quotānis inuehere. Illos etiā pecuniarū nostraruz
corrosiores & fœneratores intra sinū nostrū p Ger-
maniā fouem⁹. Et quod quorūdā prīcipū nostrorū
auaricia a suis extorquere nō potest: hoc p suorū sū-
ditorū & pauperū locatōem & redēptionē efficiūt
vt tādē a Iudeis vsuras & vectigalia & tributū col-
ligāt. Fœlices pfecto vrbes & terræ quæ hac hoīuz
lue carēt: ne multis furti occasione & bonorū suorū
distractiōne prebeāt. Videres ab illis christianorū
supellectilē vestes: aurū: argētū: sacra etiā vasa ca-
lices veluti pscriptā predā sub hasta vēdere. Chris-
tianorū pecunias nō tantū: sed & sanguinē nostræ
fitire: dum veteris suæ supsticiōis extispicia cum in-
fantib⁹ nostris: quos cruento & atrociter mactant:
celebrāt. & hoc diuinatiōis genere futura pergrūt.
nullā Germaniæ urbē imunē reliquere: qm hoc sce-
lere nō polluissent. Sacris etiā hostiis & sacramen-
tis nostris sæpe ablati cōtumeliaq; & ignominia
affectis. Quia ppter flāmis aliisq; supliciis sæpe ex-
cruciati magnā suorū scelerū fœditatis & pfidiæ re-
liquere infamiam.

CAPITVLVM SEXTVMDECIMVM

& vltimū de annona & victualib⁹ vrbis

a rmēta & pecora: oues & capræ in vrbe nō sūt
ppter mūdiciā: qmuis ad primū ab ea lapidē
ingēs copia sit. Gregaliū & cicurū ipsa prorsus ex-
pers. Quippe quæ in tā sterili solo sita est vt vix lo-
custis & formicis cicadisq; (quod omniū insectorū
maxime ieiunū genus est) alimētū cibūq; pcreet.
Ipsa tamē ānonæ & cōmeat⁹ habūdātia nullis ger-
maniæ vrbib⁹ ad flumīa & ad inclitos port⁹ Co-
doni & oceani nrī cōstructis iferior ē. qppe quæ se-
pe trigīta aut q̄dragīta prīcipib⁹ ipatori & regib⁹

NORINBERGA

victum & omnia ad eorum familiam necessaria admini-
 strauerit. Nullius rei quam vel luxuria regum aut ebrii
 seculi aut naturae necessitas requirit egens: vini: fru-
 menti: olei: salis: carnis: piscium: salutarum: ferarum: volu-
 crum omniumque rerum victualiumque copia & affluen-
 tia abundans & exuberans: iustoque & legitimo
 precio (tanquam apud se natiuis opibus genitum sit)
 quod inter licentem vendentemque conueniat omnia affa-
 tim exhibens. a Moeno Tubero Cocero Aesto fraciae
 annibus. & Necaro Sueviae & Rheno patre flumi-
 num vina. ex Pannonia & Boemia carne in singulas
 ebdomadas boues cetum mactans preterea vitulo-
 rum & pecorum multitudinem magnam. ex Norico salē
 ferrum & frumenta cuius mille modios singulis se-
 ptimanis absument quorum unus hominem per annum
 pascit ex qua re colligitur ciuium numerus quinquaginta
 duo mila excedere. Ex Italia omnis generis fructus &
 peregrina vina: succos: odores: aromata transina-
 rinaeque opes magis ad instrumenta gulae & delicia-
 rum patrocinia quam ad vitae necessaria inuectas. Haec
 omnes res pecuniis quae a negociatoribus importantur
 commutatione mercium facta a ciuibus & operariis com-
 parantur. Indidem victitantes & ut eorum verbum est non
 terra caelo aut aere ut ceteri mortales sed solo num-
 mo viuētes. Quo circa magna mihi intuēti remp-
 vestram grauissimi senatores admiratio subiit. Cum
 enim alias vrbes quae hodie adhuc florēt: vel quae
 iam longis ruinis excidere: celebritate tamen famae
 aut laetiarum beneficio adhuc apud nos memoratae:
 has aut inclitis portibus & fluminibus: mariū com-
 mercio: vbertate terrarum: aut pecore: mineris bellorum
 gloria aut imperio in vicinos auctas locupletatasque
 legimus & videmus. At vos in vicinos studio ob-
 lequio: amicitia: & fide insignes: eiusque rei gratia

nō fragili & facile perituro papyro sed firmo pga
 meno omēs vras epistolas & senatuscōsulta emit
 titis. Et sicut parādā pacis cōseruādāq; fidei & fa
 derū autores. ita latrocinii dominatiōis & rapina
 rum semp impaciētes & infestissimi hostes fuistis.
 Quorū agrū dum lustrō siluā sabulum & arenam
 inuenio: dum fluuiū spectro ceruum transilire con
 iicio: & is vester Ocean⁹ Rodanus Rhenus & Da
 nubius quibus rebus in eā opinionē adducor: vt
 crediderim vestrā vrbē (sicut grācia de quibusdā
 suis vrbibus canit) a diis immortalibus cōditā &
 in hunc vsq; diem in ornatissima sua repu. & in tā
 ta populi multitudine sine cuiū seditiōe & tumul
 tu numinū fauore cōseruatā: in quā velut in cōmu
 nē patriā totius germaniæ gentes & collimiciæ no
 stræ nationes cōfluunt: quos a latrociniiis tutantes
 vos recipitis: & variis mercibus onustos p ynīuer
 sam Europā emittitis societatis humanæ & cōmer
 ciorū cōseruatores & principes cœlesti aliqua & oc
 culta credo virtute (vt doctissimi de loci natura dis
 serunt) in vrbem vestrā desuper diuinitus infusa.
 Quam precor faustam fœlicē stabilēq; dii immor
 tales vrbīū & locorū antistites & fatales genii in
 digetes & hospitales. diu in fœlicitate sua si qd ex
 voti nostri nūcupatione illi accidere potest conser
 uent & tueant: dum rotat astra polus feriunt dum
 littora venti.

Finis libelli de situ instituto & moribus No
 rinbergæ. Cēsoribus Ioanne Dalburgio Vur
 maciensi Episcopo & Villibaldo Pyrkhai
 mer Patricio & senatorii ordinis viro integer
 rimo philosophiæq; & in vtraq; lingua græca
 & Rhomana eruditissimo: & Ioanne Cocli
 te ducali senatore.

CONRADI CELTIS HYMNVS SAPHI
CVS IN VITAM SANCTI SEBALDI

Egiæ stirpis soboles Sebalde

■ Norica multum veneratus vrbe

Da tuam nobis memorare sanctam

Carminē vitam

Te sacris votis generant parentes

Cum diu lecto sterili vacassent

Teq; suscepto statuere castam

Ducere vitam

Natus his sanctis puer ergo votis

Galliæ claram properas in urbem

Artibus sacris animūq; cultis

Moribus ornans

Hauferas sanctas vbi mente leges

Patriam doctor rediens in aulam

Regiam queruut tibi mox venustam

Iungere sponsam

Vt dies latis fuerat peracta

Nupciis virgo pudibunda vultu

Ducitur cello tibi copulanda

Candida lecto

Cumq; iam clausum fuerat cubile

Et quies cunctis foret alta rebus

Tu tuæ sponsæ loqueris pudicæ

Talia verba

Nata de magno mea sponsa rege

Non tuum castum violabo corpus

Si placet mecum pia vota castæ

Iungere vitæ

Aduit virgo tenero pudore

Et deo magnas dedit ore grates

Integram seruans generosa casto

Corpore vitam

Ipse mox celsam genitoris aulam

Spiritussancti monitu relinquens

H orridas siluas heremūq; vastis
 Saltibus intras
 E t per exesæ cauā saxa rupis
 S tratus orabas manibus supinis
 F eruidum solem:boream:niuesq;
 Passus & imbres
 F t feras inter medius quiescens
 S æpe montanis faciatus herbis
 H auferas puram liquidis fluentem
 Fontibus undam
 H is vbi corpus dapibus foueres
 M entis in puram tenuatus auram
 S æpe diuinos nitido videbas
 Pectore vultus
 S ic tribus lustris tacito peractis
 I nde rhomanam properas ad urbem
 Q ua dei verbum monuit per orbem
 Spargere pastor
 I pse mandatum recipis paternum
 E t vagus terras varias pererras
 D onec immensum peregre venires
 Lætus ad histrum
 H ic vbi cymbis tumidus careret
 P rebuit tutam pater alme nauem
 P allium:quo tunc fueras pudico
 Corpore tectus
 M oxq; per vastas nemoris latebras
 N oricam lætus veniens in urbem
 H anc docens sacro monitu prophanos
 Linquere cultus
 E t deum celsò residere cœlo
 P rædicas:penas viciis daturum
 Q uiq; virtuti tribuat beatæ
 Præmia vitæ

I lle de casta genitrice natus
C orporis mortem tulerat cruentam
T ercio Phœbo rediens sepultis
Victor ab oris

A pprobas multis tua verba signis
S cripta quæ libro reperi fideli
N ec minus claris hodie coruscas
Indlyte signis

C umq; iam longo fueras labore
F effus: & sedes meritis beatas
T e senem nostras deus imperabat
Linquere terras

S piritus sanctos vbi liquit artus
M ox boues corpus tulerāt agrestes
Q ua tuas sanctas modo psonamus
Carminē laudes

E rgo iam cœlo merito locatus
H anc velis urbem mediis arenis
C onditam: sanctis precibus iuuare
Sedulus orans

T erra fœcundo madeat liquore
E t salutare habeat calores
S piceam gestans cereris coronam
Fœnore multo

S pumet & plenis rubicundus vuis
B achus & frontes tetricas relaxet
E t pecus latis nemerosa carpat
Pascua pratis

P rosperos feruent radiosa cursus
A stra: nec morbos subitos minentur
P axq; per nostras maneat perenni
Temporē terras

F ata germanis faueant triumphis
D um petet Thurcos gladiis cruentis

P rincipis nostri iuuenile robur

Maximiliani

H inc vbi nostras animas solutis

C orporum vinculis deus euocabit

C onfer: vt tecum capiamus alti

Gaudia cœli

H æc vbi nobis pater impetrabis

A nte supremi faciem tonantis

H ic tuas semper cumulemus aras

Thure benigno.

LVDVS DYANE

INCIPIT LVDVS DYANAE CORAM MAXIMILIANO REGE PER SODA LITATEMLITTERARIAM DA MVBIANAMIN LINZIO

MERCVRIVS PRAELVDIO MIS
sus a Dyana ad spectatores loquit̃.

P ennata gesto calcibus vestigia
T ectus galero & hac in aula prodeo
A tlantide olim quem creatum predicant
F idus deorum & qui dearum nuncius
H ominum sagax & foederum caducifer
M andata vobis iam fero triuiae dea
N emorum latebris & feris quæ presidet
V enationis & magistra regia
F aunis Satyris Nymphis comitata agrestibus
S iluano Iacho & putido Sylleno
H æc maximo regi est datura Acmylio
A rcum: pharetram: cuspidas: rete: & canes
S ibi offerens venationum insignia
V ictamq; se dicet per egregium virū
V enationis omnis expertissimum
V os auribus sed cuncta nūcprehendite
A lis leuatus ipse ad astra hinc euolo

Actus primus. Dyana Nymphis Satyris &
Faunis reliqua; sua familia singuli suis in
signib⁹ ornatī & indutī regē alloquit̃.

Aesar aue auspicio superum qui dirigis orbē

Quem decorat Rhoman⁹ honos cui viuida

P er varios casus permille pericula rerū (virtus
H oc peperit regnum: gestis qui cedere nescis
C æsaribus priscis: & adhuc meliora supersunt
A. duenio supplex genibus prostrata sacratis

DYANAE

Q uam coluit crebris aris veneranda vetustas
 A tq; Ephesus memori tot iam per secula tēplo
 D onauit: triuiam vates dixere priores
 M ansit honos nomenq; meū : mihi numina ruris
 S iluanus Satiriq; leues Fauniq; salaces
 E t Bachus socio Sylleno in cespite sacrum
 S truxerunt: me magna cohors comitata sororū
 O readum Dryadumq; simul: solemq; niuesq;
 P ertuleram: inq; humeris tot retia ferre sub æstu
 N on piguit: costisq; cutem deducere ceruis
 N ec minus & nostros ornarunt vndiq; postes
 A rcubus & iaculis captiuarumq; ferarum
 P ellibus & votis mortales mille vocarunt
 D onec in Austriaca quidam foelicior aula
 D ucit Auentina veteres qui ex arce parentes
 P rogenitus: superans atavos virtute priores
 V enatu oppressit siluas cautesq; petiuit
 I gnotas ante hac homini: non vlla ferarum
 N on volucrum secura colit montisue cacumen
 S iue profunda lacus penetrat. montesq; lacusq;
 E t manibus pedibusq; ferox: certa q; sagitta
 S iue capit prendens lato venabula ferro
 S eu iaculum torquet: rideris prisca vetustas
 H erculea decorata manu: Calidonijs heros
 I am nihil est: quin ipsa virum venerata priorem
 I pfa Dyana colo: Fauni Satyriq; sequunt
 S iluanusq; rudis Nymphæ & generosus Iachus
 A uritoq; sedens madidus Sillenus asello
 H unc dominū: nostrisq; choris nō ampli⁹ herēt:
 E t si me vultus nō decipit: ille videris
 I lle es cæsariades venator maximus ille
 Q uem caprea ceruiq; timent. vrsiq; suesq;
 E t lupus & nuper tibi missi aquilone viscentes
 Q uem fugiūt: qui saepe ferus nemus omē fatigas

LVDVS DYANAÆ

C edo libens: arcumq; meum pharetrāq; nitētem
 E t iaculum capias Cæsar spoliisq; Dyanae
 L atior exultes & quæ tibi munera Maiors
 I am pridem largitus erat crudelis in hostes
 E xerce his nostris: placidus lenisq; fruaris

Post huius carminis recitationem Dyana choro
 Nympharū stipata. Laudes regis & reginae cum
 Nymphis & Faunis quatuor vocibus cantat. Ip
 sa in medio choro corniculata stabat. Nymphis in
 chorea circa ip̄m salietib⁹ & hec carmina canētib⁹
 M axmilianeas Nymphæ nūc dicite laudes

E t resonet nostro Blanca maria choro
 D ucite iocundas Fauni Satyriq; choreas
 I ndulget festis regia tota iocis
 D edicat hanc Genio cæsar cum cōiuge noctem
 O nox perpetuo carmine digna coli.

Actus Secundus Syluanus comitatus Ba
 cho Faunis & Satyris regem alloquitur.

Rex	cui Maximiū prestāt pia sydera nome	N
Verus	ab æthereo missus mortalibus orb	E
Cultor	olympiaci iusti q; æqui q; Tonanti	S
Iuris	amator oues christi tua sceptrā gubernē	T
Mens	vigil vt cœlo populus turbat⁹ apert	O
Viuida	ad æterni tandē pius ora trahatu	R
Serua	cōmissum tibi ne lupo intret ouil	E
Iusticiā	superos obeuntē hoc orbe relict	O
Nobis	qui Austriaco fruimur pastore remitta	S
Victa	diu Ausoniae Lugubri moenia vult	V
Impia	luxerunt & adhuc insubrica ploran	T
Culmīa	cristativanissima praelia Gall	I
Tolles	laude atavos si tu venerabile nume	N
Occurras	Turcorū armis inimicaq; castr	A
Telis	Christicolū superes martēq; tyrānu	M

DYANAE

Vrbis abegisti dum tristia bella tumult	V
Tunde male infidi venientia perfida tunc	I
Agmina et immanis nunc disuice demonis illu	D
Maumet robustum pectus qui bella furor	E
Suscitat insano germana in corpora & arm	A
Urbanos Christi cultus perdentia gesti	T
Bellator Stigio qui fretus robore gese	F
Perdere nos regesq; pios mandare gehenna	E
Ritus heu miseros hoim quos si ante tribuna	L
In nigra perpetui mittēdos tartara fat	I
Nos timor admoneat nūq; mortali h9 ista	C
Cōstrictos videas anios in crimina ferr	I
Intēdēs licet vsq; malū draco mēbra resolu	T
Perfidus exhaurit matris qui viscera nostra	E
Enses effodiens sic vndiq; bella parentu	R
Vexati te iam cessent dominante pericl	A
Imperii inuictum tolletur ad æthera nome	N
Turgētes Venetos igitur tuq; omine lume	N
Attere foelici Gallorum: ac pectore tot	O
Motus Helueticæ compesce & turbida plebi	S
Præcedens carmen sex versus in capite & vñ in litteris finalibus continet.	

Non auro redimīta comas mea carmina sunt
Nec sunt a tanto principe digna legi
Arte tamen contexta diu qua nulla fuere
Forsitan in nostris condita temporibus
Litteræ in extremo carmen tibi sine reponunt
Et sex principio carmina lector habes
Post huius carminis recitationē per Syluanū Cho
rus Bachi & Comitum suorum ad fistulam &
 cytharam saltabant hæc carmina quatu
 or vocibus saltando modulantes.
Siluanus Satyri Fauni Syllenus Iachus
Lasciuis pedibus chorea nostra strepet

LVDVS

M aximus Aemxlius cōiunx & Blanca maria
 C antentur nostris hic & vbiq; choris
 V iuite foelices ambo dum vita superstes
 E t locet æthereo vos deus inde polo
 Finis actus secundi.

ACTVS TERCIVS BACHVS THYRSI

ger comitatus Sylleno & Bachidibus

Regem alloquitur.

Ex qui stemmata Auentina geris sacra

Salue: Rhomulidum gloria Cæsarum

O syris capias & Dionisii

Q uondam magnificis gesta laboribus

B achus nunc vocitor læticiæ dator

I mpellens animos scribere carmina

C antantes satyros iam tua secula

S iluanos faciles capripedes deos

S yllenum madido somniferum mero

M ecum temporibus perpetuis fero

C ingentes capitis tempora frondeis

S ertis: sunt quibus & pinea pocula

H i sunt qui manibus Thyrsiferis petunt

M ecum colliculos celsaq; montium

L æta vitiferum fronte cacumina

S ic veni calida lætus ab India

E t Nisam peragrans Niliacam & plagā

G raiis & Latiis montibus inferens

R adices: tenui sub scrobe vitium

D ignum perpetuis munus honoribus

H inc montes adii lætior arduos

G entis belligeræ monticolas videns

G ermanos: docui: & pampineum nemus

P er colles teneris ducere furculis

S ic Rhenana mihi culta fuit plaga

E t montosa scabris rura sub alpibus

DYANAE

N ostris muneribus vitea reddidi
 M œnum cum Necaro cum Cocero & vago
 A lbinq; cumq; Odera & Bachifero Sala
 R heti Vindelici Carnioli Styri
 E t longa virides valle Carinthii
 H inc & Austriaci qua Cecius ferax
 V inosum tumido Danubio caput
 I nfert vinifluis cominus vuulis
 M e vineta locis editioribus
 C onsecrassè sacris carminibus canunt
 M e sic clara Vienna Austriaci soli
 A vino nitidum nomen habens bono
 C antat Bachidicis iam *τῆς ἀττικῆς πόλεως*
 A d quæ cōueniunt milia plurima
 F aunorum Dryadum & Siluicolum deum
 I n primis referunt qui meritas pio
 L audes Maxmiliano imperii duci
 V rbem tam celebrem qui finit orgiis
 E t natale solum muneribus meis
 I mpleri & fieri bachica gaudia
 Post recitationē illius carminis: cōticuere om
 nes intentiq; ora tenebāt & mox Recita
 tor Choriābi huius ad pedes regis puo
 lutus Laureā his carmib⁹ a rege peciit.
 I qua mihi est virtus doctrinaq; maxie cæsar
 Imponas capiti Laurea ferta meo
 P er superos ego iuro tibi & per sceptrā tonantis
 C antabo laudes hic & vbiq; tuas
 Poeta igit ceremoniis solitis per manus regias cre
 ato: totus chorus gratiarū actiones regi can
 tauit tribus vocibus.
 R egis eternas resonemus omnes
 I ncliti laudes: nitidæ coronæ
 S erta q; docto dederat Poetæ
Sylefitano

LVDVS

T uq; susceptum videas honorem
V t factis dignum facias camenis
N eue te torpor furor aut libido &
 Questus obumbret
L iber in vastis memorare siluis
V t canas laudes probitate partas
A sper & contra viciis fauentes
 Cornua tollas
S ic tibi totum celebris per orbem
F ama nascetur rapidum per histrum
V istulam & duras Codani per yndas
 Et vada Rheni

Actus quartus Syllenus asello infidens & Cantarum
 ansa attrita & contusa 719, 9 19, & extē
 dens: vacillāte & titubante lingua & cruri
 bus tremulis regem alloquitur.
C lar⁹ Auentino quōdā q sanguine cretus
I am faueas nostris Maxmiliane iocis
S yllenus sedeo pando temulētus asello
E t negat officiū pesq; ma nusq; suum
E st animal toto quo nullum pigrius orbe
V iuit. quod tergo corpora nostra gerit
P endula demissis cui torpēt auribus ora
E t lento gradit' bestia pigra pede
A era rugitu: clamoso & cōmouet ore
C erberus obscuris vt solet ater aquis
O ffiūq; suum duro nisi verberare discit
D ū crebro baclo terga flisa sonāt (m⁹
I llis nūc faueas rex Maxmiliane roga
A tq; hos caesareis rex bone pasce cibis
H inc rursus silentiū & pocula aurea & pateræ per
 regios pincernas circūlatæ & inter pocula pul
 lata tympana & cornua.
 Finis actus quarti.

DYANAE

Actus quintus & vltimus. Personæ ludi omnes in
vnū chorum cōgregatæ gratiarū actiones agūt.

Dyana loquente & vniuerso choro quatuor
vocū cōcentu singula carmina repetente &
veniā abeundi petēte. his carminibus.

V iuite fœlices ambo Cæsarq; toriq;
C onfors: nestoreos fata dedere dies
C æsar ad occasum fœlix sis solis ab ortu &
V iribus inuictis regna solumq; tene
M ultiplīcē uariet sobolē tibi Blāca maria
E t ducibus terras impleat Austriacas
T ardior extremæ cū venerit hora senectæ
C ollocet omnipotēs latus vtrūq; polo
M axmiliane vale: valeas iā Blanca maria
I am repeto filuas casta Dyana meas

Post ludum actū diuus Maximilianus altera die
cōuiuio regio omēs psonas refecit: Quæ erāt nu-
mero vigintiquatuor. actores regis muneribus
donauit. Sodalitas illa carmīa subiecit.

P erlege germanas rex inuictissime musas
A. uspicio crescūt quæ modo in orbe tuo
H as olidi q̄muis tetriq; odere cuculli
E t quos barbaries mitraq; lata grauat
Q ui nos mordaci rabioso & dēte laceffunt
I nfamantq; suis carmina nostra dolis
Q uod si de sacris auferret carmina libris
H oræ septenæ nullius ore forent
H os merito spernis nob tua mūera larga
D istribues: refouens ære: fauore: lare
V nde tibi merito pulsant tua plectra camenæ
E t te perpetuo carmine ad astra ferent.

PRIVILEGIUM

PRIVILEGIUM ERECTIONIS COLLE GII POETARVM ET MATHEMA TICORVM IN VIENNA

Aximilianus diuina fauente clemētia rho
m manorū rex semp augustus: ac Hungariæ
Dalmaciæ Croaciæ &c. Rex: archidux Au
striæ: dux Burgundiæ: Lottoringiæ: Brabātiae: Sti
riæ: Carinthiæ: Carniolæ: Lymburgiæ: Lucembur
giæ: Gelriæ: Lantgrauius Alsatiæ: Princeps Sue
uiæ: Palatinus in Habsburg: & Hannoniæ: Prin
ceps & Comes Burgundiæ: Flādriæ: Tyrolis: Go
ritiæ: Arthois: Holandiæ. Selādiæ: Ferretis. in Ki
burg: Namurci & Zutphania: Marchio sacri rho
mani imperii: ad Anasū: & Burgoniæ: dominus
Frisiæ. Marchio Schlauonie: Mechlinie: port⁹ Nao
nis & Salinarū &c. Ad perpetuā rei memoriā, no
tum facimus tenore presentiū vniuersis. Cum post
susceptū diuino auspicio Cæsariæ maiestatis titulū
officii nostri: in primis duxerimus: ad ea singula
animū intendere: que & reipu. nostre decori & or
namento ppetuo fore arbitraremur: & nationē no
strā germanicā ac domū Austria ex qua orti sum⁹
quātis possemus honoribus: apud omēs gētes &
posteritatē: notas faceremus: id potissimū occurrit
p eternitate līarum: necessariū in humanis reb⁹ fo
re: vt populis & vrbib⁹ nostris Rhomanarū līarū
gymnasia: laudato ordine & rhomano more statu
erem⁹ vnde publicarū rerū moderatores ac recto
res vt plurimū excellētes prodire: qui veterū rerū
gestarū lectione facti prudētiores: bene & beate
viuēdi rationes multa etiā experiētia posteris scri
psere: directis itaq; a nobis in nostro Viennensi
gymnasio. Ciuilis iuris lectionibus. cū in poetica
& oratoria arte nihil hactenus ibi instituerimus:
decreuim⁹ p ipsius vniuersitatis nostræ argumēto

POETARVM

collegiū poetarū ibidē priscorū imperatorum antecessorū nostrorum more erigere: abolitamq; prisci seculi eloquentiā restituere: Itaq; pro hac re prouehēda & imitāda duos in poetica & oratoria: duos vero ī mathematicis disciplinis eruditos: ad ipsū collegiū deputamus: inter quos: eum quē pro tēpore lectorem ordinariū. in poetica cōstituemus volumus eidē collegio præesse. quē etiā præsētib; nostris ipsius collegiū & lectionū superintendētē facimus & creamus. Quo autē præsātū collegiū vberiori a nobis gratia & priuilegio decoratur: resq; ipsa fœlici gradu debitū summat incrementum pro honore nostro. & dignitate augendæ Viennensis vniuersitatis: cæsarea nostra auctoritate: ac motu proprio præsātū collegiū hoc præsenti priuilegio ac prerogatiua decoramus: vt quicūq; in præsata nostra vniuersitate Viennensi in oratoria & poetica studuerit laureāq; concupiuerit: Is in prænominato poetarū collegio diligēter examinat⁹. Si idone⁹ ad id mun⁹ suscipiendū habitus & inuētus fuerit: per honorabilē fidelem nobis dilectum Conradū Celtem: per genitorē nostrū Fridericū terciū diuæ memoriæ: primū inter germanos laureatum poetam & modo in vniuersitate nostra Viennensi poetices ac oratoriæ lectore ordinariū ac deinde per successores eius: qui pro tēpore collegio præsuerint: laurea coronari possit. Sicq; p eū & successores eius laureatus: pro poeta ab omnibus habeat & celebret: omnibusq; priuilegiis & insignibus: quibus ceteri poetæ laureati fruuntur: quomodolibet cōsuetudine vel de iure: vti & gaudere possit: ac si manibus nostris ea dignitate fuisset insignitus. Cuius rei tenore præsentiū. damus: cōcedim⁹ & impartimur nostri Cæsarei iuris eidē

PRIVILEGIUM

legenti poetæ ordinario vt prædictū est omnimoda auctoritatē: nō obstantibus quibuscūq; legibus: statutis: cōsuetudinibus: ordinationibus: aut aliis quibuscūq; in cōtrariū facientibus: reseruato tamen nobis nihilominus iure poetæ coronandi. quos idoneos duxerimus. potestati etenim nostræ per hoc priuilegiū nequaquā derogamus. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc nostræ concessiōis & ordinationis paginam infringere: aut ei quouis ausu temerario contraire. Si quis vero id attentare presumpserit: poenā indignationis nostræ grauissime ac quinquaginta marcarū auri puri irremissibiliter se nouerit incursum: quarum medietatē imperiali fisco nostro. ac reliquā partem prefato collegio decernimus applicandā. Harum testimonio litterarū sigilli nostri consueti appensione munitum. Datum in opido nostro Bozano pridie Kalendas Nouembris. Anno domini Millesimoquingentesimo primo regnorū nostrorum R. homani sexto. decimo. Hungariæ vero duodecimo.

PANFGYRICVS

VINCENCII LONGINI ELEVTHERII

Syleſitani artiũ & philoſophiæ doctoris poetæq;
laureati: ad diuũ Maxmilianũ regem Rhoma
norũ panegyricus pro iſtituto & erecto colle
gio poetarũ & mathematicorũ in Vien/
na Pannoniæ incipit fœliciter.

Lta velut primi ſtupuerũt æquora nauæ

a Dũ pegæa ratis liquiſſet Theſſala Pelei

Littora: ſic nos arctoïs qui naſcimur oris

N itimur externas primũ cognoscere linguas

C raffaq; barbarico formamus verba palato

Q uæ ſtillant veluti concretis Stiria gemmis

G uttatim: donec liquidis exuberet vndis

A lueus eloquii: atq; auſit ſe credere ponto

Q uamuis ingenii vis plusq̃m lingua probetur

H æc tamen Aonii fontis decorata liquore

A uget ſpirituũ vires animoq; beato

S uggerit æternũ poſt fata illuſtria nomen

H inc eſt q̃ petimus crinitum tempora lauro

P hœbum: quem nocteſq; dies germania poſcit

I ngeminans: vatũq; orans hac voce parentem

P hœbe veni: noſtras placidiſſimus hoſpes i oras

N ec pigeat gelido torpentia membra ſub axe

V iſere & illuſtres radios infundere noſtris

P ectoribus: quũ ſis priſcis a ſedibus olim

P ulſus ab ignaui Thurcorũ gente: vetuſto

N omine Teucrorũ variato a tempore edaci

H inc tua ceſſarunt oracula: nec tua Delo (doq;

T empla pio fumãt Thure aut Cynthoq; Rho/

P hocidis arua iacent: delubraq; ditia delphis

N on iuga Parn aſſi reſonant: victricia ſerta

L auro hederaq; ligant nec vates tempora circũ

N ec blandam Cytharã ſequit̃ delecta ſororum

T urba reperiſſis reſoniſq; per æra neruis

N aq; Chelis moderator abeſt: & ſpret⁹ Hiach⁹

PANEGYRICVS

A truibus Turcis. latias petiere penates
 Musæ. explorantes terras sedesq; quietas
 Totius Europæ: vt tandē considere campo
 Fœlici possent: & libera pectora nudo
 Ore: per æthereas depromere vocibus arces
 Admonuere deos Bachum Phœbumq; calentē
 Vt post Chaldeos: Solymos: gracos italosq;
 Ardua per celebres peterent vestigia muros
 Qua dat iter tutum ad germanos Mantua cāpos
 Tum fluuios Athesis primū peragrarē sorores
 Cœpere. & montes mirari argentca dantes
 Munera: dehinc cereris per letas horrea valles
 Pergentes: sinere alpes in duo brachia cernunt
 In medioq; videt muscosis fontibus arua
 Prataq; odorifero subluxuriantia flore
 Et fluuios dulces murenarūq; fluenta
 Huc igitur sedem locet orant numen vtrumq;
 Lætata vbi vitiferos circūspicit Austria montes
 Inter quos latis cum vitibus viuifer omnes
 Est ingens Cecius plures vt nutriat oras
 Cum Bauaris Bœmos vicinaq; regna Polonis
 Et terras circum sine Liberi honore iacentes
 Hic tua Thyrsigere celebrabunt ðεῖρα bacche
 Et curuæ resonabūt montibus ^{ἄλεις} & valles
 Siue illas teneat Rhenus: Necarusve: vel Albis
 Aut Odera aut Mœn9: Sala vel Drauus Cocer
 Cantantes veniēt ad bacchanalia ludos (rusq;
 Nos quoq; Pegasides: quas iā viridantia prata
 Et caua saxa tegunt liquidi sub pumice fontis
 Et quartus retinet modo limes ab vrbe Vienna
 Debita soluemus madida tibi munera voce
 Nec tamen interea fugiet nos carminis autor
 Cuius fatidicos semper comitamur ouantes
 Gressus: hinc nemora aerei cū fontibus hemi

AD MAXI. REGNA

M eoniq; senis celeberrima liquimus arua
 V idimus vt nuper. Machumeti erumpere feces
 T hurcos in memorāda loca impia bella mouere
 E t latices lætos: musas: cytharamq; canorā
 S pernere & argolicā sophiam: vocemq; latinam
 E t quicquid diuino animo cōplectitur orbis
 H os quoq; nos decuit cōtemnere nec sinere omēs
 P erdi quesitam modo crebris vsibus artem
 D ixerat hæc ter trina cohors in Parthica regna
 H inc nō immerito in damnū illorūq; pudorem
 M aximus Austriacæ dux illustrissimus aulae
 A emylianus honos regum: clariq; triumphī
 E t decus & splendor famæ & pars maxima yatū
 C ondita totius spectat modo consilia orbis
 E t medio residens sceptrā Europea gubernat
 S ceptra quibus trepidāt superatis æquora terris
 M agnanimi & regis sacratū numen adorant
 G allus & hispanus Latīū: pictusq; Britānus
 P annon⁹: Austriac⁹: Stiriusq; Carinthi⁹ hinc &
 C arnus: Goritius: Croatusq; & Dalmata: & acer
 B urgundus: Brabanticus: Haimoniusq; Selādi
 Q uiq; caua Hollandi nūc de tellure vocantur
 N aumurci: & quos a tenebris dixere Pelasgi
 S coti: cū Flandris: Phrisii: audentesq; Sueui
 B urgonii: Arthoi: Alsacii: Lymburgus: & alto
 S anguine quos reperimus Auētina arce creatos
 H absburgi: Tyroli: Gelrēses: quosue tenet fons
 A ut Oeni: aut Araris: Lotrico quiq; vocant
 S eu a luco & burgo: vel quos fungaudia nutrit
 F landri: Mechlini: Schlauus: portusq; Naonis
 A tq; Salinarū: sed quid germanica regna
 C onmemorē: aut terras circum tua rura colentes
 C um tua iam proles alio consedit in orbe
 C umq; nepote tuo Oceanū moderatur vtrūq;

PANEGYRICVS

Hæc dum miramur pensando Heroas auitos
 Tecum: nil erit & cedit tibi prisca vetustas
 Quæ si iam nostro tam læto viueret æuo
 Diceret: hic maris & terræ discrimina nouit
 Hic superat iusto irritatus Marte superbos
 Reges atq; duces: hic est & pacis amator
 Dum videt Heroas cōcordem ducere vitam
 Et rerum causas rimatur pace sub ipsa
 Nec sinit in turpi mentē torpescere luxu
 Diuinam: cuius de summa est spiritus arce
 Missus ad inclusas animas velamine cæco
 Quas vt ad æthereas posset reuocare regendo
 Sedes: difficili conatu sæpe laborat
 Nec studio satis est huic ter germania quino
 Accersit græcos Chaldeos: cumq; latinis
 Hebreos & habet doctos quos maximus orbis
 Siue illos teneat tellus qua ὦς ὁ γὸς vndis
 Occiduis condit se: aut qua se tollit in ortum
 Atq; alio viuunt aduerso pondere mundo
 Sub stigiis lacubus: versa & vestigia planta
 Figant hos omnes audit donisq; remittit
 Magnificis: necnō diuinæ munera mentis
 Illis infigit: stimulos ignemq; ministrat
 Virtutum: quin & legū iurisq; peritos
 Et triplicis Sophiæ in natalia rura vocauit
 Qua spectat templis munita Vienna patentes
 Campos: & circum & leges & iura ministrat
 Preterea vatū erexit collegiū in æuo
 Centeno. atq; oratorū qui pectora possunt
 Flectere: & est quorū nūero obseruare Mathesim
 Quicquid & Euclides: Vitruuius aut Ptolomeus
 Metitur numero aut radio terrāq; polumq;
 Res memoranda & inaudita & sub principe tātō
 Digna: q; is post imperii tot secula gentis

AD MAXIMILIANVM REGEM

T eutonicæ: primus mereret amare camenas
 A udiit ut nuper Lyricū resonare poema
 G ermani vatis: Phœbi presente caterua
 O btulit huic hilari mox regia munera vultu
 M unera quæ donare potest tantūmodo Cæsar
 N am potis est lauro sacros decorare poetas
 C eltis in Austriaca memorandi principis aula
 N unc igitur discat diuinas Teutonus artes
 D iscat & humanas: mentē superūq; hominūq;
 H æc pius & iustus doctrina maximus heros
 O mnia Rhomulidū rex instituitq; dicauit
 V t maiore fide maneat cōstantia maior
 I nter Teutonicos reges regumq; nepotes
 I dcirco hunc merito post tot fœlitia regem
 G esta: triumphantē magno cunctatur honore
 I talia Heroum genitrix portusq; deorum
 Q uatuor ad partes terræ tractusq; marinos
 H unc etiā expectat pontus septemplex histri
 Q ui nuper solito plus spumosa hostia cernens
 F eruere Danubii: fluuiorū hunc agmine regem
 F luctuago excepit: vasto cū murmure ponti
 E t noua roris fluo laudabat nuncia vultu
 D um Rheni fontēq; Histri sub Cæsare tanto
 A spexit: largas liquidasq; effundere venas
 C oncordeq; per Oceanū perq; hostia gentes
 R eddere: & a Gallis pacato currere lapsu
 N on araris nymphæ fugiūt: nō aurea tagi
 F lumina: Maxmilianeū decus vber hyberus
 E t Rhodanus supplex vndarū molibus auctus
 C um fluuiis aliis dominū venerat aquarū
 H erculis hunc notæ memori munimine gades
 E xoptant: vt & occasum cōseruet & ortum
 I nde triumphator velut alter cœlifer Atlas
 Q uando fatigatos humeros ad pontus onustum

PANEGZRICVS

S enciet: & superam latus remigrabit in arcem
E celi soboli rerum committit habenas.

7 ελογ.

Dictus Anno domini. M. d. & noui se/
culi Secundo Kalendis Februaris.

Sebaldus Schreyer ciuis Norinbergen.

C. Cel. Poetae & Philosopho. S. P. D.

Multi iam & in nostro hoc seculo Cōrade doctissi/
me germani in lris Rromanis & græcis nō medi/
ocriter docti euasere. Multi etiā opera ad posteri/
tatem scripsere & reliquere. Inter quos tu vnicum
& precipuum decus iam pridem vberimam sege/
tem cōcepisti: & pcreasti: quæ dudum messem &
fructū postulasset: tibi & nobis omibus amicis tu/
is: immo toti germaniæ: honestissimū. Si quādo tu
opera tua tot annis iam tuis vinculis & carceribus
clausa: in lucē partūq; iam dudū maturum ederes.
Vt enim homines hominū causa pgenitos esse non
ignoras: illudq; inter mortales egregiū esse: docen/
do & scribēdo viuis & posteris prodesse: vtrūq; tu
laborē tota germania nostra teste) p virili tua exe/
gisti. a cūctis tuis germanis (externis etiā) ad sin/
gula germaniæ latera laudat⁹: sed in vno: ne dū ti/
bi: sed & oībus tuis deesse nūc videris: in quo ego
tibi molestus esse nō desinā. q. aut per inuidiā: de/
sidiā: superbiā: aut quocūq; alio errore traharis ab/
soluta illa tua egregia opera: & quibus (vt ais) ex/
tremā manū imposuisti apud te seruas. nec ad ho/
minū conspectū egredi (vt parētes cū prole sua iā
ætate matura faciūt) pmittis: vt dotē & prolem: ex/
nuptiis cōiugalibus susciperēt Nemo enī (si ad æs/
cumulandū intētus fueris) dubitabit tibi illa ho/
nestū questū paritura: cū operū tuorū indices nō

modo sint noui & inauditi: verū etiā dignissimi sci
tu & noua quadam rerū cognitiōe referti & inuēti
Scis pfecto vilefcere vetera: noua autē semp suam
habere gratiā. Quod si laudis: gloriā: & famā stu
dio (quod tantū poetis querit) flagras: quis igno
rat tibi & vniuerſae Germaniā summā ppositā eſſe
gloriā. Italiā etiā: quā tuū ingeniū & eloquētiā
admiret. q̄ haecenus in tāta barbarie tu inuētus &
natus ſis. qui par in carmine inter ſuos huius ſecu
li ſcriptores eſſe poſſit. Quare age amātiffime Cō
rade deſideria noſtra nō fraudes: totq; annis cōcce
ptū & maturū ſcētū operū tuorū enitare. qui tibi
multos (mihi crede) nepotes procreabit. Non enī
adoleſcētes noſtri tantū ſed & ætate puectiores: cū
illa tua ſcripta legerint: ſimiles tui eſſe: & parē vir/
tutis laudē adſeq; obnixē ſtudebūt. Quare age p/
ſuaſuſſis: quo rem ipſam incidis formulis adcele/
res. Quod niſi feceris: futuros eſſe cōiicio. q̄ vel ali
enā laudis titulis: aut lucri cnpiditate inducti: illa
tua opera (quod fata auertāt) tibi ſubtrahēt ſibiq;
inſcribēt. aut inprimi te iuuio pcurēt. Tu igit va/
le & tibi & nobis omnibus: vt prudēs es: conſule.
Ex Noriberga Kalēdis marciis A. S. M D ſecdari.

C. C. Sebaldo Schreyer S. P. D.

Admones me amantiffime Sebalde multis hone/
ſtis & efficacib⁹ cauſis: vt opuſcula mea quæ iam
ferme in duodecimū annū parturio in lucē pferā.
recte qdē & ſincere admodū me mones & hortaris
Dudūq; ſanis tuis cōſiliis & monitis morē geſſiſſe
niſi me legitima quædā ratō &: vt ita dicā: mōſtro
ſi noſtri partus reſpectus cōtinuiſſet. Qui vt in oī/
bus animalib⁹ certo & definito a nat⁹ a tēpore cōci
pit & abſoluit: ita quoq; in animi ple pcreādo fi
eri debere affirmo. Vt enī animalia quæq; nō niſi
ex certo ſtellarū & ὁρῶν ant ἡλίου ὄρε ortu certū &
præfixū ſui coit⁹ tēp⁹ habēt & ad certā i vſo morā

foetus edūt: Ita cū his accidere video & viris doctis
 sumis qui aut carminē aut oratiōe qdpiā illustre & di
 gnū lectione cudūt & pducūt: nō semp quādo vo
 lūt aut cupiūt nisi: nescio quo ὁμοῦ καὶ aut spiri
 tu excitati: ad scribēdū incalescāt & rapiāt. Sed vt
 in formatōe foet⁹ fit subcisiuo tēpore qd in omib⁹
 reb⁹ sapiētissimū ē p inuētiōis: dispositiōis: & elo
 cutōis partes ad ἑλπίς καὶ ἔργα opera sua pducūt
 Scis enī illā extēporaneā a Quītiliano dānatā esse
 garrulitatē. multūq; referre an qs pariat aut inma
 turum foetū excuciat: multūq; interesse an tibi: vni
 aut plurib⁹ vel oibus scribas. Scis qd in hac re po
 etae sentiāt. Scio ego plerosq; ante editionē opū su
 orū multi nomīs & famae fuisse: cūq; suo aut amico
 rū cōsilio opa edidissent ludibrio & dedecori se ex
 posuisse. Ego tibi: qd futur⁹ de nobis ē: pareo &
 adqesco. Ita etiā R. Maxmyliano hortāte. velaq;
 vētis mādō. Tu rescribe qd post edicionē indoctū
 vulg⁹ & phoebea sodalitas nra de nris rebus scēci
 at. Vale. Ex Viēna kalēdis Februarij M. D. & ii.

INDEX ELEGIARVM PRIMI AMOR:

i	Ad Fridianum	Sydera quae
ii	Ad Nico. Gelon.	Quid mea
iii	Ad Hasilinam	Tempus erat
iiii	Ad Bernardum	Quae venit
v	Ad Hasilinam	O mihi magna
vi	Ad Ianū Terinū	Iane canens
vii	Ad Hasilinam	Est locus
viii	Ad Hasilinam	O cuncti s
ix	Ad Hasilinam	Prima meae
x	Ad Gerionem	Qui quondam
xi	De radiis praesēti	Verum est
xii	Ad Hasilinam	Vel Syrtis
xiii	Ad Hasilinam	Cur tua sub
xiiii	De exclusionē	Quo pudor
xv	Ad Vistulam	Vistula

INDEX ELEGIARVM SECVNDI AMO.

i	Ad Hafilinam	Tincta meis
ii	Quod amore rele	Postquā
iii	Quod obliterata	Nota mihi
iiii	Odiporicon	Nuper ab eoīs
v	Ad Elfulam	Aestifer æthe.
vi	Ad Elfulam	Sex modo
vii	Ad Elfulam	Herbarum
viii	Ad Elfulam	Elfula regifluo
ix	Ad Elfulam	Elfula qđ tātā
x	Ad Elfulam	Elfula chara
xi	Narrat in somniū	Abdidit
xii	Narrat se kalēdis	Nemo diu
xiii	Ad Danubium	Hister in Euxi

INDEX ELEGIA. TERCII AMORVM

i	Odiporicon	Tempus erat
ii	Ad venerem	Cum mihi
iii	Ad Vrsulam	Vrsula
iiii	Ad Vrsulam	Vrsula
v	Quod fuga elap.	Nemo velit
vi	Ad Vrsulam	Iuravi totiens
vii	De supellect. sua	Sarmatia
viii	Ad Alborum	Albore quid
ix	De munere & epi	Vrsula
x	Quod diuersi	Quā variis
xi	Inuitat Vrsulam	Squamigeris
xii	Ad Vrsulam	Vrsula
xiii	Ad Rhenum	Rhene mogūci
xiiii	Ad pestem	Saua lues

INDEX ELEG. QVARTI AMORVM

i	Ad plumulum	Plumule
ii	Odiporicon	Tempus erat
iii	Deploratō senect.	Terdenos Ph.
iiii	Laus senectutis	Magna fuit
v	Ad Barbaram	Vnica quæ rest
vi	Ad Barbaram	Iam mihi sexta
vii	Ad lamiam	Perfida quid

viii Inuitat a Barbra
 ix Ad Barbaram
 x De furia Barbar.
 xi Ad Barbaram
 xii Ad Barbaram
 xiii Ad Barbaram
 xiiii Nauig atōez ab
 xv Ad iuuetutē germ

Aurea barbige
 Iam cuperem
 Vidi ego
 Alciden memo
 Barbara barb.
 Candida creth
 Conlige sarcin
 Quātus habet

Elegiæ numero lyii

Si græcū nescis hæc elemēta notes

a v g d e z i t h i k l m n x o p r s
 α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ο π ρ σ
 t y ph ch p f o kai Diphtho æ i i av ev u
 τ υ φ χ ψ ω ξ ο ϑ θ ο α ι ε ο ι α υ ε υ ο ι
 Homo sine litteris hoc lignū est sine fructu
 ὁ ἀγράμματος τὸ ξύλον ἐστὶν ἀκατέκτο
 In panegy. vinc. r ii. parte. b. ad pōt9 le. ob pōd9

Absoluta sūt hæc C. C. opa in

Vienna Domicilio Max.

Augusti Cæsa. Anno M

D. noui seculi II. kalē.

Febru. Inpressa autem

Noribergæ eiusd' anni

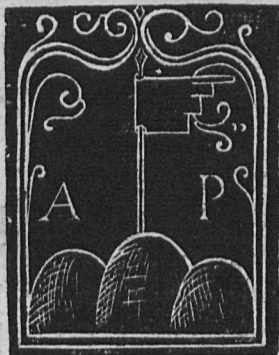
Nonis Aprilibus. Sub

priuilegio Sodalitatis

Celticæ nup a senatu ipia

li ipetrato vt nll9 hæc i decē

ānis i Impii vrbib9 inprimat.

1502
 Noribergæ

ERRATA IN HOC OPERE. SCIAS AV
tē lector quodlibet foliū in duas facies diuifū eſſe
& harū quāq; ī duas ptes: q̄s noīabimus. A. b. c. d.

ERRATA PRIMI AMORVM

Foli. xv. p. b. expta mitior. lege expta eſt. Eodē p. c.
Vndaq; .le. vdaq; .fo. xvi. b. cgnofcet. le. cōgnolcet
fo. xvii. a. delectēt. le. delectāt. eodē. b. quæ ſibi ſæ
pe. le. ſibi docta. fo. xx. d. Et ſiſtat. le. ſiſtet. fo. xxi.
c. ruīn. le. ruīnæ. fo. xxii. a. terra vl. le. tetra. fo. xxiii.
b. labore. le. labare. fo. xxiiii. a. vibras. le. vibrat.

ERRATA SECVNDI AMORVM

Foli. xxxi. d. Hercinio vt. le. ue. fo. xxxii. a. Artibus
ecis. le. æeis. fo. xxxiii. d. totiēs multas. le. mutas
fo. xxxvi. c. terra manet. le. pātet. Eodē. c. Hic piſo
eſt. dele eſt. fo. xxxvii. b. dramīno. le. draminiāno
Eodē. b. cibus. le. cibos. Eodē. d. reſonare videbo.
le. iubebo. fo. xl. a. ſaua meo le. ſuo. fo. xli. b. Sol
uere q̄ caſtas le. Soluere matronas. Eodē. c. valido
quæ le. qua ca.

ERRATA TERCII AMO.

Fo. xliii. a. Inſtet iter le. eſſet iter. eodē a. vt fouerer
le. fouear. Eodē. c. cruenta canēs le. canit. fo. xliiii.
d. ſic ſcatet le. ſic ſic ſcatet. eodē. d. orbe le. orbe aut
Eodē. d. reflexi q̄ le. reflexu. fo. xlv. c. cupida emē.
le. cupido. fo. xlvi. Exuperāt. le. exupās. fo. xlviii. c.
ſarranæ le. ſarrana. fo. xlix. b. & totū le. totū &. fo.
l. b. Dux gregis vernū le. & vernū. fo. li. a. diuitias
ſuas. le. diuitiaſq;. fo. lvi. b. antro globū lege. atra.
Eodē. c. herebāt le. herebāt. fo. liiii. d. Sed nūc dru
idibus le. Sed druidis ſacris nūc hæc ē inſula plēa

ERRATA QVARTI AMORVM

Fo. lix. c. Buſatoræq; lege. Buſatoresq;. fo. lx. c. qua
le in coriciis. le. Goricio. Folio. lxi. c. habuit quodā
le. hūitātū. fo. lxii. a. vicinia q̄ mea. le. q̄ me vici
nia dā. Eodē. a. Nūmis. le. nūmus. eodē. d. mouēt
le. moueant. fo. lxiii. a. Barbara chara. lege. læta.
Eodē c. ααγ̄ & γ̄ og lege ααβ̄ & γ̄ & ααγ̄. fo. lxiiii. a. ſu
mine. le. lumine. Eodē. b. decipiēs. le. decipiat. fo.

lxviii. b. spirat ab ore. le. odore. Eodē. c. roseiq. le.
roseisq. eodē. c. cernis vt ista. lege iste. lxx. c. foelici
curfu. le. foelici vt. Eodē. d. Occidiuū. le. occiduū.
fo. lxx. b. tota textit. le. totū. fo. lxxi. c. Bononi. lege
bonomi. Itē. mei. le. tui. fo. lxxii. b. dote dabo. lege
Celti. Eodē. d. munera bachi. lege munere.

ERRATA IN NORINBERGA.

Cap. iiii. post prin. patria lingua hartz. lege haertz
Eodē. c. Rheni latus. le. lacus. eodē. d. versus actū
le. arctō. Sequēti fo. a. Istulæ. le. Vistulæ. eodē. d.
populosa. dele. a. Cap. iiii. fo. iiii. d. vesuiiū. le. ve-
suiū. eiusdē cap. iiii. fo. Interdū. le. Interdiū. eodē
terrā. le. terra. In fine. iiii. cap. præruta. le. prærup-
ta. Cap. v. fo. ii. c. & pfaciles sunt odore. le. pflabi-
les. Fo. iiii. b. iperiali. le. ipatoris. eodē. c. exosa. le.
exesa. Cap. vi. fo. iiii. c. & assuescūt. adde. vt vrbs
ferme quadrifinia est. Cap. vii. fo. ii. a. cedere. lege
certare. eodē. a. firmat vt epi. le. format. Eodē. c. lu-
cunde & maritis. le. sed ma. eodē. d. velū illis. lege
velo. eiusdē fo. iiii. a. pura aure. le. auro. eodē. sang-
uinis florē. adde. vidisset. Ca. viii. a. concordī cū.
lege. tamē har. Cap. ix. post prin. Inportunī volu-
cres. le. inportunæ. In fine eiusdē ca. dei sanctorū.
lege. dei & Itē deuotauerit. le. deuouerit. Capi. x.
fo. ii. b. herentē siccis. le. herēte. eodē. cōcudisse. le.
cōtudisse. eiusdē cap. fo. iiii. a. pistorū & auar. dele
& Ca. xii. fo. i. d. pisces sardani. le. sardam. eiusdē
ii. fo. b. quotiesq. i cōe cōsulto. le. illoꝝ cōsultatō e-
opus. In fine eiusdē ca. Ioannis. le. Ioannes. Capi.
xiii. fo. ii. b. iactari. le. iactare. Ca. xiiii. fo. ii. quod
est o. iiii. d. fcedū illud in ger. le. & ger. eodē. cruci-
bus affixas. le. affixos. Ca. xv. post prin. sūptuaria
leges. le. sumptuarias. eodē. ppter gulā nostram.
adde cū qua bursa pugnare debet sequit. insidias
eiusdē fo. ii. b. quæ e suis sacris. dele. e. Ca. xvi. fo.
ii. b. quinquagintaduo milia. adde hominū. Eodē
c. dum fluiiū spectro terminū. lege ceruū.

V.P. ΔΑΦΝΙ ΦΙΛΟΙC

Per iuga per scoplos perq̃ alta cacumina siluæ
 Hic sequitur Laus am̃udus Apollo suæ
 Sicq̃cūq; cupit Lauri de fronde Coronam
 Dulcis oñq; suæ tangere fila Lyrae
 Currat sub placida tañdē regescat vt umbra
 Claudens felici tempora cūc̃ fa die

UB WIEN

+AM363369504

www.books2ebooks.eu